

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิทยานิพนธ์

ของ

ธีรพงศ์ แสนยศ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

พฤษภาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิทยานิพนธ์

ของ

ธีรพงศ์ แสนยศ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

พฤษภาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

A MODEL OF SCHOOL ADMINISTRATION BASED ON THE PRINCIPLES OF
SUFFICIENCY ECONOMY FOR SMALL-SIZED SECONDARY SCHOOLS
IN THE NORTHEAST THAILAND

BY

TEERAPONG SANYOT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Doctor of Education in Educational Administration and Leadership at
Sakon Nakhon Rajabhat University

November 2017

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

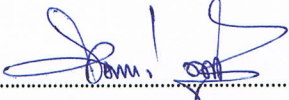
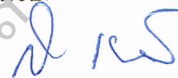

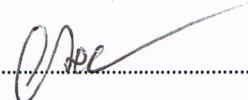

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ รูปแบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

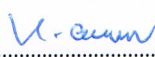
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ชีรพงษ์ แสนยศ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

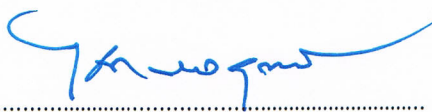
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ นุชิต)	ประธานกรรมการสอบ และผู้ทรงคุณวุฒิ (รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)	 กรรมการสอบและ ประธานที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์
 กรรมการสอบ	 กรรมการสอบและ กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร) (รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
 กรรมการสอบ	 กรรมการสอบและ กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์	(ดร.สุรัตน์ ดวงซาทม) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

 (รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
 ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)
 ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 10 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2560
 ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ที่ได้ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ ในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความ
เอาใจใส่ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ และด้วยการเอาใจใส่ดูแล ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ
ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอันเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา
สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภพผล กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณคณาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครทุกท่านที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้
แนวความคิด ประสบการณ์ ประสิทธิภาพและความรู้และช่วยเหลือด้วยดีมาตลอด ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง
ขอขอบพระคุณผู้บริหาร และบุคลากร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกโรงเรียน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
ขอขอบคุณนางรดาภักดิ์ แสนยศ และนายอักษฎายุทธ แสนยศ ผู้เป็นภรรยาและบุตร ที่ช่วย
เป็นกำลังใจ และเป็นแรงบันดาลใจ ให้ผู้วิจัยเกิดความอดทนอดกลั้น วิริยะ ในการวิจัยจนสำเร็จ
ลุล่วงด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณผู้ที่ไม่ได้กล่าวชื่อนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้การ
วิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

สุดท้ายขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ ทุกคน ที่ช่วยเป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง หากคุณ
ความดี และประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอมอบเป็นมุขิตาจิต
อุทิศแด่ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว และพี่ชาย ผู้ล่วงลับไปแล้ว ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ธีรพงศ์ แสนยศ

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง
ผู้วิจัย	ธีรพงศ์ แสนยศ
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิธนา สุวรรณไตรย์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภพล
ปริญญา	ค.ด. (การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) หาประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนประกอบด้วย วิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 271 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 271 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 271 คน รวม 1,355 คนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คนโดยใช้

ตารางของ Krejcie and Morgan ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้แบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย การร่างรูปแบบตรวจสอบร่างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญการสร้างและยืนยันรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ระยะที่ 3 การยืนยันรูปแบบโดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อย และ 40 ตัวบ่งชี้ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก มี 6 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) เงื่อนไขความรู้ 5) เงื่อนไขคุณธรรมและ 6) มีดี 4 ด้าน (วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม)

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เอกสารประกอบการพัฒนา 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การติดตามผลและประเมินผล

3. ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

3.1 ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนและคู่มือ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย พบว่า รูปแบบการบริหารและคู่มือการใช้ โดยรวมมีความเป็นประโยชน์และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร, การบริหารของโรงเรียน, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

TITLE A Model of School Administration Based on the Principles of Sufficiency Economy for Small-Sized Secondary Schools in the Northeast Thailand

AUTHOR Teerapong Sanyot

ADVISORS Assoc. Prof. Dr. Sikarn Pienthunyakorn
Asst. Prof. Dr. Wattana Suwannatrai
Assoc. Prof. Dr. Hanchai Umpapol

DEGREE Ed.D. (Educational Administration and Leadership)

INSTITUTION Sakon Nakhon Rajabhat University

YEAR 2017

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) examine the components, indicators of school administration based on the principles of sufficiency economy for small-sized secondary schools in the Northeast Thailand; 2) construct and develop a model, 3) find out the effectiveness of the developed model. The research methodology employed a Research and Development (R&D) approach which was divided into three phases: Phase I Component Investigation through document analysis and a survey. The population and samples were school administrators and heads of four departments, namely academic affairs, financial administration, personnel administration, and general administration, from the small-sized secondary schools in the Northeast Thailand. The samples, obtained through Krejcie and Morgan's stable, were drawn from 271 schools with a total of 1,355 people comprising 271 school administrators, 271 heads of academic affairs, 271 heads of financial administration, 271 heads of personnel administration, and 271 heads of general administration. The instrument for data collection was a set of a five-point rating scale questionnaire. The statistical analysis involved frequency, percentage, means and standard deviation. Phase II Model Drafting and Construction was related to model drafting and examination by

experts. The nine experts took part in the model confirmation procedure. Phase III Model Confirmation was done through the focus group discussion. The statistics used for data analysis were means and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The components of administration for small-sized secondary schools, based on the principles of sufficiency economy, comprised four major components with 20 sub-components and 40 indicators. The major components fell into four aspects: academic administration, financial administration, personnel administration, and general administration. The six sub-components involved: 1) moderation; 2) reasonableness; 3) self-immunity; 4) knowledge condition; 5) ethics and virtues condition; and four impacts (material, society, environment and culture).

2. The developed model comprised five components: 1) principles, 2) objectives, 3) documentation, 4) procedures, and 5) monitoring and evaluation.

3. The effectiveness of the developed model revealed that:

3.1 The developed model, assessed and confirmed by experts in terms of both the school administration model and the instruction manual, was rated as a whole at the highest level.

3.2 The appropriateness of the model was also confirmed through the focus group discussion for its usefulness and possibilities. It was found that the developed model was rated as a whole at the highest level.

Keywords: School Administration Model, School Administration, Principles of Sufficiency Economy

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	10
ความมุ่งหมายของการวิจัย	10
ความสำคัญของการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย	15
นิยามศัพท์เฉพาะ	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียน	22
ความหมายของรูปแบบ	22
ประเภทของรูปแบบ	25
องค์ประกอบของรูปแบบ	27
รูปแบบการบริหารโรงเรียน	29
รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผล.....	49
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก	51
การบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน.....	51
แนวคิดทฤษฎีการบริหารโรงเรียน	51
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	54
ความหมายของหลักปรัชญาของเพียง	54
ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	60
การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	65
การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน	67
การศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	88
เกณฑ์คุณภาพโรงเรียนแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	88
รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	104
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	109
การวิจัยและพัฒนา	117
ความเป็นมาของการวิจัยและพัฒนา	117
ความหมายของการวิจัยและพัฒนา	119
ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา	120
ประเภทของการวิจัยและพัฒนา	122
ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา	123
บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	127

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	145
	วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนา	145
	วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบ	148
	วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 การยืนยันรูปแบบ	149
	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	149
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	155
	ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนา การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	156
	ระยะที่ 2 ผลการร่างและสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	175
	ระยะที่ 3 ผลการยืนยันรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)	186
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	219
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	219
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	220
	วิธีดำเนินการวิจัย	220
	สรุปผลการวิจัย	222
	การอภิปรายผลการวิจัย	224
	ข้อเสนอแนะ	242

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	245
ภาคผนวก	257
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ	259
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	267
ภาคผนวก ค เครื่องมือวิจัย ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น	385
ภาคผนวก ง คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	425
ภาคผนวก จ รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	663
ภาคผนวก ฉ ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย	673
ประวัติย่อของผู้วิจัย	679

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แนวคิด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดของนักวิชาการ.....	87
2	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษากับ รายการประเมินและเกณฑ์คุณภาพโรงเรียนแบบอย่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (โรงเรียนพอเพียง)	94
3	แสดงองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ในแต่ละ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	159
4	สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	166
5	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ	167
6	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ	169
7	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล	170
8	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป	172

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9	การเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย เพื่อจัดทำเอกสารประกอบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง 174
10	แสดงผลการประเมินรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการ ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (N = 9) 181
11	แสดงเนื้อหาคู่มือการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง 186
12	แสดงเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล 188
13	แสดงเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป 190
14	แสดงเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ 192
15	แสดงเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ .. 194
16	แสดงค่าเฉลี่ยคู่มือการใช้ที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ 196
17	แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารงานบุคคล 197
18	แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารทั่วไป 198
19	แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหาร งบประมาณ 199
20	แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารวิชาการ 200

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
21	แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของกลุ่มผู้ใช้ จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)	207
22	แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล จากการยืนยันโดย ผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)	208
23	แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป จากการยืนยันโดย ผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)	209
24	แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ จากการยืนยันโดย ผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ...	210
25	แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ จากการยืนยันโดย ผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)	211
26	วิเคราะห์ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของกลุ่มผู้ใช้ และเอกสารประกอบการพัฒนา จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)	212
27	การปรับปรุงแก้ไขคู่มือ หลังจากทำการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)	215
28	การปรับปรุงแก้ไขเอกสารประกอบการพัฒนาหลังจากทำการสนทนา อภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)	215

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
29	แสดงการวิเคราะห์ตรวจสอบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	405
30	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (r) ทั้งฉบับ รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	407

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	15
2 องค์ประกอบรูปแบบการบริหารเชิงระบบและตามสถานการณ์	28
3 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมของชุมชน	33
4 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบเครือข่ายความร่วมมือ	35
5 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบพี่เลี้ยง	37
6 รูปแบบการบริหารแบบแม่ข่ายและลูกข่าย	38
7 รูปแบบการบริหารแบบอิสระ	40
8 รูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ	41
9 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบหุ้นส่วน (Partnership)	43
10 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานโดยการจ้างองค์กรภายนอก	45
11 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง	46
12 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นฐานการบริหาร	48
13 รูปแบบของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล	50
14 สรุปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	59
15 ผังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	62
16 รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	105
17 แสดงวงจรการวิจัยและพัฒนา	126
18 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	153
19 ผลการศึกษาองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย รูปแบบการ บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	164

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

	ภาพประกอบ	หน้า
20	กระบวนการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	179
21	รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ...	184
22	ชุดเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	185
23	ผู้เชี่ยวชาญลงทะเลเบียนของที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion).....	675
24	ผู้วิจัยต้อนรับผู้เชี่ยวชาญ และรับการลงทะเลเบียนให้กับผู้เชี่ยวชาญ.....	675
25	บรรยากาศของการสนทนากลุ่มย่อยของผู้เชี่ยวชาญ.....	676
26	ผู้เชี่ยวชาญร่วมกันแสดงความคิดเห็นของคู่มือการใช้ และเอกสารประกอบการพัฒนา.....	676
27	ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ในระยะที่ 1 และ 2	677
28	ผู้วิจัยนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	677
29	ผู้เชี่ยวชาญร่วมกันแสดงความคิดเห็นด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้ และเอกสารประกอบ การพัฒนา.....	678
30	ผู้วิจัยแสดงความขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ.....	678

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และในภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการควบคุมกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 3 – 5) จากความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ สามารถ

นำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกหน่วยงาน รวมทั้งในสถานศึกษาทุกระดับ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งโรงเรียนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ และจากวิกฤติการณ์เศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า หากเยาวชนไทยเลือกที่จะดำเนินวิถีชีวิตไปในระบบเศรษฐกิจเสรีนิยมตามกระแสโลก โดยขาดความรู้เท่าทันในกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และขาดความเข้าใจในบริบทของตนเอง จะทำให้เกิดความเสี่ยงที่ต้องเผชิญกับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ดังที่ประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างรุนแรงมาแล้วในอดีตและปัจจุบัน นอกจากนี้ ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์จากภายนอกยังส่งผลให้เยาวชนไทยประสบปัญหาวิกฤติด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมจากต่างชาติ เข้ามาสู่ประเทศไทยโดยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เด็กและเยาวชนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรอง และเลือกวัฒนธรรมที่ดี สื่อต่างๆ ยังขาดความเข้มงวดทางจรรยาบรรณในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเชิงลบ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยม และบริโภคนิยมมากขึ้น ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ให้ความสำคัญกับตัวเองมากกว่าส่วนรวม ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนไทยลดลง นำไปสู่ปัญหาทางสังคมต่างๆ เช่น ปัญหาการแต่งกายไม่เหมาะสม ผิดระเบียบ หมิ่นเหม่ เล่นการพนัน มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาการขาดสัมพันธภาพในครอบครัว รวมทั้งปัญหา ยาเสพติด และอาชญากรรมอื่นๆ

เมื่อประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จึงได้รับผลกระทบนั้นด้วย เพราะกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งวัฒนธรรมอันหลากหลายจากทุกมุมโลก สามารถนำมาเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว เป็นช่องทางให้เกิดผลกระทบต่างๆ มากมาย เช่น ความต้องการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย และบริการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยเฉพาะกระแสนิยมตะวันออก ขณะเดียวกันปัญหาที่ต้องเผชิญ คือ การแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่างชาติ อาจจะทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมซึ่งเป็นทุนทางสังคมของประเทศเริ่มเสื่อมถอย หากไม่ได้รับการอนุรักษ์และสืบสานอย่างเหมาะสม ชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนไป เน้นความสะดวกสบายและให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้า

และต้องใช้ชีวิตอย่างเร่งรีบ มีรูปแบบการบริโภคที่ผิดหลักโภชนาการ และการใช้ชีวิตที่เผชิญกับแรงบีบคั้นทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น อีกทั้งเด็กวัยรุ่นอาจได้รับข้อมูลข่าวสารในแง่ลบ เช่น ภาพสื่อลามก พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทางเพศ เกิดการเลียนแบบ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและช่วยทำให้เกิดความรุนแรง เป็นเหตุให้การดูแลและป้องกันเด็กและเยาวชนจากค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์เป็นไปอย่างลำบากมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้สังคมต้องเผชิญกับความเสี่ยงใหม่ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องป้องกันและแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดผลร้ายต่อเยาวชนในสังคม (ฝ่ายวิชาการบริษัทสกายบุ๊กส์, 2549, หน้า 54)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ขับเคลื่อนมาสู่ภาคการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับครูเป็นประการแรกก่อน เพราะครูเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่นักเรียน ดังที่ ปรียานุช พิบูลสรารุช (2549, หน้า 13 – 15) กล่าวว่า

“... ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ก่อน ครูก็จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูจะต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียงและเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเด็ก มีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ รู้จักเลือกรับและรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการเลือกรับข้อมูลนั้นต้องรู้จักพิจารณาและรู้จักแก้ไขปัญหาย่อยๆ เป็นขั้นเป็นตอน ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา เตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสภาพ และผลจากการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ได้อย่างรอบคอบและระมัดระวัง ...”

นอกจากนี้ยังมีพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2543 ความว่า “เศรษฐกิจพอเพียงนี้ ขอย้ำว่าเป็นทั้งเศรษฐกิจหรือความประพฤติที่ทำอะไรเพื่อให้เกิดผล โดยมีเหตุและผล คือ เกิดผลนั้นมาจากเหตุ ถ้าทำเหตุที่ดี ถ้าคิดดีให้ผลที่ออกมา คือ สิ่งที่ดีติดตามเหตุ การกระทำก็เป็นการกระทำที่ดี และผลของการกระทำนั้นก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่า มีประสิทธิผล ดีแปลว่า มีประโยชน์ ดีแปลว่า ทำให้มีความสุข” สาระสำคัญจากพระบรมราโชวาทที่น้อมนำมานี้ จึงเป็นประสบการณ์ที่แท้จริงของประชาชนส่วนใหญ่ เป็นการพัฒนาที่ให้ความสำคัญ มุ่งให้คนสามารถพึ่งตนเองได้ ธรรมชาติของความหลากหลายที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนก็คือ หลัก

ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้อย่างดี (ประเสริฐ บุญเกิด และคนอื่นๆ, 2556, หน้า 117)

จากการศึกษาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากนักวิชาการหลายท่านสรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความจำเป็นที่ต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีหลักทางสายกลาง สามารถใช้เป็นหลักแห่งการดำเนินชีวิต จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างมากที่จะนำวิชาการต่างๆ มาใช้วางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน โดยต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติทุกระดับ จะเลื้อยอำนวยการให้บุคคลสามารถใช้ความคิดและเหตุผลได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการทำงานและความต้องการของชีวิต จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารตนเอง เป้าหมายของปรัชญา คือ การพัฒนาเป็นขั้นตอนที่สมดุลและยั่งยืน สามารถรับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในได้เป็นอย่างดี ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวคิดที่เหมาะสมกับพื้นฐานสังคมไทย เพื่อการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล เจริญมั่นคงและมีความยั่งยืนท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ปรัชญามีองค์ประกอบ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการเปลี่ยนแปลงโดยมีเงื่อนไขพื้นฐาน คือ ความรู้และคุณธรรม (ธวัชชัย พิษผล, 2549, หน้า 125 ; จิตรภาดา, (นามแฝง), 2549, หน้า 206; พีระพงศ์ สุขแก้ว, 2549, หน้า 17; ไพบูรณ์วัฒน์ศิริธรรม, 2550, หน้า 19; พลาดิษฐ์ สิทธิธัญกิจ, 2550, หน้า 127; ยุทธนา

ภาระนันท์, 2550, หน้า 22; พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2550, หน้า 23; ปรียานุช พิบูลสรารุช; 2550, หน้า 10; ปรีดา กุลชล, 2552, หน้า 29; และ ไพฑูรย์ ชัยประโคน, 2557, หน้า 61)

นอกจากนี้ควรทำให้เด็กรู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิต ได้อย่างสมดุลตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและค่านิยมความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รู้ว่าตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของโลก การกระทำของตนย่อมมีผลและเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในโลกที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ ครูจะต้องรู้จักบูรณาการการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ครูต้องใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ เริ่มต้นและปลูกฝังโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เช่น กิจกรรมรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การกำจัดขยะในโรงเรียน การสำรวจทรัพยากรของชุมชน

ปัจจุบันนี้ได้มีการนำเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงระดับอาชีวศึกษา นอกโรงเรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนให้เด็ก และเยาวชนคิดวิเคราะห์เป็นตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างค่านิยมกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกำลังมีการทดลองนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียน ความพยายามดังกล่าวได้ผลก็ต่อเมื่อครูและผู้บริหารสถานศึกษาเห็นคุณค่า มีความศรัทธาและมีแรงจูงใจในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากปัจจุบันรัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคุณธรรมนำความรู้ มาใช้เป็นหลักนำ ทั้งนี้เพราะการปฏิรูปการศึกษาตามนัยดังกล่าวจะนำไปสู่การแก้ปัญหาทั้งหมด ไม่ว่าจะปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง (วิจิตร ศรีสอาน, 2550, หน้า 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีหน้าที่กำหนดทิศทาง กรอบนโยบาย เพื่อให้งาน โครงการบรรลุ

ตามวัตถุประสงค์ จึงได้น้อมนำการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาเป็นกรอบ ทิศทางในการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับการ พัฒนาที่ต่อเนื่องในระยะยาว นั่นคือ หลัก 3 ประการ ได้แก่ การประกันโอกาส การประกัน คุณภาพ และการประกันประสิทธิภาพ เพื่อให้เด็กที่เข้ารับบริการ ได้ศึกษาทุกคนไม่ว่าจะ อยู่ในเมืองหรือในชนบทหรือเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในด้าน โอกาสที่จะได้เข้าเรียน มีการเน้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในเรื่อง “คุณธรรมนำความรู้” เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม พร้อมทั้งการมีประสิทธิภาพของ การบริหารที่ได้พัฒนาให้เกิดความคล่องตัวและชัดเจน ส่งผลให้เกิดการกระจายอำนาจสู่ การปฏิบัติในแต่ละช่วงชั้นได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 4)

สถานศึกษา ควรมีการจัดการศึกษามุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ปลูกฝัง และ เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในสาระของปรัชญานั้น ตระหนักในความสำคัญ และทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง เหมาะสม สถานศึกษาควร มีการจัดระบบการบริหารภายในตามแนวของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องการพัฒนา หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และการจัดระบบ บริหารจัดการ โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มีการติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาอยู่เสมอ ขั้นตอนในการดำเนินการ คือ กำหนดนโยบาย การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนาการบริหารตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำหรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อ การเรียนรู้ จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการ โดยให้ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, ออนไลน์)

จากการศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ วชิราวุธ ปานพรหม (2556, หน้า 249 - 250) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และมี 17 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การเป็นแบบอย่าง ความพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 2) การสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย การสร้างเครือข่าย การสร้างทีมงาน การสร้างความร่วมมือ และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี 3) ความสามารถในงาน ประกอบด้วย การมีความคิดสร้างสรรค์ การสร้างแรงจูงใจ การตัดสินใจ การสื่อสารที่ดีและการแก้ปัญหา และ 4) การนำองค์กร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วม การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การมอบหมายงาน การวางแผนและการสอนงาน รูปแบบประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ส่วนที่ 2 หลักการพัฒนา ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนา ผลการประเมินรูปแบบ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกองค์ประกอบ และปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2550, หน้า 131 - 140) ได้เสนอให้มีการสร้างขบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยอ้างอิงกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่มสร้างกระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ใช้เวลาเพียงสองปียังไม่เพียงพอ จึงเสนอให้ 1) สร้างจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) พัฒนาแนวคิดขององค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) พัฒนาระบวนการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ระดับชุมชน 4) เชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาชุมชนพอเพียงกับภาคประชาคมในประเด็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ แผนงานพัฒนาวิชาการและการส่งเสริมการวิจัย โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อเสนอทางเลือกที่หลากหลายของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ในภูมิภาคที่หลากหลายของภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย นอกจากนี้ ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ ยังชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของการวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าควรจะเป็นแนวใหม่ ดังนี้ 1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจสังคมที่เกิดในชุมชน จึงต้องมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาชุมชน 2) จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือความต้องการในการสร้างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปปรับใช้กับชุมชน 3) ให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วม 4) มุ่งเฉพาะสมาชิก

ที่ทำการผลิตที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ 5) มุ่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชนในด้านพลังความสามารถของตนเอง 6) มีการเรียนรู้ร่วมกันโดยชุมชนเป็นนักวิจัยเช่นเดียวกัน 7) มุ่งเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ให้เข้าสู่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8) ต้องตอบสนองความต้องการ ความนึกคิด ความใฝ่ฝัน ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชน

ในด้านการศึกษาที่ผ่านมา ปัญหาด้านการศึกษาถือเป็นหัวใจหลัก ซึ่งปัญหาที่ต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงและต่อยอด โดยเฉพาะด้านคุณภาพของผู้เรียน ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหาร รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งการคิดวิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้ และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง คุณธรรมจริยธรรม ในด้านครู คณาจารย์ พบว่า มีปัญหาขาดแคลนครู คณาจารย์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมไม่ได้คนเก่ง คนดี และใจรักมาเป็นครู ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ยังไม่มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ ทั้งสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเป้าหมาย ตลอดจนยังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านความไม่พร้อม และมีความขาดแคลน โดยเฉพาะกำลังครูผู้สอนที่มีไม่ครบชั้น รวมทั้งขาดแคลนครูที่มีความถนัดเฉพาะด้านหรือวิชาเอก รวมถึงด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการแก้ปัญหาโดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพื้นที่เดียวกัน หรือมีปัญหาและความต้องการจำเป็นที่เหมือนกัน โดยมีบุคลากร หน่วยงาน หรือองค์กรให้การสนับสนุนสามารถดำเนินการเพื่อพัฒนางานยกระดับคุณภาพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นผู้มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียน เพราะเป็นผู้รับนโยบาย รับผิดชอบในการดำเนินงานและการบริหารให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องบริหารงานด้วยกระบวนการต่างๆ ในอันที่จะก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังและร่วมแรงร่วมใจกันจากครูทุกคน ต้องมองเห็นปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้น ต้องเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 32) ได้กล่าวถึงมาตรฐานด้านผู้บริหาร ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาไว้อยู่ 5

มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้ได้ มาตรฐาน ซึ่งผลการปฏิรูปดังกล่าวนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว และความล้มเหลวจากการจัดการศึกษาเดิมที่ไม่สามารถสร้างคนให้มีจิตใจที่มีศักยภาพอย่างพอเพียง รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่แผ่กระจายไปอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ไปสู่สังคมสากลที่ต้องใช้วิธีการทางปัญญา ดังนั้นในการบริหารโรงเรียนให้ได้มาตรฐานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีหลักและทฤษฎีในการบริหารจัดการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำมาบูรณาการกับการบริหารจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา เป็นการตอบสนองแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษา ผลงานวิจัยที่พบว่า โรงเรียนต้นแบบประสบความสำเร็จเพราะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียนก่อนการทำงาน (วิลาสินี พรรณรัตน์ศิลป์. 2551, หน้า 52) และการพัฒนาโรงเรียนให้ดำเนินไปในทางสายกลางหรือความพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน การสำรวจ วิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานจะทำให้ทราบปัจจัยและบริบทของโรงเรียนและสภาพภูมิสังคมของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยในการกำหนดจุดยืนหรือเป้าหมายของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (ยุทธนา ปฐมวาชาติ. 2552, หน้า 5)

จากปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละโรงเรียน ประกอบกับที่ผ่านมายังไม่มีงานวิจัยใดสะท้อนผล

รูปแบบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะครอบคลุมการบริหารศึกษาของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารงานต่างๆ โดยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสในยุคโลกาภิวัตน์ มีความพอประมาณ มีเหตุมีผล และเกิดภูมิคุ้มกันแก่โรงเรียนในการดำเนินงาน ภายใต้เงื่อนไขของความรู้ความเข้าใจคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความสมดุลของการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนภายใต้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ สืบต่อไป

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ ดังนี้

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
2. รูปแบบในการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีรูปแบบการบริหารอย่างไร
3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างและพัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อสร้างและพัฒนาารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. เพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างและพัฒนาขึ้น

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ เกี่ยวกับองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ของรูปแบบในการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

2. ได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำรูปแบบไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 271 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 271 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 271 คน รวม 1,355 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 297 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณจำนวน 59 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 59 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไปจำนวน 59 คน รวม 297 คน ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie & Morgan, 1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling).

2. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

2.1 รูปแบบการบริหารโรงเรียน

2.2 การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย

2.2.1 การบริหารงานวิชาการ

2.2.2 การบริหารงานงบประมาณ

2.2.3 การบริหารงานบุคคล

2.2.4 การบริหารงานทั่วไป

2.3 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

2.3.1 ความพอประมาณ

2.3.2 ความมีเหตุผล

2.3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

2.3.4 เงื่อนไขความรู้

2.3.5 เงื่อนไขคุณธรรม

3. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 3 ระยะ 6 ขั้นตอน คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารตามรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 1 ทำการศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. กรอบเนื้อหาในการวิเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งของไทยและต่างประเทศ ได้แก่

1.1 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ของการบริหารโรงเรียน

1.2 รูปแบบการบริหารโรงเรียน

1.3 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก

1.5 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.6 การหาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.7 เกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)

1.8 การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยนำเนื้อหาที่รวบรวมได้จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ มาวิเคราะห์ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ด้านเนื้อหาทั้งความสัมพันธ์ภายใน และความสัมพันธ์ภายนอก เพื่อนำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ และรูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)

ขั้นตอนที่ 3 การสอบถามสภาพการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่ม ทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบ

การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาร่างและสร้างสร้างรูปแบบการบริหาร และเอกสารประกอบการพัฒนา แล้วตรวจสอบความเหมาะสมยืนยันรูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนา แบ่งเป็น 1 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 ทำการร่างรูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหา

ระยะที่ 3 การยืนยันรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มย่อย

(Focus Group Discussion)

ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 23 ท่าน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอรูปแบบ โดยการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สมบูรณ์

สรุปผลการยืนยันรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

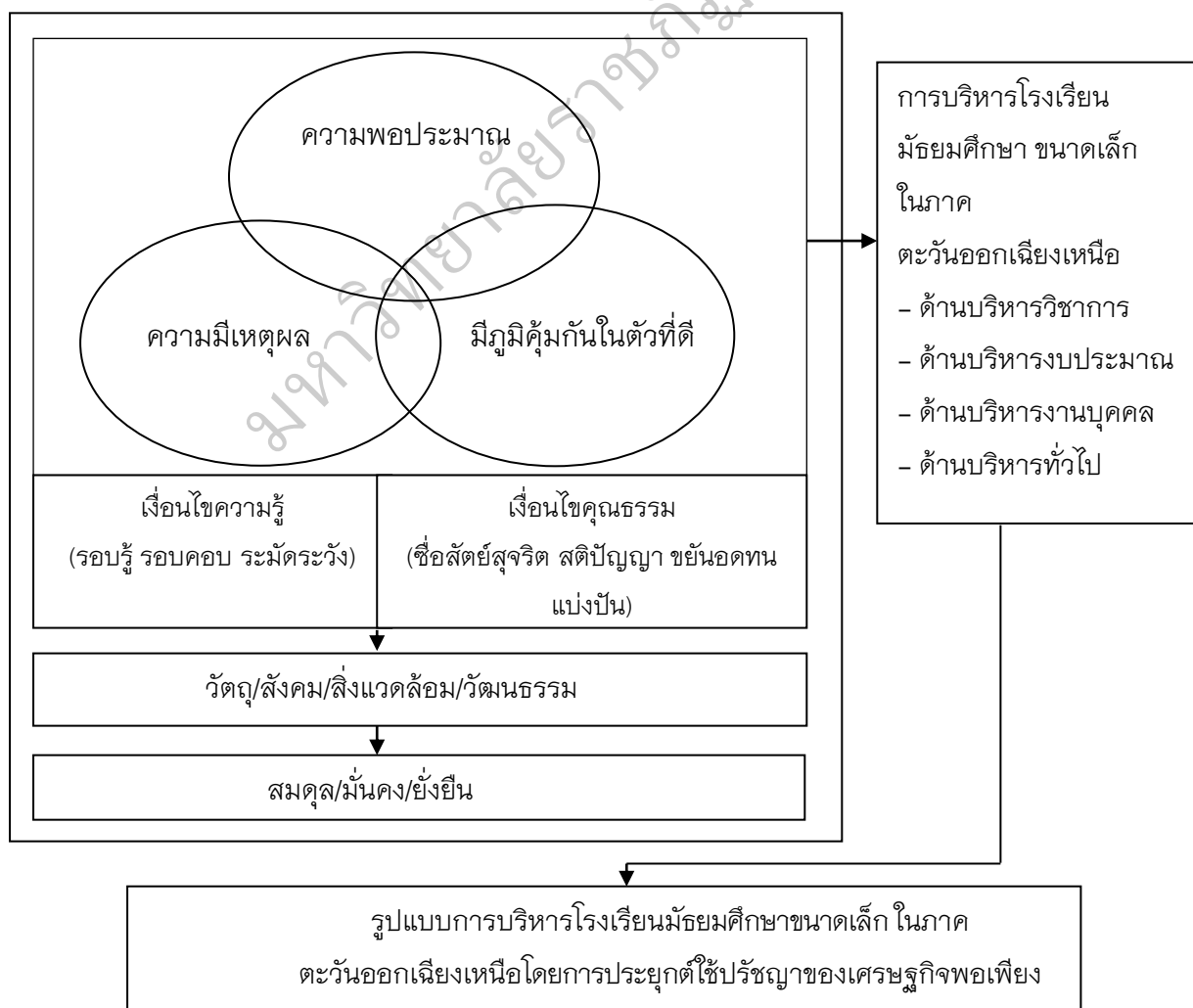
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำ ข้อมูลที่ได้จากกระยะที่ 3 มาสรุปผลการทดลองใช้และยืนยันรูปแบบ แล้วนำเสนอผลงาน และเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และเผยแพร่ต่อไป

4. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการวิจัยในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2559 ถึงเดือนมีนาคม 2560 รวมระยะเวลา 11 เดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือโดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแสดงเป็น ภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Theoretical Framework)

นियามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก บรรลุวัตถุประสงค์หรือสัมฤทธิ์ผลตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่สถาบันได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ได้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

1.1 การบริหารวิชาการ หมายถึง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการด้านการบริหารวิชาการ โดยสอดแทรกในหน่วยการเรียนรู้ของทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้และทุกชั้น กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริม การผลิตสื่อจากวัสดุท้องถิ่น ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผล ประเมินผลที่เที่ยงตรง ครอบคลุม สอดคล้องกับเนื้อหาและหน่วยการเรียนรู้ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปลูกฝังให้ผู้เรียนมี ความพอประมาณ มีเหตุผล เตรียมพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะ เกิดขึ้น บนพื้นฐานของภูมิปัญญา สามารถวิเคราะห์ มีความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน

1.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา โดยการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม ในการจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบ ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ มีความ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ รายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 การบริหารบุคคล หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการบริหารงานบุคคล โดยการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตน ให้เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่านิยมการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ไมโลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อและมีการ ตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เตรียมพร้อมรับและทันต่อการ เปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างรู้เท่าทัน

1.4 การบริหารทั่วไป หมายถึง การบริหารงานที่ต้องประสานความร่วมมือกับ ชุมชน ท้องถิ่นและสังคมในทุกภาคส่วน ระดมความคิดร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง การบริหารงานที่เน้นผลสัมฤทธิ์ ความคุ้มค่า ยึดหลักธรรมาภิบาล พัฒนาปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และอาคารสถานที่ ให้สะอาดร่มรื่น อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า เชื้อต่อการเรียนรู้

2. รูปแบบ หมายถึง แบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินงาน และเป็นคำอธิบาย คำบรรยาย หรือแผนผังไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่น สามารถเข้าใจแนวทางปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือทางความคิด ที่บุคคลใช้ในการสืบเสาะหาคำตอบในการกระทำกรอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. รูปแบบการบริหารโรงเรียน หมายถึง แบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินงาน และการจัดการบริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับดำเนินการทำงานในโรงเรียน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี โครงสร้าง กระบวนการจัดการ และการตัดสินใจสั่งการ

4. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ในการดำเนินการครอบคลุมการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารบุคคล ซึ่งได้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้

5. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง กระบวนการบริหารและวิธีการที่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กใช้ในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความแตกต่างกันตาม ค่านิยม หรือความเชื่อพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

6. การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในขอบข่ายงาน 4 งาน โดยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของ กระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้อันตรายของความรู้ และคุณธรรม

7. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความ

มีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ สำหรับการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตน ที่มุ่งให้เกิดความสมดุลและเตรียมพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้าน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากภายนอก ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 หลักการ 2 เงื่อนไข

7.1 สามหลักการ หมายถึง คำนิยามความพอเพียง (Sufficiency) จะต้อง ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

7.1.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

7.1.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียง นั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึง ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

7.1.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

7.2 เงื่อนไข หมายถึง การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ใน ระดับพอเพียงตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

7.2.1 เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการที่เกี่ยวข้อง อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อ ประกอบการดำเนินการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

7.2.2 เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัว ซึ่งประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

8. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารงานต่างๆ โดยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ของกระแสในยุคโลกาภิวัตน์ มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันแก่องค์กร ในการดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขของความรู้ควบคู่คุณธรรม

9. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ลักษณะการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบ และสาระการบริหารจัดการด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป

10. ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง รูปแบบการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผล ซึ่งพิจารณาจากความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้

11. ความเป็นไปได้ หมายถึง โอกาส หรือ แนวทาง เมื่อนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างและพัฒนาขึ้น แล้วสามารถทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

12. ความเป็นประโยชน์ หมายถึง ผลดีที่เกิดขึ้น หลังจากการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สร้างและพัฒนาขึ้น ไปใช้แล้วสามารถสนองความต้องการ อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยเสนอหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียน
 - 1.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 1.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 1.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
 - 1.4 รูปแบบการบริหารโรงเรียน
 - 1.5 รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 2.1 การบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.2 การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.1 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.2 ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.3 จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.4 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.5 การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 4.1 เกณฑ์คุณภาพโรงเรียนแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

และการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)

4.2 รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. การวิจัยและพัฒนา

6. บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารรายงานการวิจัย เกี่ยวกับหลักการ แนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบ เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนด กรอบแนวคิดในการทำวิจัย ในครั้งนี้มีรายละเอียด ดังนี้

1. ความหมายของรูปแบบ

คำว่า รูปแบบ หรือ Model มีความหมายหลายอย่างโดยทั่วไปจะหมายถึง รูปแบบ ตัวแบบ ต้นแบบ หรือแบบจำลอง หรือวิธีการดำเนินการที่เป็นต้นแบบอย่างใด อย่างหนึ่ง เช่น แบบจำลองสิ่งก่อสร้าง รูปแบบในการพัฒนาชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิต คำว่า รูปแบบได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ เช่น สมาน อัสวภูมิ (2550, หน้า 5) ได้รวบรวมความหมาย โดยสรุปว่า รูปแบบ (Model) หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือ ย่อส่วน (Simplified Form) ของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ผู้เสนอ รูปแบบพัฒนาขึ้นมา เพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ สอดคล้องกับ ชวลิต เกิดทิพย์ (2550, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการพัฒนาว่า หมายถึง สิ่ง que แสดงถึงกรอบแนวคิดการสร้าง รูปแบบเชิงอนาล็อก (Analog Model) อันเกิดจากการผนวกระหว่างโครงสร้างการพัฒนา ภาวะผู้นำและผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำให้มีความสัมพันธ์กัน และส่งเสริมกัน อย่างเป็นระเบียบ เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เช่นเดียวกับ กัลยรัตน์ เมืองสง (2550, หน้า 22) ได้อธิบายความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง มโนทัศน์เกี่ยวกับลักษณะ ภาวะผู้นำและวิธีการที่ใช้พัฒนา สอดคล้องกับ นางลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 75) ได้สรุปความหมายของรูปแบบได้ 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองซึ่ง เป็นสิ่งที่ย่อส่วนจากของจริง รูปแบบ หมายถึง คนหรือสิ่งของที่สามารถนำมาใช้เป็น แบบอย่างในการดำเนินงานได้ และรูปแบบ หมายถึง แบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น

เครื่องคอมพิวเตอร์รุ่น 486X ขณะที่ ทิศนา แชมมณี (2551, หน้า 1) ให้ความหมายรูปแบบ หมายถึง ตัวแทนที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายพฤติกรรมของลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริง อย่างหนึ่ง หรือเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์ และเยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2551, หน้า 25 – 28) ให้นิยามคำว่า “รูปแบบ” หรือ แบบจำลองโดยทั่วไปว่า คือ วิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใดๆ ให้ปรากฏ โดยใช้การสื่อสาร ในลักษณะต่างๆ ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่างๆ ได้อย่างกระชับ ภายใต้หลักการอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ ปาหนัน กนกวงศ์นุวัฒน์ (2551, หน้า 18) ได้สรุปว่ารูปแบบมีสองลักษณะ คือ รูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็น รูปธรรม รูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม ภาพจำลองของสภาพการณ์ อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอาจจะมีตั้งแต่รูปแบบอย่างง่ายๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อน มาก และมีทั้งรูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุ เช่น แบบจำลองหอดูดาวแห่งชาติ แบบจำลองยานอวกาศ เป็นต้น และณัฐศักดิ์ จันทร์ผล (2552, หน้า 125) กล่าวว่ารูปแบบ หมายถึง โครงสร้างโปรแกรม แบบจำลองหรือตัวแบบ ที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลาและทะเละ พิจารณาว่ามีสิ่ง ใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบนั้นๆ ซึ่ง มาลี สืบกระแส (2552, หน้า 108 – 109) กล่าวว่ารูปแบบมีสองลักษณะ คือ รูปแบบจำลองของสิ่งที่เป็น รูปธรรม เช่น ระบบการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รูปแบบอาจแสดงความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยงแสดงในรูป แผนภาพหรือเขียนในรูปสมการคณิตศาสตร์ หรือสมการพหุนามหรือเขียนเป็นข้อความ จำนวน หรือ ภาพ หรือ แผนภูมิ หรือ รูปสามมิติ นอกจากนี้ คุณ วงศ์อนันต์ (2553, หน้า 18) กล่าวว่า รูปแบบหมายถึงแบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทาง ในการดำเนินงาน เป็นการ จำลองภาพในอุดมคติ หรือการย่อส่วนของจริงให้เล็กลง เพื่อเป็นแบบแผนในการ ปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์และกลไกของการปฏิบัติซึ่งเป็นตัว จักร ในการทำหน้าที่ของรูปแบบให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีบริบทเป็นเงื่อนไขของการเกิดขึ้น การคงอยู่ และการล่มสลาย สอดคล้องกับ ปาริชาติ ชมชื่น (2555, หน้า 10) ได้สรุป ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบเป็นแบบจำลองใช้เป็นตัวแทน เป็นชุดปัจจัยหรือ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นหลักการ แนวคิดที่แสดงความเชื่อมโยงของ

องค์ประกอบต่างๆ ให้เห็นเป็นภาพหรือข้อความอย่างง่ายเกี่ยวกับการลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเชิงแผนผัง หรือทำเลียนแบบเพื่อสร้างสัญลักษณ์ที่แท้จริงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นรูปธรรมและเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริพร กุศลานต์ (2557, หน้า 93) ได้ศึกษาความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง สิ่งที่เป็นเค้าโครงของเรื่องที่ต้องการศึกษา โดยแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบต่างๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน เพื่อช่วยในการศึกษาปัญหา แนวคิดและปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ง่ายและดียิ่งขึ้น และ Daft (1999, p. 20) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง แบบสรุปย่อของความจริงที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ซึ่งจะง่ายต่อการทำความเข้าใจ เช่นเดียวกับกับ Good (2005, p. 177) ในพจนานุกรมการศึกษาได้รวบรวมความหมายของรูปแบบเอาไว้ 4 ความหมาย คือ 1) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ 2) เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ เป็นต้น 3) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด 4) เป็นชุดของปัจจัย ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมตัวกันเป็นตั้ประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจจะเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์ หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้ ซึ่งสารานุกรมสแตนฟอร์ดด้านปรัชญา (Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2006, p. 671) ได้ให้ความหมายของรูปแบบในลักษณะสอดคล้องกับการให้ความหมายของ Good ว่า รูปแบบเป็นระบบหรือโครงสร้างที่ถูกสร้างขึ้นมาจากทฤษฎีทั่วไป เพื่อพรรณนาและอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ และ Think exist (2008, p. 1) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ (Model) ไว้ว่าเป็นแบบจำลองของระบบการปฏิบัติงาน หรือแบบแปลนของการก่อสร้างที่วาดไว้ล่วงหน้า หรือสิ่งของที่เป็นตัวแทนแสดงความคิดของสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต หรือสิ่งที่เตรียมเอาไว้ล่วงหน้า เช่นเดียวกับ Torsi and Carroll (1982, p. 163) กล่าวว่า รูปแบบเป็นนามธรรม ของจริง หรือภาพจำลองของสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะมิตั้งแต่รูปแบบอย่างง่าย ๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับ ซับซ้อนมากๆ และมีทั้งรูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุ เช่น แบบจำลองหอดูดาวแห่งชาติ แบบจำลองอาคารศูนย์การค้า เป็นต้น และรูปแบบเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Model) ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์ เช่น รูปแบบเชิงระบบและ ตามสถานการณ์ (A System Contingency Model) ของ Brown and Mob erg (1980, หน้า 16 – 17) และสอดคล้องกับ Stoner and Winkle (1986, หน้า 12) กล่าวว่ารูปแบบเป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์เพื่อทำให้

เราได้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ง่ายขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง แบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทาง ในการดำเนินงาน และเป็นคำอธิบาย คำบรรยาย หรือแผนผังไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่น สามารถเข้าใจแนวทางปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบในการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ประเภทของรูปแบบ

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ดังต่อไปนี้

Smith and Other (1980, p. 416) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่ รูปแบบคล้ายจริง มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า เป็นต้น 2) รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการ ก่อนที่จะทำการทดลองจริง เครื่องบินจำลองที่บินได้หรือเครื่องบินรูปแบบชนิดนี้ใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก 3) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่ รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) รูปแบบนี้พบมากที่สุดซึ่งเป็นการใช้ข้อความในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนา ลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น ขณะที่ Bush (1986, p. 19) ได้แบ่งรูปแบบของการจัดการศึกษาออกเป็น 5 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบปกติ (Formal Model) 2) รูปแบบประชาธิปไตย (Democratic Model) 3) รูปแบบทางการเมือง (Political Model) 4) รูปแบบจิตพิสัย (Subjective Model) 5) รูปแบบคลุมเครือ (Ambiguity Model) นอกจากนี้ Keeves (1988, pp. 516 – 565) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษา และสังคมศาสตร์ไว้ 4 ประการ คือ 1) รูปแบบเชิงเทียบเคียง (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ในการอุปมาอุปไมย นามธรรม เช่น รูปแบบการทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน เป็นต้น 2) รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือภาพ เพื่อให้เห็นปรากฏการณ์นั้นๆ เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น 3) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ รูปแบบประเภทนี้นิยมใช้กันทั้งสาขาจิตวิทยา ศึกษาศาสตร์ และการบริหารการศึกษา 4) รูปแบบเชิงสาเหตุ (Casual Analysis) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคการวิเคราะห์

เส้นทาง (Path Analysis) โดยการนำเอาตัวแปรต่างๆ มาสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น แนวคิดที่สำคัญของรูปแบบนี้ คือ ต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ

Steiner (2001, p. 25) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) เป็นการสร้างแบบจำลองเหมือนของจริงทุกประการ

1.2 รูปแบบเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เป็นการสร้างแบบจำลองเท่าของจริงขึ้นมาก่อน เพื่อออกแบบไว้สำหรับเป็นต้นแบบผลิตสินค้าอื่นๆ

2. รูปแบบเชิงแนวความคิด (Conceptual Model) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 รูปแบบเชิงความคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model of) คือ รูปแบบหรือแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เช่น รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

2.2 รูปแบบเชิงความคิดเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model for) คือ รูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายทฤษฎีหรือปรากฏการณ์ เช่น รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรรตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

คัมภีร์ สุตแท้ (2553, หน้า 11) ได้สรุปเกี่ยวกับประเภทของรูปแบบไว้ว่าเป็นการแบ่งประเภทรูปแบบหรือแบบจำลองนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสร้างและสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี

จากการศึกษาประเภทของรูปแบบของนักวิชาการต่างๆ พบว่ารูปแบบมีหลายประเภทด้วยกัน เช่น รูปแบบเชิงกายภาพ รูปแบบเชิงแนวความคิด รูปแบบเสมือนจริง รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ รูปแบบเชิงเทียบเคียง รูปแบบเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุ รูปแบบปกติ รูปแบบประชาธิปไตย รูปแบบทางการเมือง รูปแบบจิตวิสัย รูปแบบคลุมเครือ เป็นต้น แต่รูปแบบที่พบมากที่สุด คือ รูปแบบข้อความหรือรูปแบบเชิงคุณภาพ และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกรูปแบบประเภทรูปแบบข้อความ ซึ่งใช้ภาษาเป็นสื่อในการอธิบายรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาค

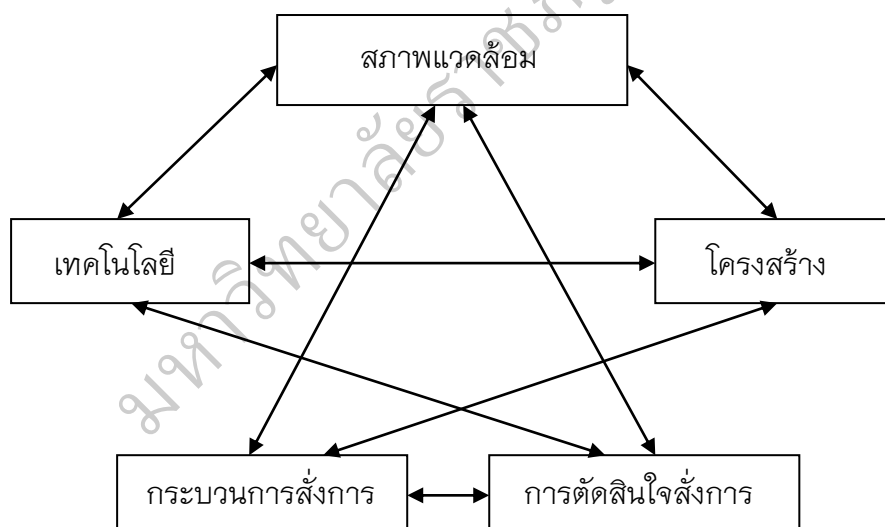
ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. องค์ประกอบของรูปแบบ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ พบว่า ไม่ปรากฏมีหลักเกณฑ์ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของเรื่องหรือปรากฏการณ์ที่ผู้สนใจเกี่ยวกับการจัดองค์การ และการบริหาร (The Model of Organization and Management) ตามแนวคิดของ Brown and Mob erg (1980, pp. 16 – 17) นั้น ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (Systems Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) และองค์ประกอบตามรูปแบบของ Brown และ Mob erg ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bush (1986, p.19) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบใช้เป็นเกณฑ์ ในการพิจารณารูปแบบองค์กรทางการศึกษา 4 ประการ ได้แก่ 1) เป้าหมาย 2) โครงสร้างองค์กร 3) สภาพแวดล้อม 4) ภาวะผู้นำ ขณะที่ Keeves (1988, pp. 516 – 565) กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้คือ 1) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) และผลที่ตามมา ซึ่งสามารถพิสูจน์ ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วย ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ 3) รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) สร้างความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งการช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ 4) รูปแบบจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Captainships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationship) ในขณะที่ ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 12) สรุปองค์ประกอบรูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบด้วยกันคือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ สอดคล้องกับ สมาน อัครภูมิ (2550, หน้า 10) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบไว้ว่า รูปแบบที่ดีควรมีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบดังนี้ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ

5) แนวการประเมินรูปแบบ 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ 7) ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ตำรา มูลป้อม (2557, หน้า 202) ได้สรุปรูปแบบการพัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีหลากหลายรูปแบบ บางรูปแบบก็คล้ายกัน บางรูปแบบก็แตกต่างกัน และจะใช้รูปแบบใดพัฒนานั้นไม่แน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษา หรือแนวคิดทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้นๆ แต่จะสรุปรูปแบบการพัฒนาจะใช้ระยะเวลาการพัฒนาในภาพรวมเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 คือ ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะที่ 2 ระยะทดลอง ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล

กล่าวโดยสรุปแล้วจะเห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบนั้นไม่มีหลักในการแบ่งที่ตายตัว จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละสถานการณ์และขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ ที่ศึกษา และวัตถุประสงค์ในการสร้างรูปแบบนั้นๆ เป็นสำคัญด้วย ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงระบบและตามสถานการณ์ (Systems and Contingency Model) ของ Brown and Mob erg มีลักษณะดังภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบรูปแบบการบริหารเชิงระบบและตามสถานการณ์

(Brown and Mob erg, 1980, pp. 16 – 17)

Keeves (1988, pp. 386 – 387) กล่าวว่ารูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญๆ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนายผล (Prediction) ที่ตามมาซึ่งสามารถ

พิสูจน์ตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปสู่การทดสอบได้ หากทดสอบรูปแบบแล้วปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิกไป

2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบไปด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถอธิบายเรื่องที่ศึกษาหรือปรากฏการณ์นั้นได้อย่างชัดเจน

3. รูปแบบจะต้องช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelation) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะหาความรู้

4. รูปแบบควรจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationship) ระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationship) ระหว่างตัวแปรแบบรวมๆ

สรุปจากการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี โครงสร้าง กระบวนการจัดการ และการตัดสินใจสั่งการ โดยองค์ประกอบที่ดีจะต้องสามารถทำนายผลที่พิสูจน์ได้ มีความสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและเชิงโครงสร้าง ตลอดจนช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด และขยายขอบเขตสืบเสาะหาความรู้

4. รูปแบบการบริหารโรงเรียน

รูปแบบการบริหารโรงเรียนได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้แนวคิดและความหมายไว้ต่างกันหลายท่าน ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

วีรยุทธ ชาตะกาญจน์ (2552, หน้า 33) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันและมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยรูปแบบการบริหารมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป 2) การบริหารเป็นการที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรม 3) การบริหารเป็นการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันและ 4) การบริหารเป็นการทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม สอดคล้องกับ สุญญาณี นิคมอ่ำ (2550, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารของผู้บริหารที่ต้องมีเทคนิควิธีการการมาดำเนินการโดยการนำกลุ่มต่างๆ ที่มีคนหมู่มากมารวมกันและร่วมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนสำเร็จผล โดยได้ประสิทธิภาพ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ได้ตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้เป็น ประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปใช้ศาสตร์และศิลป์ ร่วมมือกันดำเนินภารกิจต่างๆ เพื่อให้ภารกิจนั้นบรรลุ วัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด พัฒนาการทำงาน ของบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิดการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้อย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างความสำเร็จให้กับองค์กรโดยอาศัยกระบวนการที่เป็น ระบบและใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม สำหรับการบริหารโรงเรียน ครุประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 31) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกัน ปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียน ตั้งไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การ บริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิต ของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีคุณภาพตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการบริหารองค์กร รวมทั้งความรู้ในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมวิทยา การเมือง การปกครอง ชีววิทยา และ ภูมิศาสตร์ เป็นต้น ผู้บริหารที่หวังผลในการบริหารจำเป็นต้องเรียนรู้หลักการ ทฤษฎี ทางการบริหาร เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ ผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ย่อมประสบความสำเร็จมากกว่าผู้บริหารที่มีแต่ ประสบการณ์เพียงอย่างเดียว ความรู้เรื่องการบริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะนำไป ประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การบริหารจึงจำเป็นต้อง ศาสตร์และศิลป์ แต่การที่จะนำศาสตร์ไปบริหารอย่างเป็นศิลป์นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมี ทักษะเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และ สถานการณ์ โดยเข้าใจธรรมชาติของการบริหารอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้บริหาร จำเป็นต้องรู้และเข้าใจปรัชญาในการบริหารองค์กรว่าควรจะใช้แบบใดจึงจะเหมาะสม นอกจากนี้ พิณสุดา สิริธรงค์ (2556, หน้า 92 - 122) ได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณ การสัมภาษณ์ กรณีศึกษาเชิงลึก และการสังเคราะห์ข้อมูลการบริหารโรงเรียน ขึ้นพื้นฐานของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งการสัมภาษณ์รับฟังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่เหมาะสมตามขนาด

และความพร้อมของโรงเรียน ควรจำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มรูปแบบบริหารจัดการที่มีอยู่เดิม หรือรูปแบบประยุกต์ 2) กลุ่มรูปแบบบริหารจัดการที่กำหนดขึ้นใหม่ และ 3) กลุ่มรูปแบบบริหารจัดการแบบผสมผสาน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มบริหารจัดการที่มีอยู่เดิม เป็นรูปแบบที่มีอยู่เดิมและได้มีการพัฒนาสาระและวิธีการที่เหมาะสมกับบริบท ขนาดและความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำไปใช้ มีจำนวน 2 กลุ่มย่อย คือ

1.1 กลุ่มบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย มี 4 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

รูปแบบที่ 2 รูปแบบการบริหารแบบเครือข่ายความร่วมมือ

รูปแบบที่ 3 รูปแบบการบริหารแบบพี่เลี้ยง

รูปแบบที่ 4 รูปแบบการบริหารแบบแม่ข่ายและลูกข่าย

1.2 กลุ่มบริหารจัดการแบบอิสระและในกำกับของรัฐ มี 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 5 รูปแบบบริหารจัดการแบบอิสระ

รูปแบบที่ 6 รูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มบริหารจัดการที่กำหนดขึ้นใหม่ มี 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 7 รูปแบบการบริหารแบบหุ้นส่วน

รูปแบบที่ 8 รูปแบบการบริหารโดยการจ้างองค์กรภายนอก

(Outsource)

รูปแบบที่ 9 รูปแบบการบริหารแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง

กลุ่มที่ 3 กลุ่มบริหารจัดการแบบผสมผสาน

รูปแบบที่ 10 รูปแบบการบริหารแบบผสมผสาน เป็นการผสมผสานวิธีการบริหารรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบ ตามกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ที่มีรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นฐานการบริหารของทุกรูปแบบ และการไม่ยึดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในการบริหาร แต่เลือกใช้ผสมผสานกันตามบริบท ขนาดและความพร้อมของโรงเรียน ดังปรากฏรายละเอียด ดังนี้

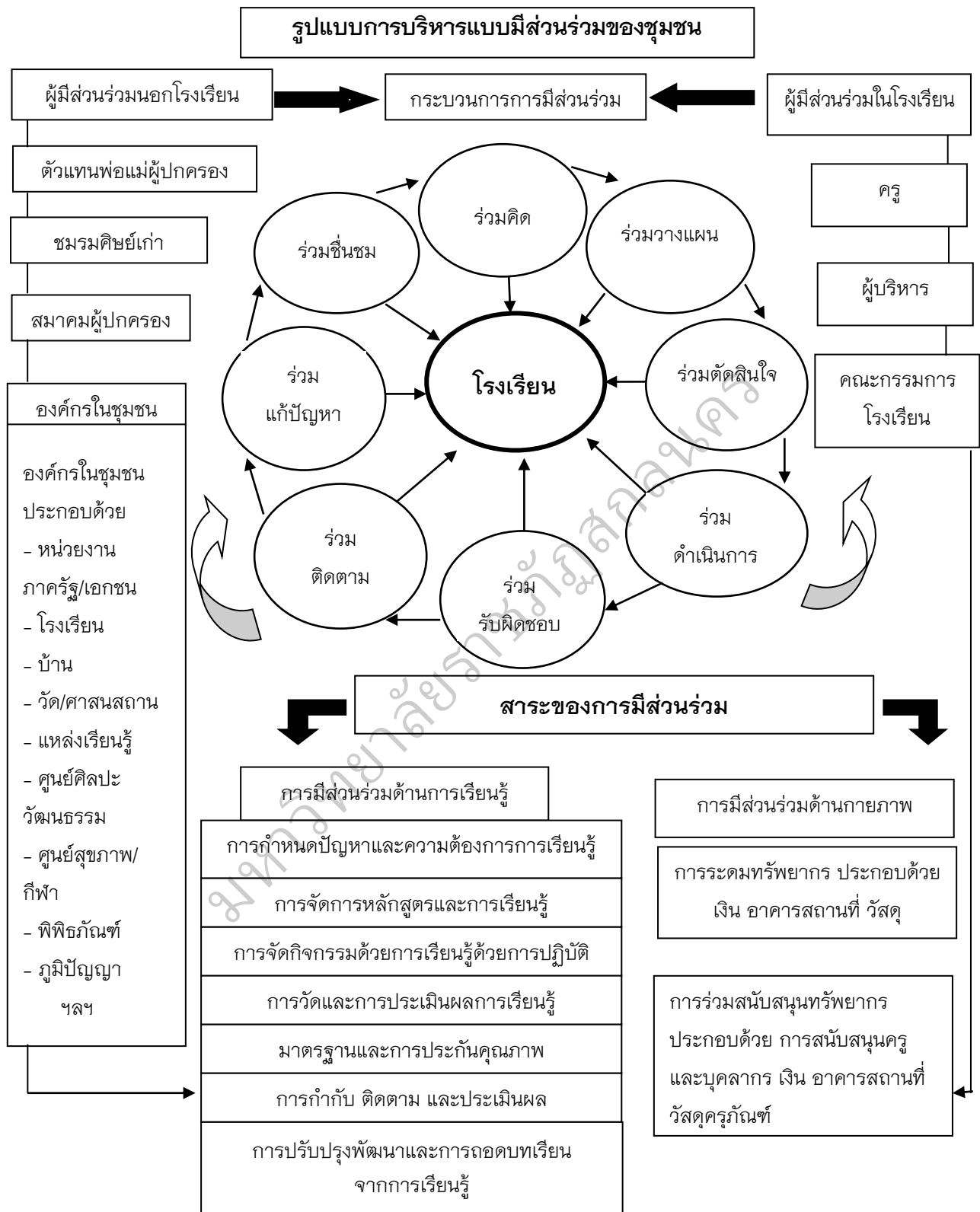
กลุ่มที่ 1 กลุ่มบริหารจัดการที่มีอยู่เดิม เป็นรูปแบบที่มีอยู่เดิมและได้มีการพัฒนาสาระและวิธีการที่เหมาะสมกับบริบท ขนาดและความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำไปใช้ มีจำนวน 2 กลุ่มย่อย คือ

1.1 กลุ่มบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย มี 4 รูปแบบ

ดังนี้

รูปแบบที่ 1 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นรูปแบบที่มีการบริหารในลักษณะเป็นเจ้าของงานร่วมกันของกรรมการโรงเรียน ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เช่น ตัวแทนพ่อแม่ผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน ดังปรากฏตามแผนภาพ สาระ และองค์ประกอบของ ภาพประกอบ 3 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

การบริหารรูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีวิธีการ ดังนี้

วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

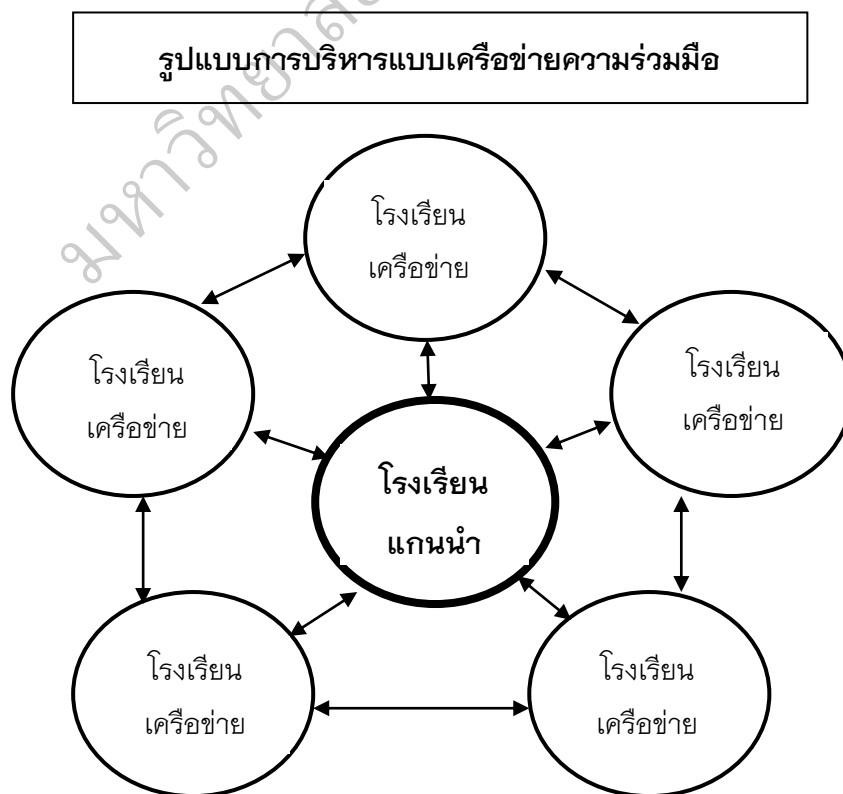
1. ร่วมคิด โรงเรียนจัดทำประชาคม ครู ผู้บริหาร กรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสียในชุมชน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน และกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนร่วมกันเพื่อการบริหารศึกษา โรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ
2. ร่วมตัดสินใจ เมื่อมีกิจกรรมใดที่ต้องฟังความคิดเห็นและตัดสินใจ ร่วมกัน ที่มีผลกระทบต่อการบริหารและส่วนได้ส่วนเสียของผู้เรียนและประชาชน ครู ผู้บริหาร กรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสีย จะมีการตัดสินใจร่วมกันบนพื้นฐานของข้อมูลของโรงเรียนและชุมชน
3. ร่วมวางแผน โดยมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ตามการจัดทำประชาคม ทั้งแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ และมีการกำหนดโครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ร่วมกัน
4. ร่วมดำเนินการ เมื่อมีการมอบหมายงานการดำเนินงานใดๆ ของโรงเรียนที่เกิดจากการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ผู้บริหาร ครู กรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสีย มีการดำเนินงานในกิจกรรมนั้นๆ ตามภารกิจหน้าที่ที่กำหนด ร่วมกัน
5. ร่วมรับผิดชอบ เมื่อมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการและผลของการดำเนินงานทั้งด้านบวกและด้านลบ ผู้บริหาร ครู กรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสีย จะมีการรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นร่วมกันโดยไม่ทอดทิ้งให้เป็นปัญหาของผู้ใดผู้หนึ่ง ความรับผิดชอบดังกล่าวเป็นไปตามระดับความรับผิดชอบ เช่น ผู้บริหารมีหน้าที่บริหารงาน ครูมีหน้าที่สอน จัดประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ ภูมิปัญญาช่วยสอน ชุมชนทำหน้าที่สนับสนุนช่วยเหลือกิจกรรมการเรียนรู้ ระดมทรัพยากร เป็นต้น
6. ร่วมแก้ปัญหา เมื่อมีปัญหาอันเกิดจากการบริหารหรือดำเนินงาน ผู้บริหาร กรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสีย มีการหาทางแก้ปัญหาดังกล่าวร่วมกันให้ ลุล่วงด้วยดี
7. ร่วมติดตามประเมินผล ระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสีย มีการติดตามและ

ประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน ในกิจกรรมการประเมินผลการเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง หรือภูมิปัญญาเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียนด้วย

8. ร่วมชื่นชมผลงาน เมื่อเกิดผลผลิต ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารร่วมกัน ผู้บริหาร ครู กรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสีย มีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้นๆ ร่วมกัน เช่น การร่วมแสดงความยินดี การยกย่อง ให้เกียรติ การมอบรางวัล ฯลฯ ตลอดจนการถอดบทเรียนร่วมกัน

สรุปได้ว่า การบริหารรูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ยึดหลักความร่วมมือกันเป็นเครือข่าย ให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกันและกันในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

รูปแบบที่ 2 รูปแบบการบริหารแบบเครือข่ายความร่วมมือ เป็นรูปแบบที่มีการบริหารแบบเชื่อมโยงพึ่งพาอาศัยกันและกัน ในลักษณะของพันธมิตร มีความสัมพันธ์แนบแน่นกับเครือข่ายโรงเรียนขั้นพื้นฐานด้วยกันที่มีสภาพปัญหาและความต้องการ วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม คล้ายคลึงกัน ที่อาจรมรโรงเรียนใกล้เคียงกัน หรือห่างไกล แล้วแต่ความเหมาะสม รวมกลุ่มกันบริหารจัดการกันทางวิชาการ งบประมาณ และบุคลากรร่วมกัน และมีโรงเรียนแกนนำทางวิชาการภายในกลุ่ม เป็นหน่วยประสานการดำเนินงาน ดังปรากฏตามภาพประกอบ 4 ดังนี้

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบเครือข่ายความร่วมมือ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบเครือข่ายความร่วมมือ
มีวิธีการ ดังนี้

1. รวมกลุ่มโรงเรียน ประมาณ 5 - 10 โรงเรียน แล้วแต่สภาพภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ปัญหาและความต้องการ ที่ใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน ทั้งที่เป็นเครือข่ายในพื้นที่เดียวกันหรือต่างพื้นที่ หรือเครือข่ายออนไลน์ หรือเครือข่าย ผสมผสานด้วยวิธีการต่างๆ

2. คัดเลือกโรงเรียนแกนนำ ที่มีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ครูและบุคลากร หรือเป็นแหล่งกลางทางการคมนาคมที่ครูและบุคลากรสามารถ เดินทางมาร่วมมือและช่วยเหลือกันทางวิชาการได้ง่าย

3. จัดกิจกรรมทางการศึกษาและวิชาการร่วมกัน เช่น วางแผนพัฒนา การศึกษาร่วมกัน การพัฒนาหลักสูตรหรือสาระหลักสูตร คู่มือการเรียนการสอน การ อบรมหรือพัฒนาครู การสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน การจัดแข่งขันกีฬาและ สุขภาพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ การจัดกิจกรรมดังกล่าว สามารถหมุนเวียนไป ตามความพร้อมหรือตกลงกันของโรงเรียนแต่ละแห่ง ที่ไม่จำเป็นต้องใช้โรงเรียนแกนนำ เพียงแห่งเดียว

4. แลกเปลี่ยนหมุนเวียนครูเพื่อช่วยสอนและหรือการหมุนเวียนผู้เรียน ตามความรู้ความสามารถและความถนัดทางวิชาการของครูในแต่ละโรงเรียน เช่น โรงเรียน ก. มีครูถนัดสอนภาษาอังกฤษ ไปช่วยอบรมพัฒนาครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษภายใน โรงเรียนเครือข่าย หรือไปช่วยสอนในโรงเรียน ข. โดยมีการจัดสรรงบประมาณเป็นค่า เดินทางร่วมกัน เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน หากมีผู้เรียนแต่ละโรงเรียนไม่มากและสามารถ เดินทางถึงกันได้ในเวลาอันรวดเร็ว ก็อาจนำเด็กจากโรงเรียน ข. มาเรียนที่โรงเรียน ก. ก็ได้

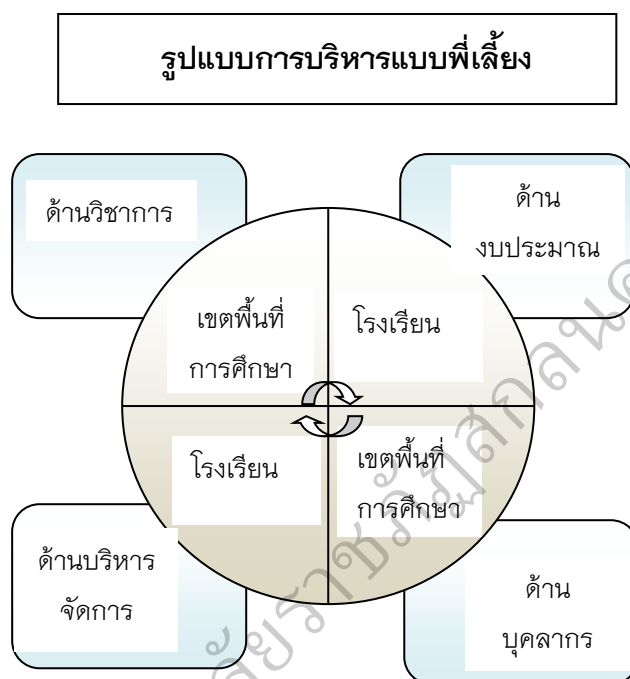
5. จัดนิเทศการเรียนการสอนร่วมกัน โดยการตั้งคณะกรรมการนิเทศการ เรียนการสอนภายในกลุ่ม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาการเรียนการสอน

6. ประเมินผลการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนและวางแผนการพัฒนาการศึกษาภายในกลุ่ม

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบเครือข่ายความร่วมมือ ยึดหลักความร่วมมือกันเป็นเครือข่าย ให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันในการจัด การศึกษาที่มีคุณภาพ

รูปแบบที่ 3 รูปแบบการบริหารแบบพี่เลี้ยง เป็นการบริหารที่ต้นสังกัด

โดยเขตพื้นที่การศึกษาอำนวยความสะดวก สนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนขนาดกลาง หรือขนาดเล็กที่ขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยี และไม่สามารถช่วยตนเองได้ในบางเรื่อง เช่น การพัฒนาหลักสูตร การเบิกจ่ายงบประมาณ การเงินการบัญชี ฯลฯ ที่ต้นสังกัดควรเป็นผู้ดำเนินการแทนโรงเรียน ดังปรากฏตามภาพประกอบ 5 ดังนี้

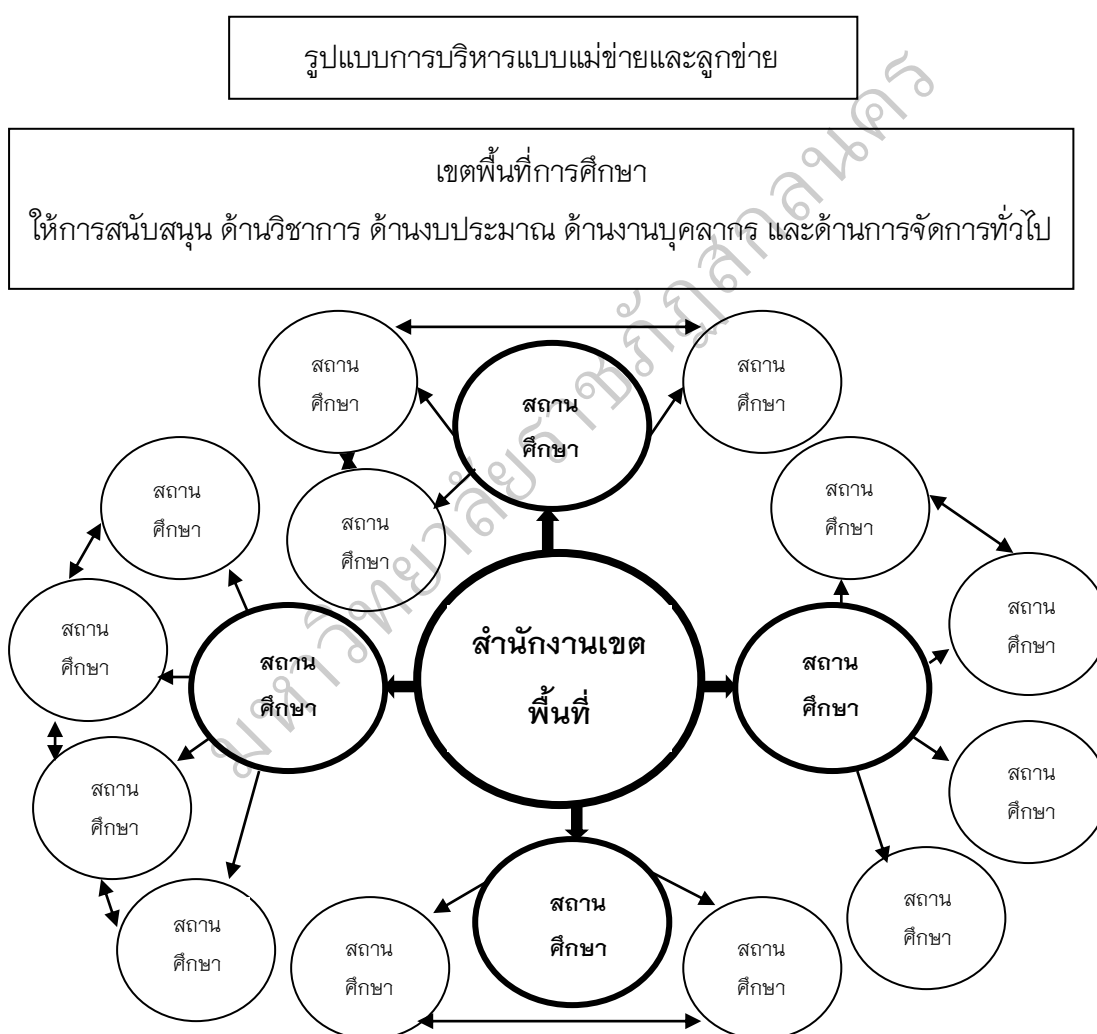
ภาพประกอบ 5 รูปแบบการบริหารโรงเรียนชั้นพื้นฐานแบบพี่เลี้ยง

รูปแบบการบริหารโรงเรียนชั้นพื้นฐานแบบพี่เลี้ยง มีวิธีการ ดังนี้

1. ต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำรวจความต้องการ และวางแผนร่วมกับโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือหรือบริหารจัดการแทน ด้านการพัฒนาหลักสูตร และนวัตกรรมการเรียนการสอน การเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และจัดทำบัญชี การสรรหาและพัฒนาครูและบุคลากร เป็นต้น
2. โรงเรียนจัดการเรียนการสอน จัดและประสานแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อช่วยสอนและพัฒนาการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสนับสนุนการบริหารโรงเรียน

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบที่เลี้ยง ยึดหลักที่ช่วย
น้อง โดยต้นสังกัดอำนวยความสะดวก สนับสนุนโรงเรียนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้บาง
เรื่องในการบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ

รูปแบบที่ 4 รูปแบบการบริหารแบบแม่ข่ายและลูกข่าย เป็นการบริหาร
ที่ต้นสังกัด โดยเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บริหารจัดการแทนโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งในด้าน
สนับสนุนวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้โรงเรียน
ทำหน้าที่เฉพาะการจัดการเรียนการสอน ดังปรากฏตามภาพประกอบ 6 ดังนี้

ภาพประกอบ 6 รูปแบบการบริหารแบบแม่ข่ายและลูกข่าย

รูปแบบการบริหารแบบแม่ข่ายและลูกข่าย มีวิธีการ ดังนี้

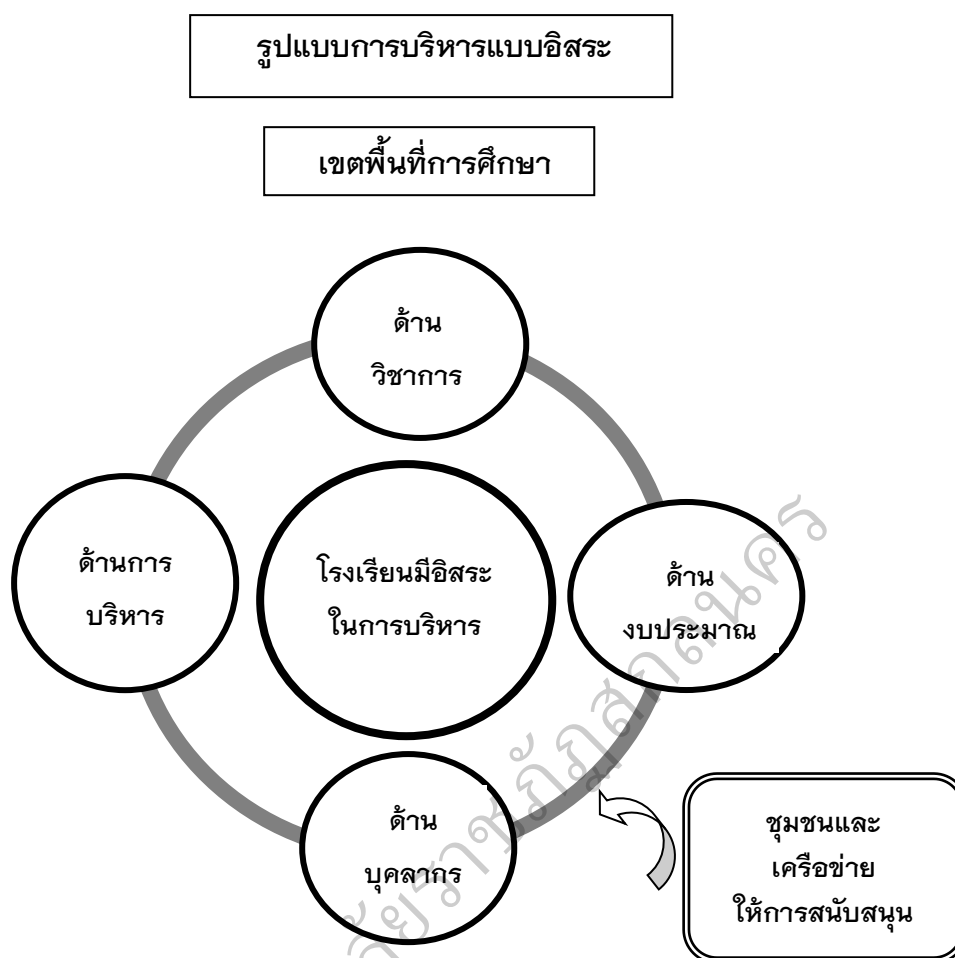
1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการแทนโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งในด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การระดมทรัพยากร การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้โรงเรียนทำหน้าที่เฉพาะการจัดการเรียนการสอน
2. โรงเรียนมีการรวมกลุ่มกัน อย่างน้อย 3 - 5 แห่ง เพื่อการประสาน การดำเนินงานและช่วยเหลือกันทางวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เชื่อมโยงกับ กลุ่มอื่นๆ ภายในเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นแม่ข่าย
3. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย และมีการเชื่อมโยงกันทางวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่าง โรงเรียนเล็กด้วยกันภายในเขตพื้นที่การศึกษา
4. ประเมินผลการบริหารแบบแม่ข่ายและลูกข่าย เพื่อการปรับปรุง พัฒนา

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารแบบแม่ข่ายและลูกข่าย ยึดหลักการแบบ แม่ข่ายและลูกข่ายระหว่างต้นสังกัดและโรงเรียนในสังกัด ให้การบริหารโรงเรียนตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ ลดความแตกต่างระหว่าง โรงเรียนในเมืองและชนบท โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก

1.2 กลุ่มบริหารจัดการแบบอิสระและในกำกับของรัฐ

มี 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 5 รูปแบบการบริหารแบบอิสระ เป็นการบริหารที่ต้นสังกัด ให้อิสระและความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอนแก่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และ ขนาดใหญ่ ที่มีความพร้อมทั้งด้านวิชาการ บุคลากร และงบประมาณ ที่สามารถบริหารจัดการได้เอง และการได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย ดังปรากฏตาม ภาพประกอบ 7 ดังนี้

ภาพประกอบ 7 รูปแบบการบริหารแบบอิสระ

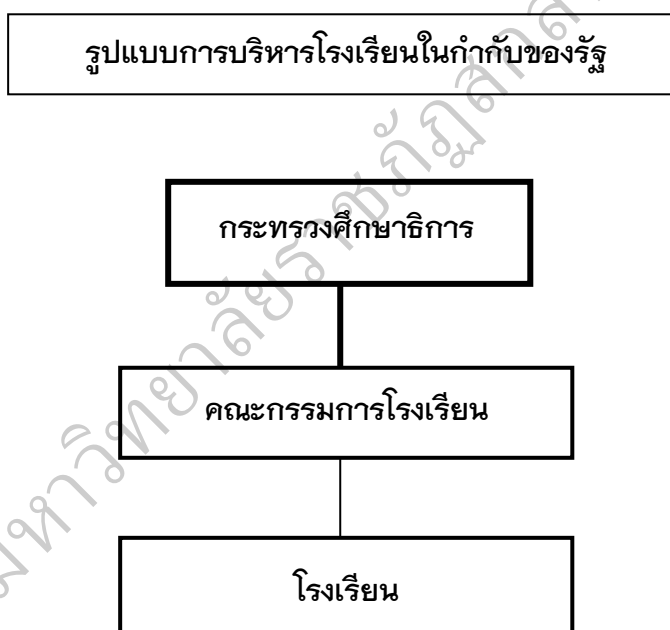
รูปแบบการบริหารแบบอิสระ มีวิธีการ ดังนี้

1. ทบทวนกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องที่เอื้อต่อการบริหารแบบอิสระ เช่น การกระจายอำนาจทางการศึกษา ความเป็นนิติบุคคลของโรงเรียน เป็นต้น
2. ต้นสังกัดสำรวจความพร้อม ความต้องการ และวางแผนการบริหารแบบอิสระของโรงเรียนร่วมกับโรงเรียน
3. จัดระบบการบริหาร การอำนวยความสะดวก การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
4. สร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาในรูปแบบเดียวกัน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาการบริหารได้พร้อมกัน และเครือข่ายสนับสนุนจากภายนอก รวมทั้งชุมชน

5. โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อรองรับการบริหารแบบอิสระ

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารแบบอิสระ ยึดหลักความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

รูปแบบที่ 6 รูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชน นักการศึกษา กลุ่มบุคคล องค์กรเอกชน หรือองค์กรการกุศล เข้ามาจัดการศึกษาในโรงเรียนของรัฐแทนรัฐ เพื่อตอบสนองของความต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพด้วยตนเอง มีระเบียบกฎหมายการบริหารของโรงเรียนเป็นการเฉพาะ โดยมีสัญญาระหว่างฝ่ายจัดการศึกษากับรัฐ อย่างมีอิสระตามแนวทางของตนภายใต้การกำกับและสนับสนุนงบประมาณจากรัฐ ปรากฏตามภาพประกอบ 8 ดังนี้

ภาพประกอบ 8 รูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ มีวิธีการ ดังนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการ ศึกษารูปแบบโรงเรียนในกำกับรัฐที่มีอยู่ สำนวจความพร้อม ความต้องการ และวางแผนการบริหารโรงเรียนในกำกับร่วมกับโรงเรียนที่มีความประสงค์จะบริหารจัดการโรงเรียนรูปแบบในกำกับของรัฐ
2. พิจารณาคัดเลือก/เห็นชอบโรงเรียนที่มีความพร้อมจะบริหารจัดการ

โรงเรียนในกำกับของรัฐ ทั้งด้านวิชาการ ครูและบุคลากร งบประมาณ และการบริหาร
ทั่วไป ทั้งระบบ

3. สร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาในรูปแบบเดียวกัน เพื่อการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้และพัฒนาการบริหารได้พร้อมกัน และเครือข่ายสนับสนุนจากภายนอก รวมทั้ง
ชุมชน

4. กระทรวงศึกษาธิการ กำกับ และติดตามผลตามที่กำหนดไว้ในสัญญา
รวมทั้งการประเมินผลการจัดการศึกษาโดยรวม

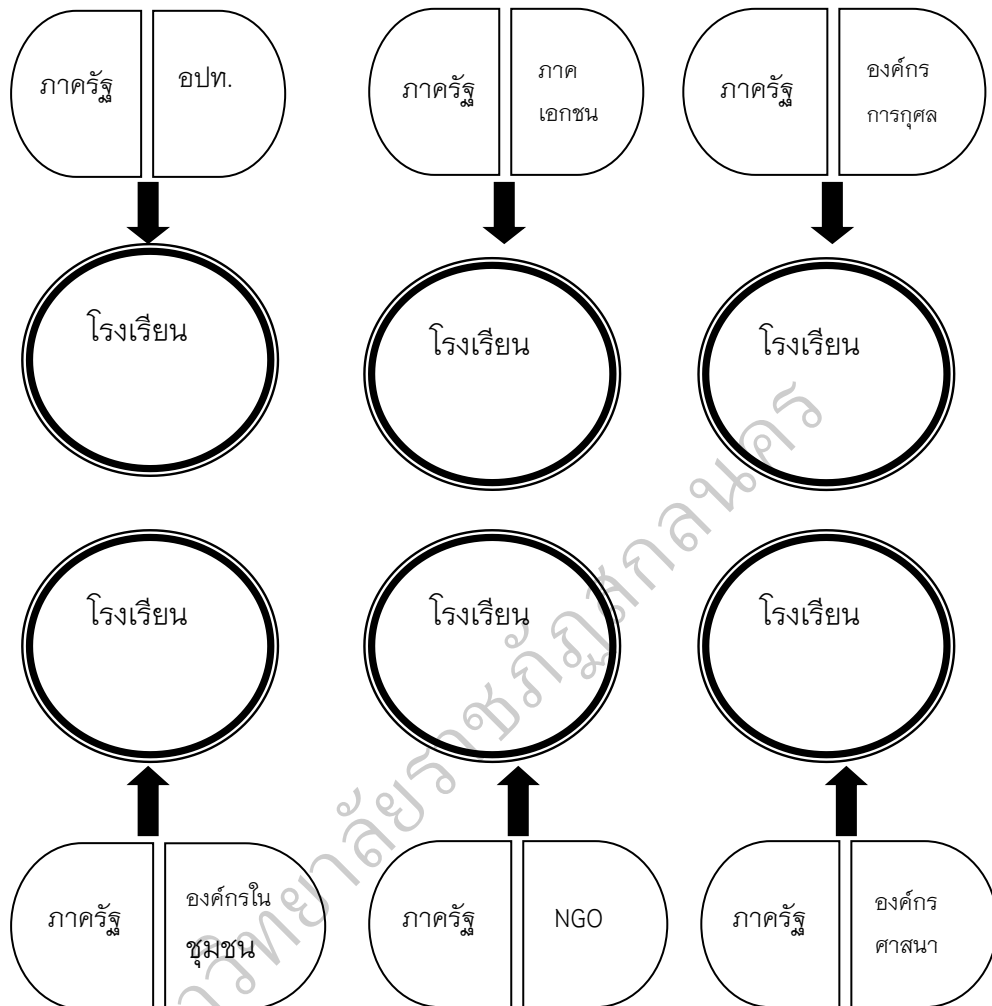
สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ ยึดหลักการจัดการศึกษา
ด้วยความอิสระ คล่องตัว และมีคุณภาพ บนพื้นฐานความต้องการของประชาชน มีการ
จัดทำสัญญาดำเนินงาน บนความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ภายใต้งบประมาณ และการ
กำกับสนับสนุนจากรัฐ ขึ้นตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการ และมีระเบียบกฎหมายการ
ดำเนินงานของตนเองเป็นการเฉพาะ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มรูปแบบที่กำหนดขึ้นใหม่

เป็นกลุ่มที่กำหนดขึ้นเป็นทิศทางอนาคตเพื่อแก้ปัญหาการบริหารโรงเรียน
ที่มีอยู่เดิมและให้สอดคล้องกับสภาพการบริหารที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างมีประสิทธิภาพ
ประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด มี 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 7 รูปแบบการบริหารแบบหุ้นส่วน เป็นการบริหารแบบความ
ร่วมมือระหว่างรัฐกับภาคส่วนอื่น ที่มีความเห็นร่วมกันที่จะแก้ปัญหาการจัดการศึกษา
อย่างมีประสิทธิภาพ หรือโรงเรียนที่ต้องการรับการสนับสนุนส่งเสริม การพัฒนา ห้างไกล
ทุรกันดาร จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนจากหลายฝ่าย เช่น รัฐกับรัฐ
รัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐกับองค์กรเอกชน รัฐกับองค์กรการกุศล รัฐกับสมาคม
มูลนิธิ หรือสถาบันสังคมอื่น เป็นต้น

รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบหุ้นส่วน (Partnership)

ภาพประกอบ 9 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบหุ้นส่วน (Partnership)

รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบหุ้นส่วน (Partnership) มีวิธีการ ดังนี้

1. ออกระเบียบหรือแนวทางให้ส่วนภาคอื่นเข้ามาเป็นหุ้นส่วน ร่วมรับผิดชอบจัดการศึกษาร่วมกันกับรัฐ
2. องค์การหุ้นส่วนที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนในการจัดหรือสนับสนุนการจัดการศึกษา แสดงความจำนงที่จะร่วมกับภาครัฐจัดการศึกษาตามระเบียบ แนวทาง เงื่อนไข และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3. คัดเลือกโรงเรียนที่ขาดความพร้อม หรือต้องการได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ งบประมาณ ครูและบุคลากร และโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา ทั้งที่อยู่ในเมืองและชนบท เข้าเป็นโรงเรียนที่จะบริหารจัดการแบบหุ้นส่วน

4. โรงเรียนบริหารจัดการศึกษาภายใต้คณะกรรมการร่วมระหว่างรัฐและองค์กรหุ้นส่วน ให้เป็นไปตามระเบียบ แนวทาง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นโยบายด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน และที่เกี่ยวข้อง

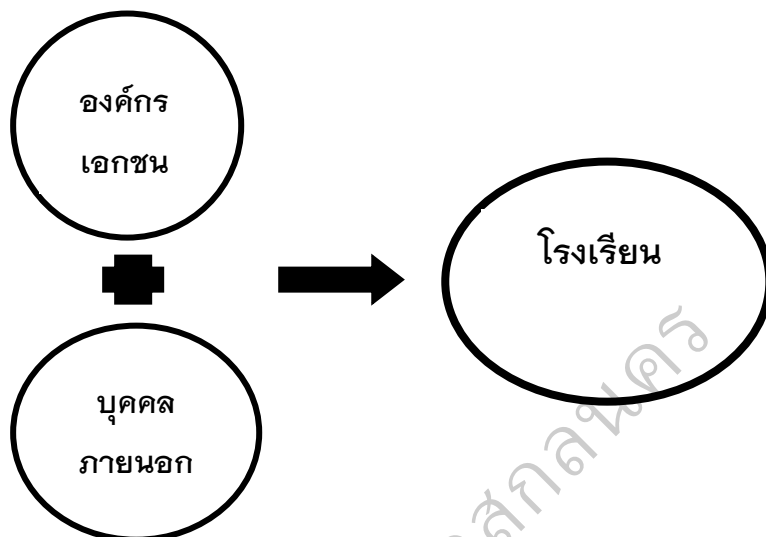
5. โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการกับโรงเรียน เครือข่ายอื่นๆ ในพื้นที่

6. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกันต่อไป

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบหุ้นส่วน (Partnership) ยึดหลักความร่วมมือกันเป็นหุ้นส่วน ระหว่างรัฐกับภาคส่วนอื่น ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพในรูปของความรับผิดชอบร่วมกัน โดยการร่วมทุน และหรือร่วมดำเนินการ ทั้งด้านวิชาการ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ด้านครูและบุคลากร และงบประมาณ ในโรงเรียนที่ขาดความพร้อม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารศึกษา ขณะที่โรงเรียนยังคงเป็นของรัฐ

รูปแบบที่ 8 รูปแบบการบริหารโดยการจ้างบุคคลภายนอก (Outsource) เป็นการจ้างเอกชนหรือบุคคลภายนอกภาครัฐเข้ามาบริหารจัดการแทนบางเรื่อง หรือทั้งระบบ โดยที่ทรัพยากรพื้นฐานทั้งหมดยังเป็นของรัฐ ดังปรากฏตามภาพประกอบ 10 ดังนี้

รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานโดยการจ้างองค์กรภายนอก

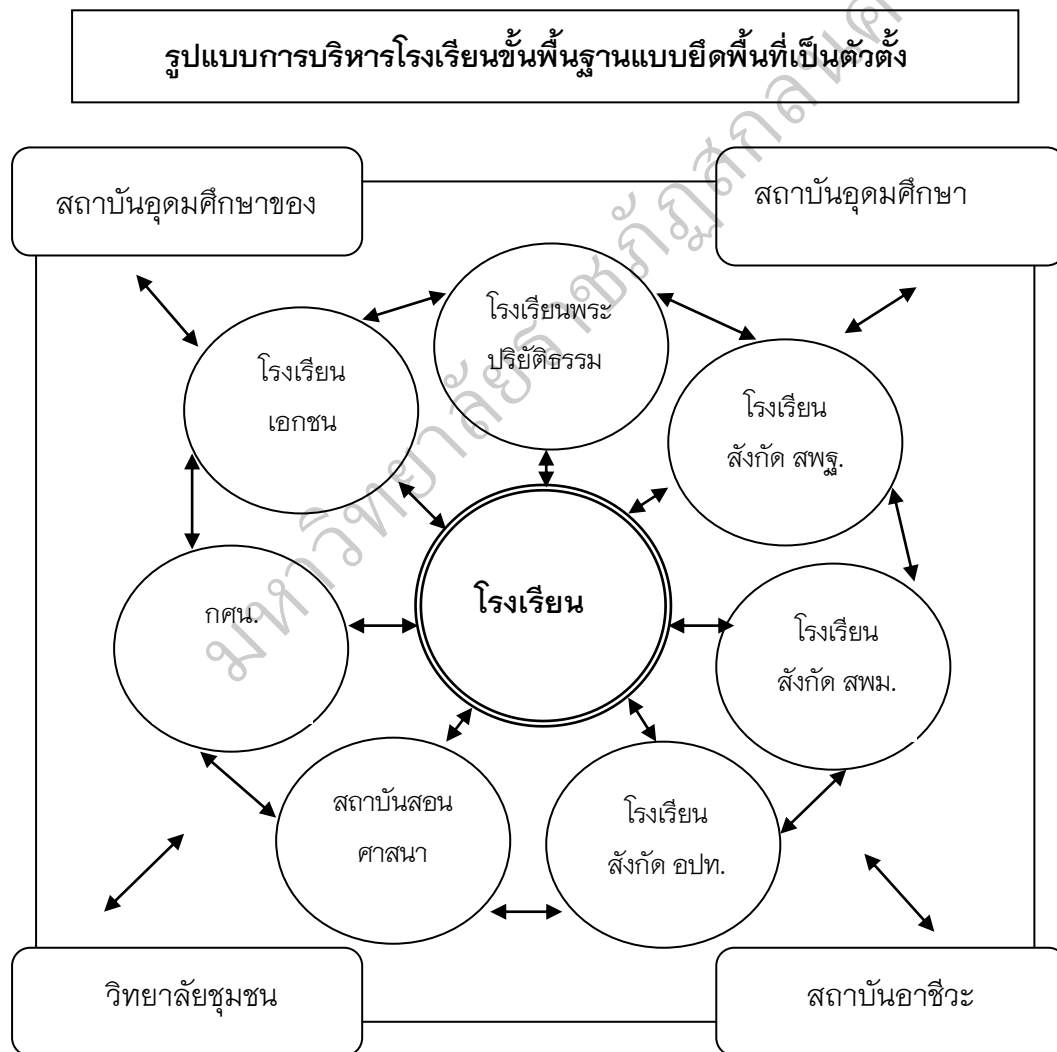
ภาพประกอบ 10 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานโดยการจ้างองค์กรภายนอก

รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน โดยการจ้างองค์กรภายนอก
มีวิธีการ ดังนี้

1. รัฐโดยกระทรวงศึกษาธิการออกกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อการบริหารรูปแบบตามหลักการดังกล่าวเป็นการเฉพาะ
2. ศึกษาความเป็นไปได้และความต้องการจำเป็นทางการบริหารในรูปแบบ การบริหาร โดยการจ้างองค์กรภายนอกดังกล่าว และระดมความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสีย และบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง
3. ดำเนินการจัดจ้างภายใต้เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนด
4. โรงเรียนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนรับบริหารจัดการ ให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ คุณภาพตามที่กำหนด
5. เข้าร่วมและประสานทางวิชาการ รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนกับ โรงเรียนขั้นพื้นฐานอื่นๆ ในท้องถิ่น ชุมชน หรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อไม่ให้เกิด การศึกษาแปลกแยกจากบริบทสังคม และวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนชั้นพื้นฐานโดยการจ้างองค์กรภายนอก ยึดหลักความรู้ความสามารถทางการบริหารศึกษาจากองค์กรภายนอก ให้เข้ามารับช่วงการจัดการเรียนการสอน ตามเงื่อนไขสัญญาจ้าง ที่รัฐเป็นผู้จ้าง

รูปแบบที่ 9 รูปแบบการบริหารแบบยึดพื้นที่เป็นที่ตั้ง เป็นการบริหารแบบยึดพื้นที่เป็นที่ตั้งหรือใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area - Based Management) โดยไม่คำนึงถึงสังกัด แต่เป็นการรวมตัวกันบริหารจัดการกันทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนหรือพลเมืองของโรงเรียนในพื้นที่เดียวกันหรือที่ใกล้เคียงกันเป็นสำคัญ เช่น พื้นที่ตำบล พื้นที่อำเภอ เป็นต้น และนำทรัพยากรทางการบริหารบางส่วนมาร่วมมือกัน ปรากฏตามภาพประกอบ 11 ดังนี้

ภาพประกอบ 11 รูปแบบการบริหารโรงเรียนชั้นพื้นฐานแบบยึดพื้นที่เป็นที่ตั้ง

รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง มีวิธีการดังนี้

1. โรงเรียนในพื้นที่ทำข้อตกลงร่วมมือกันเป็นเครือข่ายพื้นที่ เพื่อร่วมมือกันทางการบริหารร่วมกัน ทั้งการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น สนับสนุนช่วยเหลือบุคลากร

2. มีการใช้และแลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกัน ทั้งด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ ครูและบุคลากร

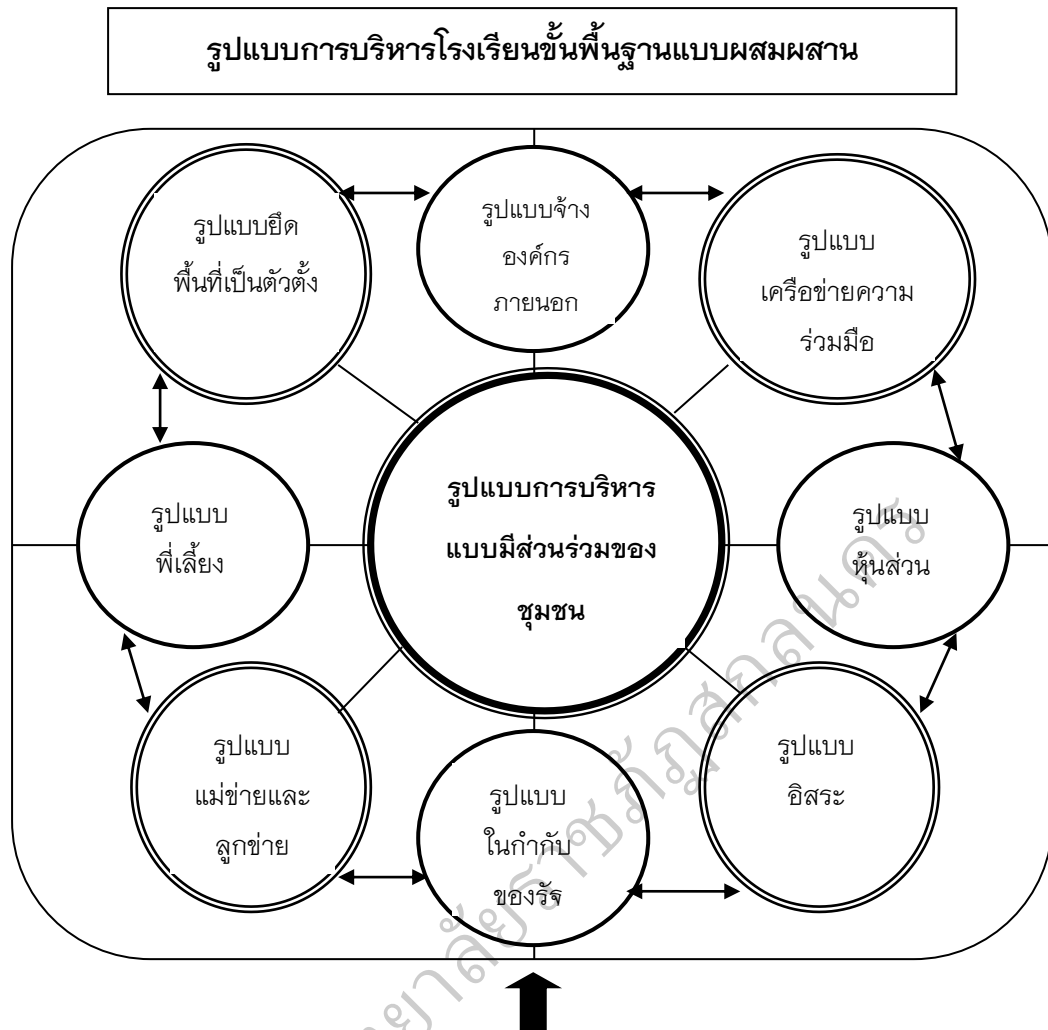
3. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน วิจัยและพัฒนาาร่วมกัน และการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน

4. มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและการเรียนรู้ร่วมกัน

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง ยึดหลักการบริหารโดยใช้พื้นที่เป็นฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในท้องถิ่น ที่ไม่แยกสังกัด ประเภท และระดับการศึกษา การอาชีวศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีสถาบันอุดมศึกษาให้การสนับสนุนทางวิชาการ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มรูปแบบการบริหารแบบผสมผสาน

รูปแบบที่ 10 รูปแบบการบริหารแบบผสมผสาน เป็นการผสมผสานวิธีการบริหารรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบ ตามกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ที่มีรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นฐานการบริหารของทุกรูปแบบ และการไม่ยึดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในการบริหาร แต่เลือกใช้ผสมผสานกันตามบริบท ขนาด และความพร้อมของโรงเรียน ปรากฏตามภาพประกอบ 12 ดังนี้

ภาพประกอบ 12 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
เป็นฐานการบริหาร

รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบผสมผสาน มีวิธีการ ดังนี้

1. ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นฐานและแนวทางการบริหาร
2. เลือกรูปแบบการบริหารรูปแบบอื่นๆ มาใช้ในการบริหารโรงเรียนตามสถานการณ์ โอกาส และบริบทของโรงเรียน โดยไม่ยึดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเป็นการเฉพาะ
3. ประเมินผลการบริหารร่วมกับครู ผู้บริหาร กรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสีย

4. ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานแบบผสมผสาน ยึดหลักการบูรณาการและผสมผสานรูปแบบการบริหารที่หลากหลายเข้าด้วยกัน ที่นำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

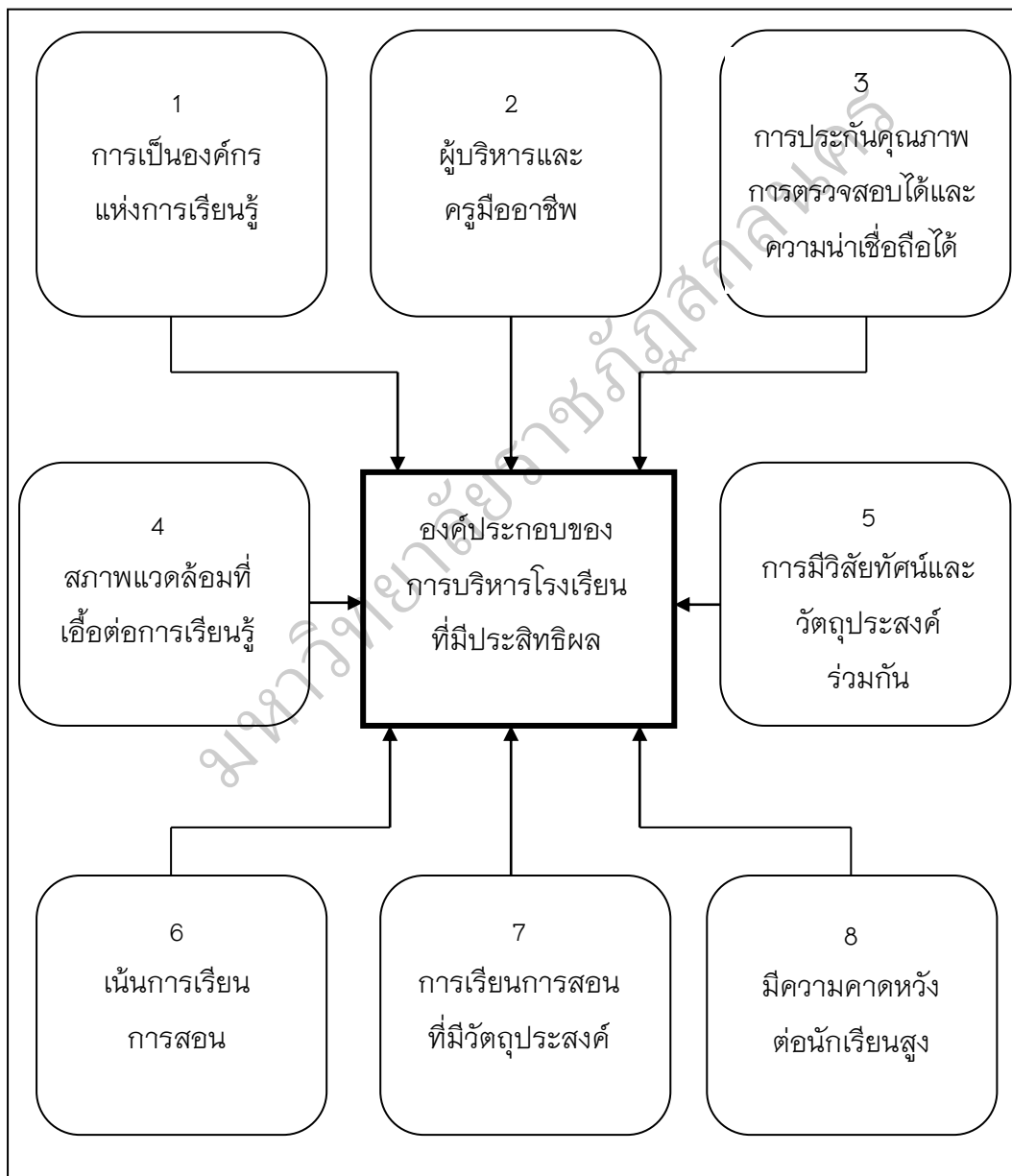
โดยสรุป รูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ขึ้นอยู่กับบริบท ขนาด และความพร้อมของโรงเรียน ทั้งนี้อาจใช้แนวทางการบริหารจากรูปแบบที่มีอยู่เดิมและกำหนดขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการบริหารโรงเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรนำรูปแบบดังกล่าวนี้ไปประยุกต์ใช้ตามบริบท ขนาดและความพร้อมของโรงเรียนเอง ทั้งด้านครูและบุคลากร เงินและงบประมาณ ความรู้ของโรงเรียน และเทคโนโลยีที่นำมาปรับใช้

5. รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล มีผู้สรุปผลการวิจัยไว้ ดังนี้

นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 164) ได้ทำการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหารมืออาชีพ 2) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 3) การมีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง 4) เน้นการเรียนการสอน 5) การสอนอย่างมีวัตถุประสงค์ 6) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 7) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้ และความน่าเชื่อถือ 8) องค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งได้กำหนดเป็นกรอบตัวแปรที่ศึกษาของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล เพื่อนำไปศึกษาความเป็นไปได้และพัฒนาารูปแบบ นอกจากนี้ นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 173 - 174) ยังได้พิจารณาตรวจสอบความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ความสอดคล้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โดยใช้วิธีอ้างอิง ผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 15 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นสอดคล้องกันหมดทั้ง 15 คน โดยมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วยองค์ประกอบ จำนวน 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพตรวจสอบได้และน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูงและเป็นรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ เหมาะสม ถูกต้อง สามารถนำไปใช้

ประโยชน์ในการบริหารงานได้จริงของโรงเรียนสำหรับประเทศไทยได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management) “SBM” ซึ่งเป็นรูปแบบที่ยืดการกระจายอำนาจในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปสู่โรงเรียน โดยมุ่งไปที่การตัดสินใจร่วมกันในการบริหารศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภูมิของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 13 รูปแบบของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย องค์ประกอบ จำนวน 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหาร และครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพตรวจสอบได้และน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูงและเป็นรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ เป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

1. การบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษา ในประเด็นแนวคิดทฤษฎีการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน และรูปแบบ การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีรายละเอียด ดังนี้

2. แนวคิดทฤษฎีการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียน เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของ สังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้หากโรงเรียนมีความสามารถที่จะบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ เกิดประสิทธิผลได้ ย่อมส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติด้วย ซึ่งมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

ธงชัย ชิวปรีชา (2551, หน้า 22) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียน นิติบุคคลในกำกับของรัฐของต่างประเทศ พบว่า โดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนในลักษณะนี้ มีอำนาจในการบริหารวิชาการโดยเน้นการตอบสนองของความต้องการของชุมชน โรงเรียน มีหลักสูตรเป็นของตนเอง สามารถจัดโปรแกรมการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ออกแบบร่วมกันระหว่างครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความอิสระจาก กฎเกณฑ์และการควบคุมแบบโรงเรียนทั่วไป มีอิสระในการบริหารงานบุคคล ที่โรงเรียน สามารถคัดเลือกครูและกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเป็นของตนเอง มีโรงเรียนเป็นผู้กำหนด นโยบาย และผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหาร สำหรับการบริหารโรงเรียนในกำกับของไทย พบที่โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) มีการออกกฎหมายและข้อบังคับในการ บริหารของตนเองเป็นการเฉพาะ ในลักษณะองค์การมหาชน จึงมีอิสระในการบริหาร

ที่ชัดเจนเบ็ดเสร็จในฐานะที่เป็นองค์การมหาชน ขึ้นตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพียงแต่การจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นสำคัญที่ ธงชัย ชิวปรีชา ได้เสนอไว้น่าสนใจ คือ ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล ไม่ได้อยู่ที่ว่าเป็นโรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นส่วนราชการ โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ โรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นองค์การมหาชน หรือโรงเรียนนิติบุคคลอื่นๆ ที่อาจกำหนดขึ้นมา หากแต่อยู่ที่ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จพร้อมมูล คือ มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถสูงในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแล อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถรอบรู้ทางการบริหารและงานวิชาการ มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหาร ครุมีจำนวนเพียงพอ มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพของตน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน ขณะที่ วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ (2553, อ้างถึงใน พิณสุดา สิริธรงค์. 2556, หน้า 16 - 17) ได้เสนอระบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย ทั้งด้านแนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย และรูปแบบของการจัดการศึกษา ดังนี้ ด้านแนวคิด การจัดการศึกษาต้องอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า คนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ เป็นการศึกษาระบบเปิดที่เปลี่ยนจากการเน้นวิชาเป็นตัวตั้ง เป็นการเน้นคนเป็นตัวตั้ง เปลี่ยนจากการแข่งขันและเอาชนะมาเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน โดยยึดหลักการการศึกษาเพื่อมวลชนและมวลชนเพื่อการศึกษา ที่ทุกคนควรเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบการศึกษา การจัดการศึกษาควรเปลี่ยนจากรัฐรับผิดชอบเพียงผู้เดียว เป็นทุกส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยเป็นการกระจายความรับผิดชอบไปยังครอบครัว ชุมชน สังคม สถาบันศาสนา สถาบันสังคม โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ทั้งกาย จิต สังคมและสติปัญญา มีอิสระทางการคิด การเรียน มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และมีความเท่าเทียมกันในการได้รับโอกาสทางการศึกษา เป็นคนไทยที่สมบูรณ์บนพื้นฐานของความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น รูปแบบการศึกษาจะเป็นไปอย่างหลากหลาย ไม่ใช่เพียงรูปแบบเดียวและหรือติดยึดกับระบบใดระบบหนึ่ง ที่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่ว่าใครจะมีสิทธิในการจัดการศึกษาที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ภายใต้การสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐ นอกจากนี้ นคร ตั้งคะพิภาพ (2553) ได้เสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานตามความพร้อม เพื่อการรองรับการกระจายอำนาจไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้ รูปแบบที่ 1 โรงเรียนที่มีอิสระในกำกับของรัฐ จัดรูปแบบพิเศษคล้ายองค์การมหาชน รูปแบบที่ 2 โรงเรียนที่มีความพร้อมรองรับการเป็นนิติบุคคลเต็มรูปแบบ จัดรูปแบบ

กระจายอำนาจ แบบ SBM (School-Based Management) เต็มที่ หรือเรียกว่า แบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือฐานโรงเรียน มีคณะกรรมการโรงเรียนที่เข้มแข็ง รูปแบบที่ 3 โรงเรียนที่เร่งพัฒนาสู่การเป็นนิติบุคคลที่เข้มแข็ง จัดรูปแบบขยายฐานกระจายอำนาจ 4 ด้าน ให้เกิดสมดุลระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับโรงเรียนเพียงพอที่จะทำให้โรงเรียนเข้มแข็ง และรูปแบบที่ 4 โรงเรียนที่ต้องกำกับ สนับสนุนส่งเสริมเป็นพิเศษ เพื่อให้พร้อมรับการกระจายอำนาจมากขึ้นต่อไป ซึ่งในขณะนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดย พิณสุตา สิริธรงค์ และคณะ (2555) ได้เสนอรูปแบบเพิ่มเติมจาก นคร ดังกะพิภพ เป็นรูปแบบที่ 5 คือ รูปแบบโรงเรียนที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน หรือชุมชนแล้วแต่กรณี ในลักษณะของสหการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล นอกจากนั้นในการบริหารแต่ละรูปแบบจำต้องคำนึงถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่นๆ รวมทั้งประชาชนด้วย เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อเด็กและเยาวชน หรือผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา

ดังนั้นการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน เป็นการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการ 1) งานวิชาการ ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล และมาตรฐานการศึกษา 2) งานด้านบุคคล 3) งานด้านการเงินและงบประมาณ 4) งานด้านบริหารงานทั่วไป ได้แก่ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานจัดโครงสร้างองค์การ งานการคมนาคมและขนส่งนักเรียน งานด้านกิจการนักเรียน และมีความหลากหลายของรูปแบบในการจัดการศึกษาที่ไม่ควรยึดโยงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และเป็นไปตามขนาดของโรงเรียนที่มีความแตกต่างของบริบททั้งในเมืองและชนบท บนพื้นฐานของความพร้อมทั้งด้านครูและบุคลากร เงินและงบประมาณ ความรู้ และเทคโนโลยี ที่ต้องทำการศึกษาถึงองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีความเหมาะสมตามขนาดและความพร้อม ที่ต้องคำนึงถึงแนวคิด หลักการ วิธีการ ข้อดี ข้อจำกัด และเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารศึกษาต่อไป

สรุป จากความหมายและความสำคัญของการบริหารโรงเรียน กล่าวได้ว่าการบริหารโรงเรียนเป็นกระบวนการบริหารและวิธีการที่โรงเรียนขนาดเล็กใช้ในการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันตามค่านิยม หรือความเชื่อพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติ

ให้บรรลូវัตถุประสงค์ที่วางไว้ ให้เกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ชุมชนในท้องถิ่นร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ มาโดยตลอดมานานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันต้องสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกเป็นอย่างดี ดังพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ธันวาคม พ.ศ. 2542 ความว่า “...เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่...” และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่า เราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการ เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศ และของโลกพัฒนาดีขึ้น...” (ปรีดา กุลชล, 2552, หน้า 30) สอดคล้องกับ ปรีชา ศรีลับขาว (2551, หน้า 13) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็น

ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก้ไข แก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้ กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ประพฤติ หรือทำอะไรอย่างมีเหตุมีผล เป็นการกระทำที่ดี มีประโยชน์ แล้วจะทำให้มีความสุข

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 4 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติ ตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัตร มุ่งเน้นการรอด พ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการ ปฏิบัติในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยามความพอเพียง (Sufficiency) จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่ มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภค ที่อยู่ในระดับ พอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความ พอเพียง จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจน คำนี้ถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับ ผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของ สถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

3.4 เงื่อนไขการตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับ พอเพียง ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

3.4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ ต่างๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบจะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

3.4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความ ตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดออม มีความเพียร ใช้สติปัญญา

ในการดำเนินชีวิต

4. แนวทางการปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และสามารถพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความรู้และเทคโนโลยี

นอกจากนี้ อารันต์ พัฒนอินทร์ (2551, หน้า 15 – 16) ได้กล่าวถึงความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ ให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ขณะที่ปริยานุช พิบูลสรารุช (2550, หน้า 10) กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการดำเนินการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

จากการประมวลพระราชดำรัสข้างต้น แสดงถึงกรอบแนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ และเงื่อนไขในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสาระสำคัญ ได้แก่

1. เป้าประสงค์ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง และใช้ได้กับประชาชนทุกระดับ

2. หลักการ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก

2.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

3. เงื่อนไข ซึ่งประกอบด้วย

3.1 เงื่อนไขหลักวิชา คือ การดำเนินงาน ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินงานทุกขั้นตอน

3.2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ ให้มีสำนึก
ในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต

3.3 เงื่อนไขการดำเนินชีวิต คือ ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนิน
ชีวิตด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ความสมดุล และพร้อมต่อการรองรับการ
เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หากนำไปปฏิบัติกัน
อย่างกว้างขวาง จะนำไปสู่การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ที่สมดุล มั่งคั่ง และยั่งยืน

สรุปได้ว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ เศรษฐกิจพอเพียง 3
หลักการ 2 เงื่อนไข เป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติ
ของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและ
บริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียงและมีความพร้อมที่จะจัดการ
ต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้
รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่
เพียงการประหยัด แต่เป็นการดำเนินการอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้
แม้ในโลกที่มีการแข่งขันสูง

จากการประมวลพระราชดำรัสข้างต้น แสดงถึงกรอบแนวคิด หลักการ
แนวปฏิบัติ และเงื่อนไขในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สาระสำคัญ ได้แก่

1. เป้าหมาย เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่
และปฏิบัติตน ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง และใช้ได้กับประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ
ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ

2. หลักการ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล
และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก

2.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มาก
เกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความ
พอเพียงนั้น จะต้องไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับ

ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งใกล้และไกล

3. เงื่อนไข ซึ่งประกอบด้วย

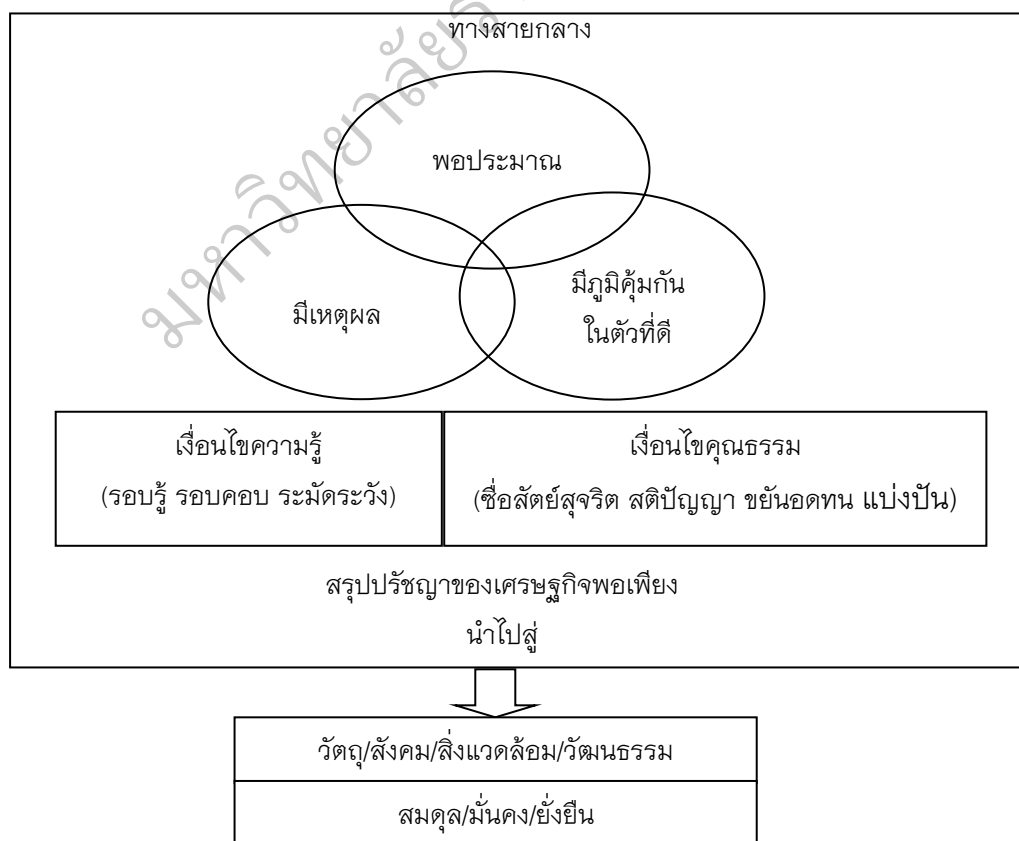
3.1 เงื่อนไขหลักวิชา คือ การดำเนินงาน ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินงานทุกขั้นตอน

3.2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ ให้มีสำนึก ในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

3.3 เงื่อนไขการดำเนินชีวิต คือ ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หากนำไปปฏิบัติกัน อย่างกว้างขวาง จะนำไปสู่การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดังภาพประกอบ 14 ดังนี้

ภาพประกอบ 14 สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555, หน้า 15)

2. ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 3) ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้²

- 2.1 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
- 2.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศ
- 2.3 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่างๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง
- 2.4 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ
- 2.5 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสม
- 2.6 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกิน และอยู่ดีมีสุข ฟุ้งตนเองได้ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งทางด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ
- 2.7 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้มีมนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ

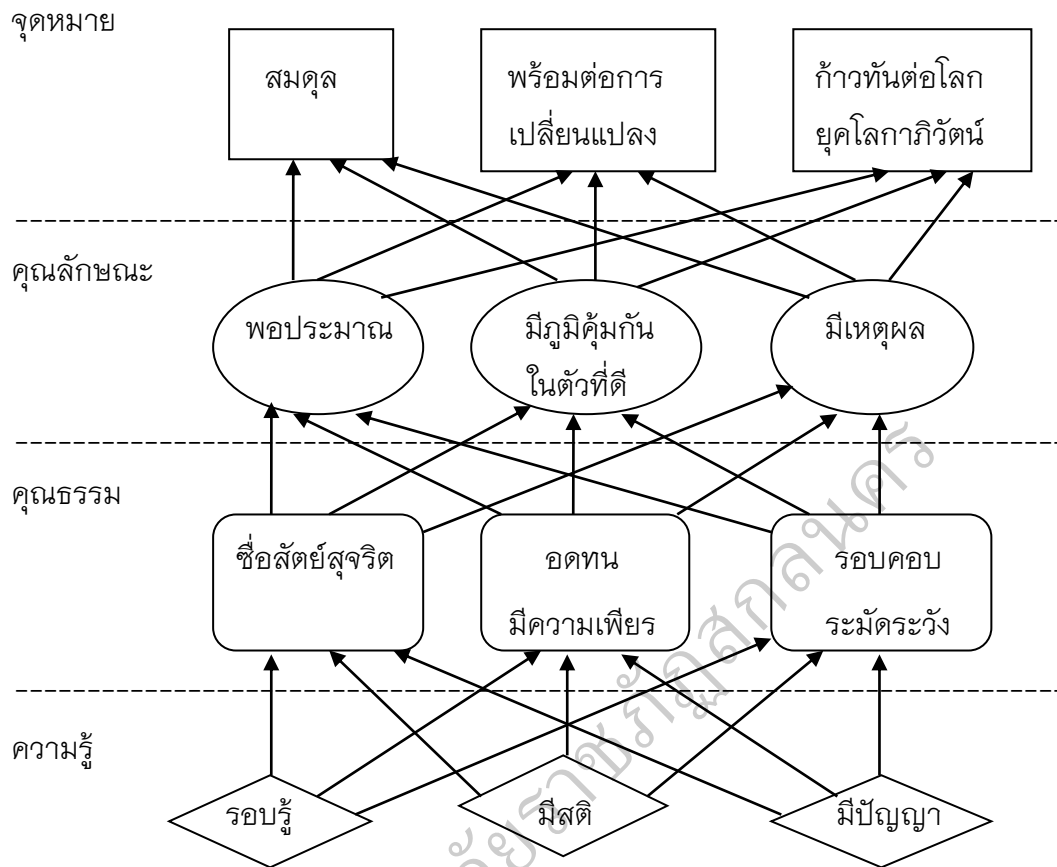
จากความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่กล่าวแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักแนวคิด และหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้อยู่รอดในสถานการณ์ของโลก โดยมีหลักคุณธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคู่ไปกับการดำเนินชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดนโยบายเพื่อการบริหารตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน หน่วยงานองค์กรต่างๆ สถาบัน จนถึงระดับรัฐบาลที่มีหน้าที่บริหารประเทศ

3. จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสังเคราะห์จุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระสมเด็จฯ พระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัย และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้นำไป

เผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป พบว่า มีอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน ในส่วนที่หนึ่งปรากฏอยู่ 2 แห่ง ซึ่งมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และเพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สำหรับในส่วนที่สอง คือ เพื่อให้สมดุล ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมุ่งเน้นให้เกิดการพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบระมัดระวังในการดำเนินงาน โลกเล็กรับการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อในแง่ดี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่ที่ไม่ดี และไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้เพื่อจำกัดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อความเสียหายหรือไม่เป็นอันตรายร้ายแรง ทำให้กิจการยังคงดำเนินต่อไปได้ (ไพฑูริย์ ชัยประโคน, 2557, หน้า 62)

จุดหมายส่วนที่หนึ่งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า “เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์” กับ “เพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง” นั้น หากพิจารณาให้ถ่องแท้จะพบความเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยในแห่งแรกเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวกับ “ปัจจัยภายใน” เพื่อให้ทันและเข้ากับสิ่งภายนอก ในแห่งที่สองเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยภายนอก” เพื่อป้องกันไม่ให้สิ่งภายในได้รับความกระทบกระเทือนเสียหาย เมื่อนำความสัมพันธ์ของคุณลักษณะ เงื่อนไข และจุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาแสดงในเชิงเหตุและผล จะปรากฏเป็นผังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังภาพประกอบ 15 ดังนี้

ภาพประกอบ 15 ฟังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2550, หน้า 97)

จากฟังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะพบว่ามีความเชื่อมโยงระหว่างคุณลักษณะและเงื่อนไขต่างๆ อย่างใกล้ชิด เช่น ความรอบรู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตกำกับ จะเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความพอประมาณ ไมโลภ ไม่เอารัดเอาเปรียบ การมีสติไม่หวั่นไหวไปตามอารมณ์ ด้วยความอดุสาหะ พากเพียร จะเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หรือการใช้ปัญญาด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ปราศจากอคติ จะเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความมีเหตุมีผล เป็นต้น ฟังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นเครื่องยืนยันได้อย่างดี ว่าการนำความรู้ซึ่งเปรียบเทียบกับเหมือนเครื่องยนต์ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความคุณธรรม

ซึ่งเปรียบเสมือนพวงมาลัย เป็นเครื่องกลั่นกรองหรือคอยกำกับทิศทางอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้การใช้ความรอบรู้ โดยขาดความซื่อสัตย์สุจริต หรือการใช้สติโดยขาดความอดทน ความพากเพียร หรือการใช้ปัญญาโดยขาดความรอบคอบ ระมัดระวัง จึงไม่สามารถเข้าถึงคุณลักษณะด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีได้ และเป็นการดำเนินที่ผิดวิธีการไปจากทางสายกลาง ที่ก่อให้เกิดผลเสียหายทั้งแก่บุคคลนั้นๆ ตลอดจนส่วนรวมก็จะได้ผลกระทบไปด้วย

เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ไว้ว่า เป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยไม่ต้องกังวลกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่างๆ โดยอาศัยความพอประมาณ และความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ความเพียร และความอดทน สติปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่แนวพระราชดำริตามทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ สามารถเปรียบเทียบกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า ได้ดังนี้ (พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์, 2550, หน้า 103)

ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐานตรงกับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งพาน้ำฝน และประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่ามีที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาเรื่องดังกล่าว จากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินในส่วนอื่นๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่งในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่ทางเกษตรกร

ต้องได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการ มูลนิธิ และภาคเอกชน ตามความเหมาะสม ความพอเพียงในระดับชุมชนเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า และตรงกับทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่ม หรือสหกรณ์ กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวมีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้ว ก็จะทำให้ ครอบครัวต่างๆ เหล่านี้หันมารวมกลุ่ม เพื่อรวมมือกันสร้างประโยชน์เพื่อกลุ่มและ ส่วนรวม บนพื้นฐานของความแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามกำลังและความสามารถของตนเอง ซึ่งสามารถทำให้ชุมชนโดยรวมเกิดความพอเพียง ในการดำเนิน ชีวิต และมีชีวิตที่สมดุลอย่างแท้จริง

ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า และ ตรงกับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร และการสร้างเครือข่ายดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สืบทอดภูมิปัญญาและบทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกัน ทำการ พัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน ทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่ ที่ประกอบด้วยชุมชนต่างๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงที่เชื่อมโยงกัน ด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในที่สุด ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540 ทำให้คนไทย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่างๆ มาร่วมกันกลั่นกรอง พระราชดำรัส สรุปลงเป็นนิยามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้เชิญเชิญมาเป็นปรัชญา นำทางในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับ มีความเข้าใจ และนำไปประกอบการดำเนินชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ได้ริเริ่มการสร้างกระบวนการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสานต่อความคิดและเชื่อมโยงการขยายผลที่เกิดจากการ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้อย่างหลากหลาย รวมทั้งเพื่อ จุดประกายให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับ และการนำไป ประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง การขับเคลื่อน เศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างกระแสสังคมให้มีการนำหลักเศรษฐกิจ พอเพียง ไปใช้เป็นกรอบแนวคิด เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของ

วิถีชีวิตของคนไทยในทุกภาคส่วน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้ประชาชนทุกคนสามารถนำหลักปรัชญาไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม และปลูกฝังปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการนำไปสู่การปรับแนวทางการพัฒนาให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของ “ความรู้” ในส่วนของความสามารถมี “รู้” อยู่ 4 ตัว ที่สำคัญ คือ

รู้ทัน คือ รู้ว่ากระแสโลกาภิวัตน์มันเป็นอย่างไร เป็นโอกาส หรือเป็นภัยอันตรายต่อชุมชน ชุมชนจะรับมือกับสิ่งเหล่านี้ได้อย่างไร นี่คือรู้ทัน

รู้กาล คือ รู้เวลาที่ควรจะทำ หลายเรื่องไม่ต้องใจร้อน การพัฒนาบางเรื่องมีเงื่อนไขเรื่องเวลาผูกอยู่ บางเรื่องไม่มีเงื่อนไขเวลา บางชุมชนอาจใช้เวลาสุกงอมนิดเดียวก็ไปแล้ว แต่บางชุมชนค่อยเป็นค่อยไป

รู้งาน คือ เราต้องรู้ว่างานของชุมชนเหล่านี้ จะจัดการอย่างไร จะเล่นเศรษฐกิจคู่กับทางสังคมแค่ไหน จะเน้นวัตถุประสงค์กับจิตใจเพียงใด จุดเน้นของแต่ละชุมชนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่ต้องรู้จักว่าส่วนไหนที่เป็นความเหมือน และส่วนไหนที่เป็นส่วนแตกต่างของแต่ละชุมชน

รู้คน คือ รู้คนของเราไม่พอ ต้องรู้คนของหน่วยงานที่เราต้องทำงานด้วย ให้เขาสึกซึ้งและเข้าใจเรื่องนี้อย่างไร จะหยิบยืมพลังเขามาใช้ มาลงทุนในชุมชน เป็นเครือข่ายได้อย่างไร

เพราะฉะนั้น การยึดหลักส่งเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นค่อยไป ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และประหยัด ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนสมบูรณ์ เปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาส ถ้าเราสามารถทำให้เขามีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกได้ แล้วเราเติมเต็มพลังงาน ให้เขายืนด้วยขาของตนเองได้ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในช่วงที่ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ในปี 2540 นับเป็นบทเรียนสำคัญที่ให้ประชาชนเข้าใจถึงผลการพัฒนา ที่ไม่คำนึงถึงระดับความเหมาะสมกับศักยภาพของประเทศ ฟังฟังความรู้ เงินลงทุน จากภายนอกประเทศเป็นหลัก โดยไม่ได้สร้างความ

มั่นคงและเข้มแข็ง หรือสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีภายในประเทศ ให้สามารถพร้อมรับความเสี่ยง จากความผันผวนของปัจจัยภายในและภายนอก เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถูกใช้เป็นกรอบแนวคิดและทิศทางการ พัฒนาระบบเศรษฐกิจของไทย ซึ่งบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) เพื่อมุ่งการพัฒนาที่สมดุล ยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกันเพื่อความอยู่ดี มีสุข มุ่งสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน หรือที่เรียกว่า “สังคมสีเขียว” ด้วยหลักการ ดังกล่าว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 นี้ จะไม่เน้นเรื่องตัวเลขการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ยังคงให้ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจที่มีความแตกต่าง ระหว่างเศรษฐกิจชุมชนเมือง และชนบท ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย โดยมุ่งพัฒนา สู่หลักการอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรม มีความรอบรู้ รู้ทันโลก ครอบคลุมอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ ระบบการจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี โดยมีแนวทาง พัฒนามุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” และพันธกิจ “พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ การประกอบอาชีพ และความมั่นคงในการดำรงชีวิต และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพ คนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

กลยุทธ์การบริหารองค์กรด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระบวนการขององค์กรสมัยใหม่ ตามแนวคิดใหม่ ได้แก่ ทฤษฎีระบบ (System Theory) และทฤษฎีตามสถานการณ์ (Contingency Theory) นักทฤษฎีระบบ ชี้ให้เห็นว่าทุกๆ องค์กร คือ ระบบสังคม จำแนกเป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการทำงาน และปัจจัยนำออก ทุกส่วนของกระบวนการทำงาน จะมีความสัมพันธ์กัน และพึ่งพาต่อกัน การเปลี่ยนแปลงในส่วนใดส่วนหนึ่งขององค์กร จะมีผลต่อองค์กรโดยรวม แต่ต้องคำนึงถึง สภาพแวดล้อม ซึ่งองค์กรเผชิญอยู่ สามารถมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานขององค์กรมาก น้อยเพียงไร นักทฤษฎีตามสถานการณ์ยอมรับว่าองค์กรเป็นระบบ ซึ่งส่วนต่างๆ มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน การออกแบบองค์กรโดยใช้หลักการแบ่งแยกงานและการ

วางแผนเข้าด้วยกัน (Differentiating and Integrating) ถูกกำหนดขึ้นมาจากการพิจารณา สภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในองค์กร ทฤษฎีตามสถานการณ์ชี้ให้เห็นว่าไม่มีคำตอบแน่นอน ความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร คือ การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งถือว่าเป็นผลสัมฤทธิ์ (Outcomes) ขององค์กร มุ่งที่เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ ซึ่งถือว่าเป็นผลสำเร็จขององค์กร

เศรษฐกิจพอเพียงต้องการให้องค์กรที่พึ่งตนเอง รับผิดชอบตัวเองได้ด้วย ศักยภาพที่มีอยู่ และสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รวมเรียกว่าเป็นการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งภูมิคุ้มกันจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เราเตรียมตัวให้พร้อมรับมือ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ภูมิคุ้มกันที่ดีของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะเอื้อให้บุคคลใช้ความคิด และเหตุผลได้อย่างสร้างสรรค์รอบคอบ ซึ่งจะทำให้เกิดความสุขระหว่างการทำงานและความต้องการของชีวิต และจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารตนเอง ท่ามกลางเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ผู้บริหารบางท่านรับมือโดยประคองตนเองให้อยู่รอดผ่านช่วงนี้ไปได้ก่อน แต่บางท่านมองไปไกลกว่า จึงใช้เวลาช่วงนี้พัฒนาความสามารถบุคลากรให้พร้อมต่อการก้าวกระโดดเมื่อเศรษฐกิจฟื้น ทศวรรษแห่งการจัดการสมัยใหม่ (Model Management) ผู้บริหารและบุคลากรจำเป็นต้องมีขีดความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การบริหารตนเอง (Self – Management Competency) การวางแผนและการบริหาร (Planning & Administration Competency) การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Action Competency) การทำงานเป็นทีม (Teamwork Competency) การสื่อสาร (Communication Competency) และความเป็นสากลระดับโลก (Global Awareness Competency)

5. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน

ปริญญานุช พิบูลสรารุช (2550, หน้า 1) กล่าวว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมรพระราชดำรัสชี้แนะแก่พลชนิกรชาวไทยมานานมากกว่า 30 ปี โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล เมื่อวันที่จันทร์ที่ 27 กรกฎาคม 2554 ความตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติดี

และคุณธรรมของบุคคล” สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะแก่กับทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด

กระทั่งประเทศไทยได้ประสบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีกระแสพระราชดำรัส เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ความตอนหนึ่งว่า “การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่อย่างพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินหมายความว่า คู่ชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตนเอง” จากกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวจะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงชี้แนะแนวทางสำหรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจได้ทรงคุณค่ายิ่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ด้วยความสำคัญแห่งกระแสพระราชดำรัสดังกล่าว นำไปสู่การกำหนดเป็นหลักการและนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของรัฐ ดังปรากฏอยู่ในเอกสารสำคัญ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (1) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ และมาตรา 83 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555 - 2559) ที่ยังคงนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ระบุสิ่งที่ต้องดำเนินการไว้ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” และเห็นควรกำหนดพันธกิจของการพัฒนาประเทศ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

(พ.ศ. 2554 – 2559)

5.1 สร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ทุกภาคส่วนได้รับการเสริมพลังให้สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใสเป็นธรรม

5.2 พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

5.3 พัฒนาฐานการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

5.4 สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลัก ในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังที่ปรากฏในนโยบายของรัฐดังกล่าว โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ จึงจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบเพื่อให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนนำสู่วิถีชีวิตของประชาชน สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำริส และนโยบายรัฐบาล รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ประเทศชาติโดยรวมพัฒนาไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษาบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

ซึ่งในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นจะใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 2) ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 2) ได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่โรงเรียน 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารโรงเรียน
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษานั้นเป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการพัฒนาคนไทยให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และสร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง โดยใช้ความรู้คู่คุณธรรม เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกระดับที่มีความสมดุลพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี (สุวัฒน์ วิวัฒน์นานนท์, 2550, หน้า 47 – 50) แนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอาจพิจารณาแนวทางการดำเนินการได้ ดังนี้

1. กำหนดแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
2. จัดตั้งคณะกรรมการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

ที่รับผิดชอบ พิจารณาดำเนินการจัดการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบต่างๆ หรือจัดตั้งศูนย์การศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง

3. สสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียน และชุมชน เพื่อกำหนดเป็นแผนงานโครงการและแผนปฏิบัติงานภายใต้กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. กำหนดนโยบายให้มีการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5. สนับสนุน ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความมั่นคงและยั่งยืน

6. ประชาสัมพันธ์แนวคิด และเผยแพร่ผลงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

7. แสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานในชุมชน และหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐ และเอกชน

ดังนั้น การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง โดยใช้ความรู้ คุณธรรม เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกระดับที่มีความสมดุล พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

กลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เสนอผลการวิจัยในประเด็นขั้นตอนในการดำเนินการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในโรงเรียน รวม 9 ขั้นตอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม

2. พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการโรงเรียน

ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก มีทักษะการปฏิบัติ และนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปถือปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

3. เผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
4. ปรับปรุงโครงสร้าง และพัฒนาการบริหารตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับบริบท และศักยภาพของโรงเรียน
5. จัดทำ หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และประเมินแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน โดยบูรณาการเนื้อหาสาระหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนที่พัฒนาบูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้แล้ว โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
8. เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
9. จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนมัธยมศึกษา

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยการศึกษา มีบทบาทในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดของการพัฒนาทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาการศึกษาจึงส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ การศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เกิดผลโดยรวม

ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการศึกษานั้น จะต้องมุ่งพัฒนาที่ตัวครูก่อนเป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ดังนั้นควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ก่อน เพราะเมื่อครูเข้าใจ ครูก็จะได้เป็น

แบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูจะต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียง และเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ ที่เข้ามา รู้จักเลือกรับและรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการเลือกรับข้อมูลนั้น ต้องรู้จักพิจารณารับอย่าง เป็นขั้นตอน จัดแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน ประเมินความรู้ และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จักและเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับสภาพและผลการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ได้อย่างรอบคอบและระมัดระวัง

เป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อน คือ การทำให้เด็กรู้จักเพียงพอ ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะ ให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตอย่างสมดุล ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ แบ่งปันมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รู้ค่าตนเอง เป็นองค์ประกอบหนึ่งในสิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรมของโลก การกระทำของตนเองย่อมมีผลและเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมโลก ที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ซึ่งการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ที่สำคัญที่สุด คือ ครู ต้องรู้จักบูรณาการ การเรียนการสอน ให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งความเป็นองค์รวมนี้จะเกิดขึ้นได้ ครูต้องใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดที่คู่กับหลักปฏิบัติ คือ เมื่อใช้ กรอบหลักคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการวิเคราะห์การกระทำหรืองานแล้ว จะต้องนำผลการวิเคราะห์ลงสู่การปฏิบัติ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา บ่มเพาะนักเรียนให้มีหลักคิด วิธีการหลากหลายขึ้นอยู่กับบริบท ภูมิสังคมของแต่ละท้องถิ่น ดังเช่นวิธีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ให้กับนักเรียน มีขั้นตอนดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 4 – 5)

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนมีความเข้าใจอย่างถูกต้องว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด ที่มีกรอบหลักการคิดประกอบด้วย 3 หลักการ (พอประมาณ มีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) 2 เงื่อนไข (ความรู้ และคุณธรรม)

ความพอประมาณ กับปัจจัยภายใน คือ พอเหมาะกับสภาพตน
และปัจจัยภายนอก คือ พอควรกับภูมิสังคม

ความมีเหตุผล รู้สาเหตุ พร้อมทั้งรู้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
ด้านวิชาการ กฎหมาย ความเชื่อ และประเพณี

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ
พร้อมเตรียมรับการเปลี่ยนแปลง การวางแผนอย่างรอบคอบ

เงื่อนไขความรู้ รู้ในเรื่องที่จะทำรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

เงื่อนไขคุณธรรม คือ การกระทำที่จะทำให้งานสำเร็จ โดยไม่ทำให้
ตนเอง หรือผู้อื่นเดือดร้อน

ขั้นที่ 2 ฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการ
กระทำของตนเอง (พฤติกรรม) หรือวิเคราะห์กับงาน/โครงการ/กิจกรรม ในขั้นนี้เป็นขั้น
ที่ต้องฝึกบ่อยๆ ให้นักเรียนนำกรอบแนวคิดในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์กับพฤติกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 3 จากขั้นที่ 2 ที่ครูฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงกับการกระทำของตนเอง วิเคราะห์กับงานที่ตนเองรับผิดชอบ หรือวิเคราะห์กับ
งาน/โครงการ/กิจกรรม ครูให้นักเรียนนำกิจกรรม/โครงการตามที่วิเคราะห์ได้ และวางแผน
ไว้แล้วลงสู่การปฏิบัติจริง

เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจ และนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็น
หลักคิดในการดำเนินชีวิต จะส่งผลให้นักเรียนผู้นั้นเป็นผู้ที่มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของ
ตนเอง แม้ว่าจะมีหรือไม่มีสิ่งแวดล้อมคอยส่งเสริมก็ตาม แต่เมื่อนักเรียนมีหลักคิดติดตัวไป
แล้ว นักเรียนจะใช้ชีวิตแบบมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางและเกราะ
ป้องกันตนเอง ซึ่งเปรียบเสมือนโรงเรียนได้ติดอาวุธทางปัญญาให้กับนักเรียน

การปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้เสด็จ
พระราชดำเนินไปเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภูมิภาค ทำให้พระองค์ทรงทราบว่าราษฎรซึ่งประกอบ
อาชีพเกษตรกรรมกันเป็นส่วนใหญ่ นั้น ประสบปัญหาที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนิน
ชีวิต มีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้นและยากจน เนื่องจากการประกอบอาชีพการเกษตรต้อง
ประสบปัญหาฝนแล้ง ขาดแคลนน้ำ น้ำท่วม และมีหนี้สิน ด้วยเหตุนี้พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวจึงมีพระราชดำริที่จะแก้ไขปัญหามาให้แกราษฎรของพระองค์ ด้วยการ

พระราชทานแนวทางการทำการเกษตรที่มีชื่อว่า “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งพระองค์ได้ทรงคิด และคำนวณตามหลักวิชาการ ถึงการบริหารทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีประโยชน์ต่อประชาชนทุกคน รวมทั้งนักเรียน ก็สามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเรียน หรือในโรงเรียนได้ ดังนี้

1. รู้จักพึ่งตนเอง ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้
2. มีความขยันอดทน ไม่ทอดทิ้ง
3. ศึกษา ค้นคว้า แสวงหาข้อมูลนำไปปฏิบัติงาน หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ
4. นำความรู้ หลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีต่างๆ ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม
5. มีความสามัคคี ให้ความร่วมมือ และสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย
6. ส่งเสริมการทำการเกษตร เช่น เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่ของโรงเรียน
7. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมของสหกรณ์ในโรงเรียน เพื่อฝึกการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมในการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้

การรู้จักนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน เป็นสิ่ง ที่ควรส่งเสริม เพื่อสร้างเศรษฐกิจพื้นฐานในระดับโรงเรียนให้แข็งแกร่ง เพื่อเป็นรากฐาน ของเศรษฐกิจระดับหมู่บ้าน และชุมชนต่อไป การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ นั้น ขั้นแรกต้องยึดหลัก “พึ่งตนเอง” คือ พยายามพึ่งตนเองให้ได้ก่อน ในแต่ละครอบครัวมีการ บริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จัก ตนเอง เช่น ข้อมูลรายรับ – รายจ่าย ในครอบครัวของตนเอง สามารถรักษาระดับการใช้ ใช้จ่ายของตนไม่ให้เป็นหนี้ และรู้จักตั้งศักยภาพในตัวเองในเรื่องของปัจจัยสี่ให้ได้ระดับหนึ่ง การพัฒนาตนเองให้สามารถ “อยู่อย่างพอเพียง” คือ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลาง ให้อยู่ได้อย่างสมดุล คือ มีความสุขที่แท้ ไม่ให้รู้สึกขาดแคลนจนเบียดเบียนตนเอง หรือ ดำเนินชีวิตอย่างเกินพอดี จนต้องเบียดเบียนผู้อื่น หรือเบียดเบียนสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ
2. ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน

3. มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และค่านิยม เอกลักษณ์ความเป็นไทย

การบริหารงานกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันมีความผันผวนเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นได้รับอิทธิพลมาจากคนรอบข้าง จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ล้วนแต่เป็นปัจจัยทำให้เกิดผลกระทบกับการใช้ชีวิตประจำวันทั้งสิ้น ยกตัวอย่าง เช่น ภัยธรรมชาติจากอุทกภัยหรือน้ำท่วม ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ ตลอดจนวิถีชีวิตที่อาจต้องเปลี่ยนไป ฉะนั้นในทางที่ดีที่สุดต้องรู้เท่าทันเหตุการณ์ ไม่ตั้งอยู่ในความประมาท และรู้จักพลิกแพลงการดำเนินชีวิต การทำงานไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งคนที่เตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลา ย่อมได้เปรียบกว่าคนอื่นๆ ที่ไม่ได้ใส่ใจ หรือเตรียมความพร้อมที่จะรับสถานการณ์ เหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เป็นผู้นำพาองค์กรตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีจุดประสงค์ในการขับเคลื่อนงานต่างๆ ที่แตกต่างกันไป จุดเริ่มต้นของการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารเป็นสำคัญที่สุด นั่นคือผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการบริหาร การประยุกต์ใช้หลักการต่างๆ ได้อย่างรอบคอบแยบยล ไม่ว่าจะเป็นการประยุกต์ใช้หลักคำสอนการปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา การประยุกต์ใช้ในหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนความสอดคล้องกับหลักการบริหารทางทฤษฎีการบริหารต่างๆ อย่างสมดุล

คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารอันพึงประสงค์ โดยยึดตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารอันพึงประสงค์ โดยยึดตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553, หน้า 44)

1. ควรมีความพอประมาณ พอเพียงในสิ่งที่ตนมีอยู่ หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ในทางส่วนตัวเป็นต้นว่าทรัพย์สินเงินทอง อันเป็นองค์ประกอบในการดำรงชีวิต ในครอบครัว ดำเนินตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอเพียงและพอใจในเงินเดือน ค่าตอบแทนที่ทางราชการกำหนดให้ และรู้จักใช้ รู้จักจ่าย ไม่ขัดสนเดือดร้อน มีเวลาทำงานให้เพียงพอ มีเวลาพักผ่อนให้เพียงพอ มีศิลปอดิ คุณแลครอบครัวให้มีความสุข

ไม่มีความโลภ ความอยากได้ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้ชีวิตและการทำงานมีความสุข

2. ควรอยู่บนพื้นฐานความมีเหตุผลในการจะทำสิ่งใดๆ ผู้บริหารควรคิดตรึกตรองให้รอบคอบด้วยเหตุและผล ซึ่งเหตุดีผลย่อมดี และถ้าเหตุไม่ดีผลย่อมไม่ดี และหากการกระทำที่ผิดแต่แรกย่อมนำมาซึ่งความเดือดร้อนได้ภายหลัง ดังนั้นผู้บริหารควรมีจิตที่เป็นกุศล มองในสิ่งต่างๆ ที่เข้ามาในมุมมองให้มากกว่ามุมลบ เพราะคนในองค์กรย่อมมีดีและไม่ดีปะปนกันไปเป็นเรื่องธรรมชาติ ผู้บริหารต้องรู้ว่าบุคคลใดควรสนับสนุนไว้วางใจ และในทางตรงกันข้ามก็ต้องรู้ว่าบุคคลใดต้องควบคุม ดังนั้นผู้บริหารจะต้องใช้ทักษะวิชาการในทฤษฎีการบริหารเข้าช่วย ในการพิจารณาสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และแฝงไว้ด้วยความเมตตาต่อบุคคลอื่นอย่างมีเหตุผล

3. ควรรู้เท่าทันในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคคล เรื่องของภัยทางธรรมชาติ สิ่งอื่นๆ ที่เข้ามากระทบ ถ้าผู้บริหารรู้เท่าทันเหตุการณ์ซึ่งเท่ากับว่ามีภูมิคุ้มกันในตนเองเป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่การมีเหตุผลในการตัดสินใจ วิจัยสั่งการ หรือควบคุมสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก เพราะหากผู้บริหารอุดมสมบูรณ์ถึงพร้อมไปด้วยการบริหารงานที่มีคุณธรรม คิดเป็นนิสัย เป็นเอกลักษณ์ประจำตนแล้ว ทุกเรื่องที่ผ่านมาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ย่อมจะบังเกิดความเรียบร้อยสมบูรณ์

4. ผู้บริหารต้องคู่กับคุณธรรม คำว่าคุณธรรมกับผู้บริหารนั้น เป็นสิ่งสำคัญผู้บริหารถือว่าเป็นผู้นำเป็นผู้ใหญ่ในองค์กรนั้นๆ ซึ่งจะมีอายุมากหรือน้อยมิใช่เรื่องสำคัญมากนัก หากแต่ต้องมีคุณธรรมจนเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคคลทั่วไป นำไปสู่ความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สุด

5. ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นั่น คือ การที่เป็นผู้บริหาร ผู้นำในองค์กรใดๆ นั้น ผู้บริหารนอกจากจะยึดมั่นในความมีคุณธรรม จริยธรรม และบริหารงาน โดยรักษาความสมดุลของการบริหารงานไว้ โดยยึดถือแนวการปฏิบัติ เช่น ความพอเพียง ความพอดี ตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น แล้วผู้บริหารต้องแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ทักษะการบริหารงานต่างๆ อยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร สามารถบริหารจัดการ พลิกแพลงการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรและส่วนรวมได้อย่างแยบยล

อนึ่งการพัฒนาตนเอง เป็นต้นว่า การศึกษาต่อ การฝึกอบรม แม้กระทั่งการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้อื่น แล้วนำมาประมวลผลด้วยเหตุและผล นำไปสู่การปฏิบัติการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น หลักสำคัญมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และประกอบด้วยสองเงื่อนไข คือ ความมีความรู้ และความมีคุณธรรม เป็นองค์ประกอบจากที่ได้กล่าวมาในข้างต้น การพัฒนาตนเองของผู้บริหารนั้นเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะต่างๆ ในการบริหารงาน ประยุกต์ตามแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง

จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวข้างต้น หากผู้บริหารมีเป็นพื้นฐานในการทำงาน และการดำเนินชีวิตแล้ว ย่อมเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นคนดี และเป็นผู้บริหารที่ดีได้ ซึ่งจะเกิดผลดีต่อหน่วยงาน องค์กร ตลอดจนเพื่อนร่วมงาน และผลประโยชน์ได้มากกว่านั้น คือ ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรือง ปัญหาต่างๆ จะลดลง เพราะผู้บริหารมีความพอเพียงและพอเพียงในฐานะที่มีอยู่ แต่ในขณะเดียวกัน การบริหารการพัฒนางานต้องดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความรับผิดชอบให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญที่สุด

การบริหารงานที่ก่อให้เกิดความพอเพียง

การบริหารที่ก่อให้เกิดความพอเพียง ความสมดุล ซึ่งผู้บริหารควรมีเพื่อการบริหารงานที่ประสบความสำเร็จ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 43)

1. ผู้บริหารต้องสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้อย่างละเอียดรอบคอบ ตามสภาพความเป็นจริง ไม่เอียงเข้าข้างตนเอง พวกพ้อง ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม สถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงนั้น จะทำให้สามารถทำเป็นข้อมูลในการวินิจฉัยสั่งการ การบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความพอดี ความสมดุลในองค์กร

2. การวางแผนกลยุทธ์ต่างๆ ในการบริหารงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริง เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง เช่น ปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเพิ่มขึ้น ตลอดจนงบประมาณที่ใช้ทรัพยากรที่ใช้ ไม่ว่าจะป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน

และที่สำคัญ คือ ทรัพยากรบุคคล ที่จะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารต้องมีทักษะ ความเชี่ยวชาญในงานนั้น ที่จะเป็นผู้นำองค์กรให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่ได้รับมอบหมาย ตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งผู้บริหารต้องมีทักษะในการครองตน ครองคน และครองงาน ได้อย่างแยบยล นั่นคือ รู้ขอบข่ายของงานอย่างชัดเจน และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่เกื้อหนุน สนับสนุนให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้เป็นสิ่งสำคัญ

3. การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ใช้อย่างพอเพียง ทรัพยากรในองค์กรประกอบด้วย 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 เป็นทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต เป็นสิ่งที่สนับสนุนให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เช่น วัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนงบประมาณที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ประเภทที่ 2 เป็นทรัพยากรที่มีชีวิต คือ ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งทรัพยากรทั้ง 2 ประเภท ในช่วงต้นนั้น ในองค์กรบางองค์กรที่มีขนาดเล็ก มีข้อจำกัดด้วยระบบกลไก อาจเป็นด้วยระบบราชการ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทรัพยากรดังกล่าวไม่เพียงพอ แต่ในขณะเดียวกันการปฏิบัติงานต่างๆ จำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ให้สำเร็จลุล่วงไปตามภารกิจ ในขณะที่ทรัพยากรมีจำกัด ซึ่งผู้บริหารที่ดีมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในงาน จะสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จในสภาวะการขาดแคลน หรือความไม่เพียงพอ ความไม่สมบูรณ์ของทรัพยากรที่มีอยู่ได้ ขึ้นอยู่กับการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ แต่ในทางตรงกันข้าม หากมีทรัพยากรที่เพียงพอสมบูรณ์ การปฏิบัติงานย่อมง่ายขึ้น เพราะทุกอย่างพร้อมอยู่แล้ว ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติ หากแต่บริหารงานท่ามกลางความขาดแคลนในทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสามารถประสานงาน บริหารงานจนสำเร็จได้ในบางเวลา อันเป็นข้อจำกัด ถือว่าผู้บริหารนั้นมีทักษะ ความรู้ ความสามารถสูง โดยผู้บริหารต้องคิดเสมอว่า การปฏิบัติงานนั้น มิใช่จะสำเร็จด้วยดีเสมอไป หากแต่ต้องพบกับปัญหาอุปสรรคนานัปการ ซึ่งผู้บริหารต้องฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ไปให้ได้ และปฏิบัติงานด้วยความสำเร็จตามเป้าหมาย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหารว่าจะเก่งหรือไม่อย่างแท้จริง

4. ความสามารถของผู้บริหาร ต้องยอมรับว่าความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการกำหนดทิศทางการบริหารงานขององค์กร นำไปสู่ความรุ่งเรืองหรือไม่ ตัวผู้บริหารจะมีบทบาทเป็นอย่างสูงสุด ซึ่งความสามารถเหล่านี้ ได้แก่ การมีภาวะผู้นำ การมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ เป็นบุคคลที่มีฉันทะ วิริยะ จิตตะ มุขมัมน์ การเป็นผู้ที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ รวมถึงเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอย่าง

ต่อเนื่อง มีความตระหนักรับผิดชอบในหน้าที่ ความสามารถคาดเดาเหตุการณ์ได้ในอนาคต ทั้งด้านบวกและด้านลบ ที่อาจเกิดขึ้น พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหาล่วงหน้า หากเกิดเหตุการณ์ปัญหาขึ้น

ความสามารถของการบริหารของผู้บริหาร

ความสามารถของการบริหารของผู้บริหาร อาจสรุปได้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 12)

1. บริหารจัดการด้านบุคลากร ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการครองคน และครองงาน สร้างทีมงานให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม ใช้คนให้ถูกต้องตามความรู้ ความสามารถ ตรงตามความถนัดของบุคคล และยังคงเสริมให้คำแนะนำ สอนงาน ฝึกฝนให้คนในองค์กรเกิดทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในองค์กร เกิดความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่สวัสดิการต่างๆ ให้เป็นธรรม เสมอภาค สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นกับบุคคลในองค์กร
2. ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ความอดทนต่อความยากลำบาก ทนต่อสิ่งที่ไม่เข้าท่ากระทบ กล้าตัดสินใจ กล้ารับผิดชอบ และกล้าที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง คิดนอกกรอบแต่อยู่ภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดต่างๆ อย่างรอบคอบ
3. ความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานต่างๆ โดยสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ขององค์กร และหน่วยงานต้นสังกัดระดับสูงขึ้นไป
4. ความสามารถในการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยเริ่มต้นลงมือปฏิบัติแต่พอดี ไม่เกินกำลัง เพื่อศึกษาถึงจุดอ่อน จุดแข็ง จากการปฏิบัติจริง เพื่อให้ได้ทักษะ และข้อมูลที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงอย่างรอบคอบ และจากนั้นเมื่อเกิดความแน่ใจแล้ว จึงค่อยขยายกระบวนการ กิจกรรม การปฏิบัติงานต่างๆ โดยเตรียมความพร้อมในทุกด้าน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ประหยัด และคุ้มค่า
5. ความสามารถในการครองตนด้วยความมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ รู้จักให้ รู้จักให้อภัย รู้จัดเพื่อแผ้ว แบ่งปันผู้อื่น ทั้งบุคคลภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ในการประกบความร่วมมือ สร้างเครือข่าย

ประสานการปฏิบัติงาน

6. ความสามารถในการมีภาวะผู้นำ ซึ่งผู้บริหารต้องสามารถใช้ความมีภาวะผู้นำ โดยนำหลักการต่างๆ สามารถนำพาให้บุคคลในองค์กร ให้ทุ่มเทเสียสละเพื่อองค์กรได้ เป็นผู้บริหาร ผู้นำที่มีความจริงใจร่วมกับความมีคุณธรรม จริยธรรม ต่อตนเอง และเพื่อนร่วมงาน

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่โรงเรียนมัธยมศึกษา

ผู้บริหารเป็นผู้นำในการบริหาร โดยเริ่มต้นตั้งแต่ผู้บริหารก่อนตามที่กล่าวมาข้างต้นเป็นพื้นฐานแล้ว จึงนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่การปฏิบัติในด้านต่างๆ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 16 – 19)

1. ด้านการเรียน การสอน

การจัดหลักสูตรในการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงในทุกรายวิชาที่สอน โดยกำหนดกิจกรรม วัตถุประสงค์ต่างๆ ไว้ในแผนการสอน กิจกรรมของครู และกิจกรรมของนักเรียนตามลักษณะของรายวิชา ซึ่งครูผู้สอนต้องใช้ดุลยพินิจพิจารณาว่า ในแต่ละรายวิชาที่รับผิดชอบนั้น จะสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในรายวิชาที่สอนได้อย่างไร จึงจัดเป็นการบูรณาการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อม

2. ด้านการบริหาร

2.1 ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารควรต้องบริหารจัดการให้การปฏิบัติงานเป็นระบบ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรตามลักษณะสายงานที่รับผิดชอบ สม่่าเสมอ เช่น อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในการเรียนการสอนทุกๆ รายวิชา กำหนดนโยบาย แผนการปฏิบัติงานประจำปี โครงการต่างๆ ให้สอดคล้องกันเป็นไปตามจุดประสงค์ มาตรฐานการจัดการทำงาน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ พันธกิจต่างๆ ทั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา และส่วนกลาง โดยสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบบูรณาการไว้ในแผนปฏิบัติงาน เป็นต้น และให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการนำโครงการต่างๆ ไปปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควรให้คำชี้แนะ เสริมสร้างองค์ความรู้

ให้กับบุคลากร ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อพัฒนาตนเองของบุคลากร และการพัฒนา
งานควบคู่กันไป เน้นให้บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติ ปฏิบัติ ใช้ชีวิตประจำวัน
ตามค่านิยมพื้นฐาน มีความพอเพียง ยึดหลักการดำเนินชีวิต และการทำงานสอดคล้อง
ตามหลักพระพุทธศาสนา หรือทุกศาสนาที่ตนเองนับถือ

2.2 การพัฒนาด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ
ในด้านนี้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วย ซึ่งถ้าโรงเรียนมัธยมศึกษามีบรรยากาศ
สภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ที่ดูสวยงามสอดคล้องกันอย่างลงตัว จะทำให้ส่งเสริมบรรยากาศ
ในการทำงานของบุคคลในโรงเรียนเป็นอย่างดี ตลอดจนนักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้
มาติดต่อราชการเกิดความพึงพอใจ ในด้านการประหยัดพลังงานผู้บริหารควรสร้าง
จิตสำนึก สร้างความตระหนักให้กับบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการใช้พลังงานเท่าที่
จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือยทั้งที่ทำงานและที่บ้าน เช่น ปิด-เปิดไฟ เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น
ควรมีมาตรการร่วมคิดร่วมทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการพัฒนางานกิจการนักเรียน

โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษา
ต้องบริหารจัดการให้นักเรียนมีความรู้คุณธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่าต้องทำให้นักเรียน
เก่ง ดี มีความสุข ดังนั้นจึงต้องสอดแทรกโครงการ กิจกรรมต่างๆ เสริมหลักสูตร
นอกเหนือจากการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีพฤติกรรมอันพึง
ประสงค์ตามค่านิยมพื้นฐาน และปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดรับ
กับคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยโครงการต่างๆ ควรเป็นโครงการที่มุ่งเน้นให้นักเรียน
มีความเสียสละ อดทน แบ่งปัน ทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตาม
ศักยภาพที่มีอยู่ ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีอันดีงาม ให้คงอยู่
คู่ประเทศไทยตลอดไป ซึ่งการที่จะให้นักเรียนมาถึงจุดดังกล่าวได้นั้น ผู้บริหาร ผู้ปกครอง
ชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการประดับประดา ให้นักเรียนเกิดความตระหนัก มีความเคยชิน
ที่จะประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม เชื่อว่าหากทุกฝ่ายร่วมมือกัน ย่อมจะทำให้เยาวชนเมื่อเติบโต
เป็นผู้ใหญ่ จะเป็นผู้มีคุณภาพ ทำให้การพัฒนาประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าในองค์
รวมได้ต่อไป นอกจากนี้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ควรมีการจัดระบบการบริหารภายใน
โรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เอื้อต่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัด
การศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและกระบวนการบริหาร ให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัว ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
 2. กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ตลอดจนการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
 3. พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการโรงเรียน ขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 4. จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอน ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้บริหารกับการบริหารงาน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นแนวทางสายกลางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมุ่งหวังที่จะให้ประเทศไทย และทุกคนมีหลักยึดเป็นแนวปฏิบัติในการใช้ชีวิต ให้มีความพอเพียงพอดี มีความสมดุลในทุกด้าน มีภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตั้งแต่ระดับบุคคลทั่วไปจนถึงระดับประเทศ ซึ่งผู้บริหารผู้นำองค์กร องค์กร จนถึงระดับประเทศ ยิ่งต้องเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การที่จะบรรลุความสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้น ต้องอาศัยพื้นฐานของการมุ่งมั่น การเรียนรู้ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง รู้ทันทุกสถานการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ได้อย่างถูกต้องนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรอบคอบถูกต้อง และประสบความสำเร็จรอบด้าน แต่สิ่งสำคัญที่ผู้บริหาร ผู้นำ ต้องมี คือ ความมีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กันไปด้วย ในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง ความ

พอเพียง ความพอดี และความสมดุล ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะบ่งชี้ถึงความสำเร็จ ความปลอดภัย และความยั่งยืน ความเจริญก้าวหน้าขององค์กรได้ด้วยการบริหารด้วย กระบวนการวางแผนที่เหมาะสมอย่างรอบคอบทุกด้าน

บทบาทของครูในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน

มัธยมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 54 – 55)

กล่าวถึงบทบาทของครูในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนมัธยมศึกษา คือ

1. ครูต้องเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง
2. สามารถวิเคราะห์ความพอเพียง/ไม่พอเพียงของตนเองและครอบครัว
3. เป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง
4. สอนให้เด็กรู้จักพอ ครูต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียง เรียนรู้

พร้อมๆ กับเด็ก

5. มีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ รู้จักเลือกรับ และต่อยอดองค์ความรู้

ที่มีอยู่

6. หมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้อย่างเป็นขั้นตอน ไม่ก้าวกระโดด
7. รู้จักแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน
8. ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จักเตรียมพร้อม

กับการเปลี่ยนแปลง

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. กำหนดวิสัยทัศน์/พันธกิจ/จุดเน้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. กำหนดนโยบายที่จะขับเคลื่อน
3. กำหนดลงสู่การบริหารทั้ง 4 กลุ่มงาน ได้แก่

3.1 กลุ่มงานวิชาการ บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- 3.2 กลุ่มงานบุคคล พัฒนาให้องค์ความรู้ หลักคิด และจัดคนให้

เหมาะสมกับงาน

- 3.3 กลุ่มงานงบประมาณ จัดสรรงบประมาณด้วยหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดทำแผนงาน/โครงการ

3.4 กลุ่มบริหารทั่วไป ใช้หลักคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินการ

แนวทางการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ปัจจัยที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ

1.1 ประเด็นหลัก 1 รู้จักใช้จ่าย

1. ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล
2. ใช้จ่ายอย่างพอประมาณ
3. ใช้จ่ายอย่างประหยัด

1.2 ประเด็นหลัก 2 รู้จักออมเงิน

1. เรียนรู้ระบบการฝากเงิน
2. เรียนรู้ระบบออมเงินกับสหกรณ์

1.3 ประเด็นหลัก 3 รู้จักสร้างรายได้หรืออาชีพ

1. สอดคล้องกับความต้องการ
2. สอดคล้องกับภูมิสังคม
3. สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปัจจัยที่ 2 ด้านสังคม ประเด็นหลัก 1 รู้จักช่วยเหลือสังคม

2.1 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

2.2 ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์

2.3 ปฏิบัติตนด้วยความเสียสละ

2.4 เผยแพร่องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยที่ 3 ด้านสิ่งแวดล้อม ประเด็นหลัก 1 สร้างความสมดุล

ของทรัพยากรธรรมชาติ

3.1 ปฏิบัติตนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.2 ฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมในท้องถิ่น

3.3 ฟื้นฟูดูแลการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ปัจจัยที่ 4 ด้านศาสนา ประเด็นหลัก 1 ส่งเสริมศาสนา

4.1 ปฏิบัติตนด้วยความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ปัจจัยที่ 5 ด้านวัฒนธรรม ประเด็นหลัก 1 สืบสานวัฒนธรรม

5.1 สร้างจิตสำนึกรักไทย รักบ้านเกิด

5.2 พื้นฟู และอนุรักษ์อาหารประจำท้องถิ่น

5.3 พื้นฟูและอนุรักษ์ดนตรีไทย และเพลงไทย เพลงพื้นเมือง

5.4 พื้นฟู และอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ

การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝัง หล่อหลอมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเอื้อต่อกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 9)

1. จัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความร่มรื่น ประโยชน์ใช้สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย
 2. กำหนดระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เคารพธรรมเนียมปฏิบัติ กฎกติกาของสังคมส่วนรวม เช่น การมีวินัย การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน
 3. ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติกิจทางศาสนา การฝึกอบรมจิต การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การยกย่องส่งเสริมผู้กระทำความดี การส่งเสริมการแข่งขัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 4. ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดประกวดในรูปแบบต่างๆ การหาความรู้ผ่านเทคโนโลยี และอื่นๆ
 5. ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 6. จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตน และการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- สรุป การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ โรงเรียนที่สะอาด สดชื่น

จากตาราง 1 สรุปได้ว่าองค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวไว้ มีความสอดคล้องกันทั้ง 12 องค์ประกอบ ตามที่ ผู้วิจัยสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปเป็นองค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการวิจัย ได้แก่ แก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ การชี้แนะเพื่อการดำรงอยู่ที่ยั่งยืน สามารถ ประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านความพอเพียง การสร้าง ที่มงาน และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

การศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

1. เกณฑ์คุณภาพโรงเรียนแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการ บริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (โรงเรียนพอเพียง)

การประเมินโรงเรียนแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหาร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (โรงเรียนพอเพียง) เป็นการประเมินระดับคุณภาพ/ การปฏิบัติของโรงเรียน ใน 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวบ่งชี้ ซึ่งระบุในเครื่องมือประเมิน โรงเรียนแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ปี 2554 – 2556 โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 1)

รายการประเมินด้านที่ 1 ด้านการบริหารโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัว บ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1 มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อน ในโรงเรียน และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี

1.2 ดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน

1.3 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงาน ประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในโรงเรียน

1.4 นำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

2.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 นำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

3.1 มีการวางแผนการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ดำเนินการตามแผนงบประมาณของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุง การบริหารงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

4.1 บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

รายการประเมินด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1 มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้

1.2 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

2.1 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้

2.2 คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

3.1 จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอย่างพอเพียงของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

4.1 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 รายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของนักเรียน
ที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

รายการประเมินด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบ
15 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1 มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับ
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 กิจกรรมการแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักวางแผนชีวิตของตนเองได้
อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 มีระบบช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง
ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

2.1 มีแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียน
“อยู่อย่างพอเพียง”

2.2 จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์
สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ชมรม ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

2.4 มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทาง
ศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.6 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนากิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

3.1 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาโรงเรียน/ชุมชนด้านเศรษฐกิจ หรือสังคม หรือสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายการประเมินด้านที่ 4 ด้านพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1 มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 มีการจัดการประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่

1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างสม่ำเสมอ

1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

2.1 ติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร

เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายการประเมินด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ มี 4

องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 โรงเรียน มี 1 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะของโรงเรียนพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียน มี 1 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรโรงเรียน มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

3.1 บุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์

3.4 บุคลากรรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์

องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา

4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม

4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

จากที่กล่าวมา สามารถแสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษากับขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 งาน ประกอบด้วย กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป กับรายการประเมินและเกณฑ์คุณภาพโรงเรียนแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (โรงเรียนพอเพียง) ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษากับรายการประเมินและเกณฑ์คุณภาพโรงเรียนแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (โรงเรียนพอเพียง)

การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	งานวิชาการ	งานงบประมาณ	งานบุคคล	งานบริหารทั่วไป
ด้านที่ 1 การบริหารโรงเรียน				
องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย				✓
องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ	✓			
องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ		✓		
องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป				✓
ด้านที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓			
องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้	✓			

ตาราง 2 (ต่อ)

การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	งานวิชาการ	งานงบประมาณ	งานบุคคล	งานบริหารทั่วไป
องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	✓			
องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓			
ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	✓			
องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน	✓			
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	✓			
ด้านที่ 4 การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน				
องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			✓	
องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล			✓	
ด้านที่ 5 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ				
องค์ประกอบที่ 1 โรงเรียน				✓
องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียน			✓	
องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของโรงเรียน			✓	
องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน	✓			✓

จากตาราง 2 จะเห็นได้ว่า เกณฑ์คุณภาพโรงเรียนแบบอย่างการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (โรงเรียน
พอเพียง) มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับขอบข่ายการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ทั้ง 4 งาน ประกอบด้วย กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงาน

บุคคลและกลุ่มบริหารทั่วไป

นอกจากนี้ได้มีงานวิจัยเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ชาญชัยณรงค์ ทรงศาครี (2552, หน้า 185) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของชาวชุมชนชนบทที่ผ่านขั้นตอนการสังเคราะห์ตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยตั้งแต่การสำรวจ การวิเคราะห์ การถอดบทเรียน การจัดเวทีชาวบ้าน การวิพากษ์ และการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ความคิดเห็นต่อรูปแบบอยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยที่รูปแบบประกอบด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมกลุ่มให้เกิดความตระหนัก ความรู้ และเจตคติ การกระทำกิจกรรมกลุ่มให้เกิดทักษะ การตรวจสอบกิจกรรมกลุ่มให้เกิดความสามารถประเมินผลและการแก้ไขกิจกรรมกลุ่มให้มีส่วนร่วมเรียนรู้ ส่วนสกุลรัตน์ กุมาศ (2550, หน้า 99) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการบริหารที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการสร้างความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานบนพื้นฐานของความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ รุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การนำเสนอแนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1) ปัญหาการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) แนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียนได้ 4 ด้าน คือ 1) แนวทางการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การสร้างความตระหนักให้แก่ครู เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่ครู จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียง จัดประกวดสื่อการเรียนการสอน นิเทศ

ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน 2) แนวทางการบริหารงานงบประมาณ คือ จัดประชุมคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อดำเนินการจัดสรรงบประมาณ ในทำนองเดียวกัน มณฑลเชียร ช่างเผือก และคณะ (2550, หน้า 160) ได้ศึกษาเป้าหมายและแนวทางในการ พัฒนารูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนบ้านป่าสักงาม พบว่า แนวทางสำคัญต้องทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยหันมาทบทวน ประสพการณ์และสิ่งดีของชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านได้สัมผัสความสำเร็จแม้ว่าจะเป็นสิ่งเล็กน้อยก็ตาม แต่เป็นการทำให้ชาวบ้านสามารถเข้าถึงเหตุและอธิบายผลเพื่อนำไปสู่การ ประเมินตน และการสร้างภูมิคุ้มกันจากประสพการณ์และกิจกรรมที่เป็นบทเรียน ที่ทาง ชุมชนได้มีประสิทธิผล และจากการประชุมแกนนำชุมชน เพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนา ชุมชนร่วมกัน ด้วยการทำแผนบูรณาการในการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบ เหล่านี้ คือ กองทุนหมู่บ้าน ฐานทรัพยากรต่างๆ องค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียน องค์การภายนอกต่างๆ โดยรวบรวมข้อมูล จัดระบบตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำ แผนพัฒนาการบริหารหมู่บ้าน ซึ่งมีทีมเก็บข้อมูล ทีมวิเคราะห์ จัดทำแผน และสรุปจัดทำ รายงานในเวทีตรวจสอบข้อมูลชุมชน และเวทีประชาคม ซึ่งการสร้างระบบเศรษฐกิจ โดยยึดฐานวัฒนธรรมใช้กระบวนการทางประชาสังคม ร่วมกันจัดการทรัพยากรชุมชนให้ เกิดประสิทธิภาพ มีผู้นำชุมชนที่เป็นที่ยอมรับ เข้มแข็ง และสามารถแสวงหาความร่วมมือ จากส่วนอื่นได้ โดยภาครัฐลดบทบาทเป็นผู้แนะนำและส่งเสริม ชุมชนต้องสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ตัวเอง ไม่กระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังงานวิจัยของ เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555, หน้า 245 - 246) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านการวางแผน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินการนำผลการ ประเมินมาใช้ในการวางแผน นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุลงใน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และหลักสูตรของโรงเรียน และจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง (ครู ชุมชน พระสงฆ์) ร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการดำเนินงานตามแผน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับนโยบายหรือ การวางแผนที่กำหนดไว้ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการ สอน มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนการสอนในทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม พาให้นักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เชิงวิทยากรท้องถิ่น ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมจัดการเรียนการสอน จัดอบรม ประชุม กิจกรรม โครงการ หรือนิทรรศการ ทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์อันดีกับทุกองค์กร ระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรภายนอกที่พร้อมให้การสนับสนุนเป็นประจำทุกปี เช่น จัดทำผ้าป่าการศึกษา ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ได้รับการดูแลปรับปรุง ซ่อมแซม ให้ใช้การได้ดีอยู่เสมอ ด้านการติดตามและประเมินผล ติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางภูมิสังคมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานการใช้งบประมาณ ตามระเบียบและโปร่งใส แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างมีเหตุผลและเป็นธรรม มีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ทัศนศึกษา ศึกษาดูงาน และรายงานผลการจัดการศึกษาเป็นประจำทุกปี ตามหลักความพอประมาณ และคุ้มค่า ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข พิจารณาหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา เพื่อให้ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเป็นรูปธรรม ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทำการวิจัยในชั้นเรียนที่มีการเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในทำนองเดียวกัน ขวลิต จันทรศรี (2550, หน้า 62) ได้ศึกษาสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สาระการเรียนรู้ทั่วไปที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายละเอียด พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 สาระ คือ เงื่อนไขคุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ด้านความขยัน ด้านความแบ่งปัน และด้านความอดทน ส่วนสาระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้
- 2) สาระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับช่วงชั้นที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายละเอียดการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 สาระการเรียนรู้ คือ การทำความสะอาดร่างกาย และการใช้สิ่งของที่มีอย่างประหยัดและคุ้มค่า ส่วนสาระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้
- 3) สาระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายละเอียดการเรียนรู้

พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สารระการเรียนรู้ คือ ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาของชุมชน ส่วน สารระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกสารระการเรียนรู้ 4) สารระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้น ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 3 สารระการ เรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 สารระการเรียนรู้ คือ บ้านคือวิมานของเรา ชีวิตสดใส ในชุมชนน่าอยู่ และการปลูกผักสวนครัวในกระถาง ส่วนสารระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับ มากทุกสารระการเรียนรู้ 5) สารระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายสารระการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 สารระการเรียนรู้ คือ คำประพันธ์ เพื่อชีวิต และการจัดการทรัพยากรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนสารระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ใน ระดับมากที่สุดทุกสารระ 6) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ช่วงชั้นที่ 1 คือ วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วงชั้นที่ 2 คือ ภาษาอังกฤษกับเศรษฐกิจพอเพียง และการปลูกผักสวนครัว รั้วกินได้ ช่วงชั้นที่ 3 คือ การเรียนรู้สามัคคี และการอยู่ดี กินดี และช่วงชั้นที่ 4 คือ จิตสำนึกสาธารณะ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เทวิล ศรีสองเมือง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบ เครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างของเครือข่าย วัตถุประสงค์ของเครือข่าย บทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย กิจกรรมของเครือข่าย ผลลัพธ์ที่จะเกิดจากเครือข่าย และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย 2) บทบาท หน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบของเครือข่าย ประกอบด้วย (1) กำหนดกรอบการ ประสานงานและความร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย (2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้ เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของเครือข่าย (3) กำหนดภารกิจหรืองานที่สมาชิกในเครือข่าย ร่วมกันทำ (4) กำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมเครือข่าย (5) กำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นกับเครือข่ายและ (6) กำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งองค์ประกอบของเครือข่ายทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน 3) รูปแบบ เครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 โดยด้านที่มีความ เหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ของเครือข่าย รองลงมา คือ ด้านผลลัพธ์

ของเครือข่าย และด้านโครงสร้างของเครือข่ายกับด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมมากเท่ากับ 4.07, 4.02 และ 3.94 ตามลำดับ ด้านที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ของเครือข่าย รองลงมาคือด้านผลลัพธ์ของเครือข่าย และด้านโครงสร้างของเครือข่าย ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยของความเป็นไปได้เท่ากับ 3.68, 3.63 และ 3.56 ตามลำดับ

ส่วน วิลาสินี พรรณรัตน์ศิลป์ (2551, หน้า 52) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยพหุกรณีศึกษา พบว่า 1) รูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้ ด้านการบริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารทั้งสองโรงเรียนมีความรู้ มีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารโรงเรียนในเมืองมีประสบการณ์ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โรงเรียนนอกเมือง มีการเน้นการบริหารงานด้วยระบบคุณภาพ (PDCA) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนในเมืองมีการบูรณาการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงบางวิชา โดยใช้แผนต้นแบบจากกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนนอกเมืองใช้แหล่งเรียนรู้ที่ชื่อว่า ริสอร์ทแห่งการเรียนรู้มาบูรณาการใช้กับทุกรายวิชา ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเมืองเน้นกิจกรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม โรงเรียนนอกเมืองมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ ด้านพัฒนาบุคลากร โรงเรียนในเมือง มีการสร้างความตระหนักในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีการส่งครูไปอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เสมอ โรงเรียนนอกเมือง ครูสนใจหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่างๆ 2) ปัจจัยสนับสนุน โรงเรียนทั้งสองมีเหมือนกัน คือ ผู้บริหารมีประสบการณ์ มีภาวะผู้นำ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการให้กำลังใจกันเสมอ เป็นแรงเสริมให้ทุกคนทุ่มเทในการทำงาน 3) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำหรับโรงเรียนในเมือง ครูต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนแผนการสอนใหม่ทั้งหมดให้สอดคล้องกับแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนโรงเรียนนอกเมือง ครูต้องใช้เวลาและความต่อเนื่องในการปลูกฝังแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน โดย สุรีพร วงศ์สวัสดิ์สุข (2551, หน้า 49 - 56) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม ทั้ง 6 ชั้นตอน พบว่า ครูมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า (1) ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ

ค่อนข้างมาก 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา หลักสูตรและการบูรณาการ
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นตอนการจัดการอบรมและการศึกษาเรียนรู้ และขั้นตอน
 การสร้างหลักการกระบวนกรเรียนรู้ (2) ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ขั้นตอน
 คือ ขั้นตอนการจัดทำตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และ
 ขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตรทดลอง 2) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตร
 โรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัชฌม สรุปจากการ
 จัดสนทนากลุ่มได้ 3 ด้าน ดังนี้ (1) การเขียนแผนการสอน ครูส่วนใหญ่ทุกกลุ่มสาระมี
 ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับการเขียนแผนให้เชื่อมโยงในแต่ละประเด็นของ 3
 หลักการ 2 เงื่อนไข ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมนั้นยาก และไม่
 มั่นใจในการปฏิบัติ ข้อเสนอแนะ คือ เบื้องต้นให้เขียนแผนย้อนกลับจากการปฏิบัติ และ
 เชิญผู้เชี่ยวชาญมาช่วยให้คำแนะนำและสร้างมาตรฐานในรายละเอียดของแต่ละกลุ่มสาระ
 การเรียนรู้ (2) การประเมินผล ครูทุกกลุ่มสาระมีความเห็นไปในทิศทางเดียวเกี่ยวกับการ
 ประเมินผลการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรที่มีการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังไม่
 มีเครื่องมือที่มาตรฐานเดียวกันและเป็นเรื่องที่ยาก ปัจจุบันใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเด็ก
 และบันทึกผล ซึ่งจะได้ผลแตกต่างกันไปตามความเข้มข้นและความสม่ำเสมอของครู
 แต่ละคน ข้อเสนอแนะ คือ เบื้องต้นควรจะทำให้ความเข้มข้นของครูผู้สอนให้อยู่ในระดับ
 มาตรฐานเดียวกัน โดยเริ่มเข้มงวดจากการใช้กฎ ระเบียบกลางของโรงเรียน ทำให้เกิดการ
 ปฏิบัติที่พร้อมเพรียงกัน และเท่าเทียมกัน แล้วจึงมาร่วมกันพัฒนาเครื่องมือที่เป็น
 มาตรฐานต่อไป (3) การบรรลุเป้าหมาย ครูผู้สอนทุกคนในแต่ละกลุ่มสาระได้นำหลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการเข้าไปในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระ ร้อยละ 100
 แต่การนำไปใช้จริง และความสม่ำเสมอในการนำไปบูรณาการสอนแต่ละครั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับ
 ครูผู้สอน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85 และคาดว่าเกิดผลกับผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 50 ยังอยู่
 ในระดับต้น เป็นระดับที่ผู้เรียนรับรู้แล้วจึงมีการปฏิบัติตาม ซึ่งครูผู้สอนที่เป็นตัวแทนจาก
 ทุกกลุ่มสาระได้ให้สัมภาษณ์ไว้ ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต มัชฌม ต้องสร้าง
 ความสำคัญให้ผู้สอนตระหนักถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอนอย่าง
 จริงจัง รวมทั้งการบริหารหลักสูตรโรงเรียนราชวินิต มัชฌม ควรจัดการส่งเสริม และ
 กระตุ้นอย่างสม่ำเสมอให้ครูผู้สอนทุกคนมุ่งเน้นให้เด็กมีพฤติกรรมในระดับที่สอง คือ ระดับ
 ตอกล้า และทำให้เด็กทำอย่างต่อเนื่อง จนสามารถบรรลุสู่ขั้นระดับที่สามให้ได้
 ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุด คือ เด็กเห็นคุณค่า เกิดความสำนึกได้เอง และสามารถปฏิบัติได้

ด้วยตนเองโดยไม่ต้องบอก นอกจากนี้ กนกกาญจน์ ฉวีวงศ์ (2552, หน้า 18) ได้ศึกษา การดำเนินชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ผู้บริหาร และครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านจิตใจด้วยการปฏิบัติตนใหม่ความสุขทางกายและทางใจ มีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดถือหลักธรรมทางศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทาง จิตใจ 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านสังคมด้วยการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ในครอบครัว มีการทำกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันในการทำงาน แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ การทำงานลุล่วงไปด้วยดี 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ใช้ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด มีการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ดำรงอยู่และนำวัสดุที่เหลือใช้มาทำให้เกิด ประโยชน์ 4) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยี โดยการเลือกและใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีมาใช้ในการ การศึกษาหาข้อมูล และการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ในการดำเนินชีวิต 5) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจด้วยการดำรงชีวิต อยู่อย่างพอเพียง พออยู่ พอกิน พอใช้ และดำรงชีวิตตามฐานะของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนมา เที่ยมพิทักษ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎี ใหม่ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนา เขานินชอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้ 1) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตาม แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1.1) ปัจจัยด้านหน่วยงาน ได้แก่ ด้านสมรรถนะของหน่วยงานในการดำเนินการให้บรรลุตามนโยบาย ด้านการประสานงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านการ สื่อสารมวลชนเพื่อการพัฒนาความเข้าใจปัญหาของนโยบาย 1.2) ปัจจัยด้านเกษตรกร ได้แก่ ด้านทรัพยากร ด้านความตั้งใจของเกษตรกร ด้านการสื่อสารภายในองค์กร และการ ขับเคลื่อนกิจกรรม 2) ผลสำเร็จของการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ จากวัตถุประสงค์ของโครงการผลสำเร็จที่เกิดขึ้น พิจารณาได้จาก 4 ด้าน ดังนี้ 2.1) ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎี ใหม่ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.2) การดำรงชีวิตได้อย่างพออยู่ พอกิน

และพึ่งตนเองได้ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.3) เกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตรตลอดทั้งปี 2.4) การบริหารที่ดินและน้ำของเกษตรกรในพื้นที่ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

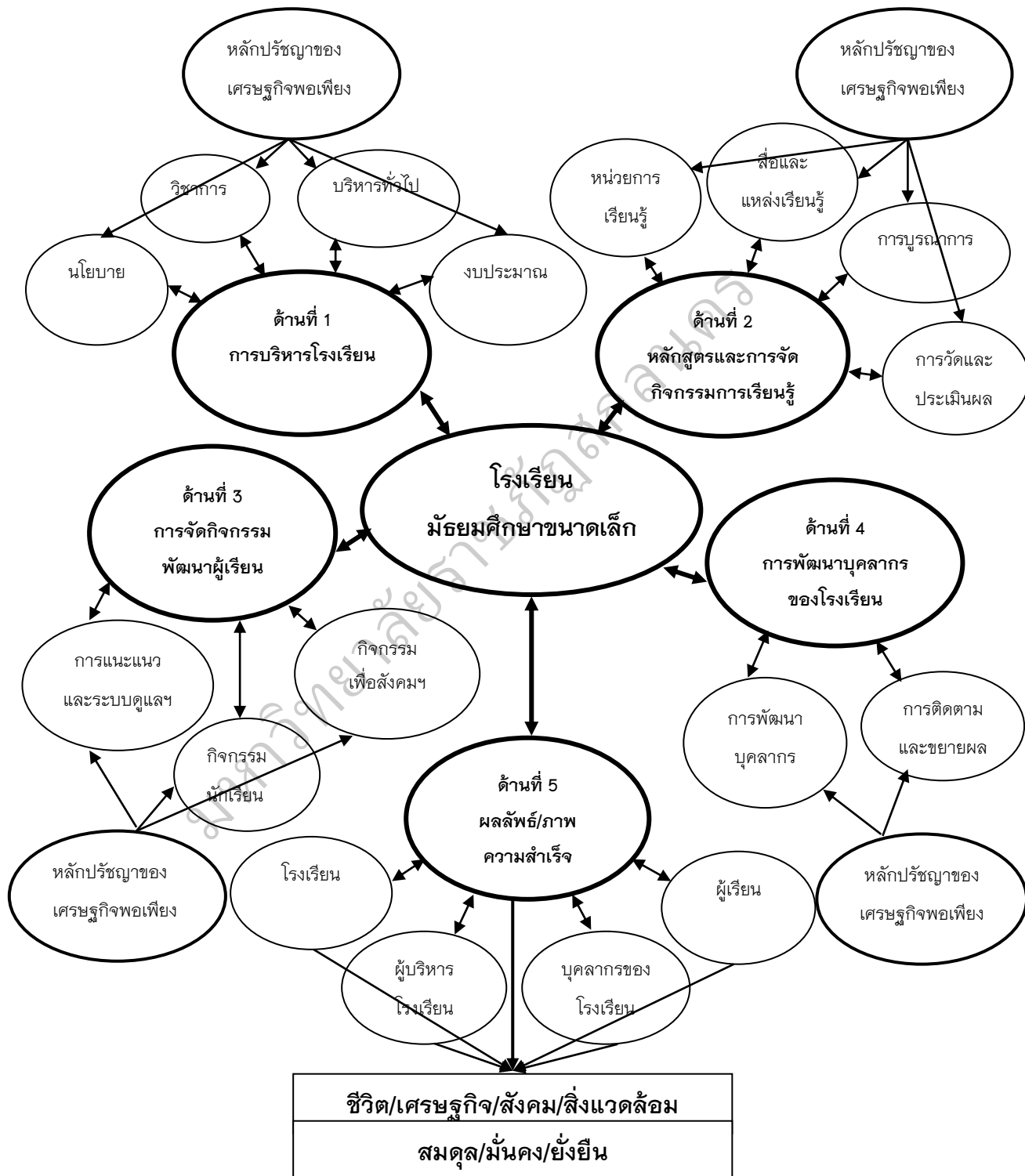
นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการบริหารโรงเรียนซึ่ง ปรีชา ศรีลับขาว (2551) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเมื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วน เจริญ อภิไชย (2551) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ในอำเภอมะนัง และอำเภอมะนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ ผู้บริหารมีบทบาทมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมโครงการและกิจกรรม และด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ สอดคล้องกับ วชิราวุธ ปานพรม (2551, หน้า 184 - 188) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) สภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) สภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

และครูผู้สอนในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำที่มีลักษณะการเปิดสอนต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการจัดการโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการพัฒนาบุคลากร ส่วนประสิทธิผลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นลักษณะการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบและสาระการบริหารด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหาร งบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ดังปรากฏตามแผนภาพ สาระ และองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

**รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**

ภาพประกอบ 16 รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พินสุดา สิริธรงค์, 2556, หน้า 92 - 122)

แนวคิด

1. การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน ที่ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อัตลักษณ์ และวิถีของชุมชนอย่างยั่งยืน

2. การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าอย่างรู้เท่าทัน ทันโลก ทันเหตุการณ์ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดี สามารถดำรงตนอยู่ในชุมชนและสังคม ทั้งสังคมไทยและสังคมโลก ได้อย่างมีความสุข มีความรักเพื่อนมนุษย์ ท้องถิ่น ความเป็นไทย และประเทศชาติ มีสุขภาพะทั้งด้านกาย จิต สังคม และสติปัญญา เป็นพลเมือง และพลโลกที่ดี

หลักการ

ยึดหลักการมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร กรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน

วิธีการ

วิธีการการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ร่วมคิด โรงเรียนจัดทำประชาคม ครู ผู้บริหาร กรรมการโรงเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน และกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนร่วมกันเพื่อการบริหารศึกษาของโรงเรียนโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบผลสำเร็จ
2. ร่วมวางแผน โดยมีการวางแผนการดำเนินการร่วมกัน ตามการจัดทำประชาคม ทั้งแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ และมีการกำหนดโครงการกิจกรรม ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
3. จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง
4. จัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากจะมีการพัฒนาเป็น

หลักสูตรหลักแล้ว ควรกำหนดให้มีการสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ฯลฯ เพื่อให้เกิดการบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสาขาวิชาต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนในทุกด้าน

5. กำหนดกลไกส่งเสริมให้ครูมีแนวคิดและดำเนินชีวิตสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนการสอนตามหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงอาจไม่ประสบความสำเร็จได้ หากปราศจากครูผู้สอนที่มีคุณค่ามีความเข้าใจในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอนนั้นหมายความว่า นอกจากที่ครูผู้สอนตามหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ยังต้องเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกลไกในการพัฒนาครูให้เอื้อต่อการสอนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เรียน

6. พัฒนาแนวทางดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงของครู โดยมุ่งเน้นให้ครูหันมาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนสามารถเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนไปพร้อมกับการถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตร โดยส่งเสริมให้ครูหันมาดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีการส่งเสริมครูต้นแบบที่ดำเนินชีวิตตามแนวทางนี้ให้เป็นที่รู้จัก โดยการไม่ก่อกวนนี้สิน ไม่ใช้จ่ายเกินตัว มีการอบรมทรัพย์สิน รวมถึงการส่งเสริมการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ โดยไม่กระทบต่อการปฏิบัติภารกิจครู เป็นต้น

7. สร้างเครือข่ายและใช้ประโยชน์ การสร้างเครือข่ายเป็นกลไกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนได้ เนื่องจากการสร้างเครือข่ายเป็นการดำเนินงานที่อาศัยการมีส่วนร่วม ซึ่งจะมีประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรองค์ความรู้ระหว่างกันเพื่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย ซึ่งในความเป็นจริงโรงเรียนแต่ละแห่งมีความจำกัดและความแตกต่างกันด้านทรัพยากร

8. สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนด้วยตนเอง การสร้างเครือข่ายช่วยระหว่างโรงเรียน ทำได้โดยการเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหาร ครู ในโรงเรียนแต่ละแห่ง เช่น การจัดตั้งเป็นเครือข่ายครูผู้สอนหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง เครือข่ายผู้บริหารโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น เพื่อร่วมวางแผนแลกเปลี่ยนทรัพยากร องค์ความรู้ อันจะช่วยลดความจำกัดด้านทรัพยากรได้ โดยอาจให้เขตพื้นที่การศึกษาเข้ามามีบทบาทในการบริหารในเรื่องนี้ร่วมด้วย

9. สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เครือข่ายส่วนนี้ช่วยในการนำองค์ความรู้ท้องถิ่นเข้ามาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน เพื่อนำผู้เรียนเข้าสู่การเรียนรู้จากวิถีการดำเนินชีวิตและสถานที่จริงภายในชุมชน และเป็นการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยโรงเรียนจะต้องมีการสร้างเครือข่ายร่วมกับปราชญ์ท้องถิ่น แกนนำเกษตรกรในชุมชน กลุ่มอาชีพต่างๆ ศูนย์พัฒนาอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ โดยประสานงานและมีการจัดกิจกรรมสม่ำเสมอและต่อเนื่อง กำหนดกลไกกระตุ้นให้เกิดความต่อเนื่อง การสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องมีกลไกที่สามารถกระตุ้นให้สถาบันการศึกษามีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ ดังนี้

9.1 จัดระบบการประเมินผล เป็นกลไกที่ควบคุมและผลักดันให้โรงเรียนพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นจริงตามกรอบที่กำหนดโดยให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำหน้าที่ในการพัฒนาระบบการประเมินผลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเฉาะเจาะจง ทั้งด้านการสอน สื่อการสอน ครูผู้สอน การเรียนรู้ของผู้เรียน ฯลฯ

9.2 จูงใจด้วยรางวัล เป็นกลไกกระตุ้นในอีกรูปแบบที่เสริมแรงให้โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดประกวดโรงเรียนตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเงื่อนไขว่าสถาบันการศึกษาต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและสามารถส่งผลต่อชุมชน ให้หันมาดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วย เป็นต้น

ขนาดของโรงเรียนที่เหมาะสมกับรูปแบบ

ขนาดของโรงเรียนที่เหมาะสมกับรูปแบบ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้เรียนไม่เกิน 300 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อดีของรูปแบบ

1. เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดจากการร่วมคิดร่วมกัน ดำเนินงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน แก้ปัญหาาร่วมกัน ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษา หรือการได้รับประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียน หรือเด็ก

เยาวชน และชุมชนร่วมกัน

2. เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าอย่างรู้เท่าทัน ทันโลก ทันเหตุการณ์ ผู้เรียน มีความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดี สามารถดำรงตนอยู่ในชุมชน และสังคม ทั้งสังคมไทยและสังคมโลก ได้อย่างมีความสุข มีความรักเพื่อนมนุษย์ ท้องถิ่น ความเป็นไทย และประเทศชาติ มีสุขภาพะทั้งด้านกาย จิต สังคม และสติปัญญา เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี

เงื่อนไขของรูปแบบ

ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ให้ความสำคัญและตระหนักในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่จะช่วยให้การบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

สรุป รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกระบวนการบริหารที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบและสาระการบริหารด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าอย่างรู้เท่าทัน ทันโลก ทันเหตุการณ์ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดี สามารถดำรงตนอยู่ในชุมชนและสังคม ทั้งสังคมไทยและสังคมโลก ได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชวลิต จันทร์ศรี (2550, หน้า 62) ได้ศึกษาสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สาระการเรียนรู้ทั่วไปที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสาระ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 สาระ คือ เงื่อนไข

คุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ด้านความขยัน ด้านความแบ่งปัน และด้านความอดทน ส่วนสาระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้ 2) สาระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสาระการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2) สาระการเรียนรู้ คือ การทำความสะอาดร่างกาย และการใช้สิ่งของที่มีอย่างประหยัด และคุ้มค่า ส่วนสาระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้ 3) สาระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสาระการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สาระการเรียนรู้ คือ ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาของชุมชน ส่วนสาระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 3 สาระการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3) สาระการเรียนรู้ คือ บ้านคือวิมานของเรา ชีวิตสดใส ในชุมชนน่าอยู่ และการปลูกผักสวนครัวในกระถาง ส่วนสาระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้ 5) สาระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสาระการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2) สาระการเรียนรู้ คือ คำประพันธ์เพื่อชีวิต และการจัดการทรัพยากรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนสาระการเรียนรู้อื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกสาระ 6) ข้อเสนอนี้เพิ่มเติม ช่วงชั้นที่ 1 คือ วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วงชั้นที่ 2 คือ ภาษาอังกฤษกับเศรษฐกิจพอเพียง และการปลูกผักสวนครัว รั้วกินได้ ช่วงชั้นที่ 3 คือ การเรียนรู้สามัคคี และการอยู่ดี กินดี และช่วงชั้นที่ 4 คือ จิตสำนึกสาธารณะ

มณฑิธร ช่างเผือก และคณะ (2550, หน้า 160) ได้ศึกษาเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนารูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนบ้านป่าสักงาม พบว่า แนวทางสำคัญต้องทำความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยหันมาทบทวนประสบการณ์และสิ่งดีของชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านได้สัมผัสความสำเร็จแม้ว่าจะเป็นสิ่งเล็กน้อยก็ตาม แต่เป็นการทำให้ชาวบ้านสามารถเข้าถึงเหตุและอธิบายผลเพื่อนำไปสู่การประมาณตน และการสร้างภูมิคุ้มกันจากประสบการณ์และกิจกรรมที่เป็นบทเรียน ที่ทางชุมชนได้มีประสิทธิผลและจากการประชุมแกนนำชุมชนเพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนาชุมชนร่วมกัน ด้วยการทำแผนบูรณาการในการพัฒนาชุมชน

แบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบเหล่านี้ คือ กองทุนหมู่บ้าน ฐานทรัพยากรต่างๆ องค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียน องค์กรภายนอกต่างๆ โดยรวบรวมข้อมูล จัดระบบตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำแผนพัฒนาการบริหารหมู่บ้าน ซึ่งมีทีมเก็บข้อมูล ทีมวิเคราะห์ จัดทำแผน และสรุปจัดทำรายงานในเวทีตรวจสอบข้อมูลชุมชน และเวทีประชาคม ซึ่งการสร้างระบบเศรษฐกิจ โดยยึดฐานวัฒนธรรมใช้กระบวนการทางประชาสังคม ร่วมกันจัดการ ทรัพยากรชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพ มีผู้นำชุมชนที่เป็นที่ยอมรับ เข้มแข็ง และสามารถแสวงหาความร่วมมือจากส่วนอื่นได้ โดยภาคีรัฐลดบทบาทเป็นผู้แนะนำและส่งเสริม ชุมชนต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้ตัวเอง ไม่กระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี

สกุสิทธิ์น์ กุมพาศ (2550, หน้า 99) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการบริหารที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการสร้างความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานบนพื้นฐานของความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

กาญจนา เทียมพิทักษ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้ 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1.1) ปัจจัยด้านหน่วยงาน ได้แก่ ด้านสมรรถนะของหน่วยงานในการดำเนินการให้บรรลุตามนโยบาย ด้านการประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านการสื่อสารมวลชนเพื่อการพัฒนาความเข้าใจปัญหาของนโยบาย 1.2) ปัจจัยด้านเกษตรกร ได้แก่ ด้านทรัพยากร ด้านความตั้งใจของเกษตรกร ด้านการสื่อสารภายในองค์กร และการขับเคลื่อนกิจกรรม 2) ผลสำเร็จของการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ จากวัตถุประสงค์ของโครงการผลสำเร็จที่เกิดขึ้นพิจารณาได้จาก 4 ด้าน ดังนี้ 2.1) ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎี

ใหม่ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.2) การดำรงชีวิตได้อย่างพออยู่ พอกิน และพึ่งตนเองได้ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.3) เกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตรตลอดทั้งปี 2.4) การบริหารที่ดินและน้ำของเกษตรกรในพื้นที่ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เทวิล ครีสองเมือง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างของเครือข่าย วัตถุประสงค์ของเครือข่าย บทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย กิจกรรมของเครือข่าย ผลลัพธ์ที่จะเกิดจากเครือข่าย และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย 2) บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบของเครือข่าย ประกอบด้วย (1) กำหนดกรอบการประสานงานและความร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย (2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของเครือข่าย (3) กำหนดภารกิจหรืองานที่สมาชิกในเครือข่ายร่วมกันทำ (4) กำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมเครือข่าย (5) กำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเครือข่ายและ (6) กำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งองค์ประกอบของเครือข่ายทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน 3) รูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 โดยด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ของเครือข่าย รองลงมา คือ ด้านผลลัพธ์ของเครือข่าย และด้านโครงสร้างของเครือข่ายกับด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งมีความเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากัน โดยมีความเฉลี่ยของความเหมาะสมเท่ากับ 4.07, 4.02 และ 3.94 ตามลำดับ ด้านที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ของเครือข่าย รองลงมาคือด้านผลลัพธ์ของเครือข่าย และด้านโครงสร้างของเครือข่าย ตามลำดับ โดยมีความเฉลี่ยของความเป็นไปได้เท่ากับ 3.68, 3.63 และ 3.56 ตามลำดับ

วิลาสิณี พรรณรัตน์ศิลป์ (2551, หน้า 52) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยพหุกรณีศึกษา พบว่า 1) รูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

ด้านการบริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารทั้งสองโรงเรียนมีความรู้ มีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารโรงเรียนในเมืองมีประสบการณ์ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โรงเรียนนอกเมือง มีการเน้นการบริหารงานด้วยระบบคุณภาพ (PDCA) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนในเมืองมีการบูรณาการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงบางวิชา โดยใช้แผนต้นแบบจากกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนนอกเมืองใช้แหล่งเรียนรู้ที่ชื่อว่า ริสอร์ทแห่งการเรียนรู้มาบูรณาการใช้กับทุกรายวิชา ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเมืองเน้นกิจกรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม โรงเรียนนอกเมืองมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ ด้านพัฒนาบุคลากร โรงเรียนในเมือง มีการสร้างความตระหนักในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีการส่งครูไปอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เสมอ โรงเรียนนอกเมือง ครูสนใจหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่างๆ 2) ปัจจัยสนับสนุน โรงเรียนทั้งสองมีเหมือนกัน คือ ผู้บริหารมีประสบการณ์ มีภาวะผู้นำ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการให้กำลังใจกันเสมอ เป็นแรงเสริมให้ทุกคนทุ่มเทในการทำงาน 3) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค สำหรับโรงเรียนในเมือง ครูต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนแผนการสอนใหม่ทั้งหมดให้สอดคล้องกับแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนโรงเรียนนอกเมือง ครูต้องใช้เวลาและความต่อเนื่องในการปลูกฝังแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน โดย สุรีพร วงศ์สวัสดิสุข (2551, หน้า 49 - 56)

ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม ทั้ง 6 ชั้นตอน พบว่า ครูมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า (1) ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 3 ชั้นตอน คือ ชั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา หลักสูตรและการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นตอนการจัดการอบรมและการศึกษาเรียนรู้ และชั้นตอนการสร้างหลักการกระบวนการเรียนรู้ (2) ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ชั้นตอน คือ ชั้นตอนการจัดทำตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้ ชั้นตอนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และชั้นตอนการประเมินผลหลักสูตรทดลอง 2) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรโรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม สรุปจากการจัดสนทนากลุ่มได้ 3 ด้าน ดังนี้ (1) การเขียนแผนการสอน ครูส่วนใหญ่ทุกกลุ่มสาระมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับการเขียนแผนให้เชื่อมโยงในแต่ละประเด็นของ 3

หลักการ 2 เจื่อนไซ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมนั้นยาก และไม่มั่นใจในการปฏิบัติ ข้อเสนอแนะ คือ เบื้องต้นให้เขียนแผนย้อนกลับจากการปฏิบัติ และเชิญผู้เชี่ยวชาญมาช่วยให้คำแนะนำและสร้างมาตรฐานในรายละเอียดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ (2) การประเมินผล ครูทุกกลุ่มสาระมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรที่มีการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังไม่มีเครื่องมือที่มาตรฐานเดียวกันและเป็นเรื่องที่ยาก ปัจจุบันใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเด็กและบันทึกผล ซึ่งจะได้ผลแตกต่างกันไปตามความเข้มข้นและความสม่ำเสมอของครูแต่ละคน ข้อเสนอแนะ คือ เบื้องต้นควรจะทำให้ความเข้มข้นของครูผู้สอนให้อยู่ในระดับมาตรฐานเดียวกัน โดยเริ่มเข้มงวดจากการใช้กฎ ระเบียบกลางของโรงเรียน ทำให้เกิดการปฏิบัติที่พร้อมเพรียงกัน และเท่าเทียมกัน แล้วจึงมาร่วมกันพัฒนาเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานต่อไป (3) การบรรลุเป้าหมาย ครูผู้สอนทุกคนในแต่ละกลุ่มสาระได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการเข้าไปในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระ ร้อยละ 100 แต่การนำไปใช้จริง และความสม่ำเสมอในการนำไปบูรณาการสอนแต่ละครั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85 และคาดว่าเกิดผลกับผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 50 ยังอยู่ในระดับต้น เป็นระดับที่ผู้เรียนรับรู้แล้วจึงมีการปฏิบัติตามมา ซึ่งครูผู้สอนที่เป็นตัวแทนจากทุกกลุ่มสาระได้ให้นิยามไว้ ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม ต้องสร้างความสำคัญให้ผู้สอนตระหนักถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอนอย่างจริงจัง รวมทั้งการบริหารหลักสูตรโรงเรียนราชวินิต มัชฌิม ควรจัดการส่งเสริม และกระตุ้นอย่างสม่ำเสมอให้ครูผู้สอนทุกคนมุ่งเน้นให้เด็กมีพฤติกรรมในระดับที่สอง คือ ระดับตอกย้ำ และทำให้เด็กทำอย่างต่อเนื่อง จนสามารถบรรลุสู่ขั้นระดับที่สามให้ได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุด คือ เด็กเห็นคุณค่าเกิดความสำนึกได้เอง และสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องบอก

นอกจากนี้ กนกกาญจน์ ฉวีวงศ์ (2552, หน้า 18) ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านจิตใจด้วยการปฏิบัติตนใหม่ความสุขทางกายและทางใจ มีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดถือหลักธรรมทางศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านสังคมด้วยการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในครอบครัว มีการทำกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันในการทำงาน แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้

การทำงานลุล่วงไปด้วยดี 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ใช้ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ดำรงอยู่และนำวัสดุที่เหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์ 4) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยี โดยการเลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาหาข้อมูล และการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต 5) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจด้วยการดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง พออยู่ พอกิน พอใช้ และดำรงชีวิตตามฐานะของตนเอง

ชาญชัยณรงค์ ทรงศาศรี (2552, หน้า 185) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของชาวมุขมชนชนบท ที่ผ่านขั้นตอนการสังเคราะห์ตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยตั้งแต่การสำรวจ การวิเคราะห์ การถอดบทเรียน การจัดเวทีชาวบ้าน การวิพากษ์ และการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ความคิดเห็นต่อรูปแบบอยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยที่รูปแบบประกอบด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมกลุ่มให้เกิดความตระหนัก ความรู้ และเจตคติ การกระทำกิจกรรมกลุ่มให้เกิดทักษะ การตรวจสอบกิจกรรมกลุ่มให้เกิดความสามารถประเมินผลและการแก้ไขกิจกรรมกลุ่มให้มีส่วนร่วมเรียนรู้

รุ่งทิภา สันติผลธรรม (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การนำเสนอแนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1) ปัญหาการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) แนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียนได้ 4 ด้าน คือ (1) แนวทางการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การสร้างความตระหนักให้แก่ครู เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่ครู จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียง จัดประกวดสื่อการเรียนการสอน นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน (2) แนวทางการ

บริหารงานงบประมาณคือ จัดประชุมคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อดำเนินการจัดสรรงบประมาณ ในทำนองเดียวกัน

เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555, หน้า 245 - 246) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า ด้านการวางแผน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินการนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผน นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุลงในวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และหลักสูตรของโรงเรียน และจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง (ครู ชุมชน พระสงฆ์) ร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการดำเนินงานตามแผน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับนโยบายหรือการวางแผนที่กำหนดไว้ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอน มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม พานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เชิญวิทยากรท้องถิ่น ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมจัดการเรียนการสอน จัดอบรม ประชุม กิจกรรม โครงการ หรือนิทรรศการ ทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์อันดีกับทุกองค์กร ระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรภายนอกที่พร้อมให้การสนับสนุนเป็นประจำทุกปี เช่น จัดทำผ้าป่าการศึกษา ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ได้รับการดูแลปรับปรุง ซ่อมแซม ให้ใช้การได้ดีอยู่เสมอ ด้านการติดตามและประเมินผล ติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางภูมิสังคมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานการใช้งบประมาณ ตามระเบียบและโปร่งใส แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างมีเหตุผลและเป็นธรรม มีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ทักษะศึกษา ศึกษาดูงาน และรายงานผลการจัดการศึกษาเป็นประจำทุกปี ตามหลักความพอประมาณ และค้ำคูณค่า ด้านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข พิจารณาหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา เพื่อให้ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเป็นรูปธรรม ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทำการวิจัยในชั้นเรียนที่มีการเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวิจัยและพัฒนา

ในปัจจุบันการวิจัยและพัฒนาซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Research and Development” หรือที่มักเรียกย่อๆ ว่า “R & D” มีความสำคัญอย่างมากต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งนำมาใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นครั้งแรกในฐานะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสิ่งใหม่ๆ ต่อมาได้มีการนำมาใช้ในการวิจัยและพัฒนาศึกษาศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ซึ่งถือว่ามีค่าความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล การศึกษา วัฒนธรรม และสังคม อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ที่จะต้องกระทำควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านธุรกิจ และอุตสาหกรรมที่พึ่งพาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 230)

1. ความเป็นมาของการวิจัยและพัฒนา

นับตั้งแต่ประมาณปี ค.ศ. 1960 ปรากฏว่ามีนักวิจัยของบางประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปยุโรปและอเมริกา เช่น อังกฤษ เยอรมัน และสหรัฐอเมริกา ได้ริเริ่มใช้เทคนิคการวิจัยรูปแบบใหม่ขึ้น โดยผสมผสานกระบวนการสร้างสรรค์สร้างองค์ความรู้ด้วยการทำวิจัยประเภทต่างๆ เช่น การวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงทดลองเข้ากับกระบวนการพัฒนา และได้เรียกชื่อเทคนิคการวิจัยประเภทนี้ว่า “การวิจัยและพัฒนา” ในระยะแรกของการวิจัยและพัฒนา ได้นำมาใช้สร้างสรรค์สร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่ๆ ทางทหารขึ้น โดยเฉพาะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 จากนั้นในตอนต้นของช่วงปี ค.ศ. 1970 - 1980 แนวคิดและวิธีการเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาที่กระทำในวงจำกัดได้ขยายมาสู่วงการธุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของประเทศเหล่านั้น โดยมีคณະนักวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้อาศัยเทคนิคการวิจัยและพัฒนาในการคิดค้นนวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์โมเดลใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มสมรรถนะของการแข่งขันในการผลิตและการค้า ดังจะเห็นได้จากคิดค้นของ Thomas Edison นักวิทยาศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกาที่ได้ทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อคิดค้นเทคโนโลยีเป็นต้นแบบสมัยใหม่ในเวลานั้น คือ หลอดไฟฟ้าและสิ่งประดิษฐ์อื่นๆ ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมากต่อการเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจและการค้าของสหรัฐอเมริกา และของโลกนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา นอกจากนี้ยังเป็นฐานความรู้หลัก

และแบบอย่างที่ดีเลิศให้กับนักวิจัยคนอื่นๆ ในการแสวงหาองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ด้วยการทำการวิจัยและพัฒนา ที่ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ตลอดจนเทคโนโลยีขั้นสูงขึ้นมาอีกอย่างมากมาย ดังเช่นที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดในโลกปัจจุบันนี้ (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 231) การวิจัยและพัฒนานอกจากจะก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่แล้วยังก่อให้เกิดเทคโนโลยีขั้นสูงขึ้นมาอีกด้วย สิ่งเหล่านั้นมีบทบาทโดยตรงต่อการปฏิวัติโลกทั้งโลกสู่ความเป็นสังคมโลก (Globalization) และการเป็นสังคมยุคข่าวสาร (Information Age) ของโลกอย่างรวดเร็ว ในวงการอื่นและในกิจกรรมอื่นๆ ของสังคมแทบทุกสาขาต่างก็ประยุกต์ใช้การวิจัยและพัฒนา (R&D) กันอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดความก้าวหน้า เกิดวิธีการ แนวคิด แนวปฏิบัติ เทคนิค ระบบและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2548)

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา การวิจัยและพัฒนา มีบทบาทสำคัญและขยายวงกว้างเป็นอย่างมากในเกือบทุกอาชีพ นักธุรกิจ และนักอุตสาหกรรม ตระหนักต่อความสำคัญของเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงหันมาใช้นักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องมาทำงานในหน่วยวิจัยและพัฒนาของบริษัทและอุตสาหกรรมที่อยู่ภายในประเทศ บริษัทวิจัยและพัฒนาด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก ทั้งในประเทศกลุ่มทวีปยุโรปและสหรัฐอเมริกา และได้ขยายมาสู่ประเทศในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะญี่ปุ่นและเกาหลี หน่วยงานสำคัญระหว่างประเทศที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาขึ้นอย่างกว้างขวาง ณ ประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชีย และทวีปอื่นๆ ทั่วทุกมุมโลก คือ องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development or OECD) ซึ่งก่อตั้งขึ้น ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อปี ค.ศ. 1960 โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและทางวิชาการโยมีศูนย์การพัฒนา (Development Center) เป็นกลไกของ OECD ด้านการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางด้านการพัฒนาระหว่างบรรดาประเทศสมาชิก (Anchor, 2001, pp. 1414 – 1415; Taka Kura, 1990, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า: 231)

สำหรับการวิจัยและพัฒนาในประเทศไทยได้เริ่มต้นขึ้นประมาณตั้งแต่ช่วงต้นของปี ค.ศ. 1970 – 1980 (พ.ศ. 2513 – 2523) หลังจากได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2502 และ ปี พ.ศ. 2507 รวมทั้งการจัดตั้งกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และพลังงานขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2522 หน่วยงานด้านการ

วิจัยและพัฒนาที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ และ/หรือสังกัดในกระทรวงดังกล่าวนี้ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้กำหนดนโยบายและแผนงานด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศขึ้น โดยอิงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในแต่ละช่วงปี หน่วยงานของรัฐบาลเหล่านี้ รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยและพัฒนา ดังเห็นได้จากการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ ที่ว่าด้วยการดำรงตำแหน่งทางวิชาการในมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาจากผลงานด้านการวิจัยเป็นสำคัญ แม้ว่าการวิจัยและพัฒนาที่เกิดขึ้นระยะแรกจะมีบทบาทในการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมของประเทศเป็นหลัก แต่ก็ได้มีการนำเทคนิคการวิจัยประเภทนี้มาใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ทางพฤติกรรมศาสตร์ และ สังคมศาสตร์มากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะการวิจัยและพัฒนาบุคลากรที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ เช่น การดำเนินงานวิจัยและพัฒนาาระบบพฤติกรรมไทยแบบบูรณาการที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ให้การสนับสนุนเงินทุนและรางวัลแก่ผู้มีผลงานวิจัยดีในด้านนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2548, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 1551, หน้า 232)

2. ความหมายของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการแสวงหาองค์ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ๆ เกี่ยวกับผลผลิต กระบวนการและการบริการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบแล้วประยุกต์ความรู้หรือความเข้าใจที่ได้จากการแสวงหาไปสร้างสรรค์ หรือปรับปรุงให้เกิดผลผลิต กระบวนการและการบริการแบบใหม่ขึ้น ซึ่งมีประสิทธิภาพและเป็นที่ต้องการจำเป็นของบุคคล ตลาด หรือองค์การใดๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีจุดหมายเพื่อพัฒนาผลผลิต (Product) ซึ่งผลผลิตนี้ในทางธุรกิจอาจเรียกว่า “ผลิตภัณฑ์” ที่เป็นตัวสินค้า ในทางการศึกษาอาจเรียกว่า “นวัตกรรม” ที่อาจเป็นวัตถุ (Material) หรืออาจเป็นแนวคิด (Concept) ที่สะท้อนให้เห็นถึงหลักการ เทคนิคหรือวิธีการเพื่อการปฏิบัติด้วย เมื่อพิจารณาในแง่มุมเฉพาะการวิจัยและพัฒนาทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สามารถให้ความหมายได้ว่าเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าที่กระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนคลังความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ๆ

ของมนุษย์ สังคมและวัฒนธรรม แล้วประยุกต์ความรู้หรือความเข้าใจดังกล่าวไปใช้ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การปรับพฤติกรรมของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กร ตลอดจนการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือสังคม สำหรับแนวคิดการวิจัยและพัฒนาในสาขาการบริหารการศึกษาที่เห็นชัดเจน เช่น แนวคิดการบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐาน แนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นต้น โดยมีเหตุผลในการพัฒนาผลผลิตหรือนวัตกรรมนั้นว่าเป็นผลสืบเนื่องจากความเปลี่ยนแปลง หรือความก้าวหน้าของนวัตกรรมทางการศึกษา ทั้งที่มีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงในตัวของนวัตกรรมเอง หรือการเกิดขึ้นใหม่ของนวัตกรรม จึงจำเป็นต้องพัฒนาวิชาที่บุคลากรให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง หรือความก้าวหน้า นั้น มีกระบวนการในการพัฒนาผลผลิต หรือนวัตกรรมในรูปแบบของ R1D1...R2D2...R3D3.....RiDi มีขั้นตอนสุดท้ายใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) จุดมุ่งหมายหลักเพื่อทดสอบคุณภาพของผลผลิตในลักษณะ If X...then Y และเพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผลผลิต หรือนวัตกรรมนั้นด้วย จากนั้นจึงมีการเผยแพร่เพื่อนำไปใช้ในวงกว้างต่อไป (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 232; วิโรจน์ สารรัตนะ, 2553, หน้า 94)

จากความหมายของการวิจัยและพัฒนา สามารถสรุปได้ว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นการแสวงหาความรู้ใหม่ หรือนวัตกรรมใหม่ เพื่อนำไปสร้างสรรค์หรือปรับปรุงให้เกิดผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการใหม่หรือการบริการใหม่ขึ้น ซึ่งในทางการศึกษาอาจเป็นหลักสูตร ชุดฝึกอบรม ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โปรแกรมสำเร็จรูปหรือโครงการพัฒนา เป็นต้น ในรูป R1D1...R2D2...R3D3.....RiDi และนำผลการวิจัยที่พบว่ามีคุณภาพนั้นไปเผยแพร่เพื่อนำไปใช้ในวงกว้างต่อไป ถือว่าผลผลิตหรือนวัตกรรมนั้นได้รับรองคุณภาพจากการวิจัย

3. ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา

จากความหมายข้างต้นจะพบว่าการวิจัยและพัฒนาทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีจุดเน้นสำคัญ 3 ประการ คือ การแสวงหาความรู้หรือความเข้าใจใหม่ด้วยการทำวิจัย (Research) การสร้างต้นแบบหรือผลิตนวัตกรรมด้วยการดำเนินงานพัฒนา (Development) และการขยายผลจากต้นแบบการพัฒนาไปสู่ผู้ใช้โดยการเผยแพร่ (Dissemination) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บางครั้งมีผู้เรียกการวิจัยและพัฒนา (R&D) ว่า “การวิจัยเพื่อพัฒนาและเผยแพร่” หรือ “RD&D” อย่างไรก็ตามนักวิจัยวิทยาหรือ

นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญการวิจัยประเภทนี้ โดยทั่วไปมักพิจารณาจุดเน้นด้านการพัฒนา และเผยแพร่เข้าไว้ด้วยกัน กล่าวโดยสรุปการวิจัยและพัฒนาที่มีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้ (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 232 - 234; วิโรจน์ สารรัตน์, 2553, หน้า 94 - 97)

3.1 เป็นการนำความรู้และความเข้าใจใหม่ที่สร้างขึ้นมาพัฒนาผลผลิต กระบวนการหรือการบริการใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ใช้ และสังคม ดังนั้นการวิจัยและพัฒนาจึงสามารถกระทำได้ทุกสาขาวิชา ตั้งแต่วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สาขาต่างๆ ไปจนถึงมนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และ สังคมศาสตร์

3.2 เป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่กล่าวว่า “อย่างเป็นระบบ” คือ เป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการหลัก ทั้ง 3 ประการ คือ การวิจัย การพัฒนา และการเผยแพร่ ในลักษณะเชื่อมสัมพันธ์กันอย่าง สอดคล้องกลมกลืนจนก่อรูปเป็นกระบวนการซับซ้อนเดียวกันอย่างสมบูรณ์ ส่วนที่กล่าว ว่า “อย่างต่อเนื่อง” คือ เป็นกระบวนการดำเนินงานที่จะต้องกระทำติดต่อกัน โดยใช้ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการวิจัย การพัฒนา และการเผยแพร่ผลผลิตไปสู่ผู้ใช้ อย่างกว้างขวางและเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

3.3 มีการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นวัฏจักรด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ โดยทั่วไปขั้นตอนต่างๆ ของการทำวิจัย มักจะดำเนินไปในลักษณะเป็นวัฏจักรหรือวงจร (Cyclical Stages) ทั้งนี้เพื่อเอื้ออำนวยให้ขั้นตอนต่างๆ ของการแสวงหาความรู้หรือสรรค สร้างความเข้าใจ แล้วจึงทำการพัฒนาไปเป็นผลผลิต กระบวนการ หรือบริการใหม่ๆ โดยวิธีการที่เชื่อถือได้ตามมาตรฐานคตินิยามได้กระบวนการที่นักวิจัยยึดถือ มีโอกาส เกิดขึ้นซ้ำกัน และเชื่อมโยงไปยังขั้นตอนเผยแพร่ไปสู่ผู้ใช้ จนมั่นใจว่ากระบวนการศึกษา ที่เกิดขึ้นทั้งหมดมีคุณภาพได้มาตรฐาน

3.4 มักใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ในการ ทำวิจัย เช่น ผสมผสานวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจในขั้นตอนรวบรวม ข้อมูลที่จำเป็นต่อการออกแบบนวัตกรรม และการวิจัยเชิงทดลองที่เกิดขึ้นในขั้นตอน ทดสอบคุณภาพของนวัตกรรมกับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

3.5 มุ่งเน้นตอบสนองต่อผู้ต้องการใช้ผลการวิจัยและพัฒนา จุดเน้น สำคัญของการวิจัยประเภทนี้ คือ การดำเนินงานวิจัยที่จะต้องตอบสนองความต้องการ จำเป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ประสงค์จะนำผลผลิต กระบวนการ และการบริการ ที่เป็น

วิทยาการสมัยใหม่จากการวิจัยและพัฒนาไปใช้งานและ/หรือประกอบการตัดสินใจ
แก้ปัญหาที่มีอยู่ในครอบครัว สถานที่ทำงาน องค์กรหรือชุมชน โดยให้มีส่วนร่วมในการ
กำหนดเป้าหมายของการวิจัยและพัฒนา

3.6 ผลการวิจัยที่มีคุณค่าและมูลค่าสูง สามารถจดทะเบียนสิทธิบัตร
ได้ ผลการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะที่อยู่ในรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อันเป็นภูมิปัญญาที่เกิด
จากการสร้างสรรค์และการลงทุนลงแรงของนักวิจัย อาจจะมีคุณค่า (Value) และมูลค่า
(Worth) เชิงพาณิชย์หรือเป็นประโยชน์ในแง่การทำกำไรได้สูง ซึ่งนักวิจัยสามารถจด
ทะเบียนเพื่อคุ้มครองสิทธิให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร และพระราชบัญญัติ
สิทธิบัตร ทั้งภายในหรือนานาชาติได้

4. ประเภทของการวิจัยและพัฒนา

ในปัจจุบันมีนักวิชาการอิสระจากหลายสาขาวิชาและอาชีพ และ
นักวิชาการประจำสถาบันวิจัยและพัฒนาที่มีชื่อเสียง ได้จำแนกการวิจัยและพัฒนาตาม
ระยะเวลาของการดำเนินงาน (R&D Stages) ได้ 3 ประเภท คือ (Krajewski and Ritzman,
2002; Taka Kura, 1990; สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRI, 2534,
อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 234 - 235)

4.1 การวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยบริสุทธิ์ (Basic or Pure Research)
การจำแนกให้การวิจัยและพัฒนา เป็นการวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยบริสุทธิ์ เกิดจากฐาน
คติความเชื่อที่ว่าการศึกษาประเภทนี้มุ่งแสวงหาหรือสร้างสรรค์สร้างความรู้และความเข้าใจ
เชิงธรรมชาติด้วยแง่มุมใหม่ๆ ในแต่ละสาขาวิชา ความรู้หรือความเข้าใจใหม่ที่ได้ คือ
“หัวใจ” ของการวิจัยและพัฒนา และไม่คอยให้ความสนใจมากนักว่าจะมีใครเป็นผู้นำ
ความรู้หรือความเข้าใจจากการแสวงหาที่ได้ไปใช้ทำอะไร และอย่างไรบ้าง จุดเน้นที่สำคัญ
อยู่ตรงที่เป็นการ “ต่อยอด” เพิ่มพูนองค์ความรู้หรือขยายพรมแดนแห่งความเข้าใจใหม่
โดยเฉพาะที่แสดงในรูปแบบแนวคิด ทฤษฎีในสาขาวิชาด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์
หรือด้านอื่นๆ ให้กว้างไกลออกไปสู่ชุมชนทางวิชาการ

4.2 การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เป็นการจำแนกการวิจัย
และพัฒนาตามฐานคติความเชื่อที่ว่าการศึกษาประเภทนี้มีลักษณะเป็นไปในลักษณะตรงกัน
ข้ามกับฐานคติแบบแรก กล่าวคือเป็นการวิจัยที่มุ่งก่อให้เกิดผลทางด้านปฏิบัติการ โดยนำ
ความรู้หรือความเข้าใจที่แสวงหา หรือสร้างสรรค์สร้างขึ้นใหม่ มาทำการวิจัยต่อในเชิงประยุกต์

โดยมุ่งหวังที่จะนำไปใช้พัฒนาการปฏิบัติงานหรือปรับปรุงแก้ไขปัญหา ดังนั้น การวิจัยและพัฒนาตามฐานคิดนี้ จะสนใจในเรื่องประโยชน์ใช้สอยที่ได้จากการวิจัยและพัฒนามากกว่า การสร้างความรู้หรือความเข้าใจในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยตรง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ มุ่งเน้นการสร้างสรรคผลผลิตในรูปผลิตภัณฑ์หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ พัฒนาระบบการดำเนินงานใหม่ ตลอดจนแสวงหาระบบและวิธีการบริการใหม่ โดยอาศัยการวิจัยเป็นฐานสำหรับการพัฒนา (Research Based Development)

4.3 การวิจัยพัฒนา (Development Research) เป็นการจำแนกตามฐานคิดความเชื่อที่ว่า การวิจัยประเภทนี้มุ่งเน้นการ “แปรเปลี่ยน” ความรู้หรือความเข้าใจที่ไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งได้มาจากการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ให้อยู่ในรูปผลผลิตกระบวนการหรือการบริการที่พัฒนาขึ้นใหม่หรือปรับปรุง “โฉมใหม่” ของสิ่งต่างๆ เหล่านี้จากที่มีอยู่เดิมแล้วก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้เ็นทางปฏิบัติจริงๆ รวมทั้งมีคุณค่าตามการรับรู้และประเมินของผู้ต้องการใช้ลงมือดำเนินงานได้ทันที ซึ่งแตกต่างไปจากผลลัพธ์ของการวิจัยและพัฒนา 2 ประเภทแรกที่จะต้องรอคอยเวลายาวนานก่อนที่เ็นผลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติได้จริง

5. ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา

ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาตามแนวคิดของ สุวิมล ว่องวาณิช และสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สุวิมล ว่องวาณิช (2549) และสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กล่าวถึงขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยและพัฒนา ซึ่งประกอบไปด้วย 11 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนา
ขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุด คือ ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าผลผลิตทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนา คืออะไร โดยต้องกำหนดลักษณะทั่วไป รายละเอียดของการใช้ วัตถุประสงค์ของการใช้ เกณฑ์ในการเลือกกำหนดผลผลิตการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนา มี 4 ข้อ คือ

- 1.1 ตรงกับความต้องการจำเป็นหรือไม่
- 1.2 ความก้าวหน้าทางวิชาการมีพอเพียงในการที่จะพัฒนาต่อ การวิจัยและพัฒนานั้นหรือไม่
- 1.3 บุคลากรที่มีอยู่ ทักษะความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็น

ต่อการวิจัยและพัฒนานั้นหรือไม่

1.4 ผลผลิตนั้นจะพัฒนาขึ้นในเวลาอันสมควรได้หรือไม่

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษา

ทฤษฎีและงานวิจัย การสังเกตภาคสนาม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ผลผลิตการศึกษาที่กำหนด

ถ้ามีความจำเป็นผู้ทำการวิจัยและพัฒนาอาจต้องทำการศึกษาวิจัยขนาดเล็กเพื่อหา

คำตอบ ซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถหาคำตอบได้ก่อนที่จะเริ่มการพัฒนาต่อไป

ขั้นที่ 3 การวางแผนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย

3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิต

3.2 ประมาณการค่าใช้จ่าย กำลังคน ระยะเวลาที่ต้องใช้เพื่อ

ศึกษาความเป็นไปได้

3.3 พิจารณาผลสืบเนื่องจากผลผลิต

ขั้นที่ 4 พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลผลิต

ขั้นนี้เป็นขั้นการออกแบบและจัดทำผลผลิตการศึกษาตามที่

กำหนดไว้ เช่น โครงการวิจัยและพัฒนา หรือหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ซึ่งต้องมีการ

ออกแบบหลักสูตร เตรียมวัสดุหลักสูตร คู่มือการฝึกอบรม เอกสารในการฝึกอบรมและ

เครื่องมือการประเมินผล

ขั้นที่ 5 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 1

โดยการนำผลผลิตที่ออกแบบและจัดเตรียมไว้ในขั้นตอนที่ 4

ไปทดลองใช้ เพื่อทดสอบคุณภาพขั้นต้นของผลผลิตในโรงเรียน จำนวน 1 - 3 โรงเรียน

ใช้กลุ่มเล็ก 6 - 12 คน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์

แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 1

นำข้อมูลและผลการทดลองใช้จากขั้นตอนที่ 5 มาพิจารณา

ปรับปรุง

ขั้นที่ 7 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 2

ขั้นนี้นำผลผลิตที่ปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพ

ผลผลิตตามวัตถุประสงค์ในโรงเรียน จำนวน 5 - 15 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 - 100

คน ประเมินผลเชิงปริมาณในลักษณะ Pre - Test นำผลไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์

ของการใช้ผลผลิตอาจมีกลุ่มควบคุม กลุ่มการทดลองถ้าจำเป็น

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 2

นำข้อมูลและผลจากการทดลองใช้จากขั้นที่ 7 มาพิจารณาปรับปรุง

ขั้นที่ 9 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 3

ขั้นนี้ นำผลผลิตที่ปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของผลผลิต โดยใช้ในโรงเรียน 10 - 13 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 40 - 200 คน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

ขั้นที่ 10 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 3

นำข้อมูลและผลการทดลองในขั้นที่ 9 มาพิจารณาปรับปรุงเพื่อผลิตและเผยแพร่ต่อไป

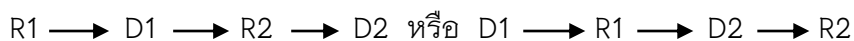
ขั้นที่ 11 เผยแพร่

เป็นการเสนอรายงานเกี่ยวกับผลการวิจัยและพัฒนาผลผลิตต่อที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการ หรือวิชาชีพ และมีกรนำไปเผยแพร่โดยนำไปใช้ในโรงเรียน

ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาตามแนวคิดของ ทิศนา แคมมณี

ทิศนา แคมมณี (2548) ได้กล่าวว่าการวิจัยและพัฒนา เป็นการพัฒนาแบบหนึ่งที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ หรือเป็นยุทธวิธีในการดำเนินงาน เป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในทิศทางหรือลักษณะที่ต้องการ โดยใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนางาน ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพของงานและมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบระเบียบ มีการศึกษาทดลองเพื่อให้เห็นผลเชิงประจักษ์ มีการตัดสินใจบนฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้ และมีการปรับปรุงพัฒนาไปเรื่อยๆ จนกระทั่งการพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ โดยขั้นตอนหลักในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญแบ่งตามกระบวนการหลักเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวิจัย (R) และขั้นตอนการพัฒนา (D) ซึ่งอาจเริ่มต้นจาก R1 เพื่อแสวงหาความรู้และแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ และต่อยอด D1 คือ การพัฒนานวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ตามทางนั้น ต่อไปคือขั้นตอนการวิจัย R2 เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพของนวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น หาข้อบกพร่องและวิธีการปรับปรุงแก้ไข และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง D1

ให้เป็นนวัตกรรม D2 ที่ดีขึ้น ทั้งนี้อาจดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวซ้ำหลายๆ รอบ จนกว่าจะได้นวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด กระบวนการวิจัยและพัฒนาจึงมีขั้นตอนเรียงตามลำดับต่อเนื่องกันไป ปรากฏตามภาพประกอบ 17 ดังนี้

ภาพประกอบ 17 แสดงวงจรการวิจัยและพัฒนา (ทีศนา แคมมณี, 2548)

สรุป การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เริ่มใช้ใน ประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 ซึ่งใช้ในการพัฒนางานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และต่อมาจึงนำมาใช้ในทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มากขึ้นตามลำดับ การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ๆ เกี่ยวกับ ผลผลิต กระบวนการ และการบริการอย่างเป็นระบบ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ผลผลิต กระบวนการ หรือการบริการให้มีประสิทธิภาพ การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัย แบบผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการทำวิจัย เช่น การวิจัยเชิงสำรวจ ในขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงทดลองในขั้นตอนทดสอบคุณภาพนวัตกรรม การวิจัยและพัฒนาแบ่งได้ 3 ประเภท คือ การวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยบริสุทธิ์ การวิจัย ประยุกต์และการวิจัยพัฒนา การวิจัยและพัฒนาประกอบไปด้วย 11 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การ กำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนา 2) รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) การวางแผนการวิจัยและพัฒนา 4) พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลผลิต 5) ทดลองหรือ ทดสอบผลผลิต ครั้งที่ 1 6) ปรับปรุงผลผลิต ครั้งที่ 1 7) ทดลองหรือทดสอบผลผลิต ครั้งที่ 2 8) ปรับปรุงผลผลิต ครั้งที่ 2 9) ทดลองหรือทดสอบผลผลิต ครั้งที่ 3 10) ปรับปรุง ผลผลิต ครั้งที่ 3 11) เผยแพร่ โดยรวมแล้วการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนหลักในการ ดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวิจัย (R) และขั้นตอนการพัฒนา (D) ซึ่งมี กระบวนการในการพัฒนาผลผลิต หรือนวัตกรรมในรูปแบบ R1D1...R2D2...R3D3.....RiDi มีขั้นตอนสุดท้ายใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ที่มีจุดหมาย หลักเพื่อทดสอบคุณภาพของผลผลิตในลักษณะ If X...then Y และเพื่อปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของผลผลิต หรือนวัตกรรมนั้นด้วย จากนั้นจึงมีการเผยแพร่เพื่อนำไปใช้ใน วงกว้างต่อไป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย แบบวิจัย และพัฒนาเป็น 3 ระยะ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ระยะที่ 1 การหาองค์ประกอบรูปแบบ มี 2 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดกรอบ

แนวคิดในการวิจัยและองค์ประกอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) วิเคราะห์รูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 2 การสร้างและปรับปรุงรูปแบบ มี 1 ขั้นตอน คือ สร้างและปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ มี 2 ขั้นตอน คือ 1) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 11 - 12) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจ 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนโดยตรง และให้โรงเรียนชั้นพื้นฐานทำหน้าที่จัดทำหลักสูตรโรงเรียนและพัฒนาการเรียนการสอนและส่งเสริมงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ Kowalski (2003, pp. 27 - 33) ที่ได้กล่าวถึงคณะกรรมการบริหารโรงเรียนได้กำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้ความเห็นชอบนโยบายของโรงเรียน แผนพัฒนาโรงเรียน หลักสูตรของโรงเรียน ให้คำปรึกษาแนะนำเชิงนโยบายแก่ผู้บริหารโรงเรียน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 11-15) ได้กำหนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหาร และขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่โรงเรียนชั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งทำให้โรงเรียนหรือโรงเรียนมีความสำคัญ คล่องตัวในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการบริหารงานโรงเรียนในระบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) โดยบริหารงานตามภารกิจในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาและการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.8 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย
 - 2.1 การจัดตั้งงบประมาณ
 - 2.2 การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.2.1 การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
 - 2.2.3 การโอนและการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
 - 2.3 การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ
 - 2.3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณ
 - 2.3.2 การตรวจสอบติดตามการใช้ผลผลิต
 - 2.4 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.4.1 ทุนการศึกษา
 - 2.4.2 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 2.4.3 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
 - 2.4.4 การจัดการทรัพยากร
 - 2.4.5 การส่งเสริมการบริหาร การจัดหารายได้ และผลประโยชน์
 - 2.5 การบริหารการเงิน
 - 2.5.1 การเบิกเงินจากคลัง
 - 2.5.2 การรับเงิน
 - 2.5.3 การเก็บรักษาเงิน

ในรูปแบบที่หลากหลาย

- 2.5.4 การจ่ายเงิน
- 2.5.5 การนำส่งเงิน
- 2.6 การบริหารบัญชี
 - 2.6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 2.6.2 การจัดทำทะเบียนการเงิน
 - 2.6.3 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 - 2.6.4 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
- 2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
 - 2.7.1 การวางแผนจัดหาพัสดุ
 - 2.7.2 การกำหนดแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ
 - 2.7.3 การพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศเพื่อการจัดทำและ
จัดหาพัสดุ
 - 2.7.4 การจัดการพัสดุ
 - 2.7.5 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
 - 2.7.6 การจัดหาผลประโยชน์สินทรัพย์
- 3. ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา
 - 3.3 การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.4 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4.1 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4.2 การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ และการเตรียมความ
พร้อมและการพัฒนาอย่างเข้ม
 - 3.5 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.5.1 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในเขต
พื้นที่การศึกษา
 - 3.5.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างเขต
พื้นที่การศึกษา

- 3.6 การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ
 - 3.7 เงินเดือนและค่าตอบแทน
 - 3.8 การเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.9 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.10 การลาศึกษาต่อ
 - 3.11 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.12 การส่งเสริมและการยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.13 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.14 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.15 การส่งเสริมวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.15.1 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง
 - 3.15.2 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
 - 3.16 การสั่งพักราชการ และการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.17 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.18 การอุทธรณ์
 - 3.19 การร้องทุกข์
 - 3.20 การออกจากราชการ
 - 3.21 การขอใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
 - 3.22 งานทะเบียนประวัติข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.23 งานยกเว้นคุณสมบัติ เช่น การยกเว้นการเกณฑ์ทหาร
 - 3.24 งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
4. ด้านการบริหารทั่วไป
- 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.3 การวางแผนการศึกษา

4.3.1 แผนพัฒนาการศึกษาและแผนกลยุทธ์

4.3.2 แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปี

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์การ

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8 การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ

4.9 การอำนวยการด้านบุคลากร

4.10 การดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

4.11 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.12 การรับนักเรียน

4.13 การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกโรงเรียน

4.14 การอำนวยการและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบวน

และตามอัธยาศัย

4.15 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.16 การทัศนศึกษา

4.17 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

4.18 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.19 การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล

ชุมชน องค์การ หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.20 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

4.21 งานกำกับดูแลโรงเรียน ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และ

รายงาน

4.22 การจัดระบบควบคุมภายในโรงเรียน

จากทั้งหมด อาจกล่าวได้ว่า การกระจายอำนาจทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล เพื่อให้โรงเรียนบริหารงานเกิดความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการกระจายอำนาจงานทั้ง 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากการบริหาร จึงให้มีคณะกรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลสูงสุด ให้มีอำนาจในการกำกับ

ติดตาม ควบคุม ดูแล ขับเคลื่อนไปโรงเรียนให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ เพื่อให้เกิดผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

รูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก (มี 12 รูปแบบ)

ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพสู่การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้สูงขึ้น ในด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และด้านคุณภาพนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กไว้ คือ บริหารส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก การรวมโรงเรียนขนาดเล็ก การยุบหรือเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวได้คำนึงถึงผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และการบริหารอย่างมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น การบริหารเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพและรูปแบบการดำเนินงาน จะมุ่งไปที่การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ และมุ่งให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดด้วยเรียน การออกแบบในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จึงจำเป็นต้องจัดรูปแบบอย่างเหมาะสมให้สอดคล้องและเป็นความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งมีความผูกพันกับโรงเรียนอย่างแนบแน่นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การยุบหรือการล้มเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก จึงจำเป็นต้องเป็นวิธีสุดท้ายและชุมชนท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดังกล่าวด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 56 – 58)

รูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย โรงเรียนที่เป็นที่ตั้งศูนย์วิชาการ โรงเรียนรวมเรียนตามระดับช่วงชั้น โรงเรียนรวมเรียนกับโรงเรียนหลัก โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามปกติ Mobile Teacher โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนรูปแบบอื่น ดังนี้

1. รูปแบบการรวมทุกชั้นเรียน มีวิธีการดำเนินงาน คือ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ลงมา มีจำนวนโรงเรียนตั้งแต่ 2 – 5 โรงเรียน กระจายตัวตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของหมู่บ้าน มีเส้นทางคมนาคมระหว่าง 2 – 5 กิโลเมตร

มีสภาพการคมนาคมที่สะดวกทุกฤดูกาล ให้คัดเลือกโรงเรียนที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ อาคารสถานที่เหมาะสม และที่ตั้งอยู่ศูนย์กลาง หรือสามารถเดินทางได้สะดวกเป็นโรงเรียนหลัก ส่วนโรงเรียนที่เหลือเป็นโรงเรียนเครือข่าย นำนักเรียนทุกระดับชั้นเรียนมาเรียนรวมที่โรงเรียนหลัก โดยได้รับการสนับสนุนค่าพาหนะในการเดินทางมาเรียน วางแผนจัดอัตรากำลังครู ทั้งผู้บริหารและครูสายผู้สอน ตลอดจนบุคลากรเพื่อการปฏิบัติงานร่วมกันที่โรงเรียนหลัก นำทรัพยากรจากโรงเรียนเครือข่ายมาใช้ร่วมกันที่โรงเรียนหลัก และปรับสภาพโรงเรียนเครือข่ายเป็นแหล่งเรียนรู้

2. รูปแบบเรียนรวมบางชั้นเรียน มีวิธีการดำเนินการ คือ การนำนักเรียนจากโรงเรียนเครือข่ายบางชั้น เช่น อนุบาล 1-2 ป. 1-3 หรือ ป. 4-6 ไปเรียนรวมกับโรงเรียนหลัก จัดระบบการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างโรงเรียนหลักและโรงเรียนเครือข่าย สนับสนุนค่าพาหนะให้กับนักเรียนที่เดินทางมาเรียนร่วมทุกคน จัดให้มีการประกันอุบัติเหตุให้นักเรียนที่เดินทางมาเรียนร่วม และการบริหารโรงเรียนในกรณีที่มีผู้บริหารของโรงเรียนเครือข่ายอยู่ ให้บริหารจัดการโรงเรียนเครือข่าย สำหรับโรงเรียนเครือข่ายที่ไม่มีผู้บริหาร ให้ผู้บริหารโรงเรียนหลักเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งโรงเรียนเครือข่าย

3. รูปแบบเรียนรวมช่วงชั้น มีวิธีการดำเนินการ คือ

3.1 ชั้นวางแผนและเตรียมการ โดยศึกษาข้อมูลโรงเรียนทั้งข้อมูลจำนวนนักเรียนในปัจจุบันและคาดการณ์ล่วงหน้า 5 ปี จำนวนครู สภาพเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของชุมชน สภาพพื้นที่ใกล้เคียง สภาพการคมนาคม แล้วจัดกลุ่มกำหนดเป็นศูนย์รวมโรงเรียน โดยคำนึงถึงสภาพที่ตั้งของการปกครอง คือ สภาพเทศบาลตำบล สภาพระยะทางการเดินทาง จากนั้นจัดประชุมผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อชี้แจงและหารือแนวดำเนินการ เพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินงานร่วมกัน ในลักษณะการจัดการศึกษาเป็นช่วงชั้น คือ จัดแบ่งการเรียนการสอนออกเป็นช่วงชั้น ได้แก่ ศูนย์อนุบาล (อนุบาล 1-2) ศูนย์ ป.1-2 ศูนย์ ป.3-4 และศูนย์ ป.5-6 หรือจัดช่วงชั้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ วางแผนกำหนดจัดครูในโรงเรียนในตำบลรวมกัน โดยจัดครูเข้าสอนตามระดับช่วงชั้น ตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดของครู โดยพิจารณาการจัดจำนวนครูตามเกณฑ์จำนวนครูที่จะทำการสอนในชั้นเรียน และประชุมผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และข้าราชการครูทุกคนตามจุดศูนย์โรงเรียนระดับตำบลเรียนรวมช่วงชั้น เพื่อวางแผนร่วมกันในการบริหารและจัดการเรียนการสอนร่วมกัน จากนั้นประชุมกับผู้นำชุมชน ตัวแทนผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อชี้แจงแนวดำเนินการ จัดทำโครงการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์โรงเรียนระดับตำบล (รวมเรียนช่วงชั้น) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการเรียนการสอนแบบศูนย์โรงเรียนระดับตำบล เพื่อให้มีหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานการดำเนินการในระดับอำเภอ ตำบลในโรงเรียน และดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์โรงเรียนระดับตำบล

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการจัดครูในตำบลรวมกัน แล้วพิจารณาจัดครูผู้สอนและผู้บริหารเป็นทีม ตามสัดส่วนห้องเรียน และช่วงชั้นตามศูนย์ช่วงชั้นในโรงเรียนต่างๆ

3.3 ด้านการบริหาร ทุกโรงเรียนยังคงมีสถานภาพเป็นโรงเรียนตามเดิม มีการบริหารตามลักษณะการบริหารโรงเรียนตามปกติ การเกณฑ์เด็กเข้าเรียนทุกโรงเรียนมีการดำเนินการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนตามปกติ เมื่อโรงเรียนแต่ละโรงเรียนรับเด็กเข้าเรียนแล้ว จัดส่งไปเรียนศูนย์โรงเรียนระดับช่วงชั้นนั้น

3.3.1 การบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูที่สอนในโรงเรียนนั้นร่วมกันวางแผนในเรื่องต่างๆ เช่น งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุ สื่อการเรียนการสอน ห้องสมุด งานนิเทศภายใน งานพัฒนาด้านวิชาการต่างๆ เป็นต้น

3.3.2 การบริหารงานธุรการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ โรงเรียน โดยงานธุรการในชั้นเรียน มีการจัดทำ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ยังคงแยกทำเป็นรายโรงเรียนตามปกติ และส่วนที่ 2 ทำเป็นภาพรวมในระดับชั้นที่ศูนย์นั้นๆ ส่วนงานธุรการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุโรงเรียนเดิม ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตามภารกิจ โดยการจัดซื้อวัสดุตามจำนวนเงินรายหัวนักเรียน ให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีการประสานความต้องการใช้สื่อหรือวัสดุร่วมกัน จากนั้นจัดแบ่งวัสดุหรือสื่อตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่กระจายไปตามศูนย์เรียนช่วงชั้นนั้น การวัดและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ให้ครูผู้สอนประจำห้องเรียนในแต่ละศูนย์ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระหว่างปี ปลายปี และภาคเรียน แล้วจัดส่งผลการวัดและประเมินผลไปยังโรงเรียนเดิมของนักเรียนชั้นนั้นๆ เพื่อให้โรงเรียนเดิมอนุมัติผลการเรียน

3.3.3 การบริหารงานบุคคล ผู้บริหารโรงเรียนออกคำสั่งให้ครูไปควบคุมดูแลนักเรียน และปฏิบัติหน้าที่สอน และงานอื่นๆ ในโรงเรียนศูนย์ช่วงชั้นนั้น โดยมีเวลารองเวลาปฏิบัติงานที่โรงเรียนศูนย์นั้น

3.3.4 การพิจารณาความดีความชอบ มีการพิจารณาร่วมกันในระดับ ศูนย์โรงเรียน ระดับตำบลเข้าสู่การพิจารณาในระดับกลุ่มโรงเรียน

3.3.5 ด้านสวัสดิการ จัดวิธีการสนับสนุนค่าพาหนะให้นักเรียนทุกคนจัดระบบการเดินทาง เพื่อให้นักเรียนได้เดินทางปลอดภัย

4. รูปแบบศูนย์โรงเรียนแบบพักนอน เกิดขึ้นจากการดำเนินการรวมศูนย์โรงเรียนในรูปแบบต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว แต่เนื่องจากนักเรียนที่เดินทางมาเรียนรวมไม่สามารถเดินทางไป-กลับ ระหว่างโรงเรียนหลักได้ เนื่องจากบ้านเรือนอยู่ห่างไกล และการคมนาคมยากลำบาก หลายแห่งเป็นภูเขาและป่าทึบ ดังนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้องพักนอน ค้างคืนที่โรงเรียนหลัก วิธีดำเนินการ คือ 1) ประสานงานกับชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการวางแผนดำเนินงาน 2) จัดสร้างและจัดหาที่พักสำหรับนักเรียน 3) จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับที่พัก อาคาร และวัสดุอื่นๆ ที่จำเป็นจากภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานบริหารจัดการศูนย์พักนอน

5. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับการบูรณาการเนื้อหารายวิชา สามารถดำเนินการได้โดยการศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตร แล้วนำวัตถุประสงค์และเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มวิชาที่สอดคล้องกัน มาเชื่อมโยงสู่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หลังจากนั้นจึงนำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการแล้วมากำหนดกิจกรรม เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ครั้งเดียวมาพร้อมกัน ในแต่ละช่วงชั้น มีวิธีดำเนินการ คือ ประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อร่วมปรึกษาหารือและวางแผนดำเนินงานร่วมกัน ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อบูรณาการเนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนในแต่ละระดับชั้นเรียน จัดทำตารางสอนในแต่ละระดับช่วงชั้นเรียน กำหนดครูผู้รับผิดชอบในแต่ละช่วงชั้นเรียน ครูผู้รับผิดชอบในแต่ละช่วงชั้นเรียนจัดทำกำหนดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่จัดทำไว้จัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และประเมินผลการดำเนินงาน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. รูปแบบ Mobile Teacher เป็นรูปแบบการนำครูคนใดคนหนึ่งหรือหลายๆ คน จากโรงเรียนที่เกินเกณฑ์ออกไปสอนตามโรงเรียนต่างๆ ที่ขาดแคลนครู ทำให้สามารถแก้ปัญหาขาดแคลนครู และครูที่เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีวิธีการดำเนินการ คือ สรรวจครูในโรงเรียนเกินเกณฑ์หรือสรรวจครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะวิชา เช่น

วิชาชีพหรือวิชาที่ขาดแคลน สำรวจโรงเรียนที่ขาดแคลนครูและมีความต้องการครูช่วยสอน วางแผนจัดตารางการปฏิบัติงาน จัดทำหลักสูตรร่วมกับโรงเรียนที่จะไปสอน จัดหาพาหนะ ให้ Mobile Teacher ไปสอนหรือจัดสนับสนุนค่าน้ำมันรถ และนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

7. รูปแบบการใช้หน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ (Computer Mobile Unit)

มี 4 รูปแบบ ได้แก่

7.1 Bus Mobile Unit เป็นรถบัสบรรจุคอมพิวเตอร์ 20 เครื่อง สามารถขับเคลื่อนไปบริการให้กับโรงเรียนที่ไม่มีคอมพิวเตอร์หรือมีแต่ไม่เพียงพอ และโรงเรียนที่ขาดแคลนครู

7.2 Container Mobile Unit เป็นตู้คอนเทนเนอร์บรรจุคอมพิวเตอร์ 15 เครื่อง สามารถใช้รถลากจูงไปบริการให้กับโรงเรียนที่ไม่มีคอมพิวเตอร์หรือมีแต่ไม่เพียงพอ และโรงเรียนที่ขาดแคลนครู

7.3 Mini Bus Mobile Unit เป็นรถมินิบัสบรรจุคอมพิวเตอร์ 13 เครื่อง สามารถขับเคลื่อนไปบริการให้กับโรงเรียนที่ไม่มีคอมพิวเตอร์หรือมีแต่ไม่เพียงพอ และโรงเรียนที่ขาดแคลนครู

7.4 Office Station เป็นศูนย์คอมพิวเตอร์ สำหรับบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ให้กับโรงเรียนใกล้เคียงที่ขาดแคลนและมีความต้องการที่จะแสวงหาความรู้จากคอมพิวเตอร์

8. รูปแบบการใช้หน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ มีวิธีดำเนินการ คือ วางแผนการบริการโดยการประชุมผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนคอมพิวเตอร์ และขาดแคลนครู เพื่อทราบความต้องการใช้บริการหน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ จัดหลักสูตร จัดตารางสอน และปฏิทินการสอน กำหนดจุดที่จะนำ Bus Mobile Unit, Container Mobile Unit และ Mini Bus Mobile Unit ไปจอดสอนกรณี Office Station จัดตารางสอนแจ้งให้กับโรงเรียนที่มาใช้บริการ จัดหาครูสอนประจำรถ Mobile และ Office Station ดำเนินการสอนตามหลักสูตร ตามกำหนดการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน สรุปผลรายงาน นำผลไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

9. รูปแบบห้องเรียนเคลื่อนที่ เกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชน ที่เห็นความสำคัญของการศึกษาและชุมชนที่อยู่ห่างไกล และการคมนาคมยากลำบาก หลายแห่งเป็นภูเขาและป่าทึบ ดังนั้น จึงจัดตั้งห้องเรียนเคลื่อนที่เข้าไปจัดการศึกษาให้กับประชาชนวัยเรียน และมีการจัดครูเข้าไปสอน มีวิธีดำเนินการ คือ ประสานสัมพันธ์กับ

ชุมชน เพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา ประสานงานการดำเนินงานร่วมกับชุมชนในการจัดหาอาคารสถานที่ และความปลอดภัยของครู จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ที่พัก และวัสดุอื่นๆ ที่จำเป็นจากภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

10. รูปแบบการเรียนการสอนผ่านดาวเทียม เป็นการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม จากโรงเรียนไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการเน้นการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู-อาจารย์ ในโรงเรียนทั่วประเทศ เป็นระบบฟรีทีวี มีการออกอากาศในระดับประถมศึกษา 6 ช่อง ระดับมัธยมศึกษา 6 ช่อง ระดับอาชีวศึกษา 1 ช่อง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 1 ช่อง และแยกธนาคารนานาชาติอีก 1 ช่อง รวม 15 ช่อง วิธีดำเนินการ คือ รายการที่ออกอากาศ สำรวจโรงเรียนที่ต้องการจาดาวเทียม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประสานขอจาดาวเทียมไปยังมูลนิธิการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ติดตั้งจาดาวเทียมและอุปกรณ์ จัดการเรียนการสอนโดยรับสัญญาณผ่านดาวเทียม และนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

11. รูปแบบโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง มีวิธีดำเนินการ คือ คัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมเป็นโรงเรียนพี่ และพิจารณาโรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนน้องแบบมีส่วนร่วม และเป็นไปตามความพึงพอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วางแผนให้การสนับสนุนของโรงเรียนพี่ในด้านบุคลากรไปช่วยสอนที่โรงเรียนน้อง โดยสนับสนุนค่าพาหนะและค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ เสนอของบประมาณสำหรับสนับสนุนค่าใช้จ่ายตอบแทนค่าพาหนะสำหรับครูผู้สอนและนักเรียน วางแผนร่วมกันในการพานักเรียนจากโรงเรียนน้องไปเรียนที่โรงเรียนพี่ เพื่อใช้สื่อที่มีอยู่ชั่วคราว โดยการสนับสนุนค่าพาหนะสำหรับนักเรียนในการจ้างเหมารถยนต์ และสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอนต่อกันและกัน

12. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีหลากหลาย ได้แก่ ครูชาวบ้าน ประสานครูโรงเรียน โดยอาศัยภูมิปัญญาในท้องถิ่น การจัดหลักสูตรหน่วยบูรณาการช่วงชั้น การจัดการเรียนรู้เป็นทีม ฐานการเรียนรู้แทนครูถือชอล์ก ครูกลุ่มโรงเรียนเวียนสอน ครูอาสา ครูพี่ศิษย์น้อง เรียนรู้จากบทเรียนสำเร็จรูป และหลักสูตรชีวิตในบ้านพัก โดยประสานงานระบบกลุ่มเครือข่าย

สรุปว่า การสร้างความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพสู่การศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กให้สูงขึ้น ในด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และด้านคุณภาพนักเรียนนั้น คือ

บริหาร ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก การยุบหรือการเลิกล้มโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวได้คำนึงถึงผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และการบริหารอย่างมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

ในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กนั้น มีรูปแบบการบริหารได้หลายรูปแบบ ซึ่งผู้ศึกษาได้มีความสนใจในการบริหารในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. การบริหารแบบบูรณาการ (Integration Management)

มีความหมายโดยสรุป คือ การรวมหน่วยโดยการนำเอาหน่วยที่แยกๆ กันมารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียว ซึ่งสถาบัน ดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานการศึกษา ต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544, หน้า 37 - 38) ได้กล่าวถึงลักษณะการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ ไว้ดังนี้

1.1 เป็นระบบบริหารจัดการในแนวนราบ (Horizontal Management)

ใช้การบูรณาการ ในลักษณะพื้นที่ - พันธกิจ - การมีส่วนร่วม (Area - Function - Participation: A-F-P) เพื่อสร้างหุ้นส่วน (Partnership) และทำงานในลักษณะเครือข่าย (Networking)

1.2 เป็นระบบบริหารจัดการที่มีเป้าหมายตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ (Customer Driven) โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result - Based)

1.3 เป็นระบบบริหารจัดการ ภายใต้กรอบของหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

สมศักดิ์ พิเศษสุทธิกุล (2550, หน้า 77) ได้วิจัยถึงรูปแบบการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนควรดำเนินการบูรณาการหลักสูตรโรงเรียน และผู้เรียนเป็นช่วงชั้น และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ห้องเรียนและรถคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ และการเรียนผ่านดาวเทียม จัดเครือข่ายหมุนเวียนบุคลากรครู นักเรียนช่วยเหลือกัน พี่สอนน้อง ส่งเสริมให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา การจัดซื้อหนังสือ แบบฝึกหัด คู่มือ

ครู และแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน มีการประเมินคุณภาพภายใน มีการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับ จารุพงศ์ พลเดช (ม.ป.ป.) กล่าวถึง เทคนิคการบริหารแบบบูรณาการ ไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาปัญหาจากข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนา
2. การทำงานเป็นทีม กับภาคราชการ, เอกชน ภาคประชาชน/ประชาสังคม, องค์กรอิสระ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเชื่อมโยงบูรณาการทำงานร่วมกัน “ร่วมคิด ร่วมทำ”
3. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ: ICT มาทางานเชิงรุกเพื่อใช้ในการบริหารตัดสินใจเกิดความรวดเร็วในการทำงานและเชื่อมโยงเครือข่ายในการทำงาน
4. นำกระบวนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้ในการทำงาน
5. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชน
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชน
7. สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การบริหารแบบบูรณาการ สามารถที่จะสร้างมิติใหม่ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด และขาดแคลนของหน่วยงานทางการศึกษาได้ เพราะเป็นการรวมเอาทรัพยากร ที่แต่ละองค์กรมีอยู่แล้วหรือจะมีขึ้นในอนาคตมาใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์งบประมาณ และอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความขาดแคลนทรัพยากรในด้านต่างๆ อยู่เป็นอันมาก

2. การบริหารแบบเครือข่าย (Network Management)

การบริหารแบบเครือข่าย (Network Management) นับเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)

จากการศึกษาวิจัยของ ศิริพร ตันตียมมาศ (2550, บทคัดย่อ)

เรื่อง รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของสังกัด

กรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้แก่ กิจกรรมที่ทำร่วมกัน การใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านภาวะผู้นำ ผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การ (เครือข่ายโรงเรียน) แบบมีส่วนร่วม และบรรยากาศการมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบ มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ ขณะที่ ชัยนิตย์ วรรณระภูติ (อ้างถึงในชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ, 2553, หน้า 18) ที่ได้สรุปองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ไว้ คือ ต้องมีองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเน้นย้ำความสำคัญของความรู้เครือข่ายอย่างชัดเจน นอกจากนี้แล้ว ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ (2553, หน้า 21 - 27) ยังได้กล่าวถึงแนวทางในการบริหารเครือข่ายไว้ 3 แนวทาง คือ ด้านกลไกการบริหารที่ต้องมีทั้งแนวดิ่งและแนวราบ ซึ่งกลไกการบริหารแนวราบนั้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ด้านศักยภาพของเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม และด้านการพัฒนาองค์กรเครือข่ายและแกนนำชุมชน ซึ่งเน้นย้ำในเรื่องความสัมพันธ์ การสื่อสารเครือข่ายอย่างชัดเจน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545, หน้า 28 - 35) ได้มีการอ้างถึงระบบการบริหารเครือข่ายไว้หลายประเด็น คือ การจัดผังกลุ่มเครือข่าย (Mapping) การจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย (Role and Responsibility) การจัดระบบติดต่อสื่อสาร (Communication System) การจัดระบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning System) และการจัดระบบสารสนเทศ (Information System) ขณะเดียวกัน Goldsmiths and Eggers (อ้างถึงใน จิรประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร, 2552, หน้า 39 - 69) ก็ได้เสนอองค์ประกอบพื้นฐาน 5 ด้าน ของการบริหารเครือข่าย โดยมีด้าน “การพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภาครัฐ” เป็นด้านหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้แนวคิดทฤษฎีเครือข่าย (Network) เครือข่ายการจัดการศึกษา (Educational Management Network) ซึ่งองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ คือ การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ การออกแบบเครือข่ายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย การบูรณาการและเชื่อมโยง การดำเนินการ และการวัดผล การประยุกต์ใช้ระบบ IT และการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากร Goldsmiths and Eggers (อ้างถึงใน ประยูร อัครบวร, ไพฑูรย์ สนิลรัตน์ และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ, 2553, หน้า 35)

อรุณพ พงษ์วาท (2545, อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 166 - 168) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือข่าย และมีข้อสรุปเกี่ยวกับเครือข่ายความร่วมมือ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 โรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐรวมตัวกันเป็นเครือข่าย

รูปแบบที่ 2 การรวมตัวกันเป็นเครือข่ายของโรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่งหรือหลายๆ แห่งกับภาคส่วนอื่นๆ ที่ระบุไว้ในวรรคแรกของมาตรา 38 อันได้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

รูปแบบที่ 3 คือเครือข่ายโรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

รูปแบบที่ 4 คือเครือข่ายโรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐกับโรงเรียนชั้นพื้นฐานของเอกชน

รูปแบบที่ 5 คือเครือข่ายโรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐกับของเอกชนและภาคอื่นๆ ที่ระบุไว้ในรูปแบบที่ 2 และ 3

รูปแบบที่ 6 คือเครือข่ายที่อาจเกิดจากการริเริ่มระหว่างโรงเรียนชั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและของเอกชน หรือระหว่างโรงเรียนชั้นพื้นฐานเหล่านั้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่นๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา โดยไม่มีการขึ้นกำกับ หรือครอบงำ หรือบงการโดยหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษาระดับบนในเบื้องต้น กล่าว

โดยสรุปว่า การบริหารแบบเครือข่ายสามารถที่จะรองรับกระบวนการบริหารงานแบบบูรณาการได้เพราะมีความสอดคล้องและเอื้อต่อการทำงานในรูปแบบดังกล่าว นั้นหมายถึงว่าการจัดองค์การแบบเครือข่ายจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ทางเลือกในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กได้เป็นอย่างดี

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) คือสิ่งที่มาแทนการบริหารในรูปแบบของระบบราชการ (Bureaucratic Model) ซึ่งมีความเข้มงวดสูงและยึดถือตัวบุคคลเป็นหลัก จึงทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้รับความสนใจ ทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับองค์การ จึงได้เน้นความสำคัญของขวัญกำลังใจ และความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเน้นความสำคัญของการจูงใจ การจัดองค์การเพื่อสิ่งเหล่านี้ องค์กรจึงถูกสร้างขึ้น เพื่อสนองความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง

Likers (1967, Citing Lunenburg และ Ornstein, 2000, pp. 32 – 34)

ได้กล่าวถึงองค์การ ซึ่งมีตัวแปรสำคัญ 3 ประการ ที่จะทำให้องค์การมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) ได้แก่ 1) ตัวแปรที่เป็นต้นเหตุ (Causal Variables) 2) ตัวแปรสอดแทรก (Intervening Variables) 3) ตัวแปรที่เป็นผลลัพธ์ (End-Result Variables) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 47 - 53) ได้จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพสูงในเรื่องคุณภาพของนักเรียน กระบวนการเรียนการสอน และการบริหาร ทั้งนี้ ได้กำหนดกิจกรรม เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้กำหนดกิจกรรมในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์เชิงรุกหน่วยงานทุกระดับ
- 2) สำรวจข้อมูลพื้นฐาน
- 3) จัดทำแผนที่ทางการศึกษา
- 4) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก
- 5) จัดซื้อหนังสือเรียน แบบฝึกหัด
- 6) หน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่
- 7) จัดหาสื่อการเรียนการสอน
- 8) การหมุนเวียนครู
- 9) การพัฒนาครู รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องมีลักษณะต่างจากโรงเรียนทั่วไป ในบางเรื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จะขาดแคลนปัจจัยด้านต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาครูไม่ครบชั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาครูในโรงเรียนขนาดเล็กเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามรูปแบบในการพัฒนาครูนั้นคงต้องพยายามมิให้ครูทิ้งห้องเรียนไปเข้ารับการอบรม สัมมนา ทั้งนี้ เนื่องจากมีโรงเรียนขนาดเล็กจะมีปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียนอยู่แล้ว งบประมาณที่จัดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะจัดให้ 500 บาทต่อครู 1 คน
- 10) การนิเทศ ติดตามผล การนิเทศเป็นกระบวนการแนะนำช่วยเหลือผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) โดยสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดแนวทางการสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1. โรงเรียนต้นแบบ (โรงเรียนศูนย์วิชาการ)
2. เคลื่อนย้ายนักเรียนไปเรียนรวมบางช่วงชั้น/เรียนรวมทุกชั้น
3. การเคลื่อนย้ายนักเรียนไปเรียนรวมระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับ

โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ใกล้เคียงกันบางช่วงชั้น

4. โรงเรียนสอนตามปกติ (ยุบ/รวมไม่ได้, อยู่ในพื้นที่พิเศษ)
5. Mobile Teacher
6. การประสานเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับ

หน่วยงานอื่นๆ

7. การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมประสานมูลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียม
8. Office Station จัดตั้งในโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบโรงเรียนที่ครู

ไม่ครบชั้น

9. ค่าตอบแทนครู
10. เกณฑ์อัตรากำลังครูโรงเรียนขนาดเล็ก
11. การยุบเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้กำหนด ยุทธศาสตร์และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ในการดำเนินการบริหารเพื่อสร้างความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กไว้ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหาร
2. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม

สรุป โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านความพร้อมและมีความขาดแคลน โดยเฉพาะกำลังครูผู้สอนที่มีไม่ครบชั้น รวมทั้งขาดแคลนครูที่มีความถนัดเฉพาะด้านหรือวิชาเอก ด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการแก้ปัญหาโดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพื้นที่เดียวกัน หรือมีปัญหาและความต้องการจำเป็นที่เหมือนกัน โดยมีบุคลากร หน่วยงาน หรือองค์กรให้การสนับสนุนสามารถดำเนินการเพื่อพัฒนางานยกระดับคุณภาพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ 6 ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารตามรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ โดยการวิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบสอบถาม

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหาร

โรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 271 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 271 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 271 คน รวม 1,355 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 297 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ จำนวน 59 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 59 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 59 คน รวม 297 คน ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie & Morgan, 1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และข้อคิดเห็นอื่นๆ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการเรียงลำดับความสำคัญ และข้อคิดเห็นอื่นๆ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 9 คน มีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ วัฒนินท์ ที่ปรึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทิตศรี กรรมการสภามหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ สิมารักษ์ ประธานมูลนิธิงานวิจัย
เพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ เลิศไพศาล คณบดีคณะวิทยาการ
จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธาน
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล ประธาน
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ คณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรีย์ สุรศรี อาจารย์ประจำ
สาขาวิชาสัตวศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
9. นายประวีณ เขิงสะอาด ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญ
พิทยาคม อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2.2 ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากการหาค่าเฉลี่ยของ
ดัชนีความสอดคล้อง (The Index of Item Objective Congruency: IOC) โดยใช้เกณฑ์การ
คัดเลือกข้อที่มีค่า $IOC = .50 - 1.00$ ผลของค่า IOC เท่ากับ 0.89-1.00 (บุญชม
ศรีสะอาด, 2556 หน้า 72) และจากการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในครั้งนี้ พบว่า
ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.38 - 0.68 ซึ่งตรงตามเกณฑ์ที่
กำหนด จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out)
กับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 10 จังหวัดๆ ละ
1 โรงเรียนๆ ละ 5 คน รวมจำนวน 50 คน ประกอบด้วย 1) จังหวัดขอนแก่น (โรงเรียนแก่น

นครวิทยาลัย 2) จังหวัดหนองคาย (โรงเรียนวังม่วงพิทยาคม) 3) จังหวัดหนองบัวลำภู (โรงเรียนภูซางใหญ่พิทยาคม) 4) จังหวัดสกลนคร (โรงเรียนโพธิ์ทองพิทยาคม) 5) จังหวัดมุกดาหาร (โรงเรียนผาเทิบวิทยา) 6) จังหวัดมหาสารคาม (โรงเรียนเขื่อนพิทยาสรรค์) 7) จังหวัดศรีสะเกษ (โรงเรียนทุ่งไชยพิทยา รัชมิ่งคลาสิก) 8) จังหวัดสุรินทร์ (โรงเรียนดอนแร่วิทยา) 9) จังหวัดยโสธร (โรงเรียนน้ำคำพิทยาคม) และ 10) จังหวัดอำนาจเจริญ (โรงเรียนศรีเจริญศึกษา) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพ ดังนี้

3.2.2.1 นำแบบสอบถามดังกล่าวมาวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายเป็นรายข้อ และนำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ คือ อยู่ระหว่าง 0.38 – 0.68 แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัท (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 100) ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

3.2.2.2 ทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 60 โรงเรียน รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 297 คน นำแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 297 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ จำนวน 59 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 59 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 59 คน รวม 297 คน

3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2.4 การเก็บรวบรวม ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนน (\bar{x}) ที่ได้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 1.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

3.5.2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (Item Total Correlation) ใช้ค่าความสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้ (มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.23 ขึ้นไป)

3.5.2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Crobach's α -Coefficient)

3.5.3 สถิติที่ใช้ในการพิจารณาความก้าวหน้าของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ค่าร้อยละความก้าวหน้าจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละความก้าวหน้า} = \frac{(\text{คะแนนหลัง} - \text{คะแนนก่อน})}{(\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อน})} \times 100$$

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบ

แบ่งออกเป็น 1 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 4 ทำการร่างรูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 การยืนยันรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มอภิปราย กลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่มอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 23 ท่าน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอรูปแบบ โดยการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สมบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารตามรูปแบบการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. กรอบเนื้อหาในการวิเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งของไทยและต่างประเทศ ได้แก่

- 1.1 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ของรูปแบบ
- 1.2 รูปแบบการบริหารโรงเรียน
- 1.3 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.4 การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก
- 1.5 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.6 การหาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.7 เกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)

1.8 การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยนำเนื้อหาที่รวบรวมได้จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ มาวิเคราะห์ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ด้านเนื้อหาทั้ง ความสัมพันธ์ภายใน และความสัมพันธ์ภายนอก เพื่อนำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ และรูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ รูปแบบการบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบสอบถาม

ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบ

การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการบริหาร และเอกสารประกอบการพัฒนา แล้วตรวจสอบความเหมาะสมยืนยันรูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนา แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 ทำการร่างรูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงและเอกสารประกอบการพัฒนา

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ศึกษาได้ไปร่างเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนา โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ วัฒนินท์ ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทาศรี กรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ ลิมาภิรักษ์ ประธานมูลนิธิงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ เลิศไพศาล คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล ประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ กรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรีย์ สุรศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสัตวศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
9. นายประวีณ เขิงสะอาด ผู้อำนวยการโรงเรียนเชิงขั้ววิทยพิทยาคม อำเภอเชิงขั้ว จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความต่างองค์ประกอบที่ศึกษาได้ไปสร้างเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเกิน 0.5 (ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.89 – 1)

ระยะที่ 3 การยืนยันรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

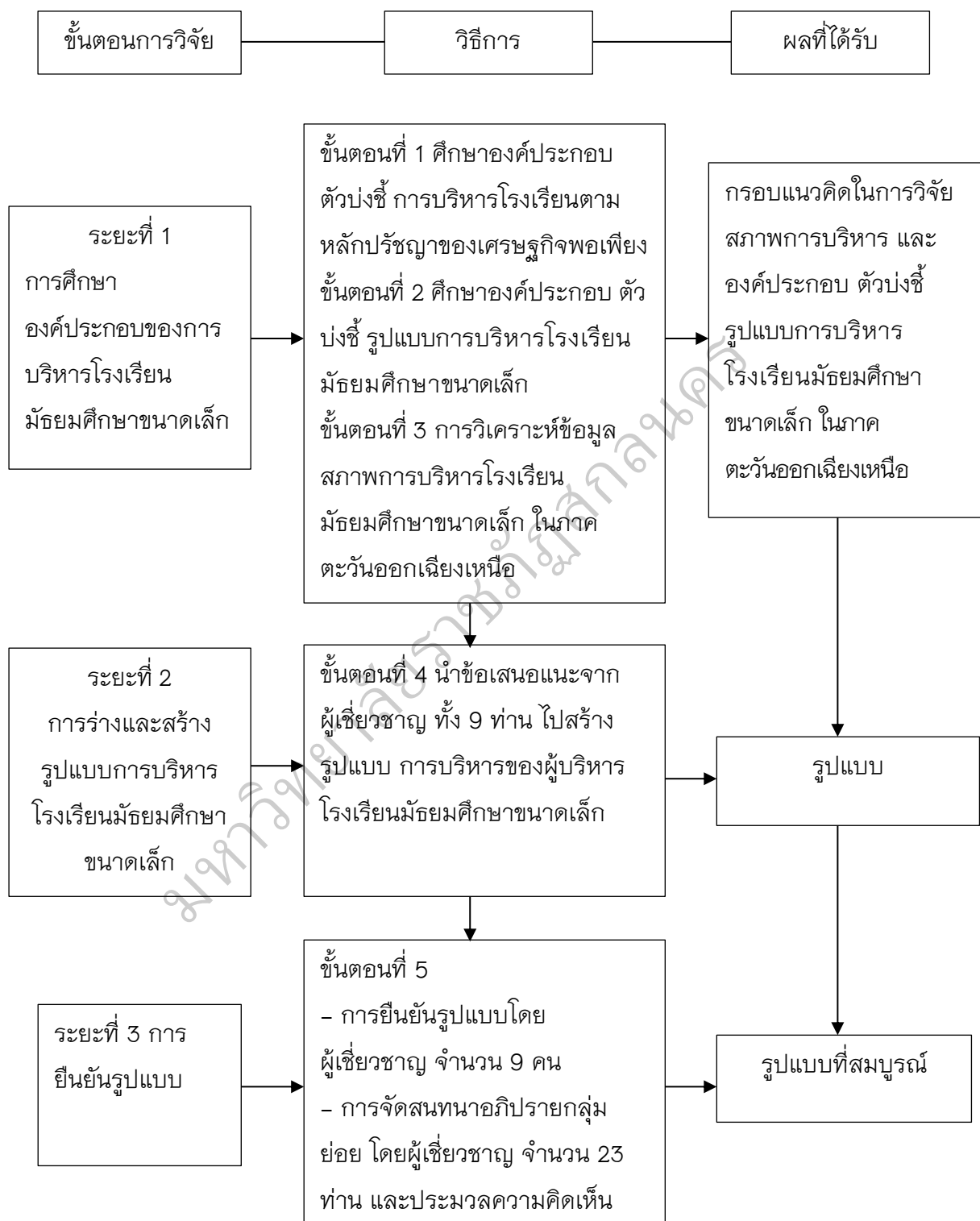
ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 23 ท่าน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอรูปแบบ โดยการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สมบูรณ์

ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการวิจัยในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2559 ถึงเดือนมีนาคม 2560 รวมระยะเวลา 11 เดือน

สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง

ภาพประกอบ 18 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ 6 ขั้นตอน เพื่อตอบคำถามการวิจัย และความมุ่งหมายของการวิจัย โดยอ้างอิงหลักการ และวิธีการวิจัยจากบทที่ 3 ดังนั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงขอนำเสนอให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการวิเคราะห์ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง
2. การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 4 ผลการร่างรูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 9 คน จากนั้นนำร่างรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนา ที่ปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาดำเนินการยืนยันรูปแบบ
3. การยืนยันรูปแบบ โดยการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group

Discussion) การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 23 ท่าน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอรูปแบบ โดยการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สมบูรณ์

4. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์ในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนา การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สมาน อัครภูมิ (2550, หน้า 5); สมาน อัครภูมิ (2550, หน้า 10); ชวลิต เกิดทิพย์ (2550, หน้า 14); กัลยรัตน์ เมืองสง (2550, หน้า 22); นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 75); ทิศนา แคมมณี (2551, หน้า 1); เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2551, หน้า 25 - 28); ปาหนัน กนกวงศ์นุวัฒน์ (2551, หน้า 18); ญัฐศักดิ์ จันทร์ผล (2552, หน้า 125); มาลี สืบกระแส (2552, หน้า 108 - 109); คุณ วงศ์อนันต์ (2553, หน้า 18); ปาริชาติ ชมชื่น (2555, หน้า 10); ศิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 93); คัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 11);

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 12); คำรง มูลป้อม (2557, หน้า 202); ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 31); พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2556, หน้า 92 – 122); พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2556, หน้า 92 – 122); นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 164); นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 173 – 174); Daft (1999, p. 20); Good (2005, p. 177); (Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2006, p. 671); Think exist (2008, p. 1); Torsi and Carroll (1982, p. 163); Brown and Mob erg (1980, หน้า 16 – 17); Stoner and Winkle (1986, หน้า 12); Smith and Other (1980, p. 416); Bush (1986, p. 19); Keeves (1988, pp. 516 – 565); Steiner (2001, p. 25); Brown and Mob erg (1980, pp. 16 – 17) พบว่า ไม่ปรากฏมีหลักเกณฑ์ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของเรื่องหรือปรากฏการณ์ที่ผู้สนใจเกี่ยวกับการจัดองค์การ และการบริหาร (The Model of Organization and Management) ตามแนวคิดของ Brown and Mob erg (1980, pp. 16 – 17) นั้นได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (Systems Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach)

1.2 ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ รูปแบบการบริหารโรงเรียน

มัธยมศึกษาขนาดเล็ก จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของและองค์ประกอบตามรูปแบบของ Brown และ Mob erg ประกอบด้วย

- 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure)
- 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bush (1986, p.19) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบใช้เป็นเกณฑ์ ในการพิจารณารูปแบบองค์กรทางการศึกษา 4 ประการ ได้แก่

- 1) เป้าหมาย 2) โครงสร้างองค์กร 3) สภาพแวดล้อม 4) ภาวะผู้นำ ขณะที่ Keeves (1988, pp. 516 – 565) กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ 1) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) และผลที่ตามมา ซึ่งสามารถพิสูจน์ ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ 3) รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) สร้างความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งการช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ 4) รูปแบบจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Captainships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationship)

ในขณะที่ ชีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 12) สรุปองค์ประกอบรูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบด้วยกันคือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ สอดคล้องกับ สมาน อัครภูมิ (2550, หน้า 10) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบไว้ว่า รูปแบบที่ดีควรมีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบดังนี้ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ 7) ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ดำรง มูลป้อม (2557, หน้า 202) ได้สรุปรูปแบบการพัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีหลากหลายรูปแบบ บางรูปแบบก็คล้ายกัน บางรูปแบบก็แตกต่างกัน และจะใช้รูปแบบใดพัฒนานั้นไม่แน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษา หรือแนวคิดทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้นๆ แต่ละรูปแบบการพัฒนาจะใช้ระยะเวลาการพัฒนาในภาพรวมเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 คือ ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะที่ 2 ระยะทดลองระยะที่ 3 ระยะติดตามผล

จากการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี โครงสร้าง กระบวนการจัดการ และการตัดสินใจสั่งการ โดยองค์ประกอบที่ดีจะต้องสามารถทำนายผลที่พิสูจน์ได้ มีความสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและเชิงโครงสร้าง ตลอดจนช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด และขยายขอบเขตสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงระบบและตามสถานการณ์ (Systems and Contingency Model) ของ Brown and Mob erg เมื่อนำมาผสมผสานประยุกต์ใช้กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี โครงสร้าง กระบวนการจัดการ และการตัดสินใจสั่งการ โดยองค์ประกอบที่ดีจะต้องสามารถทำนายผลที่พิสูจน์ได้ มีความสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและเชิงโครงสร้าง ตลอดจนช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด และขยายขอบเขตสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
<p>1. ด้านการบริหารวิชาการ</p> <p>1.1 ความพอประมาณ</p>	<p>1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน</p> <p>2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>
<p>1.2 ความมีเหตุผล</p>	<p>3. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย</p> <p>4. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย</p>
<p>1.3 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี</p>	<p>5. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้</p> <p>6. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง</p>
<p>1.4 เงื่อนไขความรู้</p>	<p>7. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน</p> <p>8. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
1.5 เงื่อนไขคุณธรรม	9. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการใช้คุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต 10. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	
2.1 ความพอประมาณ	11. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลัก 12. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นการควบคุมภายใน
2.2 ความมีเหตุผล	13. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม 14. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม
2.3 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	15. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ 16. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ
2.4 เงื่อนไขความรู้	17. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล 18. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความรับผิดชอบต่อ คู่ค้า มีประสิทธิภาพ

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
2.5 เจือจางคุณธรรม	19. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ 20. ผู้บริหารงบประมาณมีความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	
3.1 ความพอประมาณ	21. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม 22. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต
3.2 ความมีเหตุผล	23. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรมตรวจสอบได้ 24. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน
3.3 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	25. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน 26. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
3.4 เจือจางความรู้	27. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย 28. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์

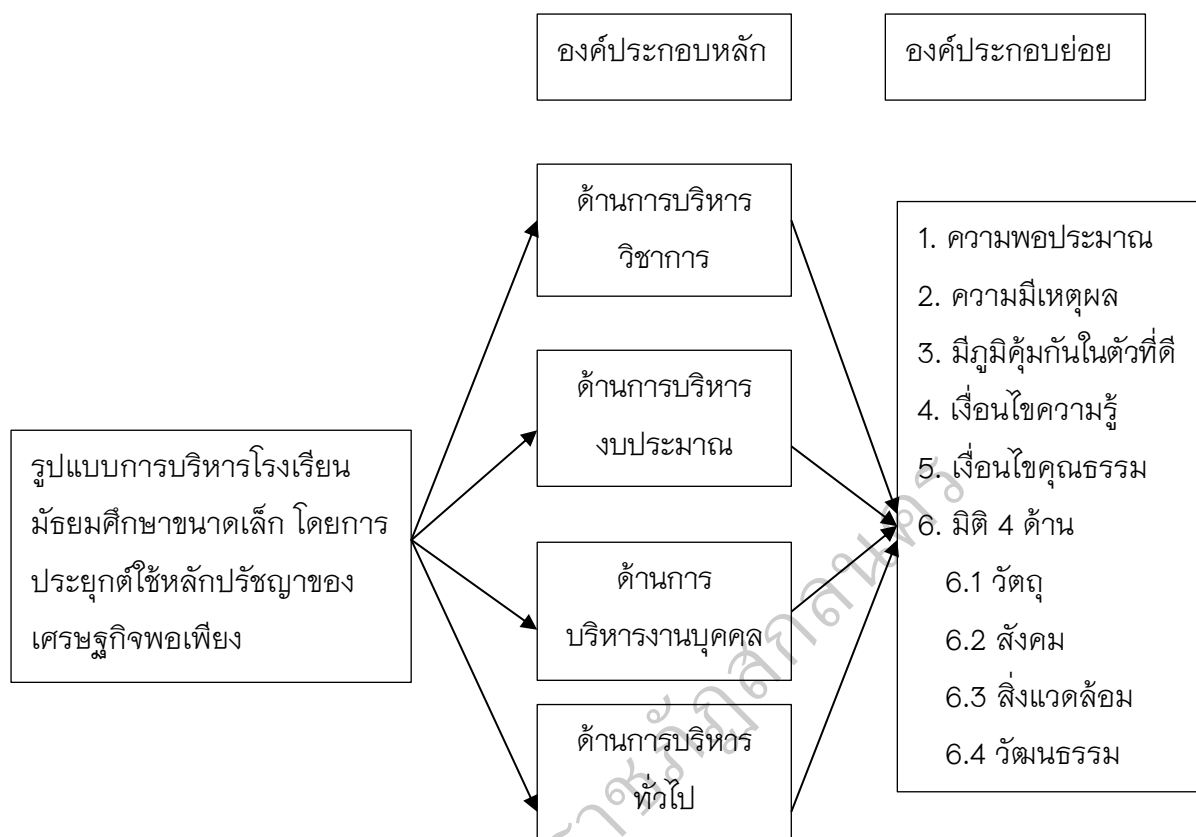
ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
3.5 เงื่อนไขคุณธรรม	29. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย และจรรยาวิชาชีพ 30. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสม ตามระบบคุณธรรม
4. ด้านการบริหารทั่วไป	
4.1 ความพอประมาณ	31. การปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัย พร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า 32. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุด
4.2 ความมีเหตุผล	33. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล 34. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานได้ตามสถานการณ์
4.3 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	35. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก 36. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน
4.4 เงื่อนไขความรู้	37. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน 38. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้
4.5 เงื่อนไขคุณธรรม	39. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษา 40. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากร

จากตาราง 3 ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อยและ 40 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล และ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก มี 5 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) เงื่อนไขความรู้ 5) เงื่อนไขคุณธรรม 6) มิติ 4 ด้าน (วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 19

จากตาราง 3 สามารถสรุปองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 19 ผลการศึกษาองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย
รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนประกอบด้วย 5
องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เอกสาร
ประกอบการพัฒนา 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การติดตามผลและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบการบริหารโรงเรียน และวิธีการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบในการจัดทำแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 297 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ จำนวน 59 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 59 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 59 คน รวม 297 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังตาราง 4 – 9

ตาราง 4 สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านที่	สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการปฏิบัติ (N = 297)		
		\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า
1	สภาพการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงกับการบริหารวิชาการ	4.11	.71	มาก
2	สภาพการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงกับการบริหารงบประมาณ	4.08	.74	มาก
3	สภาพการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงกับการบริหารงานบุคคล	4.01	.74	มาก
4	สภาพการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงกับการบริหารทั่วไป	4.06	.73	มาก
รวม		4.07	.73	มาก

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 4.11$) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.01$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

ข้อที่	สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	ระดับการปฏิบัติ (N = 297)		
		\bar{x}	S.D.	การแปลค่า
1. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ				
ความพอประมาณ	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน	4.14	.67	มาก
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.08	.75	มาก
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย	4.08	.71	มาก
	2. เลือกลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย	4.03	.68	มาก
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้	4.15	.73	มาก
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง	4.18	.66	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	ระดับการปฏิบัติ (N = 297)		
		\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า
1. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ				
เงื่อนไข ความรู้	1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.10	.70	มาก
	2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.08	.72	มาก
เงื่อนไข คุณธรรม	1. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษอบรม เพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ	4.18	.75	มาก
	2. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อ ประโยชน์ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมี ความสุขและยั่งยืน	4.07	.71	มาก
รวม		4.11	.71	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์ประกอบย่อย มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตัวบ่งชี้ กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง และองค์ประกอบย่อย เงื่อนไขคุณธรรม ตัวบ่งชี้ ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษอบรม เพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ($\bar{x} = 4.18$) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบย่อย ความมีเหตุผล ตัวบ่งชี้ เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย ($\bar{x} = 4.03$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงกับการบริหารงบประมาณ

ข้อที่	สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	ระดับการปฏิบัติ (N = 297)		
		\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า
1. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ				
ความ พอประมาณ	1. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหาร งบประมาณโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลัก	4.16	.67	มาก
	2. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นการ ควบคุมภายใน	4.02	.79	มาก
ความมี เหตุผล	1. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม	4.12	.75	มาก
	2. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม	4.10	.74	มาก
มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้ งบประมาณ	4.21	.70	มาก
	2. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้าน งบประมาณ	4.04	.77	มาก
เงื่อนไข ความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มี ความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตามหลัก ธรรมาภิบาล	4.05	.72	มาก
	2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความรับผิดชอบต่อ คู่คุณค่า มีประสิทธิภาพ	3.99	.77	มาก
เงื่อนไข คุณธรรม	1. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	3.96	.79	มาก
รวม		4.08	.74	มาก

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารงบประมาณ มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์ประกอบย่อย มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตัวบ่งชี้ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ ($\bar{x} = 4.21$) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบย่อย เงื่อนไขคุณธรรม ตัวบ่งชี้ การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 3.96$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล

ข้อที่	สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	ระดับการปฏิบัติ (N = 297)		
		\bar{x}	S.D.	การแปลค่า
1. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล				
ความพอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม	3.96	.78	มาก
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต	3.99	.79	มาก
ความมีเหตุผล	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรมตรวจสอบได้	3.98	.73	มาก
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.09	.73	มาก
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน	4.03	.73	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	ระดับการปฏิบัติ (N = 297)		
		\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า
1. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล				
	2. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของ โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่าง ต่อเนื่อง	4.06	.72	มาก
เงื่อนไข ความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย	3.98	.74	มาก
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์	4.00	.70	มาก
เงื่อนไข คุณธรรม	1. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมี วินัย และจรรยาวิชาชีพ	4.02	.74	มาก
	2. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่าง เหมาะสม ตามระบบคุณธรรม	4.07	.76	มาก
รวม		4.02	.74	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการ
ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารงานบุคคล มีระดับการ
ปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า
องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์ประกอบย่อย เงื่อนไขคุณธรรม ตัวบ่งชี้ การ
พิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสม ตามระบบคุณธรรม ($\bar{x} = 4.07$) ส่วน
องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบย่อย ความพอประมาณ ตัวบ่งชี้
ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ($\bar{x} = 3.96$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงกับการบริหารทั่วไป

ข้อที่	สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	ระดับการปฏิบัติ (N = 297)		
		\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า
1. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป				
ความ พอประมาณ	1. การปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัย พร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า	4.07	.75	มาก
	2. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุด	4.00	.76	มาก
ความมี เหตุผล	1. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียน อย่างสมเหตุสมผล	4.04	.72	มาก
	2. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการ บริหารงานได้ตามสถานการณ์	3.95	.76	มาก
มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	1. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ของงานเป็นหลัก	4.07	.71	มาก
	2. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความ ปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน	4.15	.74	มาก
เงื่อนไข ความรู้	1. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน	4.07	.71	มาก
	2. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยี สารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.07	.69	มาก
เงื่อนไข คุณธรรม	1. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และ ทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหาร จัดการสถานศึกษา	4.10	.71	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	ระดับการปฏิบัติ (N = 297)		
		\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า
1. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป				
	2. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากร	4.08	.72	มาก
รวม		4.06	.73	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์ประกอบย่อย มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตัวบ่งชี้เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน ($\bar{x} = 4.15$) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบย่อย ความมีเหตุผล ตัวบ่งชี้ การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานได้ตามสถานการณ์ ($\bar{x} = 3.95$)

จะเห็นได้ว่าสภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 งาน พบว่า มีการประยุกต์ใช้กับการบริหารงานวิชาการมากที่สุด ($\bar{x} = 4.11$) รองลงมา คือ การบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.08$) การบริหารทั่วไป ($\bar{x} = 4.06$) และ การบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.02$) ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการทำเอกสารประกอบการพัฒนา จึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุดมาเป็นอันดับแรก ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 การเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย เพื่อจัดทำเอกสารประกอบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับ ความสำคัญ	องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	จำนวนตัว บ่งชี้
1	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.02$)	1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุ 3. เงื่อนไขความรู้	2 1 1
2	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ($\bar{x} = 4.06$)	1. ความมีเหตุผล	1
3	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.08$)	1. เงื่อนไขคุณธรรม 2. เงื่อนไขคุณธรรม	1 1
4	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 4.11$)	1. ความมีเหตุผล	1

จากตาราง 9 พบว่า ในการจัดทำเอกสารประกอบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรียงลำดับเล่มที่เอกสารตามลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหลัก คือ เล่มที่ 1 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.02$) เล่มที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ($\bar{x} = 4.06$) เล่มที่ 3 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.08$) และเล่มที่ 4 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 4.11$) โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญ

โดยองค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ยน้อย แสดงว่ามีการปฏิบัติน้อย จึงสมควรได้รับการพัฒนา ก่อนและใช้เวลาในการพัฒนามาก จึงเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนาเป็นลำดับที่ 1 ส่วนองค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ยมากขึ้น แสดงว่ามีการปฏิบัติมาก จึงสมควรเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนาเป็นลำดับถัดมาตามลำดับ

จากผลการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ของรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้นำประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนา และวิธีการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มาสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบ โดยหลังจากร่างและสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเอกสารประกอบการพัฒนา จำนวน 4 เล่ม เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นจึงทำการยืนยันรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และเอกสารประกอบการพัฒนาที่ได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

ระยะที่ 2 ผลการร่างและสร้างรูปแบบ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาร่างและสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เอกสารประกอบการพัฒนา 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การติดตามผลและประเมินผล และยืนยันรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน

1. หลักการของรูปแบบ

หลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักการดังนี้

1.1 เป็นการส่งเสริมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมอภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยอาศัยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้วางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการทำงานและความต้องการของชีวิต จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารตนเอง

1.3 ใช้หลักการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามตัวแบบ และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ภายใต้เงื่อนไขของความรู้ ควบคู่คุณธรรม อันจะนำไปสู่ความสมดุลของการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ สืบต่อไป

2. จุดมุ่งหมายของรูปแบบ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจุดมุ่งหมายดังนี้

2.1 เพื่อใช้เป็นการส่งเสริมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 เพื่อใช้หลักการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมอภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยอาศัยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้วางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการทำงานและความต้องการของชีวิต จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารตนเอง

2.3 เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหาร โดยใช้หลักการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามตัวแบบ และนำไปประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานต่างๆ โดยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแส

ในยุคโลกาภิวัตน์ ภายใต้เงื่อนไขของความรู้คู่คุณธรรม อันจะนำไปสู่ความสมดุลของการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ สืบต่อไป

3. เนื้อหาของรูปแบบ

เนื้อหาของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งหมดจำนวน 4 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล
- เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ
- เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป
- เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

4. กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 3 ระยะ (รวม 450 ชั่วโมง) ดังนี้

- ระยะที่ 1 การศึกษาคู่มือเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน
 - 1.1 ใช้เวลาในการศึกษาคู่มือสัปดาห์ละ 5 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง (รวม 22 วัน 132 ชั่วโมง) โดยกำหนดเป็นกิจกรรม ดังนี้
 - 1.2 ใช้เวลาในการพัฒนา 1 ภาคเรียน (ประมาณ 4 เดือน) หรืออย่างน้อย 450 ชั่วโมง
 - 1.3 ประเมินภาวะผู้นำของตนเอง และประเมินภาวะผู้นำโดยบุคลากรภายในโรงเรียน ก่อนการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ระยะที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 5 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์)
 - 2.2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง

จำนวน 1 สัปดาห์)

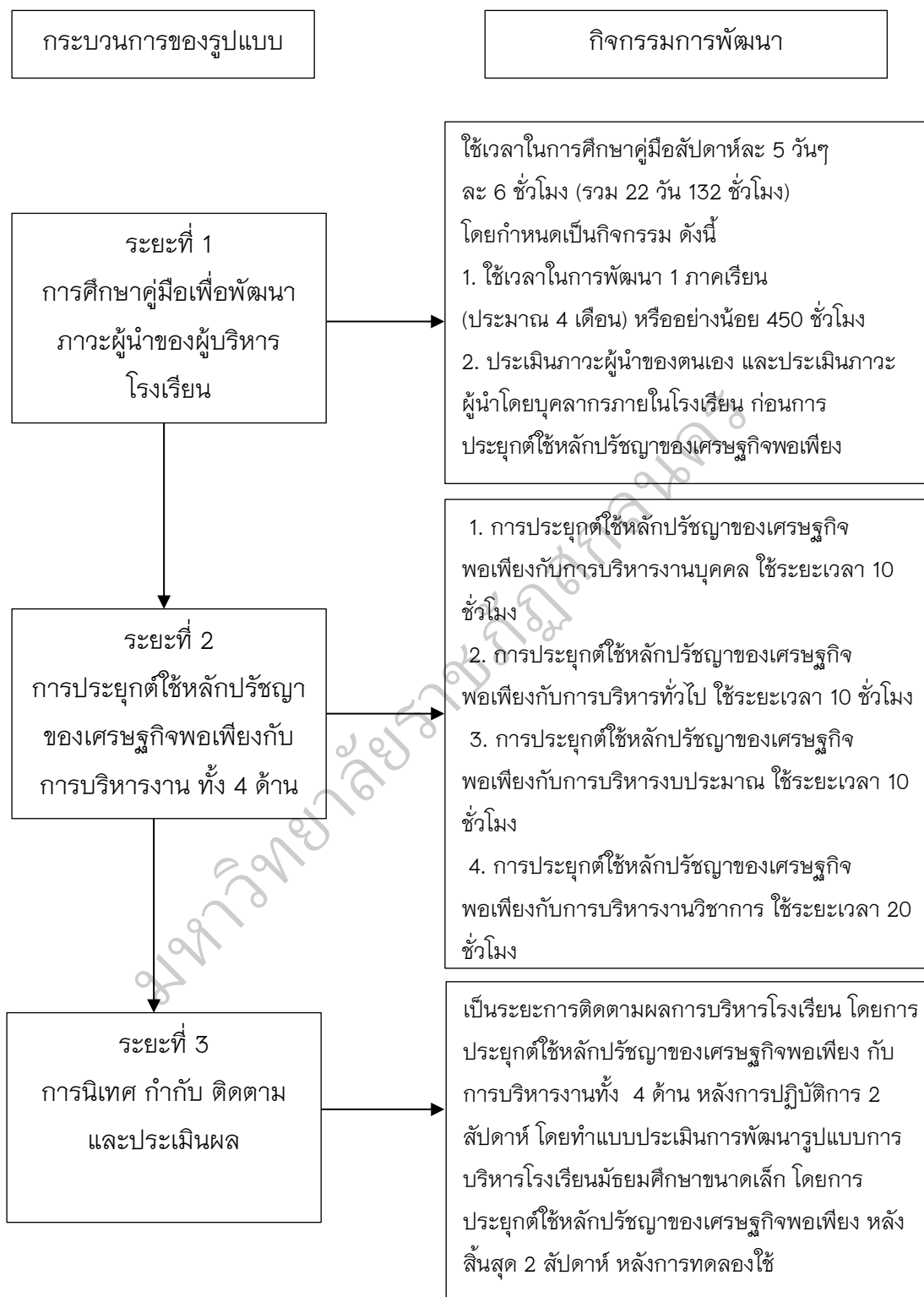
2.3 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหาร
งบประมาณ ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง
จำนวน 1 สัปดาห์)

2.4 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการ
บริหารงานวิชาการ ใช้ระยะเวลา 20 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง
จำนวน 2 สัปดาห์)

ระยะที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

เป็นระยะการติดตามผลการบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน หลังการปฏิบัติการ 2
สัปดาห์ โดยทำแบบประเมินการพัฒนาารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังสิ้นสุด 2 สัปดาห์ หลังการ
ทดลองใช้

สรุป กระบวนการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มี 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาคู่มือเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ระยะ
ที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่
ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการ
บริหารวิชาการ ระยะที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ซึ่งสามารถสรุปได้
ดังภาพประกอบ 20

ภาพประกอบ 20 กระบวนการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. การติดตามผลและประเมินผล

การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบการบริการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาคู่มือเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้เวลาในการศึกษาคู่มือสัปดาห์ละ 5 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง (รวม 22 วัน 132 ชั่วโมง) ใช้เวลาในการพัฒนา 1 ภาคเรียน (ประมาณ 4 เดือน) หรืออย่างน้อย 450 ชั่วโมง ในระยะก่อนการประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในปีการศึกษา 2559 ผู้บริหารทำการประเมินตนเอง และบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นผู้ประเมิน

ระยะที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ในปีการศึกษา 2559 ได้แก่ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

ระยะที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตามผล และประเมินผล การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน โดยมีการประเมินระยะติดตามผลหลังการทดลองปฏิบัติการ 2 สัปดาห์ โดยการใช้แบบประเมินตนเอง หลังการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ในปีการศึกษา 2559

ตาราง 10 แสดงผลการประเมินรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาการบริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการ
ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (N = 9)

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N = 9)		ระดับ คุณภาพ
		\bar{x}	S.D.	
1	หลักการของรูปแบบ	4.44	.53	มาก
2	จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.44	.53	มาก
3	เอกสารประกอบการพัฒนา	4.02	.55	มาก
	3.1 เล่มที่ 1 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล	4.07	.55	มาก
	1) ระยะเวลา	4.02	.55	มาก
	2) เนื้อหา	4.33	.50	มาก
	3) สื่อประกอบการดำเนินงาน	4.00	.50	มาก
	4) ขั้นตอนการดำเนินงาน	3.89	.60	มาก
	5) วัตถุประสงค์	4.33	.50	มาก
	6) การประเมินผล	4.00	.50	มาก
	3.2 เล่มที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป	3.99	.54	มาก
	1) ระยะเวลา	4.33	.50	มาก
	2) เนื้อหา	3.89	.60	มาก
	3) สื่อประกอบการดำเนินงาน	4.00	.71	มาก
	4) ขั้นตอนการดำเนินงาน	3.89	.60	มาก
	5) วัตถุประสงค์	4.33	.50	มาก
	6) การประเมินผล	3.89	.60	มาก

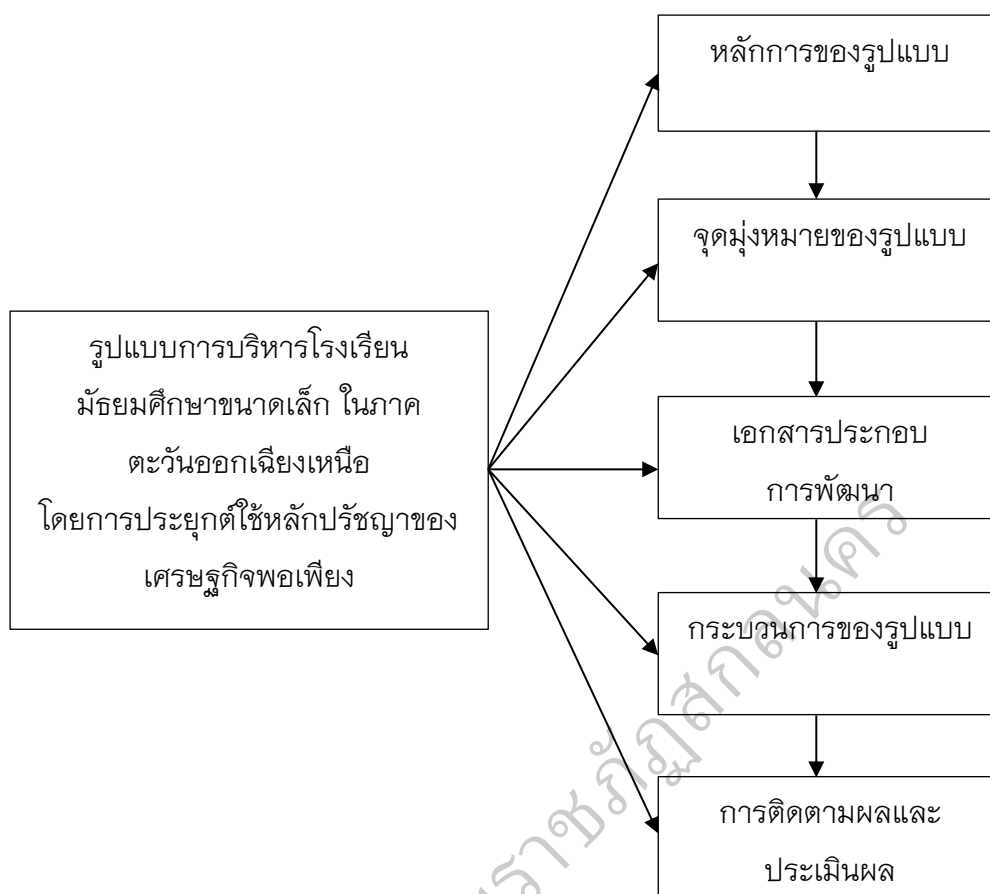
ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N = 9)		ระดับ คุณภาพ
		\bar{x}	S.D.	
	3.3 เล่มที่ 3 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหาร งบประมาณ	4.06	.57	มาก
	1) ระยะเวลา	4.02	.55	มาก
	2) เนื้อหา	4.11	.78	มาก
	3) สื่อประกอบการดำเนินงาน	4.00	.71	มาก
	4) ขั้นตอนการดำเนินงาน	4.00	.71	มาก
	5) วัตถุประสงค์	4.33	.50	มาก
	6) การประเมินผล	4.00	.71	มาก
	3.4 เล่มที่ 4 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ	3.98	.55	มาก
	1) ระยะเวลา	4.33	.50	มาก
	2) เนื้อหา	4.00	.71	มาก
	3) สื่อประกอบการดำเนินงาน	3.89	.60	มาก
	4) ขั้นตอนการดำเนินงาน	3.89	.60	มาก
	5) วัตถุประสงค์	4.22	.44	มาก
	6) การประเมินผล	4.00	.71	มาก
4	กระบวนการของรูปแบบ	4.22	.67	มาก
	4.1 ระยะก่อนปฏิบัติการ	4.22	.67	มาก
	4.2 ระยะปฏิบัติการ	4.22	.67	มาก
	4.3 ระยะติดตามผล	4.22	.67	มาก
5	การติดตามผลและประเมินผล	4.22	.67	มาก
	รวม	4.10	.60	มาก

จากตาราง 10 ผลการประเมินรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (N = 9) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านหลักการ และด้านจุดมุ่งหมาย ($\bar{x} = 4.44$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เอกสารประกอบการพัฒนา ($\bar{x} = 4.02$)

เมื่อพิจารณาเอกสารประกอบการพัฒนาทั้ง 4 เล่ม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกเล่ม โดยเล่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เล่มที่ 1 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.07$) ส่วนรองลงมา ได้แก่ เล่มที่ 3 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.06$) เล่มที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ($\bar{x} = 3.99$) และ เล่มที่ 4 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 3.98$)

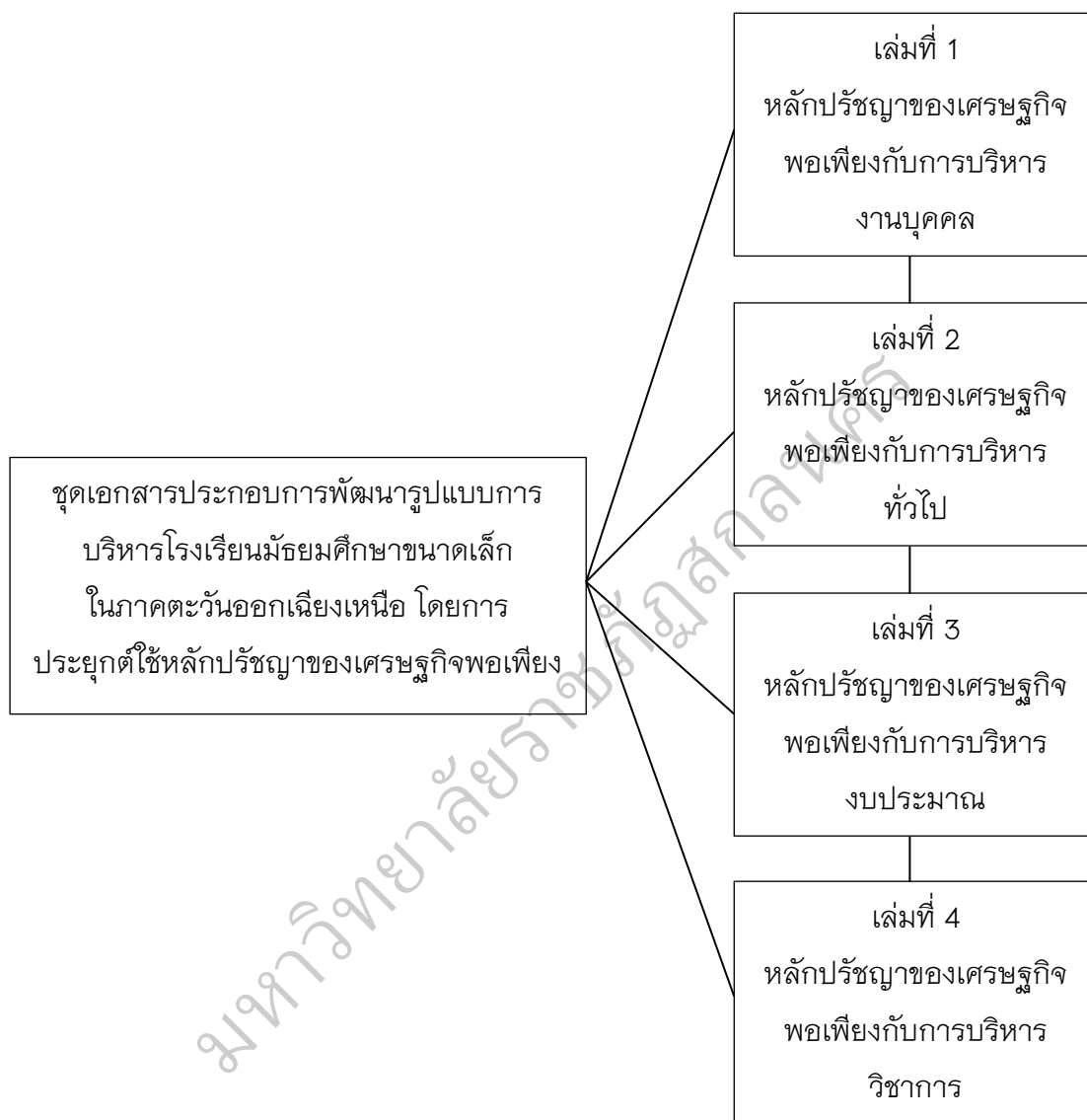
สรุป จากเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ ดังภาพประกอบ 21

ภาพประกอบ 21 รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชุดเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 เล่ม โดยการเรียงลำดับเล่มที่ จากค่าเฉลี่ยน้อยไปหาค่าเฉลี่ยมาก และค่าเฉลี่ยน้อยจะใช้เวลาในการพัฒนามากกว่าและได้รับการพัฒนามาก่อน ได้แก่ เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ นอกจากนี้ เอกสารประกอบการพัฒนาแต่ละเล่ม มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหา 3) สื่อประกอบการดำเนินงาน 4) ขั้นตอนการดำเนินงาน และ 5) การติดตามผลและ

ประเมินผลซึ่งสามารถสรุปชุดเอกสารประกอบการพัฒนาได้ นำเสนอด้งภาพประกอบ 22

ภาพประกอบ 22 ชุดเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 3 ผลการยืนยันรูปแบบ โดยการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ขั้นตอนที่ 5 สนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 23 ท่าน และประมวลความคิดเห็น ซึ่งรายละเอียดเนื้อหาคู่มือการพัฒนาประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแสดงผลการยืนยันรูปแบบ ได้ดังนี้

1. ผลการยืนยันรูปแบบเชิงปริมาณ สามารถได้ดังตาราง 11 – 20

ตาราง 11 แสดงเนื้อหาคู่มือการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คู่มือการใช้	เนื้อหา							โดยรวม
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 23)	ระยะเวลา	หลักการ	จุดมุ่งหมาย	กระบวนการ	การติดตามผลและประเมินผล	เอกสารประกอบการพัฒนา	
รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	คนที่ 1	4	5	5	4	5	4	
	คนที่ 2	5	4	5	5	5	5	
	คนที่ 3	4	5	4	5	5	5	
	คนที่ 4	4	5	5	5	5	5	
	คนที่ 5	5	5	5	4	4	4	
	คนที่ 6	4	5	5	5	5	5	
	คนที่ 7	5	5	5	5	5	5	
	คนที่ 8	4	5	5	5	5	4	
	คนที่ 9	5	5	4	4	4	4	
	คนที่ 10	4	5	5	5	5	4	
	คนที่ 11	5	5	5	5	4	4	

จากตาราง 11 พบว่า เนื้อหาคู่มือการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$) เนื้อหาคู่มือที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ หลักการของ รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.96$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ระยะเวลา ของรูปแบบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.43$)

ตาราง 12 แสดงเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล

การพัฒนา	เนื้อหา							โดยรวม
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 25)	คู่มือการใช้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	สื่อประกอบ	ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม	
เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียงกับการ บริหาร งานบุคคล	คนที่ 1	5	5	4	5	4	5	4
	คนที่ 2	4	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 3	5	4	5	4	4	4	4
	คนที่ 4	4	5	5	5	4	5	5
	คนที่ 5	4	4	4	4	5	5	5
	คนที่ 6	5	4	5	4	4	4	4
	คนที่ 7	4	4	4	4	5	5	5
	คนที่ 8	4	5	4	5	4	4	4
	คนที่ 9	5	4	5	5	4	4	5
	คนที่ 10	5	5	5	4	5	5	4
	คนที่ 11	4	5	5	5	4	4	4
	คนที่ 12	5	4	5	4	4	5	4
	คนที่ 13	4	5	5	4	5	5	4
	คนที่ 14	5	4	5	5	4	4	4
	คนที่ 15	4	5	5	5	4	4	5
	คนที่ 16	4	5	5	4	5	5	4
	คนที่ 17	5	5	5	5	5	5	4

ตาราง 12 (ต่อ)

การพัฒนา	เนื้อหา							โดยรวม
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 23)	คู่มือการใช้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	สื่อประกอบ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	
คนที่ 18	4	5	5	5	5	4	5	5
คนที่ 19	5	5	5	5	5	5	5	4
คนที่ 20	4	5	5	5	4	5	4	5
คนที่ 21	5	4	5	5	5	5	5	4
คนที่ 22	5	5	5	5	4	4	4	5
คนที่ 23	5	5	5	5	5	5	5	4
\bar{X}	4.52	4.68	4.83	4.57	4.48	4.61	4.39	4.58
S.D.	0.51	0.48	0.39	0.51	0.51	0.50	0.50	0.48
การแปลค่า	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า เนื้อหาเล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การติดตามผล ($\bar{x} = 4.39$)

ตาราง 13 แสดงเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป

การพัฒนา	เนื้อหา							โดยรวม
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 23)	คู่มือการใช้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	สื่อประกอบ	ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม	
เล่มที่ 2 หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงกับการ บริหารทั่วไป	คนที่ 1	5	5	5	5	5	5	4
	คนที่ 2	5	5	5	5	5	5	4
	คนที่ 3	5	4	4	5	5	5	4
	คนที่ 4	4	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 5	5	4	5	5	5	5	5
	คนที่ 6	5	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 7	5	4	4	5	5	5	4
	คนที่ 8	5	5	5	5	5	5	4
	คนที่ 9	4	4	5	5	5	5	5
	คนที่ 10	5	5	5	5	5	5	4
	คนที่ 11	5	4	4	4	4	5	5
	คนที่ 12	5	4	5	4	5	4	4
	คนที่ 13	5	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 14	5	5	5	4	5	4	4
	คนที่ 15	4	5	5	5	4	5	5
	คนที่ 16	5	5	5	4	5	5	4
	คนที่ 17	4	5	5	4	5	5	5
	คนที่ 18	5	5	5	4	5	4	5
	คนที่ 19	5	5	5	4	4	4	4
	คนที่ 20	5	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 21	4	5	5	4	5	5	5

ตาราง 13 (ต่อ)

เล่มที่ 2 หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงกับการ บริหารทั่วไป	เนื้อหา							โดยรวม	
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 23)	คู่มือการใช้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	สื่อประกอบ	ขั้นตอนการดำเนินงาน		การติดตามผล
	คนที่ 22	5	5	5	5	4	5		5
	คนที่ 23	5	4	5	5	5	5		5
\bar{X}	4.78	4.70	4.87	4.65	4.83	4.83	4.57	4.74	
S.D.	0.42	0.47	0.34	0.49	0.39	0.39	0.51	0.43	
การแปลค่า	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	

จากตาราง 13 พบว่า เนื้อหาเล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การติดตามผล ($\bar{x} = 4.57$)

ตาราง 14 แสดงเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ

การพัฒนา	เนื้อหา							โดยรวม
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 23)	คู่มือการใช้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	สื่อประกอบ	ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม	
เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียงกับการ บริหาร งบประมาณ	คนที่ 1	5	5	5	5	5	5	4
	คนที่ 2	5	4	5	5	5	5	5
	คนที่ 3	5	5	5	5	5	5	4
	คนที่ 4	4	5	4	4	5	4	5
	คนที่ 5	5	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 6	4	4	5	5	5	4	4
	คนที่ 7	5	4	5	4	4	4	4
	คนที่ 8	4	5	4	5	5	5	5
	คนที่ 9	5	5	5	4	5	5	4
	คนที่ 10	5	4	5	4	5	4	4
	คนที่ 11	5	5	4	5	5	5	4
	คนที่ 12	5	4	5	4	4	4	4
	คนที่ 13	4	5	5	5	5	4	5
	คนที่ 14	5	4	5	5	5	4	4
	คนที่ 15	4	4	5	4	4	5	5
	คนที่ 16	5	5	5	4	5	4	4
	คนที่ 17	5	4	5	5	5	4	5
	คนที่ 18	4	5	5	5	4	5	5
	คนที่ 19	5	4	5	5	5	4	4
	คนที่ 20	4	5	4	4	4	5	5
	คนที่ 21	5	5	5	5	5	5	4

ตาราง 14 (ต่อ)

เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง กับการ งบประมาณ	เนื้อหา							โดย รวม	
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 23)	คู่มือการใช้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	สื่อประกอบ	ขั้นตอนการดำเนินงาน		การติดตามผล
	คนที่ 22	5	5	4	4	5	4		5
	คนที่ 23	5	4	5	5	5	5		4
\bar{X}	4.70	4.57	4.78	4.61	4.78	4.52	4.43	4.62	
S.D.	0.47	0.51	0.42	0.50	0.42	0.51	0.51	0.47	
การแปลค่า	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	

จากตาราง 14 พบว่า เนื้อหาเล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ สื่อประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.78$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การติดตามผล ($\bar{x} = 4.43$)

ตาราง 15 แสดงเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

การพัฒนา	เนื้อหา							โดยรวม
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 23)	คู่มือการใช้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	สื่อประกอบ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	
เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียงกับการ บริหารวิชาการ	คนที่ 1	5	5	5	5	4	5	4
	คนที่ 2	4	5	4	5	4	5	5
	คนที่ 3	5	4	5	5	5	5	5
	คนที่ 4	5	5	5	5	4	5	5
	คนที่ 5	4	4	5	4	5	4	4
	คนที่ 6	5	5	5	5	5	4	4
	คนที่ 7	4	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 8	5	4	4	5	5	5	4
	คนที่ 9	5	5	5	4	4	4	5
	คนที่ 10	5	5	5	5	5	5	4
	คนที่ 11	5	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 12	5	5	4	5	4	4	4
	คนที่ 13	5	4	5	5	5	5	5
	คนที่ 14	5	4	5	4	4	4	4
	คนที่ 15	4	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 16	5	4	5	5	5	5	5
	คนที่ 17	4	5	5	4	5	4	4
	คนที่ 18	5	5	5	5	4	5	4
	คนที่ 19	5	5	5	5	5	5	5
	คนที่ 20	5	5	5	4	5	5	4
	คนที่ 21	4	5	5	5	5	4	5

ตาราง 15 (ต่อ)

เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียงกับการ บริหารวิชาการ	เนื้อหา							โดยรวม	
	ผู้เชี่ยวชาญ (N = 23)	คู่มือการใช้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	สื่อประกอบ	ขั้นตอนการดำเนินงาน		การติดตามผล
	คนที่ 22	5	5	5	5	4	5		4
	คนที่ 23	5	5	5	5	5	4		5
\bar{X}	4.74	4.74	4.87	4.78	4.65	4.65	4.52	4.70	
S.D.	0.45	0.45	0.34	0.42	0.49	0.49	0.51	0.45	
การแปลค่า	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	

จากตาราง 15 พบว่า เนื้อหาเล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การติดตามผล ($\bar{x} = 4.52$)

สรุป ผลการตรวจสอบคู่มือ และรูปแบบ ในระยะที่ 3 แสดงให้เห็นว่าคู่มือ และรูปแบบ ที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 23 คน มีความเหมาะสม ดังตาราง 16 ดังนี้

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยคู่มือการใช้ที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ

ที่	ด้าน/รายการ	ค่าสถิติ (N = 23)		
		\bar{X}	S.D.	การแปลค่า
1	ระยะเวลาของรูปแบบ	4.43	0.51	มาก
2	หลักการของรูปแบบ	4.96	0.21	มากที่สุด
3	จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด
4	กระบวนการของรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด
5	การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ	4.57	0.51	มากที่สุด
6	เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ	4.57	0.51	มากที่สุด
รวม		4.69	0.84	มากที่สุด

จากตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยคู่มือการใช้ที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ 23 คน ผลการประเมิน พบว่า คู่มือการใช้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.96$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระยะเวลาของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.43$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล

ที่	ด้าน/รายการ	ค่าสถิติ (N = 23)		
		\bar{X}	S.D.	การแปลค่า
1	คู่มือการใช้รูปแบบ	4.52	0.51	มากที่สุด
2	ระยะเวลาของรูปแบบ	4.68	0.48	มากที่สุด
3	หลักการของรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด
4	จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.57	0.51	มากที่สุด
5	กระบวนการของรูปแบบ	4.48	0.51	มากที่สุด
6	การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ	4.61	0.50	มากที่สุด
7	เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ	4.39	0.50	มาก
รวม		4.58	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ 23 คน ผลการประเมิน พบว่า คู่มือการใช้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.83$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ ($\bar{x} = 4.39$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป

ที่	ด้าน/รายการ	ค่าสถิติ (N = 23)		
		\bar{X}	S.D.	การแปลค่า
1	คู่มือการใช้รูปแบบ	4.78	0.42	มากที่สุด
2	ระยะเวลาของรูปแบบ	4.70	0.47	มากที่สุด
3	หลักการของรูปแบบ	4.87	0.34	มากที่สุด
4	จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.65	0.49	มากที่สุด
5	กระบวนการของรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด
6	การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด
7	เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ	4.57	0.51	มากที่สุด
รวม		4.74	0.43	มากที่สุด

จากตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ 23 คน ผลการประเมินพบว่า คู่มือการใช้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.87$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ ($\bar{x} = 4.57$)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหาร
งบประมาณ

ที่	ด้าน/รายการ	ค่าสถิติ (N = 23)		
		\bar{X}	S.D.	การแปลค่า
1	คู่มือการใช้รูปแบบ	4.70	0.47	มากที่สุด
2	ระยะเวลาของรูปแบบ	4.57	0.51	มากที่สุด
3	หลักการของรูปแบบ	4.78	0.42	มากที่สุด
4	จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.61	0.50	มากที่สุด
5	กระบวนการของรูปแบบ	4.78	0.42	มากที่สุด
6	การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ	4.52	0.51	มากที่สุด
7	เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ	4.43	0.51	มาก
รวม		4.62	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ 23 คน ผลการประเมิน พบว่า คู่มือการใช้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการของรูปแบบ และกระบวนการของรูปแบบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.78$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ ($\bar{x} = 4.43$)

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหาร
วิชาการ

ที่	ด้าน/รายการ	ค่าสถิติ (N = 23)		
		\bar{X}	S.D.	การแปลค่า
1	คู่มือการใช้รูปแบบ	4.74	0.45	มากที่สุด
2	ระยะเวลาของรูปแบบ	4.74	0.45	มากที่สุด
3	หลักการของรูปแบบ	4.87	0.34	มากที่สุด
4	จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.78	0.42	มากที่สุด
5	กระบวนการของรูปแบบ	4.65	0.49	มากที่สุด
6	การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ	4.65	0.49	มากที่สุด
7	เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ	4.52	0.51	มากที่สุด
รวม		4.70	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ 23 คน ผลการประเมิน พบว่า คู่มือการใช้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.87$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ ($\bar{x} = 4.52$)

2. การหาประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ดังนี้

จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 23 คน ได้ทำการประเมิน และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขคู่มือ และรูปแบบการพัฒนา ทั้ง 4 เล่ม ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. คู่มือการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ในส่วนของเนื้อของคู่มือการใช้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงแก้ไขจำนวนชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

1.2 การอ้างอิงของเอกสาร ผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารอ้างอิง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขให้ถูกต้องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

1.3 เนื้อหาบางส่วนที่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไข

1.3.1 ตัวบ่งชี้ ให้เปลี่ยนเป็น ตัวบ่งชี้

1.3.2 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ให้เปลี่ยนเป็น 3 หลักการ 2 เงื่อนไข

1.3.3 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เพิ่มเติมความสมดุล 4 มิติ ได้แก่ วัตถุประสงค์ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

2. เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการสรุปให้เกิดความชัดเจน เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับการบริหารงานบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความชัดเจนแล้ว

3. เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในเรื่องของระยะเวลาของรูปแบบ เอกสารประกอบการพัฒนา รูปแบบ และการสรุปให้เกิดความชัดเจนสำหรับการนำไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความชัดเจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

4. เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำ ดังนี้

4.1 ควรอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ ในการนำไปบริหาร

4.2 ควรปรับปรุงเรื่องระยะเวลาในการนำไปปฏิบัติให้เกิดความเหมาะสม ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

5. เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำว่าการบริหารโรงเรียน เป้าหมายสำคัญที่สุดคือการพัฒนา นักเรียน และให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับการบริหารวิชาการ เป็นเรื่องที่ต้องนำลงสู่การปฏิบัติให้เข้าถึงนักเรียนให้มากที่สุด จึงควรกำหนดระยะเวลาให้มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไข

เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้การสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันรูปแบบ โดยมีผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 23 คน ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอประเด็นหลักๆ จากการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย ดังนี้

1. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายละเอียด ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ได้ให้ข้อคิด ดังนี้

“คู่มือการใช้ เป็นการอธิบายเนื้อหา วิธีการ ในการใช้รูปแบบ เพื่อพัฒนาการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานด้านต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ จุดมุ่งหมายของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และการติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ ซึ่งคิดว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว”

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“เห็นด้วยกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์กับงานด้านต่างๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก “

(เสถียร แสนอุบล, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หากมีการนำรูปแบบไปใช้เป็นระบบเครือข่ายโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียน จะสามารถเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อระบบการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น”

(ธนิต ทองอาจ, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“หากมีการนำรูปแบบไปให้ครูในโรงเรียนร่วมกันทำ PLC ในแต่ละกลุ่มงาน แต่ละงาน ก่อนที่จะนำลงไปสู่ผู้เรียน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมปฏิบัติ ร่วมวัดผลและประเมินผล ยิ่งจะก่อให้เกิดการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น”

(ธนิต ทองอาจ, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“หากเราสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในกระบวนการ PBM แล้วเชื่อมโยงไปสู่การจัดการศึกษาในรูปแบบ STEM ได้ จะเป็นผลดีเป็นอย่างยิ่ง”

(เรวดี นันทิกะ, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“ผู้บริหารโรงเรียนควรนำเรื่องนี้ไปกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนด้วย โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ แผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ เป็นต้น”

(เสถียร แสนอุบล, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากจะประกอบด้วย 3 หลักการ 2 เงื่อนไข ควรเพิ่มเติมความสมดุล 4 มิติ ประกอบด้วย วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ลงไปด้วย”

(ชาติชาย ก่อคุณ, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลเป็นอย่างดี”

(ดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“เป็นเรื่องที่เหมาะสมกับยุคสมัย และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”

(พิชาพร พรหมกลีกร, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล

เสถียร แสนอุบล ได้ให้ข้อคิดเห็น ดังนี้

“เห็นด้วย ที่มีการศึกษารูปแบบการบริหารงานบุคคล โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เพราะเป็นการนำหลักคุณธรรม ความดี

ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์สุจริต มาใช้ในการบริหาร”

(เสถียร แสนอุบล, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ซึ่งประกอบด้วย 3 หลักการ 2 เงื่อนไข สิ่งที่จะเกิดขึ้นเรียกว่า 4 มิติ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ของงานวิจัยในเรื่องนี้”

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“ความพอเพียงด้านบุคคล หากขาดแคลนครูจะแก้ไขอย่างไร มีอีกหนึ่งแนวทาง เช่น การคละชั้นเรียน เป็นต้น”

(ดร.วรกัญญาพิไล แกระหัน, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

2.2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป

ดร.ประภาส ไชยมี ได้ให้ข้อคิดเห็น ดังนี้

“การสรุปของแต่ละเล่ม ควรสามารถตอบโจทย์ อย่างชัดเจน เช่น การบริหารงานทั่วไปอย่างเพียงพอ บริหารอย่างไร”

(ดร.ประภาส ไชยมี, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“หากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ หรือใหญ่พิเศษ จะนำรูปแบบมาประยุกต์ใช้ จะสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างไร ควรจะแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างรูปแบบเดิม กับรูปแบบใหม่ ว่าแตกต่างกันอย่างไร”

(สมจิต ราชวงศ์, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“องค์ประกอบย่อยที่สังเคราะห์ออกมาได้ สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกงาน ทุกกิจกรรม ทั้งเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม เพียงแต่ระบุออกมาให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อนำสู่การปฏิบัติ”

(ชาติ ก่อคุณ, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม มีความเป็นไปได้ และมีความเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหาร

ทั่วไป”

(ดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“แนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ สามารถนำมาสรุปไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการตอบโจทย์ของรูปแบบที่สร้างขึ้น”

(ดร.ประภาส ไชยมี, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

2.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ได้ให้ข้อคิดเห็น ดังนี้

“จากตาราง 1 พอที่จะแสดงออกมาว่าการนำเอา 3 หลักการ และ 2 เงื่อนไข ไปใช้อย่างไร จะทำให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น”

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“การนำเสนอส่วนของเนื้อหา ควรศึกษาจากเอกสารหลายๆ เล่ม จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น”

(เสถียร แสนอุบล, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“ควรอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ ในการนำไป บริหารงานด้านต่างๆ ให้ชัดเจนลงไปว่าทำอย่างไร ทำกับใคร และแก้ปัญหาได้อย่างไร”

(สมจิต ราชวงศ์, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

2.4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

เรวดี นันทิกะ ได้ให้ข้อคิด ดังนี้

“ควรมีช่วงระยะเวลาให้เหมาะสมกับการบริหารงานที่สำคัญ มากกว่า และมีความชัดเจนในทุกๆ ด้าน”

(เรวดี นันทิกะ, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“ความพอเพียง ด้านวิชาการ สามารถที่จะบูรณาการได้อย่างไร ให้ชี้ออกมาอย่างชัดเจนเลยจะดีมาก”

(ดร.วรกัญญาพิไล แกะระหัน, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“ให้ตรวจสอบความถูกต้องของการอ้างอิงด้วย”

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“การบริหารงานวิชาการ รวมถึงการบริหารงานด้านอื่นๆ ด้วย
ว่าจะบริหารอย่างไร จึงจะเรียกว่าพอเพียง”

(ดร.ประภาส ไชยมี, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“ให้เปลี่ยนคำว่า “ตัวบ่งชี้” เป็น “ตัวบ่งชี้” และเปลี่ยนคำว่า
“3 ห่วง” เป็น “3 หลักการ”

(ชาติชาย ก่อคุณ, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

2.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

เสถียร แสนอุบล ได้ให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ ดังนี้

“หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะเกิดขึ้นได้จะต้องอาศัยการ
ปฏิบัติเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการประยุกต์ใช้และการสร้างเสริมให้เกิดขึ้น จะต้องอาศัย
การปฏิบัติทั้งสิ้น”

(เสถียร แสนอุบล, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

“ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี จะต้องมี
การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพขององค์กร ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นวิถีชีวิต”

(เสถียร แสนอุบล, บทสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย, 12 ตุลาคม 2560)

หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เรียบร้อยแล้ว ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 23 คน ได้ทำการประเมินความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้ และรูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ผู้วิจัยนำเสนอตั้งตาราง 21 – 26

ตาราง 21 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้
จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group
Discussion)

ที่	รายการ	ความเป็นประโยชน์ (N = 23)			ความเป็นไปได้ (N = 23)		
		\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า	\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า
1	หลักการของรูปแบบ	4.96	0.21	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด	4.96	0.21	มากที่สุด
3	เนื้อหาของรูปแบบ	4.57	0.51	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด
4	กระบวนการของรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
5	การวัดและประเมินผล	4.57	0.51	มากที่สุด	4.52	0.51	มากที่สุด
รวม		4.75	0.40	มากที่สุด	4.73	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 21 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้ จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) พบว่า คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.96$) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.83$) กระบวนการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.83$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เนื้อหาของรูปแบบ และการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.57$) เท่ากัน

ในส่วนของความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้ ผลการประเมิน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.96$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดและประเมินผลของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.52$)

ตาราง 22 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ที่	รายการ	ความเป็นประโยชน์ (N = 23)			ความเป็นไปได้ (N = 23)		
		\bar{x}	S.D.	การแปลค่า	\bar{x}	S.D.	การแปลค่า
1	หลักการของรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด	4.86	0.35	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.87	0.34	มากที่สุด	4.96	0.21	มากที่สุด
3	เนื้อหาของรูปแบบ	4.74	0.45	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด
4	กระบวนการของรูปแบบ	4.74	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
5	การวัดและประเมินผล	4.57	0.51	มากที่สุด	4.52	0.51	มากที่สุด
รวม		4.75	0.12	มากที่สุด	4.74	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 22 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.87$) รองลงมา คือ ด้านหลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.83$) ด้านเนื้อหาของรูปแบบ และด้านกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.74$) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.57$) ตามลำดับ ในส่วนของความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ผลการประเมินพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.96$) รองลงมา คือ ด้านหลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.86$) ด้านกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.78$) ด้านเนื้อหาของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.57$) และด้านการวัดและประเมินผลรูปแบบ ($\bar{x} = 4.52$) ตามลำดับ

ตาราง 23 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ที่	รายการ	ความเป็นประโยชน์ (N = 23)			ความเป็นไปได้ (N = 23)		
		\bar{x}	S.D.	การแปลค่า	\bar{x}	S.D.	การแปลค่า
1	หลักการของรูปแบบ	4.86	0.35	มากที่สุด	4.86	0.35	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.87	0.34	มากที่สุด	4.96	0.21	มากที่สุด
3	เนื้อหาของรูปแบบ	4.70	0.47	มากที่สุด	4.61	0.50	มากที่สุด
4	กระบวนการของรูปแบบ	4.74	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
5	การวัดและประเมินผล	4.57	0.51	มากที่สุด	4.52	0.51	มากที่สุด
รวม		4.75	0.12	มากที่สุด	4.75	0.18	มากที่สุด

จากตาราง 23 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ด้านความเป็นประโยชน์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.87$) รองลงมา คือ ด้านหลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.86$) ด้านกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.74$) และด้านเนื้อหาของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.70$) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.57$) ตามลำดับ ในส่วนของความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานทั่วไป จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ผลการประเมิน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.96$) รองลงมา คือ ด้านหลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.86$) ด้านกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.78$) ด้านเนื้อหาของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.61$) และด้านการวัดและประเมินผลรูปแบบ ($\bar{x} = 4.52$) ตามลำดับ

ตาราง 24 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ที่	รายการ	ความเป็นประโยชน์ (N = 23)			ความเป็นไปได้ (N = 23)		
		\bar{x}	S.D.	การแปลค่า	\bar{x}	S.D.	การแปลค่า
1	หลักการของรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.78	0.42	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
3	เนื้อหาของรูปแบบ	4.65	0.49	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด
4	กระบวนการของรูปแบบ	4.70	0.47	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
5	การวัดและประเมินผล	4.61	0.50	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด
รวม		4.71	0.09	มากที่สุด	4.72	0.11	มากที่สุด

จากตาราง 24 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.83$) รองลงมา คือ ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.78$) ด้านกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.70$) และด้านเนื้อหาของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.65$) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.61$) ตามลำดับ

ในส่วนของความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานทั่วไป จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ผลการประเมิน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.83$) รองลงมา คือ ด้านวัตถุประสงค์ และด้านกระบวนการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.78$) ด้านเนื้อหาของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.65$) และด้านการวัดและประเมินผลรูปแบบ ($\bar{x} = 4.57$) ตามลำดับ

ตาราง 25 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ที่	รายการ	ความเป็นประโยชน์ (N = 23)			ความเป็นไปได้ (N = 23)		
		\bar{x}	S.D.	การแปลค่า	\bar{x}	S.D.	การแปลค่า
1	หลักการของรูปแบบ	4.86	0.35	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.83	0.39	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
3	เนื้อหาของรูปแบบ	4.61	0.50	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด
4	กระบวนการของรูปแบบ	4.52	0.51	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด
5	การวัดและประเมินผล	4.61	0.50	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด
รวม		4.69	0.45	มากที่สุด	4.59	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 25 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ด้านความเป็นประโยชน์พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.86$) รองลงมา คือ ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.83$) ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.61$) และด้านกระบวนการของรูปแบบของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.52$) ตามลำดับ

ในส่วนของความเป็นไปได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานทั่วไป จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ผลการประเมิน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$) เมื่อพิจารณา รายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักการของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.87$) รองลงมา คือ ด้านวัตถุประสงค์ ($\bar{x} = 4.78$) ด้านเนื้อหาของรูปแบบ ของรูปแบบ ($\bar{x} = 4.65$) และด้านกระบวนการ และด้านการวัดและประเมินผลรูปแบบ ($\bar{x} = 4.57$) ตามลำดับ

ตาราง 26 วิเคราะห์ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้ และเอกสารประกอบการพัฒนา จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ที่	รายการ	ความเป็นประโยชน์ (N = 23)			ความเป็นไปได้ (N = 23)		
		\bar{X}	S.D.	การแปลค่า	\bar{X}	S.D.	การแปลค่า
1	คู่มือการใช้	4.75	0.40	มากที่สุด	4.73	0.40	มากที่สุด
2	เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล	4.75	0.12	มากที่สุด	4.74	0.19	มากที่สุด
3	เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป	4.75	0.12	มากที่สุด	4.75	0.18	มากที่สุด
4	เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ	4.71	0.09	มากที่สุด	4.72	0.11	มากที่สุด
5	เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ	4.69	0.45	มากที่สุด	4.59	0.45	มากที่สุด
\bar{X}		4.73	0.24	มากที่สุด	4.71	0.27	มากที่สุด
S.D.		0.03	0.17		0.07	0.15	
โดยรวม		มากที่สุด			มากที่สุด		

จากตาราง 26 แสดงการวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนา จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ผลการประเมิน พบว่าคู่มือการใช้ และเอกสารประกอบการพัฒนา ทั้ง 4 เล่ม ด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$) ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) เมื่อพิจารณาด้านความเป็นประโยชน์รายเล่ม พบว่า เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ($\bar{x} = 4.96$) รองลงมา คือ คู่มือการใช้รูปแบบ เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล และเล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ($\bar{x} = 4.52$) เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.71$) และเล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 4.69$) ส่วนด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) เมื่อพิจารณาด้านความเป็นไปได้รายเล่ม พบว่า เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.75$) รองลงมา คือ เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.74$) คู่มือการใช้ ($\bar{x} = 4.73$) เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.72$) และเล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 4.59$) ตามลำดับ

3. การปรับปรุงแก้ไขคู่มือ และเอกสารประกอบการพัฒนา

จากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 23 คน ได้ทำการประเมินและให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขคู่มือ และเอกสารประกอบการพัฒนาทั้ง 4 เล่ม ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนของคู่มือการใช้ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว

2. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล

2.1 การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ซึ่งประกอบด้วย 3 หลักการ 2 เงื่อนไข ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีเหมาะสมแล้ว ควรเพิ่มเติมสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากการนำ 3 หลักการ 2 เงื่อนไข คือ มิติ 4 ด้าน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ของงานวิจัยในเรื่องนี้ และผู้วิจัยได้ทำการเพิ่มเติมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

2.2 ผู้เชี่ยวชาญให้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารอ้างอิง เรื่อง

การสะกดชื่อ สกุล ของเจ้าของงานวิจัยให้ถูกต้อง และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

3. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป

ผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำว่า แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้นำมาสรุปอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการตอบโจทย์ของรูปแบบที่สร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

4. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ

4.1 ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่าการนำเสนอส่วนของเนื้อหา ควรศึกษาจากเอกสารหลายๆ เล่ม จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

4.2 ผู้เชี่ยวชาญให้ขอแนะนำว่า ควรอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ ในการนำไปบริหารงานด้านต่างๆ ให้ชัดเจนลงไปว่าทำอะไร ทำกับใคร และแก้ปัญหาได้อย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

5. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

5.1 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำว่า ควรมีส่วนระยะเวลาให้เหมาะสมกับการบริหารงานที่สำคัญมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิชาการ ควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงสำหรับการพัฒนาขึ้นอีก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขเพิ่มจำนวนชั่วโมงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

5.2 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำให้เปลี่ยนคำว่า “ตัวบ่งชี้” เป็น “ตัวบ่งชี้” และเปลี่ยนคำว่า “3 ห่วง” เป็น “3 หลักการ และผู้วิจัยได้ทำการปรับเปลี่ยนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ตาราง 27 การปรับปรุงแก้ไขคู่มือ หลังจากทำการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

คู่มือการใช้เดิม	คู่มือการใช้ใหม่
ระยะเวลาของรูปแบบ	ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว
หลักการของรูปแบบ	ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว
จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว
กระบวนการของรูปแบบ	ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว
การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ	ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว

ตาราง 28 การปรับปรุงแก้ไขเอกสารประกอบการพัฒนา หลังจากทำการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

เอกสารประกอบการพัฒนาเดิม	เอกสารประกอบการพัฒนาใหม่
เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล	ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว แต่ให้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้
1. ระยะเวลาของรูปแบบ	1. เพิ่มเติมสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากการนำ 3 หลักการ
2. หลักการของรูปแบบ	2. เจื่อนไข คือ มิติ 4 ด้าน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ของงานวิจัยในเรื่องนี้ และผู้วิจัยได้ทำการเพิ่มเติมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว
3. จุดมุ่งหมายของรูปแบบ	2. ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารอ้างอิงเรื่องการสะกดชื่อ สกุล ของเจ้าของงานวิจัยให้ถูกต้อง และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
4. กระบวนการของรูปแบบ	
5. การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ	

ตาราง 28 (ต่อ)

เอกสารประกอบการพัฒนาเดิม	เอกสารประกอบการพัฒนาใหม่
<p>เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระยะเวลาของรูปแบบ 2. หลักการของรูปแบบ 3. จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 4. กระบวนการของรูปแบบ 5. การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ 	<p>ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว แต่ให้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>ผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำว่า แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้นำมาสรุปอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการตอบโจทย์ของรูปแบบที่สร้างขึ้นมา</p> <p>ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว</p>
<p>เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระยะเวลาของรูปแบบ 2. หลักการของรูปแบบ 3. จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 4. กระบวนการของรูปแบบ 5. การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ 	<p>ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว แต่ให้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่วนของเนื้อหา ควรศึกษาจากเอกสารหลายๆ เล่ม จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว 2. ควรอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการนำไปบริหารงานด้านต่างๆ ให้ชัดเจนลงไปว่า ทำอย่างไร ทำกับใคร และแก้ปัญหาได้อย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว
<p>เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระยะเวลาของรูปแบบ 2. หลักการของรูปแบบ 3. จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 4. กระบวนการของรูปแบบ 5. การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ 	<p>ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่ามีความถูกต้องเหมาะสมแล้ว แต่ให้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีช่วงระยะเวลาให้เหมาะสมกับการบริหารงานที่สำคัญมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิชาการ ควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงสำหรับการพัฒนาขึ้นอีก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขเพิ่มจำนวนชั่วโมงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว 2. ให้เปลี่ยนคำว่า “ตัวบ่งชี้” เป็น “ตัวบ่งชี้” และเปลี่ยนคำว่า “3 ห่วง” เป็น “3 หลักการ และผู้วิจัยได้ทำการปรับเปลี่ยนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ขั้นตอนที่ 6 สรุปรูปแบบการการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่สมบูรณ์

ผลการประมวลความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ 23 คน เห็นว่ารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความมีประโยชน์ และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ดังนั้น สามารถนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่สมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย 1) ระยะเวลาของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ
3) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การติดตามผลและ
ประเมินผลรูปแบบ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยและวิธีการดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. การอภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างและพัฒนาขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 271 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ จำนวน 271 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 271 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 271 คน รวม 1,355 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 297 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 60 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ จำนวน 59 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 59 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 59 คน รวม 297 คน ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie & Morgan, 1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยใช้

ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ 6 ขั้นตอน ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบสอบถาม

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบ่งออกเป็น 1 ขั้นตอน คือ

การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการบริหาร และเอกสารประกอบการพัฒนา แล้วตรวจสอบความเหมาะสมยืนยันรูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนา แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 ทำการร่างรูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเอกสารประกอบการพัฒนา

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ศึกษาได้ไปร่างเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนา โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 หาประสิทธิผลของรูปแบบ โดยการยืนยันรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 23 ท่าน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอรูปแบบ โดยการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งนี้ พบว่า

1. องค์ประกอบขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อยและ 40 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก มี 6 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) เงื่อนไขความรู้ 5) เงื่อนไขคุณธรรม 6) มิติ 4 มิติ (วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม)

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบของรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย 1) ระยะเวลาของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ และ 6) การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ ส่วนกระบวนการ มี 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาคู่มือเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ระยะที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารวิชาการ ระยะที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เป็นระยะการติดตามผลการบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน หลังการปฏิบัติการ 2 สัปดาห์ โดยทำแบบประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังสิ้นสุด 2 สัปดาห์ หลังการทดลองในส่วนหนึ่งของระยะเวลาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ประกอบด้วย 1) ส่วนของการศึกษาคู่มือเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ มีดังนี้ 1.1) ใช้เวลาในการศึกษาคู่มือสัปดาห์ละ 5 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง รวม 22 วัน 132 ชั่วโมง 1.2) ใช้เวลาในการพัฒนา 1 ภาคเรียน (ประมาณ 4 เดือน) หรืออย่างน้อย 450 ชั่วโมง 2) ส่วนของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน 2.1) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 5 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์) 2.2) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์) 2.3) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์) 2.4) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ใช้ระยะเวลา 20 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์)

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียด ดังนี้

3.1 ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียน

มัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า คู่มือการใช้รูปแบบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$)

3.2 ผลการยืนยันความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยประเมินของผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$)

จากประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์อย่างสำหรับผู้บริหาร สามารถนำคู่มือการใช้ และเอกสารประกอบการพัฒนาไปปรับใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กของตนเอง และมีความเป็นไปได้มากที่สุด สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กของตนเองอย่างเหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน ของมิติทั้ง 4 มิติ คือ วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ต่อไป

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อย และ 40 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก มี 6 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) เจริญใจความรู้ 5) เจริญใจคุณธรรม 6) มิติ 4 มิติ (วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม) ส่วนการบริหารโรงเรียน

มัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป

เมื่อพิจารณาระดับสภาพการบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล อาจเป็นเพราะว่าในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันทางการศึกษา ที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นคนที่มีความเก่ง ความฉลาด และเป็นคนดี ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องเน้นหนักดำเนินการบริหารงานวิชาการ แต่เพื่อให้เกิดความอยู่รอดในสังคมยุคปัจจุบัน ต้องยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ในส่วนของการบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไปและการบริหารงานบุคคล มีการใช้การบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่มากนัก แต่ทั้งนี้งานทุกงานจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 3 – 5) สอดคล้องกับ ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 31) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อการ

พัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ออกไปมีคุณภาพตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการที่จะบริหารโรงเรียน ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการ บริหารองค์กร รวมทั้งความรู้ในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมวิทยา การเมือง การปกครอง ชีววิทยา และภูมิศาสตร์ เป็นต้น ผู้บริหารที่หวังผลในการบริหาร จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้หลักการ ทฤษฎีทางการบริหาร เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าและการ เปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ ผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ย่อมประสบ ความสำเร็จมากกว่าผู้บริหารที่มีแต่ประสบการณ์เพียงอย่างเดียว ความรู้เรื่องการบริหาร จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะนำไปประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ให้กว้างขวาง ยิ่งขึ้น การบริหารจึงจำเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ แต่การที่จะนำศาสตร์ไปบริหารอย่างเป็นศิลป์ นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับ กาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์ โดยเข้าใจธรรมชาติของการบริหารอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 12) สรุปองค์ประกอบรูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบ ด้วยกัน คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบกลไกของ รูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ 6) เงื่อนไขของ รูปแบบ สอดคล้องกับ สมาน อัครภูมิ (2550, หน้า 10) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบ รูปแบบไว้ว่า รูปแบบที่ดีควรมีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบดังนี้ คือ 1) วัตถุประสงค์ของ รูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ 7) ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ดำรง มูลบัวม (2557, หน้า 202) ได้สรุปรูปแบบการพัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามี หลากหลายรูปแบบ บางรูปแบบก็คล้ายกัน บางรูปแบบก็แตกต่างกัน และจะใช้รูปแบบใด พัฒนานั้นไม่แน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษา หรือแนวคิด ทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้นๆ แต่ละรูปแบบการพัฒนาจะใช้ ระยะเวลาการพัฒนาในภาพรวมเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 คือ ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะ ที่ 2 ระยะทดลอง ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล และยังสอดคล้องตามแนวคิดของ Brown and Mob erg (1980, pp. 16 – 17) นั้น ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิด เชิงระบบ (Systems Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) และองค์ประกอบตามรูปแบบของ Brown และ Mob erg ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม

(Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bush (1986, p.19) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบองค์กรทางการศึกษา 4 ประการ ได้แก่ 1) เป้าหมาย 2) โครงสร้างองค์กร 3) สภาพแวดล้อม 4) ภาวะผู้นำ ขณะที่ Keeves (1988, pp. 516 – 565) กล่าวว่ารูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ คือ 1) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) และผลที่ตามมา ซึ่งสามารถพิสูจน์ ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ 3) รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) สร้างความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งการช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ 4) รูปแบบจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Captainships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationship) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวชิราวุธ ปานพรหม (2556, หน้า 249 – 250) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และมี 17 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

- 1) การเป็นแบบอย่างความพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
- 2) การสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย การสร้างเครือข่าย การสร้างทีมงาน การสร้างความร่วมมือ และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- 3) ความสามารถในงาน ประกอบด้วย การมีความคิดสร้างสรรค์ การสร้างแรงจูงใจ การตัดสินใจ การสื่อสารที่ดี และการแก้ปัญหา
- 4) การนำองค์กร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วม การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การมอบหมายงาน การวางแผนและการสอนงาน

รูปแบบประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ส่วนที่ 2 หลักการพัฒนา ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนา ผลการประเมินรูปแบบ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกองค์ประกอบ และปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2550, หน้า 131 – 140) ได้เสนอให้มีการสร้างขบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยอ้างอิงกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่มสร้างกระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ใช้เวลาเพียงสองปียังไม่เพียงพอ จึงเสนอให้ 1) สร้างจาก

การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) พัฒนาแนวคิดขององค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) พัฒนาระบบการเรียนรู้อะไรและการประยุกต์ใช้ระดับชุมชน 4) เชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาชุมชนพอเพียงกับภาคประชาคม ในประเด็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ แผนงานพัฒนาวิชาการและการส่งเสริมการวิจัย โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อเสนอทางเลือกที่หลากหลายของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

ในภูมิภาคที่หลากหลายของภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย นอกจากนี้

ปรัชญา เปี่ยมพงศ์สานต์ ยังชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของการวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าควรจะเป็นแนวใหม่ ดังนี้ 1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจสังคมที่เกิดขึ้นในชุมชน จึงต้องมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาชุมชน 2) จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือความต้องการในการสร้างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปปรับใช้กับชุมชน 3) ให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วม 4) มุ่งเฉพาะสมาชิกที่ทำการผลิตที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ 5) มุ่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชนในด้านพลังความสามารถของตนเอง 6) มีการเรียนรู้ร่วมกันโดยชุมชนเป็นนักวิจัยเช่นเดียวกัน 7) มุ่งเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ให้เข้าสู่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8) ต้องตอบสนองความต้องการ ความนึกคิด ความใฝ่ฝัน ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชน

องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ มีสภาพการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีคุณภาพตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ และทักษะในการบริหารองค์กร รวมทั้งความรู้ในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมวิทยา การเมือง การปกครอง ชีววิทยา และภูมิศาสตร์ เป็นต้น ผู้บริหารที่หวังผลในการบริหารจำเป็นต้องเรียนรู้หลักการ ทฤษฎีทางการบริหาร เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ ผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ย่อมประสบความสำเร็จมากกว่าผู้บริหารที่มีแต่ประสบการณ์เพียงอย่างเดียว ความรู้เรื่องการบริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะนำไปประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การบริหารจึงจำเป็นทั้ง

ศาสตร์และศิลป์ แต่การที่จะนำศาสตร์ไปบริหารอย่างเป็นศิลปะนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์ โดยเข้าใจธรรมชาติของการบริหารอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้และเข้าใจปรัชญาในการบริหารองค์การว่าควรจะใช้แบบใดจึงจะเหมาะสม นอกจากนี้ พิณสุตา สิริธรงค์ศรี (2556, หน้า 92 - 122) ได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การสัมภาษณ์ กรณีศึกษาเชิงลึก และการสังเคราะห์ข้อมูลการบริหารโรงเรียนชั้นนำพื้นฐานของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งการสัมภาษณ์รับฟังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่เหมาะสมตามขนาดและความพร้อมของโรงเรียน ควรจำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มรูปแบบบริหารจัดการที่มีอยู่เดิม หรือรูปแบบประยุกต์ 2) กลุ่มรูปแบบบริหารจัดการที่กำหนดขึ้นใหม่ และ 3) กลุ่มรูปแบบบริหารจัดการแบบผสมผสาน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดที่คู่กับหลักปฏิบัติ คือ เมื่อใช้กรอบหลักคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการวิเคราะห์การกระทำหรืองานแล้ว จะต้องนำผลการวิเคราะห์ลงสู่การปฏิบัติ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบ่มเพาะนักเรียนให้มีหลักคิด วิธีการหลากหลายขึ้นอยู่กับบริบท ภูมิสังคมของแต่ละท้องถิ่น ดังเช่นวิธีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน มีขั้นตอนดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 4 - 5) ขั้นที่ 1) ให้นักเรียนมีความเข้าใจอย่างถูกต้องว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด ที่มีกรอบหลักการคิดประกอบด้วย 3 หลักการ (พอประมาณ มีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) 2 เงื่อนไข (ความรู้ และคุณธรรม) ความพอประมาณ กับปัจจัยภายใน คือ พอเหมาะกับสภาพตน และปัจจัยภายนอก คือ พอควรกับภูมิสังคม ความมีเหตุผล รู้สาเหตุ พร้อมทั้งรู้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านวิชาการ กฎหมาย ความเชื่อ และประเพณีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ พร้อมเตรียมรับการเปลี่ยนแปลง การวางแผนอย่างรอบคอบ เงื่อนไขความรู้ รู้ในเรื่องที่จะทำรอบรู้รอบคอบ ระมัดระวัง เงื่อนไขคุณธรรม คือ การกระทำที่จะทำให้งานสำเร็จ โดยไม่ทำให้ตนเอง หรือผู้อื่นเดือดร้อน ขั้นที่ 2) ฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการกระทำของตนเอง (พฤติกรรม) หรือวิเคราะห์กับงาน/โครงการ/กิจกรรม ในขั้นนี้เป็นขั้นที่ต้องฝึกบ่อยๆ ให้นักเรียนนำกรอบแนวคิดในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์กับพฤติกรรมของตนเอง ขั้นที่ 3) จากขั้นที่ 2 ที่ครูฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับ

การกระทำของตนเอง วิเคราะห์กับงานที่ตนเองรับผิดชอบ หรือวิเคราะห์กับงาน/โครงการ/กิจกรรม ครูให้นักเรียนนำกิจกรรม/โครงการตามที่วิเคราะห์ได้ และวางแผนไว้แล้วลงสู่การปฏิบัติจริงเมื่อนักเรียนมีความเข้าใจ และนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิต จะส่งผลให้นักเรียนผู้นั้นเป็นผู้ที่มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของตนเอง แม้ว่าจะมีหรือไม่มีสิ่งแวดล้อมคอยส่งเสริมก็ตาม แต่เมื่อนักเรียนมีหลักคิดติดตัวไปแล้ว นักเรียนจะใช้ชีวิตแบบมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางและเกราะป้องกันตนเอง ซึ่งเปรียบเสมือนโรงเรียนได้ติดอาวุธทางปัญญาให้กับนักเรียน

องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้อย่างดี (ประเสริฐ บุญเกิด และคนอื่นๆ, 2556, หน้า 117) สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 3) ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ 1) เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการขจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ 2) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศ 3) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยยกระดับความ

รับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่างๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง 4) ประชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ 5) ประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสม 6) ประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกิน และอยู่ดีมีสุข ฟุ้งตนเองได้ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งทางด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ และ 7) ประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอาัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ ดังนั้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา เป็นการตอบสนองแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษา ผลงานวิจัยที่พบว่า โรงเรียนต้นแบบประสบความสำเร็จเพราะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียนก่อนการทำงาน (วิลาสินี พรรณรัตน์ศิลป์. 2551, หน้า 52) และการพัฒนาโรงเรียนให้ดำเนินไปในทางสายกลางหรือความพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน การสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจะทำให้ทราบปัจจัยและบริบทของโรงเรียน และสภาพภูมิสังคมของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยในการกำหนดจุดยืนหรือเป้าหมายของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (ยุทธนา ปฐมวาทิต. 2552, หน้า 5)

องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารต้องบริหารจัดการให้การปฏิบัติงานเป็นระบบ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรตามลักษณะสายงานที่รับผิดชอบ สม่่าเสมอ เช่น อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เข้าไปในการเรียนการสอนทุกๆ รายวิชา กำหนดนโยบาย แผนการปฏิบัติงานประจำปี โครงการต่างๆ ให้สอดคล้องกันเป็นไปตามจุดประสงค์ มาตรฐานการจัดการทำงาน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ พันธกิจต่างๆ ทั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา และ ส่วนกลาง โดยสอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบบูรณาการไว้ใน แผนปฏิบัติงาน เป็นต้น และให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการนำโครงการ ต่างๆ ไปปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควรให้คำชี้แนะ เสริมสร้างองค์ความรู้ ให้กับบุคลากร ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อพัฒนาตนเองของบุคลากร และการพัฒนา งานควบคู่กันไป เน้นให้บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติ ปฏิบัติ ใช้ชีวิตประจำวัน ตามค่านิยมพื้นฐาน มีความพอเพียง ยึดหลักการดำเนินชีวิต และการทำงานสอดคล้อง ตามหลักพระพุทธศาสนา หรือทุกศาสนาที่ตนเองนับถือ สอดคล้องกับ ปรีดา กุลชล (2552, หน้า 30) และสอดคล้องกับ ปรีชา ศรีลับขาว (2551, หน้า 13) ที่ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระดำรัส ชี้แนะ แนวทางการดำเนินชีวิตแก้ไขแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ประพฤติ หรือทำอะไรอย่างมีเหตุมีผล เป็นการกระทำที่ดี มีประโยชน์ แล้วจะทำให้มีความสุข นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับปริญานุช พิบูลสรารุช (2549, หน้า 13 - 15) ที่ได้กล่าวว่า... ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่าง ถ่องแท้ก่อน ครูก็จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูจะต้อง รู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียงและเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเด็ก มีสติในการเลือกรับข้อมูล ต่างๆ รู้จักเลือกรับและรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษา เพิ่มพูนความรู้อย่างเป็น ขั้นเป็นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการเลือกรับข้อมูลนั้นต้องรู้จักพิจารณาและรู้จักแก้ไขปัญหา อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา เตรียมพร้อมที่จะ รับมือกับสภาพ และผลจากการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ได้อย่างรอบคอบและระมัดระวัง ...และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 54 - 55) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน มัธยมศึกษา คือ 1) ครูต้องเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง 2) สามารถ วิเคราะห์ความพอเพียง/ไม่พอเพียงของตนเองและครอบครัว 3) เป็นตัวอย่างที่ดีในการ ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง 4) สอนให้เด็กรู้จักพอ ครูต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียง เรียนรู้พร้อมๆ กับเด็ก 5) มีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ รู้จักเลือกรับ และต่อยอดองค์

ความรู้ที่มีอยู่ 6) หมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้อย่างเป็นขั้นตอน ไม่ก้าวกระโดด 7) รู้จักแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และ 8) ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จักเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเป็นผู้นำในการบริหาร โดยเริ่มต้นตั้งแต่ผู้บริหารก่อนตามที่กล่าวมาข้างต้นเป็นพื้นฐานแล้ว จึงนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่การปฏิบัติในด้านต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 16 – 19) ผู้บริหารกับการบริหารงาน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นแนวทางสายกลางที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงมุ่งหวังที่จะให้ประเทศไทย และทุกคนมีหลักยึดเป็นแนวปฏิบัติในการใช้ชีวิต ให้มีความพอเพียง พอดี มีความสมดุลในทุกด้าน มีภูมิคุ้มกัน ในตัวเอง ตั้งแต่ระดับบุคคลทั่วไปจนถึงระดับประเทศ ซึ่งผู้บริหารผู้นำองค์กร องค์การจนถึงระดับประเทศ ยิ่งต้องเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การที่จะบรรลุความสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้น ต้องอาศัยพื้นฐานของการมุ่งมั่น การเรียนรู้ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง รู้ทันทุกสถานการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ได้อย่างถูกต้องนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรอบคอบถูกต้อง และประสบความสำเร็จรอบด้าน แต่สิ่งสำคัญที่ผู้บริหาร ผู้นำ ต้องมีคือ ความมีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กันไปด้วย ในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง ความพอเพียง ความพอดี และความสมดุล ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะบ่งชี้ถึงความสำเร็จ ความปลอดภัย และความยั่งยืน ความเจริญก้าวหน้าขององค์กรได้ด้วยการบริหารด้วยกระบวนการวางแผนที่เหมาะสมอย่างรอบคอบทุกด้าน นอกจากนี้ได้มีงานวิจัยเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ

3) เอกสารประกอบการพัฒนา 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การติดตามผลและประเมินผล ส่วนกระบวนการของรูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ (รวม 450 ชั่วโมง) คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาคู่มือเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 1) ใช้เวลาในการศึกษาคู่มือสัปดาห์ละ 5 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง (รวม 22 วัน 132 ชั่วโมง) 2) ใช้เวลาในการพัฒนา 1 ภาคเรียน (ประมาณ 4 เดือน) หรืออย่างน้อย 450 ชั่วโมง และ 3) ประเมินภาวะผู้นำของตนเอง และประเมินภาวะผู้นำโดยบุคลากรภายในโรงเรียน ก่อนการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 5 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์) 2) การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์) 3) การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์) 4) การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานวิชาการ ใช้ระยะเวลา 20 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์)

ระยะที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เป็นระยะการติดตามผลการบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน หลังการปฏิบัติการ 2 สัปดาห์ โดยทำแบบประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังสิ้นสุด 2 สัปดาห์ หลังการทดลองใช้ ซึ่งรูปแบบการบริหารดังกล่าว เป็นรูปแบบที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพราะผู้บริหารโรงเรียนแต่ละคน ก็ต้องทำหน้าที่ในการบริหารงานอยู่แล้ว การศึกษาเอกสารดังกล่าวจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับตัวผู้บริหารเอง และยังเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนที่ตนเองดูแลอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 2) ได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่โรงเรียน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารโรงเรียน 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน ซึ่งการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษานั้น เป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน

และพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการพัฒนาคนไทยให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และสร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง โดยใช้ความรู้คู่คุณธรรม เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกระดับที่มีความสมดุลพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วชิราวุธ ปานพรหม (2556, หน้า 249 – 250) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และมี 17 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การเป็นแบบอย่าง ความพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 2) การสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย การสร้างเครือข่าย การสร้างทีมงาน การสร้างความร่วมมือ และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี 3) ความสามารถในงาน ประกอบด้วย การมีความคิดสร้างสรรค์ การสร้างแรงจูงใจ การตัดสินใจ การสื่อสารที่ดีและการแก้ปัญหา และ 4) การนำองค์กร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วม การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การมอบหมายงาน การวางแผนและการสอนงาน รูปแบบประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ส่วนที่ 2 หลักการพัฒนา ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนา ผลการประเมินรูปแบบ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกองค์ประกอบ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 32) ได้กล่าวถึง มาตรฐานด้านผู้บริหาร ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาไว้อยู่ 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐาน ซึ่งผลการปฏิรูปดังกล่าวนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคม

อย่างรวดเร็ว และความล้มเหลวจากการจัดการศึกษาเดิมที่ไม่สามารถสร้างคนให้มีจิตใจที่มีศักยภาพอย่างพอเพียง รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่แพร่กระจายไปอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ไปสู่สังคมสากลที่ต้องใช้วิธีการทางปัญญา ดังนั้นในการบริหารโรงเรียนให้ได้มาตรฐานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีหลักและทฤษฎีในการบริหารจัดการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำมาบูรณาการกับการบริหารจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา เป็นการตอบสนองแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษา ผลงานวิจัยที่พบว่า โรงเรียนต้นแบบประสบความสำเร็จ เพราะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียนก่อนการทำงาน (วิลาสินี พรพรรณรัตนศิลป์. 2551, หน้า 52) และการพัฒนาโรงเรียนให้ดำเนินไปในทางสายกลางหรือความพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน การสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจะทำให้ทราบปัจจัยและบริบทของโรงเรียนและสภาพภูมิสังคมของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยในการกำหนดจุดยืนหรือเป้าหมายของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (ยุทธนา ปฐมวาชาติ. 2552, หน้า 5)

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถตรวจสอบได้ ดังนี้

3.1 ความเหมาะสมของคู่มือการใช้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ หลักการของรูปแบบ จุดมุ่งหมายของรูปแบบและกระบวนการของรูปแบบ เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบและการติดตามผลและประเมินผลรูปแบบ และระยะเวลาของรูปแบบ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหลักการของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

เป็นหลักการที่ดี เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป คือ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อาศัยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินงานทุกขั้นตอน ตลอดจนการใช้การสังเกต ตัวแบบ และปฏิบัติตามตัวแบบ ในส่วนของจุดมุ่งหมายของรูปแบบ นอกจากมุ่งให้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมอภิปรายแล้ว ยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และยังมีเนื้อหาครบถ้วนในการบริหารงาน ทั้ง 4 งาน และเปิดโอกาสให้ผู้บริหารใช้ได้ตามศักยภาพด้วยตนเอง สอดคล้องกับ เทวิล ศรีสองเมือง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างของเครือข่าย วัตถุประสงค์ของเครือข่าย บทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย กิจกรรมของเครือข่าย ผลลัพธ์ที่จะเกิดจากเครือข่าย และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย 2) บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบของเครือข่าย ประกอบด้วย (1) กำหนดกรอบการประสานงานและความร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย (2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของเครือข่าย (3) กำหนดภารกิจหรืองานที่สมาชิกในเครือข่ายร่วมกันทำ (4) กำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมเครือข่าย (5) กำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเครือข่าย และ (6) กำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งองค์ประกอบของเครือข่ายทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน 3) รูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 โดยด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ของเครือข่าย รองลงมา คือ ด้านผลลัพธ์ของเครือข่าย และด้านโครงสร้างของเครือข่ายกับด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมเท่ากับ 4.07, 4.02 และ 3.94 ตามลำดับ ด้านที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ของเครือข่าย รองลงมา คือด้านผลลัพธ์ของเครือข่าย และด้านโครงสร้างของเครือข่าย ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยของความเป็นไปได้เท่ากับ 3.68, 3.63 และ 3.56 ตามลำดับ ส่วน วิลาสินี พรรณรัตน์ศิลป์ (2551, หน้า 52) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยพหุกรณีศึกษา พบว่า 1) รูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียน ต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้ ด้านการบริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารทั้งสองโรงเรียนมีความรู้ มีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารโรงเรียนในเมืองมีประสบการณ์ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โรงเรียนนอกเมือง มีการเน้นการบริหารงานด้วยระบบคุณภาพ (PDCA) ด้านหลักสูตรและการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนในเมืองมีการบูรณาการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง บางวิชา โดยใช้แผนต้นแบบจากกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนนอกเมืองใช้แหล่งเรียนรู้ ที่ชื่อว่า ไร่สวรรค์แห่งการเรียนรู้มาบูรณาการใช้กับทุกรายวิชา ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเมืองเน้นกิจกรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม โรงเรียนนอกเมืองมี แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ ด้านพัฒนา บุคลากร โรงเรียนในเมือง มีการสร้างความตระหนักในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีการส่งครู ไปอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เสมอ โรงเรียนนอกเมือง ครูสนใจหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ 2) ปัจจัยสนับสนุน โรงเรียนทั้งสองมีเหมือนกัน คือ ผู้บริหารมี ประสบการณ์ มีภาวะผู้นำ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการให้กำลังใจกัน เสมอ เป็นแรงเสริมให้ทุกคนทุ่มเทในการทำงาน 3) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค สำหรับโรงเรียน ในเมือง ครูต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนแผนการสอนใหม่ทั้งหมดให้สอดคล้องกับ แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนโรงเรียนนอกเมือง ครูต้องใช้เวลาและความ ต่อเนื่องในการปลูกฝังแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับในส่วนของการ พัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน โดย สุรีพร วงศ์สวัสดิสุข (2551, หน้า 49 – 56) ได้ศึกษาการ พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัธยม ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัธยม ทั้ง 6 ชั้นตอน พบว่า ครูมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า (1) ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 3 ชั้นตอน คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา หลักสูตรและการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นตอนการจัดการอบรมและการศึกษาเรียนรู้ และขั้นตอนการสร้างหลักการกระบวนการ เรียนรู้ (2) ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ชั้นตอน คือ ขั้นตอนการจัดทำตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตร ทดลอง 2) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรโรงเรียนตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัธยม สรุปจากการจัดสนทนากลุ่มได้ 3 ด้าน ดังนี้

(1) การเขียนแผนการสอน ครูส่วนใหญ่ทุกกลุ่มสาระมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน เกี่ยวกับการเขียนแผนให้เชื่อมโยงในแต่ละประเด็นของ 3 หลักการ 2 เงื่อนไข ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมนั้นยาก และไม่มั่นใจในการปฏิบัติ ข้อเสนอแนะ คือ เบื้องต้นให้เขียนแผนย้อนกลับจากการปฏิบัติ และเชิญผู้เชี่ยวชาญมาช่วยให้คำแนะนำและสร้างมาตรฐานในรายละเอียดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ (2) การประเมินผล ครูทุกกลุ่มสาระมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรที่มีการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังไม่มีเครื่องมือที่มาตรฐานเดียวกันและเป็นเรื่องที่ยาก ปัจจุบันใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเด็ก และบันทึกผล ซึ่งจะได้ผลแตกต่างกันไปตามความเข้มข้นและความสม่ำเสมอของครูแต่ละคน ข้อเสนอแนะ คือ เบื้องต้นควรจะทำให้ความเข้มข้นของครูผู้สอนให้อยู่ในระดับมาตรฐานเดียวกัน โดยเริ่มเข้มงวดจากการใช้กฎ ระเบียบกลางของโรงเรียน ทำให้เกิดการปฏิบัติที่พร้อมเพรียงกัน และเท่าเทียมกัน แล้วจึงมาร่วมกันพัฒนาเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานต่อไป (3) การบรรลุเป้าหมาย ครูผู้สอนทุกคนในแต่ละกลุ่มสาระได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการเข้าไปในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระ ร้อยละ 100 แต่การนำไปใช้จริง และความสม่ำเสมอในการนำไปบูรณาการสอนแต่ละครั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85 และคาดว่าเกิดผลกับผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 50 ยังอยู่ในระดับต้น เป็นระดับที่ผู้เรียนรับรู้แล้วจึงมีการปฏิบัติตาม ซึ่งครูผู้สอนที่เป็นตัวแทนจากทุกกลุ่มสาระได้ให้นิยามไว้ ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต มัธยม ต้องสร้างความสำคัญให้ผู้สอนตระหนักถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอนอย่างจริงจัง รวมทั้งการบริหารหลักสูตรโรงเรียนราชวินิต มัธยม ควรจัดการส่งเสริม และกระตุ้นอย่างสม่ำเสมอให้ครูผู้สอนทุกคนมุ่งเน้นให้เด็กมีพฤติกรรมในระดับที่สอง คือ ระดับตอกย้ำ และทำให้เด็กทำอย่างต่อเนื่อง จนสามารถบรรลุสู่ขั้นระดับที่สามให้ได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุด คือ เด็กเห็นคุณค่า เกิดความสำนึกได้เอง และสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องบอก นอกจากนี้ กนกกาญจน์ ฉวีวงศ์ (2552, หน้า 18) ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคคลากร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านจิตใจด้วยการปฏิบัติตนใหม่ความสุขทางกายและทางใจ มีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดถือหลักธรรมทางศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านสังคมด้วยการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในครอบครัว มีการทำกิจกรรมและแสดงความ

คิดเห็นร่วมกัน ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันในการทำงาน แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้การทำงานลุล่วงไปด้วยดี 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ใช้ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ดำรงอยู่และนำวัสดุที่เหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์ 4) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยี โดยการเลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต 5) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจด้วยการดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง พออยู่ พอกิน พอใช้ และดำรงชีวิตตามฐานะของตนเอง

3.2 ผลการยืนยันความเหมาะสมของคู่มือการใช้ และเอกสาร

ประกอบการพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) พบว่า คู่มือการใช้ และเอกสารประกอบการพัฒนา ทั้ง 4 เล่ม ด้านความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้านความเป็นประโยชน์รายเล่ม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล และเล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน รองลงมา คือ เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป และเล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และคู่มือการใช้รูปแบบตามลำดับ

ส่วนด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้านความเป็นไปได้รายเล่ม เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล และเล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน รองลงมา เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ และคู่มือการใช้ ตามลำดับ น่าจะเกิดจากผู้เชี่ยวชาญที่ทำการสนทนากลุ่มย่อย ทั้ง 23 คน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา และการ

บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ จึงมองภาพการพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ได้อย่างชัดเจน จนมองเห็นความเป็นไปได้ของรูปแบบดังกล่าว สอดคล้องกับ นภเรณู สัจจรักษ์ วีระฐิติ (2557) ที่ได้กล่าวว่าการสนทนากลุ่ม หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในประเด็นที่เจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิด ผู้เข้าร่วมสนทนาแต่ละกลุ่ม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ผู้ดำเนินการสนทนา 1 คน ผู้จัดบันทึกสนทนา 1 คน 2) คัดเลือกผู้ร่วมสนทนาเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะสนทนา จำนวน ประมาณ 7 - 12 คน 3) เตรียมสถานที่สำหรับการสนทนากลุ่มให้เรียบร้อย ควรเป็นห้องที่เงียบ มีที่สำหรับให้ทุกคนนั่งครบ โดยลักษณะสำคัญของการสนทนากลุ่มนั้น จะประกอบไปด้วย 1) จำนวนครั้งของการทำการสนทนากลุ่ม (Number of Focus Group Session) ควรทำหลายครั้ง เพื่อประโยชน์หลายประการ เช่น เข้าใจกลุ่ม (Have a Good Sense of Audience) ได้รับข้อมูลที่มากเพียงพอที่จะเห็นแนวทาง หรือใจความสำคัญหลัก (Patterns and Themes) จำนวนครั้งขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงต้องทราบเองว่าจำนวนเท่าไรจึงจะพอ หากข้อมูลที่ได้นั้นมีความคงที่ (Consistent) อาจจะทำการสนทนากลุ่มเพียงครั้งหรือสองครั้ง 2) ระยะเวลา (Time Required) ประมาณ 90 - 120 นาที 3) จำนวนผู้เข้าร่วม (Number of Participants) ประมาณ 10 - 12 คน หัวใจสำคัญ คือ การจัดขนาดกลุ่มให้เล็กพอที่ทุกคนจะได้พูด แต่ใหญ่พอที่จะทำให้ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูล และความคิดเห็นที่หลากหลายได้ 4) การเลือกผู้เข้าสนทนากลุ่ม (Choosing Participants) การสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งไม่เน้นการเป็นตัวแทนทางสถิติ (Statistical Representative) ดังนั้น ต้องเลือกผู้เข้าร่วมการสนทนาแบบกลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนส่งผลให้การบริหารโรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ ได้องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) เงื่อนไขความรู้ และได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ จุดมุ่งหมายของรูปแบบ เอกสารประกอบการพัฒนา กระบวนการของรูปแบบ และการติดตามผลประเมินผล ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก และ 5 องค์ประกอบย่อย ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

1.2 รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม ซึ่งกลุ่มโรงเรียน เครือข่ายโรงเรียน หรือชมรมผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำไปปรับใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียน เครือข่ายโรงเรียน หรือชมรมผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก นอกจากนี้ควรนำรูปแบบนี้ไปใช้ในการพัฒนาครู ให้เป็นครูผู้นำในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนร่วมกับผู้บริหาร และคณะครูในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับภาคอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับอื่นๆ เช่น ระดับประเทศ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.4 ควรนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ หรือ ระดับประเทศ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ ฉวีวงศ์. (2552). การศึกษาการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดี.
- _____. (2551). แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2551 – 2553. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กัลยรัตน์ เมืองสง. (2550). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กาญจนา เทียมพิทักษ์. (2551). การนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนตามแนวพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ รป.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2550). เศรษฐกิจพอเพียง คืออะไร? พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. ปริญญาโท ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- คุณ วงศ์อนันต์. (2553). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษายโสธร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ด. อุบลราชธานี:
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จารุพงศ์ พลเดช. (ม.ป.ป.). การบูรณาการการบริหารการทำงานของข้าราชการ
 ในทศวรรษ หน้า. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.cdd.go.th>.
 (17 ตุลาคม 2558).
- จิตรดาภา, (นามแฝง). (2549). แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง ตามคำพ่อสอน. กรุงเทพฯ:
 มาย แบล็คคือค.
- จิระประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร. (2552). การบริหารงานภาครัฐในรูปแบบ
 เครือข่าย (Governing by Network). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ก.พลพิมพ์.
- เจริญ อภิไชย. (2551). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการนำแนวคิด
 เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่ฟ้าหลวงและ
 อำเภอแม่สาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชวลิต เกิดทิพย์. (2550). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับ
 ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
 ภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชวลิต จันทร์ศรี. (2550). สาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญา
 เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามหาสารคาม
 เขต 2. มหาสารคาม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2.
- ชาญชัยณรงค์ ทรงศาตรี. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการ
 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการทาง
 สิ่งแวดล้อมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ป.ด. มหาสารคาม:
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา, เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิ และอนุศักดิ์ ตั้งปณิธานวัฒน์. (2553).
การส่งเสริมและการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.
 ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล. (2552). การพัฒนารูปแบบการบริหารงาน สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจ. *วิทยาจารย์* 109, 2 (ธ.ค. 2552): 88–91.
- ดำรง มุลป่อง. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
 ขนาดเล็ก เขตตรวจราชการที่ 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน. *วิทยานิพนธ์ ค.ศ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- ทีศนา แชมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย.*
 กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์
- _____. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทวิล ศรีสองเมือง. (2551). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนตามปรัชญา
 เศรษฐกิจพอเพียง.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ชิวปรีชา. (2551). *แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ.* กรุงเทพฯ:
 พริกหวานกราฟฟิค.
- ธวัชชัย พีชผล. (2549). *รักในหลวง...ต้องทำเพื่อในหลวง.* กรุงเทพฯ: Read & Share.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูป
 การศึกษา. ครั้งที่ 4.* กรุงเทพฯ: แอล. ที. เพรส.
- นคร ตั้งคะภิกษา. (2553). *รูปแบบสถานศึกษา นำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา
 เพื่อสุขภาวะคนไทย. วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553. (เอกสารอัดสำเนา).*
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล.* วิทยานิพนธ์
 ป.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นภเรณู สัจจรักษ์ ธีระฐิติ. (2557). *วิธีการสนทนากลุ่มและการจัดสนทนากลุ่มย่อย.
 วารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 6(2), 23–62.*
- เนาวรัตน์ นาคนพงษ์. (2555). “กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด
 กำแพงเพชร โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารศึกษาศาสตร์
 พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, (กันยายน – ธันวาคม).*

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2545). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย 2*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประยูร อัครบวร, ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ และกมลทิพย์ ศรีหาเดช. (2553). *การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ บุญเกิด และคนอื่นๆ. (2556). *เล่นตามรอยพระยุคลบาท*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พลัสเพรส จำกัด.
- ปรีชาติ ชมชื่น. (2555). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2550). *การสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง*. *วารสารวิชาการ. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา*, 14, 22 (กันยายน-ธันวาคม): 131-140.
- ปรีชา ศรีลับขาว. (2551). *สภาพการใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ปรีดา กุลชล. (2552). *TQM เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป จำกัด.
- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2549). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ, สรุปรูปจากปาฐกถาพิเศษในการสัมมนายุทธศาสตร์การสื่อสารในการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. วันที่ 26 กันยายน 2549 ณ หอประชุมพ่อขุนรามคำแหงมหาวิทยาลัยราช. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปาหนัน กนกวงศ์นุวัฒน์. (2551). *การพัฒนาารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ฝ่ายวิชาการ บริษัทสกายบุ๊กส์ จำกัด. (2549). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10*. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.
- พลาดิษฐ์ ลิทธิธัญกิจ. (2550). *ในหลวงฯ กษัตริย์นักพัฒนาผู้ยิ่งใหญ่*. กรุงเทพฯ: บุ๊คส์ไมล์.
- พิณสุดา ลิทธิธัญศรี. (2556). *รายงานการวิจัยและพัฒนา เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: เซเว่น พรินติ้ง.
- พิณสุดา ลิทธิธัญศรี และคณะ. (2555). “การศึกษาที่พึงเลี้ยงประชาชน” ใน *การจัดการ ศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน การศึกษารูานรากทางเลือกประเทศไทย, ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต, หน้า 12-38.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2550). *ชีววิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยพัฒน์.
- พีระพงศ์ สุขแก้ว. (2549). *เอกกษัตริย์อัจฉริยะ: พิมพ์ครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ: มาย แบ็งค็อก.
- ไพฑูรย์ ชัยประโคน. (2557). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล ในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: พหุกรณี*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ. (2553). *การพัฒนาเครือข่ายการจัดการ การศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. *วารสารสุทธิปริทัศน์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 28, 88 (ตุลาคม-ธันวาคม 2557): 35.
- ไพบูรณ์ วัฒนศิริธรรม. (2550). *แผนที่ความดี ฉบับไพบูรณ์ วัฒนศิริธรรม*. กรุงเทพฯ: มติชน. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2544). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการ บริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มณเฑียร ช้างเผือก และคณะ. (2550). *การพัฒนารูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้อง กับวิถีชีวิตของชุมชนบ้านป่าสักงาม ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด เชียงใหม่*. กรุงเทพฯ: กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), สำนักงาน.
- มาลี สืบกระแส. (2552). *การพัฒนาแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.

- ยุทธนา ปฐมวราชติ. (2552). “การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา: แนวคิดเชิงปฏิบัติในการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คู่ความพอเพียงสู่ความยั่งยืน,” *วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. 6-9 ตุลาคม-ธันวาคม.
- ยุทธนา ภาระนันท์. (2550). *องค์กรพอเพียง กลยุทธ์การบริหารองค์กรด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: เกียวโต เนชั่น พรินติ้ง เซอร์วิส.
- เยาวดี รวงษ์กุล วิบูลย์ศรี. (2551). *การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งทิภา สันติผลธรรม. (2552). *การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วชิราวุธ ปานพรหม. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2555). *รายงานข้อเสนอทางเลือกที่เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- วิจิตร ศรีส้าน. (2550). *การปฏิรูปสถาบันการศึกษาและการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดคุณธรรม นำความรู้สู่การเป็นคนดี และอยู่เย็นเป็นสุข*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.rssthai.com/mreader.php?u=3160&r=666>. (20 กุมภาพันธ์ 2558).
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: หจก. ทิพย์วิสุทธิ.
- วิลาสินี พรรณรัตน์ศิลป์. (2551). *การศึกษารูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: การวิจัยพหุกรณีศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2552). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์. (2557). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*.
- ศิริพร กุลสานต์. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริพร ต้นตียมมาศ. (2550). *รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล สังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สกลรัตน์ กุมพมาศ. (2550). *การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 3*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://eppower.thaiforum.net/forumf98/topic-t817.htm>. (2 สิงหาคม 2558).
- สมศักดิ์ พิเศษสุทธิกุล. (2550). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมาน อัครภูมิ. (2550). *การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก*. เอกสารประกอบการสอนวิชาสัมมนาการศึกษาระดับปริญญาเอก. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2548). *ตัวชี้วัดการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- _____. (2549). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- _____ (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้
คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจกระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ.
- _____ (2551). แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- _____ (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรง
พิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- _____ (2554). การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบการ
อบรมการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและการ
จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- _____ (2548). การสำรวจค่าใช้จ่ายและบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาของ
ประเทศไทย ประจำปี 2548. ผู้พิมพ์ กองนโยบายและวางแผนการวิจัย
สำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). เศรษฐกิจ
พอเพียงคืออะไร. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. แนวทางการบริหารและการพัฒนาคุณภาพ
สถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุญาณี นิคมอ่ำ. (2550). รูปแบบของการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุริพร วงศ์สวัสดิสุข. (2551). การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัธยม. สารนิพนธ์, กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุวัฒน์ วิวัฒน์นานนท์. (2550). การศึกษาความพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช. *วารสารการการศึกษาไทย*. 4(33), 47–50.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2549). *การวิจัยเพื่อปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *การออกแบบวิจัย: วิธีการเชิงประเมินเชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรณพ พงษ์วาท. (2545). *รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือข่าย*. (ม.ป.ท.). (เอกสารอัดสำเนา).
- อารันต์ พัฒโนทัย. (2551). “เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร”, ในงานวิจัยพื้นฐาน รุานรากของการพัฒนาประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2548). *การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศุภสภา ลาดพร้าว.
- Anchor, J. (2001) Research and development (R&D). In J. Michael (ED.). *Encyclopedia of social science*, 3 (pp. 1414–1415). Chicago, IL: Fitzroy Dearborn Publishers.
- Brown, W.B. & Mob erg, D.J. (1980). *Organization Theory and management: Macro Approach*. New York: John Wiley and sons.
- Bush, T. (1986). *Theories of Educational Management*. London: Harper and Row.
- Daft, L. (1999). *Leadership: Theory and Practice*. Orlando: The Dryden Press Harcourt Brace College Publishers.
- Goldsmith, S., & Eggers, W.D. (2004). *Governing by Network: The New Shape of the Public Sector*. Washington, DC.: The Brooking Institution.
- Good, Carter. V. (2005). *Dictionary of Education*. (5th ed.). New York: McGraw–Hill.
- Keeves, J.P. (1988). *Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook*. n.p.: Great Britain.

- Kowalski, J.T. (2003). *Contemporary school administration: An introduction*. Sydney: Pearson Education.
- Krajewski, L.J., & Ritzman, L.P. (2002). *Operational management: Strategy and analysis*. (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3). pp. 607-610.
- Likier, Resin. (1967). *The Human Organization; Its Management and Value*. New York: McGraw-Hill.
- Lunenburg Fred C. & Ornstein, Allan C. (2000). *Education Administration: concept and Practice*. Belmont: Wadsworth.
- Smith, E.D. and Others. (1980). *Management: Making Organizations Perform*. New York: Macmillan.
- Steiner, T.J. (2001). *The Principal ship: A Reflective Practice Perspective*. Boston: Allyn and Bacon.
- Stoner, A.F. & Winkle, C. (1986). *Management*. (3rd ed). New Delhi: Prentice-Hill.
- Stanford Encyclopedia of Philosophy. Retrieved October 10, 2006, [Online]. Available From <https://www.google.co.th/search?> [Retrieved 7 March 2016].
- Taka Kura, S. (1990). Research and Development: The present state of the art. In N. Charoenpit, K. Preedeedilok, & P. Brudhprabha (EDS). *Research and Development in the Next Decade Asian Perspectives*. (pp. 3-7). Bangkok: Office of Research Affairs and Office of International Relations of Srinakharinwirot University.
- Think exist. (2008). *The Leadership Challenge: How to Get Extraordinary Things Done in Organization*. San Francisco: Jossey Bass.
- Torsi, H.L. & Carroll, S.J. (1982). *Management*. (2nd ed). New York: John Wiley & sons.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุคนธร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. รศ.ดร.ชนิษฐ์ วัฒนินท์	ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทีศรี	กรรมการสภามหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
3. รศ.ดร.จิตติ เลิศไพศาล	คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. รศ.ดร.สุจินต์ สิมารักษ์	ประธานมูลนิธิงานวิจัยเพื่อพัฒนา
ท้องถิ่นอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. ผศ.ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล	ประธานสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
6. ผศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร	ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
7. รศ.ดร.สายันต์ บุญใบ	กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
8. ผศ.ดร.สุนทรีย์ สุรศร	อาจารย์ประจำสาขาวิชาสัตวศาสตร์
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
9. นายประวีณ เชิงสะอาด	ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญ
พิทยาคม อำเภอเชียงขวัญ
จังหวัดร้อยเอ็ด

**รายนามตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนา
รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

1. รศ.ดร.ชนินทร์ วัฒนินท์	ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทศรี	กรรมการสภามหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
3. รศ.ดร.สุจินต์ ลิมารักษ์	ประธานมูลนิธิงานวิจัยเพื่อพัฒนา
ท้องถิ่นอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. ผศ.ดร.จิตติ เลิศไพศาล	คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. ผศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร	ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
6. ผศ.ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล	ประธานสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
7. รศ.ดร.สายันต์ บุญใบ	กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
8. ผศ.ดร.สุนทรีย์ สุรศร	อาจารย์ประจำสาขาวิชาสัตวศาสตร์
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
9. นายประวีณ เขิงสะอาด	ผู้อำนวยการโรงเรียนเชิงขวัญพิทยาคม
อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ในการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)
เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ผศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร	ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
(ประธานการสนทนากลุ่มย่อย)
2. นายเสถียร แสนอุบล	ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร
3. ดร.ประภาส ไชยมี	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร
4. ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์	กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. ดร.ละม้าย กิตติพร	กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
6. ดร.วรกัญญาพิไล แกะระหัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี
ตำบลบ้านซ่ง อำเภอคำชะอี
จังหวัดมุกดาหาร (ผู้ดำเนินการประชุม)

7. นายสมจิต ราชวงศ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาหาร
อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่)
8. นายสุทธิพงษ์ ใจตรง
ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยน้ำใหญ่วิทยา
อำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง)
9. นายสุรพงษ์ รัตนวงศ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนคำป่าหลายสรรพวิทย์
ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร (โรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดเล็ก/โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)
10. นายวิษณุกร จันทา
ผู้อำนวยการโรงเรียนพาเทินวิทยา
อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)
11. นายสากล รักชาติ
ผู้อำนวยการโรงเรียนนาโสกวิทยา
อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)
12. นายบุญเลียม บุญศรี
ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองมุกวิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)
13. นายวิชัย ช่างถม
ผู้อำนวยการโรงเรียนชัยปัญญา
วิทยานุสรณ์ อำเภอดำชะอี
จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)
14. นายอดิสร คันธโรรส
ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้าพิทยาสรรค์
อำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)

15. นายธนิต ทองอาจ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแขงวิทยาคม ตำบลดงเย็น อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก/โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.)
16. นายชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแขง ตำบลบ้านโคก อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)
17. นายพินิจ พลรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.)
18. นายประวีณ เชิงสะอาด ผู้อำนวยการโรงเรียนเชิงขั้ววิทยาคม อำเภอเชิงขั้ว จังหวัดร้อยเอ็ด (โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)
19. นายสมพงษ์ รุ่งฤทธิ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
20. นางเรวดี นันทิกะ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์)
21. นางดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย)

22. นางพิชาพร พรหมกลีกร ครูชำนาญการพิเศษ ครูผู้สอนกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนมุกดาหาร
อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
23. นางสาวปัทมา จันทพันธ์ เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัดมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุตรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ญรัษฎ์ญกรณ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอมความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาสล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอมความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาสล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอโน้มเกล้าโน้มกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรีย์ สุรศรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
 ๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธิบุญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณา ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

H. eunn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณา ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

K. ammv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ ลิมาภิรักษ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรศึกษุฒิบัณฑิต (ค.ต.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรบุญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพเจ้าพระบาทเจ้า จตุรพิธพรชัย ทรงพระกรุณาฯ จ्ञาลึกในพระกรุณาธิคุณที่กรุณาให้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
 ๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณา ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. sumv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอโน้มเกล้าท่อน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทิศรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาสผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. sunn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาสผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สดลได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/๒๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชชา ภาวนบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าวแก่นักศึกษาดังนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล ศติวัฒน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

สำเนาฉบับ

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/๑๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญพิทยาคม (นายประวิณ เขิงสะอาด)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
 ๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

H. eumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

งามวิไล/ร่าง/พิมพ์

...../ตรวจ

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๒/ว๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย ๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว แก่นักศึกษา ในวันอังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. eunw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปางข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนภูพานวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว แก่นักศึกษา ในวันอังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ ๖๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังม่วงพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว แก่นักศึกษา ในวันที่อังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนผาเทิบวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าวแก่นักศึกษา ในวันอังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. umw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุติมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ ๖๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์ชัยทองพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าวแก่นักศึกษา ในวันอังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งไชยพิทยารัฐมิ่งคลาภิเษก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว แก่นักศึกษา ในวันอังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

K. eumv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเขื่อนพิทยาสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว แก่นักศึกษา ในวันอังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. eum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุติมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำคำวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศ.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว แก่นักศึกษา ในวันอังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

K. eumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนแร่วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว แก่นักศึกษา ในวันอังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว๓๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีเจริญศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีระพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทนายชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว แก่นักศึกษา ในวันอังคาร ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๓๐ น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. eum

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทนายชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุติมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๒/ว ๔๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ เวสสินท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ สิมารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทศิรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘
โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม . รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุคติได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

K. amunv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

N. eumv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปางข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรีย์ สุรศร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือการทําวินิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

K. umw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนารูปแบบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ วะสินนท์

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาแก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำคุณิพนธ์ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

H. sum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุคมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๖.๑๒/ว ๗๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนารูปแบบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ สิมารักษ์

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาสล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในกรณีนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาแก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำคุณิพนธ์ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

K. ammal

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาสล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“บวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สรรเสริญได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุตรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนารูปแบบ

เรียน เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทีศรี

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาแก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำคุณิพนธ์ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔
โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนารูปแบบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาแก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำคุณิพนธ์ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. eum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนารูปแบบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะศึกษานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นจำท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาแก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

H. aumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนารูปแบบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชชา ภาวนบุตร

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในกรณีนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาแก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำดุษฎีนิพนธ์ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. am

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม จำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนารูปแบบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นจากท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาแก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำดุษฎีนิพนธ์ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. sumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนารูปแบบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรีย์ สุรศรี

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคูชฎินิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลมา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาแก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำคูชฎินิพนธ์ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. amn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุติมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนารูปแบบ
เรียน นายประวิณ เจริญสะอาด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ
และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ในกรณีนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
พิจารณาความเหมาะสมของคู่มือพัฒนาแก่นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำคุณิพนธ์ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนพัฒนาพัฒนศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านโพนพิสัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคูชฎีนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน เมืองพานิชย์รัตนศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปางข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน นิคมสังฆราชวิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณูปนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภพผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภพผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุ่มมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านกษัตริย์พัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ศ.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบ้านดงสามัคคี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใฝ่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์นี้มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนวัดป่าอภัยสุโขทัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคูขุณฑิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ดงนิเวศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มาก ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุคติมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
 อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ปทุมมาวันศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะศึกษานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ดวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
 อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน นำดกพิทยะพัชรพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
 ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุ่มมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุตรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านพิบูลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุตรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน พระแก้วธาตุพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“บวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน เคสิลพท: เกษรดิษฐ์ ๑๕๖๗ ด้วง ด้วง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใครขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน จงม.พิทยาศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคชภูมินิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไครย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โครขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านกุดจิก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน หนองปลาไหลวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มาก ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

H. Eunw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน พิบูลย์วิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรคุณิพนธ์บัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๖

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนศึกษาศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

H. Eun

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“บวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
 อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บัณฑิตศึกษาศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุ่มมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วาริชดิษฐ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณูปการ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน หนองหวดวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

W. eum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุตรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วิมลไพฑูริย์ศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณูปนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๖

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน กุศลนิมิตพัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน องคาพิสัยพัฒนศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน หิรัญศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน พญานาควิทยาสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ว. อัมภาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โพธิ์โพธิ์วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จคล่องไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

V. eunw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุคติมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ศรีรัตนดิถีศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บึงคาตดิทสาคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาลต.ง.พ.บ้านศรีภักดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่หา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

V. eumv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๕๗ ๐๒๒๕

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุคติได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน พญาโพธิ์พิทักษ์ราษฎร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไคร์ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มาก ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุตรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน พิศานันท์วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ศรีสำราญพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนโสตศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.๑.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ภาคศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๒๕๗ ๐๒๒๕

โทรสาร ๐ ๕๒๕๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน สามทพธศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณโคตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุคติมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน รพ.๑๖๓๐๖ โพนพิสัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณูปนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ศ. อัมภามผล

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน หนองผ่องประชาศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

W. eumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอโน้มเกล้าฯ โนมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน พื้นที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

N. eumv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน มูลนิธิอริยราชานุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จคล่องไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใ้ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนเมืองเอกวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยคุ้มครองให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านพิภพ ต.ม.

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จคล่องไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

H. amn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๖.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนวัดหนองกุงทิพย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคู่ขนานเรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๖

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตขอทราบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน องพลงพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขออนุญาตขอทราบให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

H. eunw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ศรีโพธิ์โพธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน พน๑๑ สนิทวิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

V. Eunw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณมากที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุตรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน กิ่งฟ้าโพธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะศึกษานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรศึกษบัณฑิต (ค.ศ.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดป่าศรีโพธิ์แก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน สิงห์ฟ้าพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

V. eumv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๕๗ ๐๒๒๕

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนเทพพิทักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

V. eumv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔
โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน สิงห์สามัคคีวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไธรอย เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๖

“ปรังข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนการเกษตรวิสัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เทียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศสตรจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

H. eunv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ไพโรจน์ประชาสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศสตรจารย์ ดร.วิไลนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

V. eumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณที่สุคมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน สหวิทยาดิโกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
 อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน พรหมเมืองวัฒนาศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณูปนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบ้านวังหิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ต.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล และผู้ช่วยศสตรจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

H. umm

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ท่าเรือหนองกอกศิลาตม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณวุฒิ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน มิตรสัมพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคณะคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เทียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านใหม่ (อ.สกล) จ.สกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาคุณิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ที่มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

V. eumv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปางข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. amunv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๕๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. eunw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุคติมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ศ.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. amunv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไทรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. aumn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔
โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนุกดาหาร

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. ammi

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญวิทยาคม

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับ
ภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล เป็นกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ
และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่
ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. amn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคำน้อย ๒

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. eumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุตรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวง

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. amur

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปางข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชัยปัญญาวิทยานุสรณ์

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมณา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. amn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปางข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่ล้นมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองมุกวิทยาคม

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. amn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาโสกวิทยา

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. aumr

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุ่มมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนผาเทิบวิทยา

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไทรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. eumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคำป่าหลายสรรพวิทย

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ต.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. amun

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔
โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยน้ำโพวิทยา

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. amun

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔
โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน นายสมพงษ์ รุ่งฤทธิ์

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

H. aum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สูญมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๔๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน นางดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศ.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. anur

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน นางเรวดี นันทิกะ

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไทรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. amun

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน นางพิชาพร พรหมกลีกร

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไทรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว. ๕๕๖๖

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔
โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน นางสาวปัทมา จันทะพันธ์

ด้วย นายธีรพงศ์ แสนยศ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา และสถานที่ในการจัดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. eumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

“ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้”

ภาคผนวก ค

- การวิเคราะห์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานทั้ง 4 กลุ่ม
- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- แบบประเมินความสอดคล้องของข้อความของแบบสอบถาม
- ค่าดัชนีความสอดคล้องข้อความการวิจัยของแบบสอบถาม
- ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- แบบประเมินรูปแบบและคู่มือการพัฒนา
- แบบประเมินการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)
- ตารางวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้ จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)
- แบบประเมินตนเอง ก่อน และหลัง การบริหารโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานทั้ง 4 กลุ่ม

การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	งานวิชาการ	งานงบประมาณ	งานบุคคล	งานบริหารทั่วไป
ด้านที่ 1 การบริหารโรงเรียน				
องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย				✓
องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ	✓			
องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ		✓		
องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป				✓
ด้านที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	✓			
องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้	✓			
องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓			
องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓			
ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียน	✓			
องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน	✓			
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	✓			
ด้านที่ 4 การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน				
องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง			✓	

การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	งานวิชาการ	งานงบประมาณ	งานบุคคล	งานบริหารทั่วไป
องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล			✓	
ด้านที่ 5 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ				
องค์ประกอบที่ 1 โรงเรียน				✓
องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียน			✓	
องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของโรงเรียน			✓	
องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน	✓			✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบ ตัวชี้วัด ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เกณฑ์ในการพิจารณา มีดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงน้อยที่สุด

3. ผลการศึกษาจะกล่าวเป็นภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่ง แต่จะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

4. ขอความกรุณาท่าน ตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริง เพราะจะช่วยให้การศึกษาครั้งนี้ มีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาระดับดุขุฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือกรอกข้อมูลลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติงานในหน้าที่ คือ

ผู้บริหารโรงเรียน

หัวหน้ากลุ่ม / ฝ่าย

() บริหารวิชาการ

() บริหารงบประมาณ

() บริหารงานบุคคล

() บริหารทั่วไป

2. ขนาดของโรงเรียน

ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 251 – 300 คน

ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 201 – 250 คน

ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 151 – 200 คน

ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 100 – 150 คน

ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน ต่ำกว่า 100 คน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบ ตัวชี้วัด ในการบริหารโรงเรียน ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไปโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามส่วนที่ 2 มีขอบข่าย 4 กลุ่มงานของการบริหารโรงเรียน มีข้อคำถาม 40 ข้อ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และเป็นจริงมากที่สุด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารวิชาการ						
ความพอประมาณ	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน					
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย					
	2. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	1. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมาย ทางการศึกษาได้					
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถ ยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการ เปลี่ยนแปลง					
เงื่อนไขความรู้	1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน					
	2. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษอบรม เพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการใช้ คุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต					
	2. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุขและยั่งยืน					
2. ด้านการบริหารงบประมาณ						
ความ พอประมาณ	1. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหาร งบประมาณโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลัก					
	2. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้น การควบคุมภายใน					
ความมีเหตุผล	1. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
	2. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม					
มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้ งบประมาณ					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	2. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้าน งบประมาณ					
เงื่อนไขความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มี ความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตาม หลักธรรมาภิบาล					
	2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความ รับผิดชอบ คุ่มค่า มีประสิทธิภาพ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
	2. ผู้บริหารงบประมาณมีความเป็นธรรม ในการจัดสรรงบประมาณ					
3. ด้านการบริหารงานบุคคล						
ความ พอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิต					
ความมีเหตุผล	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในโรงเรียนเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้					
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน					
มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	1. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้ พอดีกับปริมาณงาน					
	2. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของ โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่าง ต่อเนื่อง					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย และจรรยาวิชาชีพ					
	2. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสม ตามระบบคุณธรรม					
4. ด้านงานบริหารทั่วไป						
ความพอประมาณ	1. การปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัย พร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า					
	2. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุด					
ความมีเหตุผล	1. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล					
	2. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานได้ตามสถานการณ์					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก					
	2. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	2. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษา					
	2. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากร					

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

ตำแหน่ง.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินเครื่องมือวิจัย

เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสอบถามต่อไปนี้ ในกรณี
ที่ท่านเห็นว่าข้อคำถามใดควรปรับปรุง กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในช่อง
รายการหมายเหตุ

ให้ +1 ถ้าแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการ

วิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก บรรลุวัตถุประสงค์หรือสัมฤทธิ์ผลตามปรัชญา ปณิธาน
วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่สถาบันได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ได้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ
ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

1.1 การบริหารวิชาการ หมายถึง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มาบูรณาการด้านการบริหารวิชาการ โดยสอดแทรกในหน่วยการเรียนรู้ของทุกกลุ่มสาระ
การเรียนรู้และทุกชั้น กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริม

การผลิตสื่อจากวัสดุท้องถิ่น ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผล ประเมินผลที่เที่ยงตรง ครอบคลุม สอดคล้องกับเนื้อหาและหน่วยการเรียนรู้ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปลูกฝังให้ผู้เรียนมี ความพอประมาณ มีเหตุผล เตรียมพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะ เกิดขึ้น บนพื้นฐานของควมมีสติปัญญา สามารถวิเคราะห์ มีความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน

1.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาบูรณาการกับการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา โดยการนำหลักธรรม มาภิบาลมาใช้ในการบริหารให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม ในการจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบ ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ มีความ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ รายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 การบริหารบุคคล หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการบริหารงานบุคคล โดยการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตน ให้เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่านิยมการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อและมีการ ตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เตรียมพร้อมรับและทันต่อการ เปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างรู้เท่าทัน

1.4 การบริหารทั่วไป หมายถึง การบริหารงานที่ต้องประสานความร่วมมือกับ ชุมชน ท้องถิ่นและสังคมในทุกภาคส่วน ระดมความคิดร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง การบริหารงานที่เน้นผลสัมฤทธิ์ ความคุ้มค่า ยึดหลักธรรมาภิบาล พัฒนา ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และอาคารสถานที่ ให้สะอาดร่มรื่น อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย เหมาะสม พร้อมที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า เอื้อต่อการเรียนรู้

2. รูปแบบ หมายถึง แบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินงาน และเป็น คำอธิบาย คำบรรยาย หรือแผนผังไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคล อื่น สามารถเข้าใจแนวทางปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือทาง ความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบในการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. รูปแบบการบริหารโรงเรียน หมายถึง แบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทางในการ ดำเนินงาน และการจัดการบริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับดำเนินการ

ทำงานในโรงเรียน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี โครงสร้าง กระบวนการจัดการ และการตัดสินใจสั่งการ

4. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ในการดำเนินการครอบคลุมการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารบุคคล ซึ่งได้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

5. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง กระบวนการบริหารและวิธีการที่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กใช้ในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความแตกต่างกันตาม ค่านิยม หรือความเชื่อพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

6. การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในขอบข่ายงาน 4 งาน โดยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้งานไขความรู้ และคุณธรรม

7. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ สำหรับการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนที่มุ่งให้เกิดความสมดุลและเตรียมพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากภายนอก ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

7.1 สามห่วง หมายถึง คำนียามความพอเพียง (Sufficiency) จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

7.1.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มาก

เกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

7.1.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

7.1.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

7.2 เจียมใจ หมายถึง การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

7.2.1 เจียมใจความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการดำเนินการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

7.2.2 เจียมใจคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่จะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัว ซึ่งประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

8. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารงานต่างๆ โดยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสในยุคโลกาภิวัตน์ มีความพอประมาณ มีเหตุมีผล และเกิดภูมิคุ้มกันแก่องค์กรในการดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขของความรู้ควบคู่คุณธรรม

9. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ลักษณะการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบ และสาระการบริหารจัดการด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป

10. ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง

รูปแบบการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผล จำนวน 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูมืออาชีพ 3) การประคุณภาพ การตรวจสอบได้ และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และ 8) การมีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานของโรงเรียน ทั้ง 4 งาน คือ 1) งานบริหารวิชาการ 2) งานบริหารงบประมาณ 3) งานบริหารงานบุคคล และ 4) งานบริหารทั่วไป

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาระดับคุษฎับัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถาม

เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีประเด็นข้อคำถาม
 ในแบบสอบถาม ดังนี้

ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการประเมิน			
		+1	0	-1	
1. ด้านการบริหารวิชาการ					
ความ พอประมาณ	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน				
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมสอดคล้อง กับวัฒนธรรมชาติของท้องถิ่น				
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่ หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย				
	2. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย				
มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	1. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมาย ทางการศึกษาได้				
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถ ยืดหยุ่นทันกับการเปลี่ยนแปลง				
เงื่อนไขความรู้	1. มีการกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน				

ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการประเมิน			
		+1	0	-1	
	2. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษ อบรม เพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ				
เงื่อนไข คุณธรรม	1. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการใช้ คุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต				
	2. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนในการสำนึกรัก บ้านเกิด				
2. ด้านการบริหารงบประมาณ					
ความ พอประมาณ	1. มีมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม				
	2. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีการควบคุมภายใน				
ความมีเหตุผล	1. มีการกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการ บริหารงบประมาณโดยมุ่งเน้นผู้เรียน เป็นหลัก				
	2. มีการบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม				
มีภูมิคุ้มกันใน ตัวที่ดี	1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล การใช้งบประมาณ				
	2. มีการกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยง ด้านงบประมาณ				
เงื่อนไขความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มี ความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตาม ระเบียบกฎหมาย				
	2. ใช้หลักการมีส่วนร่วมที่ถูกต้องในการ บริหารจัดการงบประมาณ				
	1. การบริหารงบประมาณมีความโปร่งใส				

ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการประเมิน			
		+1	0	-1	
เงื่อนไข คุณธรรม	สามารถตรวจสอบได้				
	2. ผู้บริหารงบประมาณมีความเป็นธรรม ในการจัดสรรงบประมาณ				
3. ด้านการบริหารงานบุคคล					
ความ พอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม				
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิต				
ความมีเหตุผล	1. พิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่าง เหมาะสมเน้นผลงาน				
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน				
มีภูมิคุ้มกันใน ตัวที่ดี	1. มีการวางกรอบอัตรากำลังของโรงเรียน ให้พอดีกับปริมาณงาน				
	2. ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/ กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง				
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อ ที่หลากหลาย				
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์				
เงื่อนไข คุณธรรม	1. มีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริม ความมีวินัย				
	2. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในโรงเรียนเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้				

ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการประเมิน			
		+1	0	-1	
4. ด้านงานบริหารทั่วไป					
ความ พอประมาณ	1. มีการปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่นน่าอยู่ เน้นความประหยัด				
	2. จัดสรรสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับ เทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุด				
ความมีเหตุผล	1. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่าง สมเหตุสมผล				
	2. มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการ บริหารงานได้ตามสถานการณ์				
มีภูมิคุ้มกันใน ตัวที่ดี	1. มีการวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและ ผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก				
	2. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการ ความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงาน ตามแผน				
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูล สารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน				
	2. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการ เทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อ การเรียนรู้				
เงื่อนไข คุณธรรม	1. ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการ สถานศึกษา				
	2. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากร				

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 30 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (r) ทั้งฉบับ รูปแบบการบริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.47	21	.63
2	.51	22	.53
3	.53	23	.47
4	.38	24	.50
5	.64	25	.55
6	.53	26	.50
7	.47	27	.63
8	.60	28	.57
9	.50	29	.54
10	.64	30	.59
11	.60	31	.64
12	.49	32	.63
13	.68	33	.60
14	.62	34	.59
15	.67	35	.38
16	.55	36	.57
17	.51	37	.62
18	.48	38	.64
19	.53	39	.48
20	.66	40	.60

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .38 - .68

**แบบประเมินรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนา
เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง**

ผู้ประเมิน

.....

ตำแหน่ง

.....

สถานที่ทำงาน

.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การประเมิน

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัย

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

085-7474020

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
คู่มือเล่มที่ 1 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2560 1. คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนา 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางการดำเนินกิจกรรม 5. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม 6. สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ 7. ระยะเวลา 8. การประเมินผล					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
คู่มือเล่มที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานงบประมาณ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2560					
1. คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนา
2. วัตถุประสงค์
3. เนื้อหาสาระ
4. แนวทางการดำเนินกิจกรรม
5. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม
6. สื่อหรือแหล่งเรียนรู้
7. ระยะเวลา
8. การประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<p>คู่มือเล่มที่ 3 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2560</p> <p>1. คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนา</p> <p>2. วัตถุประสงค์</p> <p>3. เนื้อหาสาระ</p> <p>4. แนวทางการดำเนินกิจกรรม</p> <p>5. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม</p> <p>6. สื่อหรือแหล่งเรียนรู้</p> <p>7. ระยะเวลา</p> <p>8. การประเมินผล</p>

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
คู่มือเล่มที่ 4 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2560 1. คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนา 2. วัตถุประสงค์ 3. เนื้อหาสาระ 4. แนวทางการดำเนินกิจกรรม 5. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม 6. สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ 7. ระยะเวลา 8. การประเมินผล					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสนทนากลุ่มย่อย
(Focus Group Discussion)

เรื่อง

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัย

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษานิเทศศาสตร์ เอก หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย
(Focus Group Discussion)

เรื่อง

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้ประเมิน

.....

ตำแหน่ง

.....

สถานที่ทำงาน

.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การประเมิน

เหมาะสมมากที่สุด	หมายถึง	5
เหมาะสมมาก	หมายถึง	4
เหมาะสมปานกลาง	หมายถึง	3
เหมาะสมน้อย	หมายถึง	2
เหมาะสมน้อยที่สุด	หมายถึง	1

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตารางวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้ จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ที่	รายการ	ความเป็นประโยชน์ (N = 23)			ความเป็นไปได้ (N = 23)		
		\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า	\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า
1	หลักการของรูปแบบ						
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ						
3	เนื้อหาของรูปแบบ						
4	กระบวนการของรูปแบบ						
5	การวัดและประเมินผล						
รวม							

ตารางวิเคราะห์ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของคู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญในการจัดสนทนา กลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

เล่มที่	รายการ	ความเป็นประโยชน์ (N = 20)			ความเป็นไปได้ (N = 20)		
		\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า	\bar{x}	S.D.	การ แปลค่า
1	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559						
2	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานงบประมาณ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559						
3	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559						
4	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559						
รวม							

แบบประเมินตนเอง ก่อน และหลัง การบริหารโรงเรียน ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

- คำชี้แจง
1. แบบประเมินมีขอบข่าย 4 กลุ่มงานของการบริหารโรงเรียน มีข้อคำถาม 40 ข้อ
 2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และเป็นจริงมากที่สุด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารวิชาการ						
ความพอประมาณ	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน					
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย					
	2. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้					
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง					

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
เงื่อนไขความรู้	1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน					
	2. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษอบรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ					
	2. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน					
2. ด้านการบริหารงบประมาณ						
ความพอประมาณ	1. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลัก					
	2. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นการควบคุมภายใน					
ความมีเหตุผล	1. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
	2. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ					
	2. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
เงื่อนไขความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ความสามารถ เน้นการถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล					
	2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
3. ด้านการบริหารงานบุคคล						
ความพอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม					

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต					
ความมีเหตุผล	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้					
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน					
	2. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและจรรยาวิชาชีพ					
	2. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสมตามระบบคุณธรรม					
4. ด้านงานบริหารทั่วไป						
ความพอประมาณ	1. การปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัย พร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า					
	2. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุด					
ความมีเหตุผล	1. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล					
	2. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานได้ตามสถานการณ์					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก					

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	2. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน					
	2. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษา					
	2. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากร					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ง

คู่มือการใช้ และเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คู่มือการใช้

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดได้ว่าเป็นลักษณะการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบ และสาระการบริหารจัดการด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป โดยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม ซึ่งมีเอกสารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา คือ คู่มือการใช้จำนวน 1 เล่ม และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล

เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป

เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ

เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษานิพนธ์เอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ระยะเวลา	1
ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ	2
แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบ	11
ความหมายของรูปแบบ	11
ประเภทของรูปแบบ	14
องค์ประกอบของรูปแบบ	15
รูปแบบการบริหารโรงเรียน	18
รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ	19
หลักการของรูปแบบ	21
วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	22
เนื้อหาของรูปแบบ	22
กระบวนการของรูปแบบ	23
การติดตามผลและประเมินผล	24
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก	32
การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน	32
แนวคิดทฤษฎีการบริหารโรงเรียน	32
นิยามศัพท์เฉพาะ	36
บรรณานุกรม	41
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนา	46
รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	47

ระยะเวลา การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน
ประกอบด้วย

1. ส่วนของการศึกษาคู่มือเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ มีดังนี้
 - 1.1 ใช้เวลาในการศึกษาคู่มือสัปดาห์ละ 5 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง รวม 22 วัน
132 ชั่วโมง
 - 1.2 ใช้เวลาในการพัฒนา 1 ภาคเรียน (ประมาณ 4 เดือน) หรืออย่างน้อย
450 ชั่วโมง
2. ส่วนของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน
 - 2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ใช้
ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 5 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์)
 - 2.2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป
ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์)
 - 2.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ
ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์)
 - 2.4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ
ใช้ระยะเวลา 20 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์)

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และในภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และ ความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550, หน้า 3 – 5) จากความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกหน่วยงาน รวมทั้งในสถานศึกษาทุกระดับ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งโรงเรียนได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงมาใช้ และจากวิกฤติการณ์เศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า หากเยาวชนไทยเลือกที่จะดำเนินวิถีชีวิตไปในระบบเศรษฐกิจเสรีนิยมตามกระแสโลก โดยขาดความรู้เท่าทันในกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและขาดความเข้าใจในบริบทของตนเอง จะทำให้เกิดความเสี่ยงที่ต้องเผชิญกับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นดังที่ประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างรุนแรงมาแล้วในอดีตและปัจจุบัน นอกจากนี้ ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์จากภายนอกยังส่งผลให้เยาวชนไทยประสบปัญหาวิกฤติด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการไหลทะลักทางวัฒนธรรมจากต่างชาติ เข้ามาสู่ประเทศไทยโดยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เด็กและเยาวชนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรอง และเลือกวัฒนธรรมที่ดี สื่อต่างๆ ยังขาดความเข้มงวดทางจรรยาบรรณในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเชิงลบ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมมากขึ้น ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ให้ความสำคัญกับตัวเองมากกว่าส่วนรวม ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนไทยลดลง นำไปสู่ปัญหาทางสังคมต่างๆ เช่น ปัญหาการแต่งกายไม่เหมาะสม ผิดระเบียบ หนีเรียน เล่นการพนัน มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาการขาดสัมพันธภาพในครอบครัว รวมทั้งปัญหา ยาเสพติด และอาชญากรรมอื่นๆ

เมื่อประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จึงได้รับผลกระทบนั้นด้วย เพราะกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งวัฒนธรรมอันหลากหลายจากทุกมุมโลกสามารถนำมาเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว เป็นช่องทางให้เกิดผลกระทบต่างๆ มากมาย เช่น ความต้องการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย และบริการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยเฉพาะกระแสนิยมตะวันตก ขณะเดียวกันปัญหาที่ต้องเผชิญคือ การแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่างชาติ อาจจะทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมซึ่งเป็นทุนทางสังคมของประเทศเริ่มเสื่อมถอย หากไม่ได้รับการอนุรักษ์และสืบสานอย่างเหมาะสม ชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนไป เน้นความสะดวกสบายและให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้า และต้องใช้ชีวิตอย่างเร่งรีบ มีรูปแบบการบริโภคที่ผิดหลักโภชนาการและการใช้ชีวิตที่เผชิญกับแรงบีบคั้นทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น อีกทั้งเด็กวัยรุ่นอาจได้รับข้อมูล

ข่าวสารในแง่ลบ เช่น ภาพสื่อลามก พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทางเพศ เกิดการเลียนแบบ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและช่วยทำให้เกิดความรุนแรง เป็นเหตุให้การดูแลและป้องกันเด็ก และเยาวชนจากค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์เป็นไปอย่างลำบากมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้สังคม ต้องเผชิญกับความเสี่ยงใหม่ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องป้องกันและแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดผลร้าย ต่อเยาวชนในสังคม (ฝ่ายวิชาการบริษัทสกายบุ๊กส์, 2549, หน้า 54)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ขับเคลื่อนมาสู่ภาคการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับครูเป็นประการแรกก่อน เพราะครูเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอด ความรู้และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่นักเรียน ดังที่ ปรียานุช พิบูลสรารุช (2549, หน้า 13-15) กล่าวว่า... ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ก่อน ครูก็จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูจะต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียงและเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเด็ก มีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ รู้จักเลือกรับและรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษา เพิ่มพูน ความรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการเลือกรับข้อมูลนั้นต้องรู้จักพิจารณา และรู้จักแก้ไขปัญหอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา เตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสภาพ และผลจากการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ได้อย่าง รอบคอบและระมัดระวัง ...

นอกจากนี้ยังมีพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทาน แก่คณะบุคคลต่างๆ เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2543 ความว่า “เศรษฐกิจพอเพียงนี้ ขออย่าว่าเป็นทั้งเศรษฐกิจหรือความประพฤติที่ทำอะไรเพื่อให้เกิดผล โดยมีเหตุ และผล คือ เกิดผลนั้นมาจากเหตุ ถ้าทำเหตุที่ดี ถ้าคิดดีให้ผลที่ออกมา คือ สิ่งที่ดีติดตาม เหตุ การกระทำก็เป็นการกระทำที่ดีและผลของการกระทำนั้นก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่า มีประสิทธิผล ดีแปลว่า มีประโยชน์ ดีแปลว่า ทำให้มีความสุข” สารสำคัญของ พระบรมราโชวาทที่น้อมนำมานี้ จึงเป็นประสบการณ์ที่แท้จริงของประชาชนส่วนใหญ่ เป็นการพัฒนาที่ให้ความสำคัญ มุ่งให้คนสามารถพึ่งตนเองได้ ธรรมชาติของความ หลากหลายที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนก็คือ หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของ ประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ

เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้อย่างดี (ประเสริฐ บุญเกิด และคนอื่นๆ, 2556, หน้า 117)

จากการศึกษาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากนักวิชาการหลายท่าน สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความจำเป็นที่ต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีหลักทงสายกลาง สามารถใช้เป็นหลักแห่งการดำเนินชีวิต จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างมากที่จะนำวิชาการต่างๆ มาใช้วางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน โดยต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติทุกระดับ จะเอื้ออำนวยให้บุคคลสามารถใช้ความคิดและเหตุผลได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการทำงานและความต้องการของชีวิต จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารตนเอง เป้าหมายของปรัชญา คือ การพัฒนาเป็นขั้นตอนที่สมดุลและยั่งยืน สามารถรับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในได้เป็นอย่างดี ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวคิดที่เหมาะสมกับพื้นฐานสังคมไทย เพื่อการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล เจริญมั่นคงและมีความยั่งยืนท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ปรัชญามีองค์ประกอบ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการเปลี่ยนแปลง โดยมีเงื่อนไขพื้นฐาน คือ ความรู้และคุณธรรม (ธวัชชัย พิษผล, 2549, หน้า 125; จิตรภาดา, (นามแฝง), 2549, หน้า 206; พีระพงศ์ สุขแก้ว, 2549, หน้า 17; ไพบูรณ์ วัฒนศิริธรรม, 2550, หน้า 19; พลาดิษฐ์ สิทธิธัญกิจ, 2550, หน้า 127; ยุทธนา ภาระนันท์, 2550, หน้า 22; พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2550, หน้า 23; ปรียานุช พิบูลสราวุธ; 2550, หน้า 10; ปรีดา กุลชล, 2552, หน้า 29; และ ไพฑูรย์ ชัยประโคน, 2557, หน้า 61)

นอกจากนี้ควรทำให้เด็กรู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยสอดแทรกปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิต ได้อย่างสมดุลตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและค่านิยมความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รู้ว่าตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของโลก การกระทำของตนย่อมมีผลและเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในโลกที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ ครูจะต้องรู้จักบูรณาการการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ครูต้องใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ เริ่มต้นและปลูกฝังโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เช่น กิจกรรมรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การกำจัดขยะในการสำรวจทรัพยากรของชุมชน

ปัจจุบันนี้ได้มีการนำเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงระดับอาชีวศึกษา นอกโรงเรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนคิดวิเคราะห์เป็นตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างค่านิยมกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกำลังมีการทดลองนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียน ความพยายามดังกล่าวได้ผลก็ต่อเมื่อครูและผู้บริหารสถานศึกษาเห็นคุณค่า มีความศรัทธาและมีแรงจูงใจในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากปัจจุบันรัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคุณธรรมนำความรู้ มาใช้เป็นหลักนำ ทั้งนี้เพราะการปฏิรูปการศึกษาตามนัยดังกล่าวจะนำไปสู่การแก้ปัญหาทั้งมวลไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง (วิจิตร ศรีสอาน, 2550, หน้า 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีหน้าที่กำหนดทิศทาง กรอบนโยบาย เพื่อให้งาน โครงการ บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงได้น้อมนำการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาเป็นกรอบทิศทางในการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ต่อเนื่องในระยะยาว นั่นคือหลัก 3 ประกัน ได้แก่ การประกันโอกาส การประกันคุณภาพ และการประกันประสิทธิภาพ เพื่อให้เด็กที่เข้ารับบริการ ได้ศึกษาทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือในชนบท หรือเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในด้านโอกาสที่จะได้เข้าเรียน

มีการเน้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในเรื่อง “คุณธรรมนำความรู้” เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม พร้อมทั้งการมีประสิทธิภาพของการบริหารที่ได้พัฒนาให้เกิดความคล่องตัวและชัดเจน ส่งผลให้เกิดการกระจายอำนาจสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงชั้นได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 4)

สถานศึกษา ควรมีการจัดการศึกษามุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ปลูกฝัง และเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในสาระของปรัชญานั้น ตระหนักในความสำคัญและทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง เหมาะสม สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหารภายในตามแนวของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และการจัดระบบ บริหารจัดการ โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มีการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาอยู่เสมอ ขั้นตอนในการดำเนินการ คือ กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากิจการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำหรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการ โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, ออนไลน์)

จากการศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ วชิราวุธ ปานพรหม (2556, หน้า 249 – 250) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียงประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และมี 17 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การเป็นแบบอย่าง

ความพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 2) การสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย การสร้างเครือข่าย การสร้างทีมงาน การสร้างความร่วมมือ และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี 3) ความสามารถในงาน ประกอบด้วย การมีความคิดสร้างสรรค์ การสร้างแรงจูงใจ การตัดสินใจ การสื่อสารที่ดีและการแก้ปัญหา และ 4) การนำองค์กร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วม การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การมอบหมายงาน การวางแผนและการสอนงาน รูปแบบประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ส่วนที่ 2 หลักการพัฒนา ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนา ผลการประเมินรูปแบบ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกองค์ประกอบ และปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2550, หน้า 131 – 140) ได้เสนอให้มีการสร้างขบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยอ้างอิงกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่มสร้างกระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ใช้เวลาเพียงสองปียังไม่เพียงพอ จึงเสนอให้ 1) สร้างจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) พัฒนาแนวคิดขององค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) พัฒนาระบบการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ระดับชุมชน และ 4) เชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาชุมชนพอเพียงกับภาคประชาคม ในประเด็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ แผนงานพัฒนาวิชาการและการส่งเสริมการวิจัย โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อเสนอทางเลือกที่หลากหลายของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ในภูมิภาคที่หลากหลายของภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย นอกจากนี้ ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ ยังชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของการวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าควรจะเป็นแนวใหม่ ดังนี้ 1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจสังคมที่เกิดในชุมชน จึงต้องมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาชุมชน 2) จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือความต้องการในการสร้างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปปรับใช้กับชุมชน 3) ให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วม 4) มุ่งเฉพาะสมาชิกที่ทำการผลิตที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ 5) มุ่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชนในด้านพลังความสามารถของตนเอง 6) มีการเรียนรู้ร่วมกันโดยชุมชนเป็นนักวิจัยเช่นเดียวกัน 7) มุ่งเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ให้เข้าสู่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8) ต้องตอบสนองความต้องการ ความนึกคิด ความใฝ่ฝัน ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชน

ในส่วนของการศึกษาที่ผ่านมา ปัญหาด้านการศึกษาถือเป็นหัวใจหลัก ซึ่งปัญหาที่ต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงและต่อยอด โดยเฉพาะด้านคุณภาพของผู้เรียน ครู

คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหาร รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งการคิดวิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้ และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง คุณธรรมจริยธรรม ในด้านครู คณาจารย์ พบว่า มีปัญหาขาดแคลนครู คณาจารย์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมไม่ได้คนเก่ง คนดี และใจรักมาเป็นครู ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ยังไม่มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ ทั้งสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเป้าหมาย ตลอดจนยังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านความไม่พร้อม และมีความขาดแคลน โดยเฉพาะกำลังครูผู้สอนที่ไม่มีครบชั้น รวมทั้งขาดแคลนครูที่มีความถนัดเฉพาะด้านหรือวิชาเอก รวมถึงด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการแก้ปัญหาโดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพื้นที่เดียวกัน หรือมีปัญหาและความต้องการจำเป็นที่เหมือนกัน โดยมีบุคลากร หน่วยงาน หรือองค์กรให้การสนับสนุนสามารถดำเนินการเพื่อพัฒนางานยกระดับคุณภาพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นผู้มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียน เพราะเป็นผู้รับนโยบาย รับผิดชอบในการดำเนินงานและการบริหารให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องบริหารงานด้วยกระบวนการต่างๆ ในอันที่จะก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังและร่วมแรงแข่งขันจากครูทุกคน ต้องมองเห็นปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้น ต้องเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 32) ได้กล่าวถึงมาตรฐานด้านผู้บริหาร ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาไว้อยู่ 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการ

พัฒนาการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐาน ซึ่งผลการปฏิรูปดังกล่าวนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว และความล้มเหลวจากการจัดการศึกษาเดิมที่ไม่สามารถสร้างคนให้มีจิตใจที่มีศักยภาพอย่างพอเพียง รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่แพร่กระจายไปอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ไปสู่สังคมสากลที่ต้องใช้วิธีการทางปัญญา ดังนั้นในการบริหารโรงเรียนให้ได้มาตรฐานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำมาบูรณาการกับการบริหารจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา เป็นการตอบสนองแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษา ผลงานวิจัยที่พบว่า โรงเรียนต้นแบบประสบความสำเร็จเพราะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียนก่อนการทำงาน (วิลาสินี พรรณรัตนศิลป์. 2551, หน้า 52) และการพัฒนาโรงเรียนให้ดำเนินไปในทางสายกลางหรือความพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ร่วมกันในตัวที่ดีต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน การสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจะทำให้ทราบปัจจัยและบริบทของโรงเรียนและสภาพภูมิสังคมของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยในการกำหนดจุดยืนหรือเป้าหมายของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (ยุทธนา ปฐมวาชาติ. 2552, หน้า 5)

จากปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละโรงเรียน ประกอบกับที่ผ่านมายังไม่มีการวิจัยใดสะท้อนผลรูปแบบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะครอบคลุมการบริหารศึกษาของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการนำหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารงานต่างๆ โดยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสในยุคโลกาภิวัตน์ มีความพอประมาณ มีเหตุผล และเกิดภูมิคุ้มกันแก่โรงเรียน ในการดำเนินงาน ภายใต้เงื่อนไขของความรู้ควบคู่คุณธรรม อันจะนำไปสู่ความสมดุลของการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนภายใต้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ สืบต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบ

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ดำเนินการตามแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียน

1. ความหมายของรูปแบบ

คำว่า รูปแบบ หรือ Model มีความหมายหลายอย่างโดยทั่วไปจะหมายถึงรูปแบบ ตัวแบบ ต้นแบบ หรือแบบจำลอง หรือวิธีการดำเนินการที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นแบบจำลองสิ่งก่อสร้าง รูปแบบในการพัฒนาชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิต คำว่ารูปแบบได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ เช่น สมาน อัครวุฒิ (2550, หน้า 5) ได้รวบรวมความหมาย โดยสรุปว่า รูปแบบ (Model) หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ผู้เสนอ รูปแบบพัฒนาขึ้นมา เพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ สอดคล้องกับ ชวลิต เกิดทิพย์ (2550, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการพัฒนาว่า หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงกรอบแนวคิดการสร้างรูปแบบเชิงอนาล็อก (Analog Model) อันเกิดจากการผนวกรวมระหว่างโครงสร้างการพัฒนาภาวะผู้นำและผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำให้มีความสัมพันธ์กัน และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบ เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เช่นเดียวกับ กัลยรัตน์ เมืองสง (2550, หน้า 22) ได้อธิบายความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง มโนทัศน์เกี่ยวกับลักษณะภาวะผู้นำและวิธีการที่ใช้พัฒนา สอดคล้องกับ นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 75) ได้สรุปความหมายของรูปแบบได้ 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองซึ่งเป็นสิ่งที่ย่อส่วนจากของจริง รูปแบบ หมายถึง คนหรือสิ่งของที่สามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินงานได้ และรูปแบบ หมายถึง แบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น

เครื่องคอมพิวเตอร์รุ่น 486X ขณะที่ ทิศนา แคมมณี (2551, หน้า 1) ให้ความหมายรูปแบบ หมายถึง ตัวแทนที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายพฤติกรรมของลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริง อย่างหนึ่ง หรือเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ความเข้าใจ

ปรากฏการณ์ และเยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี (2551, หน้า 25 – 28) ให้นิยามคำว่า “รูปแบบ” หรือแบบจำลองโดยทั่วไปว่า คือ วิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใดๆ ให้ปรากฏ โดยใช้ การสื่อสารในลักษณะต่างๆ ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำเสนอเรื่องราวหรือ ประเด็นต่างๆ ได้อย่างกระชับ ภายใต้หลักการอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ ปาหนัน กนกวงศ์นุวัฒน์ (2551, หน้า 18) ได้สรุปว่ารูปแบบมีสองลักษณะ คือ รูปแบบที่เป็น แบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปธรรม รูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม ภาพจำลองของสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอาจจะมีตั้งแต่รูปแบบอย่างง่าย ๆ ไป จนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมาก และมีทั้งรูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุ เช่น แบบจำลองหอสุมุดแห่งชาติ แบบจำลองยานอวกาศ เป็นต้น และณัฐศักดิ์ จันทรมล (2552, หน้า 125) กล่าวว่ารูปแบบ หมายถึง โครงสร้าง โปรแกรม แบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอน เวลาและเทศะ พิจารณามีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือ ปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของ รูปแบบนั้นๆ ซึ่ง มาลี สิบกระแสบ (2552, หน้า 108 – 109) กล่าวว่ารูปแบบมีสองลักษณะ คือ รูปแบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ระบบการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่เป็น แบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รูปแบบอาจแสดง ความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยงแสดงในรูปแผนภาพหรือเขียนในรูปสมการคณิตศาสตร์ หรือ สมการพยากรณ์หรือเขียนเป็นข้อความ จำนวน หรือ ภาพ หรือ แผนภูมิ หรือ รูปสามมิติ นอกจากนี้ คุณ วงศ์อนันต์ (2553, หน้า 18) กล่าวว่า รูปแบบหมายถึงแบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทาง ในการดำเนินงาน เป็นการจำลองภาพในอุดมคติ หรือการย่อส่วนของจริงให้ เล็กกลง เพื่อเป็นแบบแผนในการปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์และ กลไกของการปฏิบัติซึ่งเป็นตัวจักร ในการทำหน้าที่ของรูปแบบให้บรรลุเป้าหมาย โดยมี บริบทเป็นเงื่อนไขของการเกิดขึ้น การคงอยู่ และการล่มสลาย สอดคล้องกับ ปาริชาติ ชมชื่น (2555, หน้า 10) ได้สรุปความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบเป็น แบบจำลองใช้เป็นตัวแทน เป็นชุดปัจจัยหรือดั่งแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

เป็นหลักการ แนวคิดที่แสดงความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่างๆ ให้เห็นเป็นภาพหรือข้อความอย่างง่ายเกี่ยวกับการลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเชิงแผนผัง หรือทำเลียนแบบเพื่อสร้างสัญลักษณ์ที่แท้จริงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นรูปธรรมและเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ คิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 93) ได้ศึกษาความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง สิ่งที่เป็นเค้าโครงของเรื่องที่ต้องการศึกษา โดยแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบต่างๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน เพื่อช่วยในการศึกษาปัญหา แนวคิดและปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ง่ายและดียิ่งขึ้น และ Daft (1999, p. 20) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง แบบสรุ่ยย่อของความจริงที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ซึ่งจะง่ายต่อการทำความเข้าใจ เช่นเดียวกันกับ Good (2005, p. 177) ในพจนานุกรมการศึกษาได้รวบรวมความหมายของรูปแบบเอาไว้ 4 ความหมาย คือ 1) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ 2) เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ เป็นต้น 3) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด 4) เป็นชุดของปัจจัย ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมตัวกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้ ซึ่งสารานุกรมสแตนฟอร์ดด้านปรัชญา (Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2006, p. 671) ได้ให้ความหมายของรูปแบบในลักษณะสอดคล้องกับการให้ความหมายของ Good ว่า รูปแบบเป็นระบบหรือโครงสร้างที่ถูกสร้างขึ้นมาจากทฤษฎีทั่วไปเพื่อพรรณนาและอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ และ Think exist (2008, p. 1) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ (Model) ไว้ว่าเป็นแบบจำลองของระบบการปฏิบัติงาน หรือแบบแปลนของการก่อสร้างที่วาดไว้ล่วงหน้า หรือสิ่งของที่เป็นตัวแทนแสดงความคิดของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือสิ่งที่เตรียมเอาไว้ล่วงหน้า เช่นเดียวกับ Torsi and Carroll (1982, หน้า 163) กล่าวว่า รูปแบบเป็นนามธรรม ของจริง หรือภาพจำลอง ของสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีตั้งแต่รูปแบบอย่างง่าย ๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับ ซับซ้อนมากๆ และมีทั้งรูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุ เช่น แบบจำลองหอสมุดแห่งชาติ แบบจำลองอาคารศูนย์การค้า เป็นต้น และรูปแบบเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Model) ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์ เช่น รูปแบบเชิงระบบและ ตามสถานการณ์ (A System Contingency Model) ของ Brown and Mob erg (1980, หน้า 16 – 17) และสอดคล้องกับ Stoner and Wankle (1986, หน้า 12)

กล่าวว่ารูปแบบเป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์เพื่อให้ เราได้เข้าใจ ความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ง่ายขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง แบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทาง ในการดำเนินงาน และเป็นคำอธิบาย คำบรรยาย หรือแผนผังไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่น สามารถเข้าใจแนวทางปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบในการกระทำกรอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ประเภทของรูปแบบ

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ดังต่อไปนี้

Smith and Other (1980, p. 416) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่ รูปแบบคล้ายจริง มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า เป็นต้น 2) รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการ ก่อนที่จะทำการทดลองจริง เครื่องบินจำลองที่บินได้หรือเครื่องบินรูปแบบชนิดนี้ใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก 3) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่ รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) รูปแบบนี้พบมากที่สุดซึ่งเป็นการใช้ข้อความในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนา ลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น ขณะที่ Bush (1986, p. 19) ได้แบ่งรูปแบบของการจัดการศึกษาออกเป็น 5 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบปกติ (Formal Model) 2) รูปแบบประชาธิปไตย (Democratic Model) 3) รูปแบบทางการเมือง (Political Model) 4) รูปแบบจิตพิสัย (Subjective Model) 5) รูปแบบคลุมเครือ (Ambiguity Model) นอกจากนี้ Keeves (1988, pp. 516-565) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษา และสังคมศาสตร์ไว้ 4 ประการ คือ 1) รูปแบบเชิงเทียบเคียง (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ในการอุปมาอุปไมยนามธรรม เช่น รูปแบบการทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน เป็นต้น 2) รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือภาพ เพื่อให้เห็นปรากฏการณ์นั้นๆ เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น 3) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ รูปแบบประเภทนี้นิยมใช้กันทั้งสาขาจิตวิทยา คณิตศาสตร์ และการบริหารการศึกษา

4) รูปแบบเชิงสาเหตุ (Casual Analysis) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยการนำเอาตัวแปรต่างๆ มาสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น แนวคิดที่สำคัญของรูปแบบนี้ คือ ต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ

Steiner (2001, p. 25) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) เป็นการสร้างแบบจำลองเหมือนของจริงทุกประการ

1.2 รูปแบบเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เป็นการสร้างแบบจำลองเท่าของจริงขึ้นมาก่อน เพื่อออกแบบไว้สำหรับเป็นต้นแบบผลิตสินค้าอื่นๆ

2. รูปแบบเชิงแนวความคิด (Conceptual Model) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 รูปแบบเชิงความคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model of) คือ รูปแบบหรือแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เช่น รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

2.2 รูปแบบเชิงความคิดเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model for) คือ รูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายทฤษฎีหรือปรากฏการณ์ เช่น รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรรตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

คัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 11) ได้สรุปเกี่ยวกับประเภทของรูปแบบไว้ว่าเป็นการแบ่งประเภทรูปแบบหรือแบบจำลองนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสร้างและสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี

จากการศึกษาประเภทของรูปแบบของนักวิชาการต่างๆ พบว่ารูปแบบมีหลายประเภทด้วยกัน เช่น รูปแบบเชิงกายภาพ รูปแบบเชิงแนวความคิด รูปแบบเสมือนจริง รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ รูปแบบเชิงเทียบเคียง รูปแบบเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุ รูปแบบปกติ รูปแบบประชาธิปไตย รูปแบบทางการเมือง รูปแบบจิตวิสัย รูปแบบคลุมเครือ เป็นต้น แต่รูปแบบที่พบมากที่สุด คือ รูปแบบข้อความ

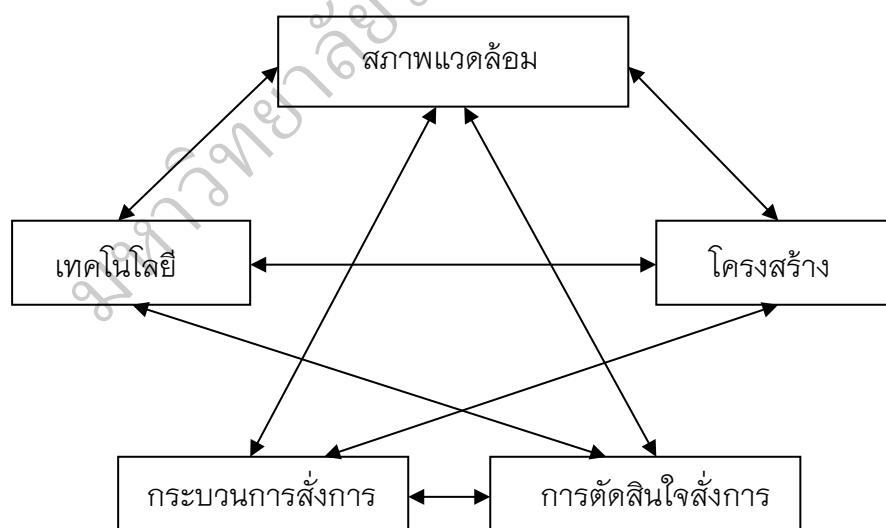
หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกรูปแบบประเภทรูปแบบข้อความ ซึ่งใช้ภาษาเป็นสื่อในการอธิบายรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. องค์ประกอบของรูปแบบ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ พบว่า ไม่ปรากฏมีหลักเกณฑ์ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของเรื่องหรือปรากฏการณ์ที่ผู้สนใจเกี่ยวกับการจัดองค์การ และการบริหาร (The Model of Organization and Management) ตามแนวคิดของ Brown and Mob erg (1980, pp. 16 – 17) นั้น ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิด เชิงระบบ (Systems Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) และองค์ประกอบตามรูปแบบของ Brown และ Mob erg ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bush (1986, p.19) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบองค์การทางการศึกษา 4 ประการ ได้แก่ 1) เป้าหมาย 2) โครงสร้างองค์การ 3) สภาพแวดล้อม 4) ภาวะผู้นำ ขณะที่ Keeves (1988, pp. 516 – 565) กล่าวว่ารูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้คือ 1) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) และผลที่ตามมา ซึ่งสามารถพิสูจน์ ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ 3) รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) สร้างความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งการช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ 4) รูปแบบจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Captainships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationship) ในขณะที่ ซีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 12) สรุปองค์ประกอบรูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบด้วยกันคือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ สอดคล้องกับ สมาน อิศวภูมิ (2550, หน้า 10) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบไว้ว่า รูปแบบที่ดีควร

มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบดังนี้ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ 7) ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ตำรา มุลป้อม (2557, หน้า 202) ได้สรุปรูปแบบการพัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีหลากหลายรูปแบบ บางรูปแบบก็คล้ายกัน บางรูปแบบก็แตกต่างกัน และจะใช้รูปแบบใดพัฒนานั้นไม่แน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษา หรือแนวคิดทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้นๆ แต่ละรูปแบบการพัฒนาจะใช้ระยะเวลาการพัฒนาในภาพรวมเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 คือ ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะที่ 2 ระยะทดลอง ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล

กล่าวโดยสรุปแล้วจะเห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบนั้นไม่มีหลักในการแบ่งที่ตายตัว จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละสถานการณ์และขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ ที่ศึกษา และวัตถุประสงค์ในการสร้างรูปแบบนั้นๆ เป็นสำคัญด้วย ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงระบบและตามสถานการณ์ (Systems and Contingency Model) ของ Brown and Mob erg มีลักษณะดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบรูปแบบการบริหารเชิงระบบและตามสถานการณ์
(Brown and Mob erg, 1980, pp. 16 - 17)

Keeves (1988, pp. 386 – 387) กล่าวว่ารูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญๆ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนายผล (Prediction) ที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปสู่การทดสอบได้ หากทดสอบรูปแบบแล้วปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิกไป
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบไปด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถอธิบายเรื่องที่ศึกษาหรือปรากฏการณ์นั้นได้อย่างชัดเจน
3. รูปแบบจะต้องช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelation) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะหาความรู้
4. รูปแบบควรจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationship) ระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationship) ระหว่างตัวแปรแบบรวมๆ

สรุปจากการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี โครงสร้าง กระบวนการจัดการ และการตัดสินใจสั่งการ โดยองค์ประกอบที่ดีจะต้องสามารถทำนายผลที่พิสูจน์ได้ มีความสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและเชิงโครงสร้าง ตลอดจนช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด และขยายขอบเขตสืบเสาะหาความรู้

4. รูปแบบการบริหารโรงเรียน

รูปแบบการบริหารโรงเรียนได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้แนวคิดและความหมายไว้ต่างกันหลายท่าน ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

วีรยุทธ ชาตะกาญจน์ (2552, หน้า 33) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันและมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยรูปแบบการบริหารมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป 2) การบริหารเป็นการที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรม 3) การบริหารเป็นการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

และ 4) การบริหารเป็นการทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม สอดคล้องกับ สุญาณี ฉิมอำ (2550, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารของผู้บริหารที่ต้องมี เทคนิควิธีการการมาดำเนินการโดยการนำกลุ่มต่างๆ ที่มีคนหมู่มากมารวมกันและร่วมกัน ทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนสำเร็จผล โดยได้ประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ได้ตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้เป็นประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปใช้ศาสตร์และศิลป์ ร่วมมือกันดำเนินการกิจต่างๆ เพื่อให้ภารกิจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างทีบุคคลร่วมกันกำหนด พัฒนาการทำงานของบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิด การบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างความสำเร็จให้กับองค์กรโดยอาศัยกระบวนการที่เป็นระบบและใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม สำหรับการบริหารโรงเรียน ศรประภา พงษ์หัตถา ศิลป์ (2557, หน้า 31) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้ง ศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการ พัฒนาระบบการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการ บริหารทั่วไป เพื่อการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียน ที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีคุณภาพตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการ ที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ และทักษะในการบริหารองค์กร รวมทั้งความรู้ในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมวิทยา การเมือง การปกครอง ชีววิทยา และภูมิศาสตร์ เป็นต้น ผู้บริหาร ที่หวังผลในการบริหารจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้หลักการ ทฤษฎีทางการบริหาร เพื่อให้ทันต่อ ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ ผู้บริหารที่มีความรู้และ ประสบการณ์ย่อมประสบความสำเร็จมากกว่าผู้บริหารที่มีแต่ประสบการณ์เพียงอย่าง เดียว ความรู้เรื่องการบริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะนำไปประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐาน ในการศึกษาหาความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การบริหารจึงจำเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ แต่การ ที่จะนำศาสตร์ไปบริหารอย่างเป็นศิลปะนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะเพื่อนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์ โดยเข้าใจ ธรรมชาติของการบริหารอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้และเข้าใจปรัชญาใน การบริหารองค์กรว่าควรจะใช้แบบใดจึงจะเหมาะสม นอกจากนี้ พิณสุดา สิริธวัชศรี

(2556, หน้า 92 – 122) ได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การสัมภาษณ์ กรณีศึกษาเชิงลึก และการสังเคราะห์ข้อมูลการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งการสัมมนาจับฟังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ภูมิภาคและ กรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่เหมาะสมตามขนาดและความพร้อมของโรงเรียน ควรจำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มรูปแบบบริหารจัดการที่มีอยู่เดิม หรือรูปแบบประยุกต์ 2) กลุ่มรูปแบบบริหารจัดการที่กำหนดขึ้นใหม่ และ 3) กลุ่มรูปแบบบริหารจัดการแบบผสมผสาน

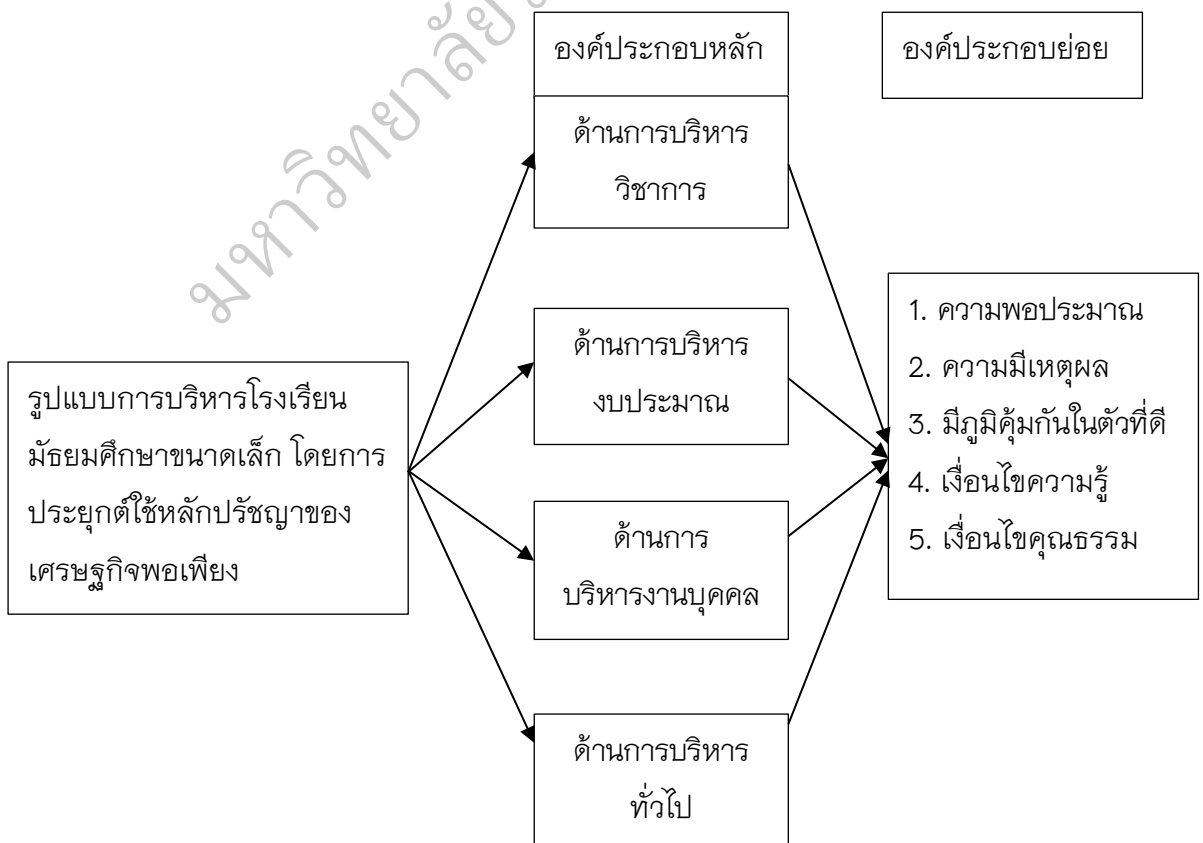
5. รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล มีผู้สรุปผลการวิจัยไว้ ดังนี้
 นางลักษณ์ เรือนทอง (2550, หน้า 164) ได้ทำการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหารมืออาชีพ 2) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 3) การมีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง 4) เน้นการเรียนการสอน 5) การสอนอย่างมีวัตถุประสงค์ 6) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 7) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้ และความน่าเชื่อถือ 8) องค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งได้กำหนดเป็นกรอบตัวแปรที่ศึกษาของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล เพื่อนำไปศึกษาความเป็นไปได้และพัฒนาารูปแบบ นอกจากนี้ (นางลักษณ์ เรือนทอง, 2550 หน้า 173 – 174) ยังได้พิจารณาตรวจสอบความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ความสอดคล้อง และการนำไปใช้ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โดยใช้วิธีอ้างอิง ผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 15 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันหมดทั้ง 15 คน โดยมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วยองค์ประกอบ จำนวน 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพตรวจสอบได้และน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูงและเป็นรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ เหมาะสม ถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานได้จริงของโรงเรียนสำหรับประเทศไทยได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) “SBM”

ซึ่งเป็นรูปแบบที่ยืดการกระจายอำนาจในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปสู่โรงเรียน โดยมุ่งไปที่การตัดสินใจร่วมกันในการบริหารศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภูมิของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลได้

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วยองค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพตรวจสอบได้และน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง และเป็นรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ เป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

จากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบของรูปแบบที่สามารถนำมาบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการของรูปแบบ

หลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักการดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมอภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยอาศัยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้วางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้เกิดความสุขระหว่างการทำงานและความต้องการของชีวิต จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารตนเอง
3. ใช้หลักการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามตัวแบบ และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ภายใต้เงื่อนไขของความรู้ควบคู่คุณธรรม อันจะนำไปสู่ความสุขของการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ สืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นการส่งเสริมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. เพื่อใช้หลักการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมอภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยอาศัยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้วางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้เกิดความสุขระหว่างการทำงานและความต้องการของชีวิต จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารตนเอง
3. เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหาร โดยใช้หลักการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามตัวแบบ และนำไปประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานต่างๆ โดยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสในยุคโลกาภิวัตน์ ภายใต้เงื่อนไขของความรู้คุณค่าคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความสมดุลของการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ สืบต่อไป

เนื้อหาของรูปแบบ

เนื้อหาของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งหมดจำนวน 4 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล
- เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ
- เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป
- เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 3 ระยะ (รวม 450 ชั่วโมง) ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาคู่มือเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน

- 1.1 ใช้เวลาในการศึกษาคู่มือสัปดาห์ละ 5 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง (รวม 22 วัน 132 ชั่วโมง) โดยกำหนดเป็นกิจกรรม ดังนี้
 - 1.2 ใช้เวลาในการพัฒนา 1 ภาคเรียน (ประมาณ 4 เดือน) หรืออย่างน้อย 450 ชั่วโมง
 - 1.3 ประเมินภาวะผู้นำของตนเอง และประเมินภาวะผู้นำโดยบุคลากรภายในโรงเรียน ก่อนการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 5 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์)

2.2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์)

2.3 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์)

2.4 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานวิชาการ ใช้ระยะเวลา 20 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์)

ระยะที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เป็นระยะการติดตามผลการบริหารโรงเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน หลังการปฏิบัติการ 2 สัปดาห์ โดยทำแบบประเมินการพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังสิ้นสุด 2 สัปดาห์ หลังการทดลอง

การติดตามผลและประเมินผล

การติดตามผลและประเมินผลรูปแบบการบริการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาคู่มือเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้เวลาในการศึกษาคู่มือสัปดาห์ละ 5 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง (รวม 22 วัน 132 ชั่วโมง) ใช้เวลาในการพัฒนา 1 ภาคเรียน (ประมาณ 4 เดือน) หรืออย่างน้อย 450 ชั่วโมง ในระยะก่อนการประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปีการศึกษา 2559 ผู้บริหารทำการประเมินตนเอง และบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นผู้ประเมิน

ระยะที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ในปีการศึกษา 2559 ได้แก่ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหาร

ทั่วไป การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

ระยะที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน โดยมีการประเมินระยะติดตามผลหลังการทดลองปฏิบัติการ 2 สัปดาห์ โดยการใช้แบบประเมินตนเองหลังการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ในปีการศึกษา 2559

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเองก่อน และหลังการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ในปีการศึกษา 2559 เป็นชนิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนน (\bar{x}) ที่ได้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ / เป็นจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินตนเอง ก่อน และหลัง การบริหารโรงเรียน ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

คำชี้แจง 1. แบบประเมินมีข้อบ่งชี้ 4 กลุ่มงานของการบริหารโรงเรียน มีข้อคำถาม 40 ข้อ
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และเป็นจริงมากที่สุด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารวิชาการ						
ความพอประมาณ	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน					
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย					
	2. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้					
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
เงื่อนไขความรู้	1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน					
	2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ					
	2. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน					
2. ด้านการบริหารงบประมาณ						
ความพอประมาณ	1. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลัก					
	2. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นการ ควบคุมภายใน					
ความมีเหตุผล	1. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
	2. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ					
	2. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
เงื่อนไขความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล					
	2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความรับผิดชอบต่อ คู่คุณค่า มีประสิทธิภาพ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
3. ด้านการบริหารงานบุคคล						
ความพอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต					
ความมีเหตุผล	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้					
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน					
	2. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและจรรยาวิชาชีพ					
	2. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสม ตามระบบคุณธรรม					
4. ด้านงานบริหารทั่วไป						
ความพอประมาณ	1. การปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัย พร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	2. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี ให้ได้ประโยชน์สูงสุด					
ความมีเหตุผล	1. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล					
	2. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน ได้ตามสถานการณ์					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ของงานเป็นหลัก					
	2. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัย ทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน					
	2. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหาร จัดการสถานศึกษา					
	2. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความ ต้องการของบุคลากร					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย (Theoretical Framework)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

การบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นแนวคิดทฤษฎีการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน และรูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิดทฤษฎีการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียน เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้หากโรงเรียนมีความสามารถที่จะบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผลได้ ย่อมส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติด้วย ซึ่งมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

ธงชัย ชิวปรีชา (2551, หน้า 22) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐของต่างประเทศ พบว่า โดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนในลักษณะนี้ มีอำนาจในการบริหารวิชาการโดยเน้นการตอบสนองความต้องการของชุมชน โรงเรียนมีหลักสูตรเป็นของตนเอง สามารถจัดโปรแกรมการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ออกแบบร่วมกันระหว่างครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความอิสระจากกฎเกณฑ์และการควบคุมแบบโรงเรียนทั่วไป มีอิสระในการบริหารงานบุคคล ที่โรงเรียนสามารถคัดเลือกครูและกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเป็นของตนเอง มีโรงเรียนเป็นผู้กำหนดนโยบายและผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหาร สำหรับการบริหารโรงเรียนในกำกับของไทย พบที่โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) มีการออกกฎหมายและข้อบังคับในการบริหารของตนเองเป็นการเฉพาะ ในลักษณะองค์การมหาชน จึงมีอิสระในการบริหารที่ชัดเจนเบ็ดเสร็จในฐานะที่เป็นองค์การมหาชน ขึ้นตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพียงแต่การจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นสำคัญที่ ธงชัย ชิวปรีชา ได้เสนอไว้น่าสนใจ คือ ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล ไม่ได้อยู่ที่ว่าเป็นโรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นส่วนราชการ โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ โรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นองค์การมหาชน หรือโรงเรียนนิติบุคคลอื่นๆ ที่อาจกำหนดขึ้นมา หากแต่อยู่ที่ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จพร้อมมูล คือ มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่มีความรู้

ความสามารถสูงในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแล อย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถรอบรู้ทางการบริหารและงานวิชาการ
มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหาร ครุมีจำนวนเพียงพอ มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ
ของตน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน ขณะที่ วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ (2553,
อ้างถึงใน พิณสุดา สิริธรงค์. 2556, หน้า 16 – 17) ได้เสนอระบบการจัดการศึกษาที่
เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย ทั้งด้านแนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย และรูปแบบของการจัด
การศึกษา ดังนี้ ด้านแนวคิด การจัดการศึกษาต้องอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า คนทุกคนมี
ศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ เป็นการศึกษาระบบเปิดที่เปลี่ยนจากการเน้นวิชาเป็นตัวตั้ง เป็นการ
เน้นคนเป็นตัวตั้ง เปลี่ยนจากการแข่งขันและเอาชนะมาเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน
โดยยึดหลักการการศึกษาเพื่อมวลชนและมวลชนเพื่อการศึกษา ที่ทุกคนควรเข้ามามีส่วน
ร่วมรับผิดชอบการศึกษา การจัดการศึกษาควรเปลี่ยนจากรัฐรับผิดชอบเพียง
ผู้เดียว เป็นทุกส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยเป็นการกระจายความรับผิดชอบไปยังครอบครัว
ชุมชน สังคม สถาบันศาสนา สถาบันสังคม โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ใกล้ชิดประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ทั้งกาย
จิต สังคม และสติปัญญา มีอิสระทางการคิด การเรียน มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และมีความเท่า
เทียมกันในการได้รับโอกาสทางการศึกษา เป็นคนไทยที่สมบูรณ์บนพื้นฐานของความรู้
ทักษะ เจตคติ และค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น รูปแบบการศึกษาจะเป็นไปอย่าง
หลากหลาย ไม่ใช่เพียงรูปแบบเดียวและหรือติดยึดกับระบบใดระบบหนึ่ง ที่ต้องเน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ และไม่ว่าใครจะมีสิทธิในการจัดการศึกษาที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ภายใต้การ
สนับสนุนส่งเสริมจากรัฐ นอกจากนี้ นคร ดังคะพิภาพ (2553) ได้เสนอรูปแบบการบริหาร
โรงเรียนขั้นพื้นฐานตามความพร้อมเพื่อการรองรับการกระจายอำนาจไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้
รูปแบบที่ 1 โรงเรียนที่มีอิสระในกำกับของรัฐ จัดรูปแบบพิเศษคล้ายองค์การมหาชน
รูปแบบที่ 2 โรงเรียนที่มีความพร้อมรองรับการเป็นนิติบุคคลเต็มรูปแบบ จัดรูปแบบ
กระจายอำนาจ แบบ SBM (School-Based Management) เต็มที่ หรือเรียกว่า แบบการ
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือฐานโรงเรียน มีคณะกรรมการโรงเรียนที่เข้มแข็ง
รูปแบบที่ 3 โรงเรียนที่เร่งพัฒนาสู่การเป็นนิติบุคคลที่เข้มแข็ง จัดรูปแบบขยายฐานกระจาย
อำนาจ 4 ด้าน ให้เกิดสมดุลระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับโรงเรียนเพียงพอที่
จะทำให้โรงเรียนเข้มแข็ง และรูปแบบที่ 4 โรงเรียนที่ต้องกำกับ สนับสนุนส่งเสริมเป็นพิเศษ
เพื่อให้พร้อมรับการกระจายอำนาจมากขึ้นต่อไป

ซึ่งในขณะนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดย พิณสุดา สิริธรรังศรี และคณะ (2555) ได้เสนอรูปแบบเพิ่มเติมจาก นคร ดังคะพิภพ เป็นรูปแบบที่ 5 คือ รูปแบบโรงเรียนที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน หรือชุมชนแล้วแต่กรณี ในลักษณะของสหการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล นอกจากนี้ในการบริหารแต่ละรูปแบบจำเป็นต้องคำนึงถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่นๆ รวมทั้งประชาชนด้วย เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อเด็กและเยาวชน หรือผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา

ดังนั้นการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน เป็นการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการ 1) งานวิชาการ ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผลและมาตรฐานการศึกษา 2) งานด้านบุคคล 3) งานด้านการเงินและงบประมาณ 4) งานด้านบริหารงานทั่วไป ได้แก่ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานจัดโครงสร้างองค์การ งานการคมนาคมและขนส่งนักเรียน งานด้านกิจการนักเรียน และมีความหลากหลายของรูปแบบในการจัดการศึกษาที่ไม่ควรยึดโยงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และเป็นไปตามขนาดของโรงเรียนที่มีความแตกต่างของบริบททั้งในเมืองและชนบท บนพื้นฐานของความพร้อมทั้งด้านครูและบุคลากร เงินและงบประมาณ ความรู้ และเทคโนโลยี ที่จำต้องทำการศึกษาถึงองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีความเหมาะสมตามขนาดและความพร้อม ที่ต้องคำนึงถึงแนวคิด หลักการ วิธีการ ข้อดี ข้อจำกัด และเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารศึกษาต่อไป

สรุป จากความหมายและความสำคัญของการบริหารโรงเรียน กล่าวได้ว่าการบริหารโรงเรียนเป็นกระบวนการบริหารและวิธีการที่โรงเรียนขนาดเล็กใช้ในการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันตามค่านิยม หรือความเชื่อพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ให้เกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ชุมชนในท้องถิ่นร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

จากการที่ผู้วิจัยได้หาคำประกอบ ตัวบ่งชี้ของรูปแบบ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการหาคำประกอบ ตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารงานทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ ไปสร้างเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนา โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ วะสีนทร์ ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ สีมารักษ์ ประธานมูลนิธิงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทาศรี กรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ เลิศไพศาล คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล ประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร คณะกรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรีย์ สุรศรี คณะเทคโนโลยีการเกษตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9. นายประวีณ เชิงสะอาด ผู้อำนวยการโรงเรียนเชิงขั้วญพิทยาคม
อำเภอเชิงขั้วญ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน
สร้างแบบประเมินของผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่ม ทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มบริหาร
วิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยสอบ
ประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสอบถามทั้งสิ้น 10 โรงเรียน ซึ่งเป็นบุคลากรสายบริหารทั้งหมด จำนวน 50 คน
ในการวิเคราะห์ความเหมาะสมแบบประเมิน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน จาก 10
โรงเรียนมีความเห็นว่า รูปแบบที่นำเสนอมีความเหมาะสม จะเห็นได้จากการวิเคราะห์
ความสอดคล้องของความต่าง ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องเกิน 0.5 (ค่า IOC มีค่าอยู่
ระหว่าง 0.89 - 1)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก บรรลุวัตถุประสงค์หรือสัมฤทธิ์ผลตามปรัชญา ปณิธาน
วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่สถาบันได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ได้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ
ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

1.1 การบริหารวิชาการ หมายถึง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มาบูรณาการด้านการบริหารวิชาการ โดยสอดแทรกในหน่วยการเรียนรู้ของทุกกลุ่มสาระ
การเรียนรู้และทุกชั้น กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริม
การผลิตสื่อจากวัสดุท้องถิ่น ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผล
ประเมินผลที่เที่ยงตรง ครอบคลุม สอดคล้องกับเนื้อหาและหน่วยการเรียนรู้ คุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปลูกฝังให้ผู้เรียนมี
ความพอประมาณ มีเหตุผล เตรียมพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะ
เกิดขึ้น บนพื้นฐานของความมีสติปัญญา สามารถวิเคราะห์ มีความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ
ที่เกี่ยวข้อง มีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน

1.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา โดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม ในการจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบ ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ รายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 การบริหารบุคคล หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการบริหารงานบุคคล โดยการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่านิยมการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อและมีการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เตรียมพร้อมรับและทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างรู้เท่าทัน

1.4 การบริหารทั่วไป หมายถึง การบริหารงานที่ต้องประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่นและสังคมในทุกภาคส่วน ระดมความคิดร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารงานที่เน้นผลสัมฤทธิ์ ความสำเร็จ ยึดหลักธรรมาภิบาล พัฒนาปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และอาคารสถานที่ ให้สะอาดร่มรื่น อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัยเหมาะสม พร้อมที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า เอื้อต่อการเรียนรู้

2. รูปแบบ หมายถึง แบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินงาน และเป็นคำอธิบาย คำบรรยาย หรือแผนผังไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่น สามารถเข้าใจแนวทางปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบในการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. รูปแบบการบริหารโรงเรียน หมายถึง แบบอย่าง วิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินงาน และการจัดการบริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับดำเนินการทำงานในโรงเรียน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี โครงสร้าง กระบวนการจัดการ และการตัดสินใจสั่งการ

4. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ในการดำเนินการครอบคลุมการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารบุคคล ซึ่งได้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

5. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง กระบวนการบริหารและวิธีการที่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กใช้ในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความแตกต่างกันตามค่านิยม หรือความเชื่อพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

6. การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในขอบข่ายงาน 4 งาน โดยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม

7. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ สำหรับการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนที่มุ่งให้เกิดความสมดุลและเตรียมพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากภายนอก ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 หลักการ 2 เงื่อนไข

7.1 สามหลักการ หมายถึง คำนียามความพอเพียง (Sufficiency) จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

7.1.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

7.1.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

7.1.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของ

สถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

7.2 เจ็อนไซ หมายถึง การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

7.2.1 เจ็อนไซความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการดำเนินการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

7.2.2 เจ็อนไซคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่จะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัว ซึ่งประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

8. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารงานต่างๆ โดยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสในยุคโลกาภิวัตน์ มีความพอประมาณ มีเหตุมีผล และเกิดภูมิคุ้มกันแก่องค์กรในการดำเนินชีวิตภายใต้เจ็อนไซของความรู้ควบคู่คุณธรรม

9. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ลักษณะการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบ และสาระการบริหารจัดการด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป

10. ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง รูปแบบการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผล จำนวน 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูมืออาชีพ 3) การประคุณภาพ การตรวจสอบได้ และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์

ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และ 8) การมีความคาดหวัง
ต่อนักเรียนสูง ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานของโรงเรียน ทั้ง 4 งาน คือ
1) งานบริหารวิชาการ 2) งานบริหารงบประมาณ 3) งานบริหารงานบุคคล และ 4) งาน
บริหารทั่วไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2551-2553*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยรัตน์ เมืองสง. (2550). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปรินซ์นิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียง คืออะไร?*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). *การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. ปรินซ์นิพนธ์ ศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- คุณ วงศ์อนันต์. (2553). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1*. ดุษฎีนิพนธ์ ศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- จิตรดาภา, (นามแฝง). (2549). *แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง ตามคำพ่อสอน*. กรุงเทพฯ: มาย แบ็งค็อค.
- ชวลิต เกิดทิพย์. (2550). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล. (2552). *การพัฒนาแบบการบริหารงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่เน้นการกระจายอำนาจ*. วิทยานิพนธ์ 109, 2 (ธ.ค. 2552) : 88-91.
- ดำรง มูลป้อง. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เขตตรวจราชการที่ 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ ศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ทีศนา เขมมณี. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ชิวปรีชา. (2551). *แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.

- ธวัชชัย พีชผล. (2549). *รักในหลวง...ต้องทำเพื่อในหลวง*. กรุงเทพฯ: Read & Share.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: แอล. ที. เพรส.
- นคร ตั้งคะภิกพ. (2553). *รูปแบบสถานศึกษา นำเสนอต่อคณะทำงานปฏิรูปการศึกษาเพื่อสุขภาวะคนไทย*. วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553. (เอกสารอัดสำเนา).
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประเสริฐ บุญเกิด และคนอื่นๆ. (2556). *เล่นตามรอยพระยุคลบาท*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พลัสเพรส จำกัด.
- ปรีชาดี ชมชื่น. (2555). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2550). *การสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง*.
- ปรีดา กุลชล. (2552). *TQM เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป จำกัด.
- ปริญานุษ พิบูลสรารุช. (2549). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ*, สรุปรจากปาฐกถาพิเศษในการสัมมนายุทธศาสตร์การสื่อสารในการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. วันที่ 26 กันยายน 2549 ณ หอประชุมพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษา.
- ปาหนัน กนกวงศ์นุวัฒน์. (2551). *การพัฒนาารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฝ่ายวิชาการ บริษัทสกายบุ๊กส์ จำกัด. (2549). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10*. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.
- พลาดิษฐ์ ลิทธิธัญกิจ. (2550). *ในหลวงฯ กษัตริย์นักพัฒนาผู้ยิ่งใหญ่*. กรุงเทพฯ: บุ๊คส์โมส์.

- พิณสุตา สิริธรงค์ศรี และคณะ. (2555). “การศึกษาที่พึงเสียงประชาชน” ใน การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน การศึกษารฐานรากทางเลือกประเทศไทย, ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, หน้า 12-38.
- พิณสุตา สิริธรงค์ศรี. (2556). รายงานการวิจัยและพัฒนา เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: เซเว่น พรินติ้ง.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2550). ชีวิตวิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยพัฒน์.
- พีระพงศ์ สุขแก้ว. (2549). เอกกษัตริย์อัจฉริยะ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มาย แบล็คค็อค.
- ไพฑูริย์ ชัยประโคน. (2557). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: พหุกรณี. คุษฎัณิพนธ์ ครุศาสตร์คุษฎัณิพนธ์ิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ไพบุรณ์ วัฒนศิริธรรม. (2550). แผนทีความดี ฉบับไพบุรณ์ วัฒนศิริธรรม. กรุงเทพฯ: มติชน.
- มาลี สืบกระแส. (2552). การพัฒนารูปแบบองคักรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาคุษฎัณิพนธ์ิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณทิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- ยุทธนา ภาระนันท์. (2550). องคักรพอเพียง กลยุทธีการบริหารองคักรด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: เกียวโต เนชั่น พรินติ้ง เซอร์วิส.
- ยุทธนา ปฐมวรชาติ. (2552). “การนำมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา: แนวคิดเชิงปฏิบัติในการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความพอเพียงสู่ความยั่งยืน,” วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 6-9 ตุลาคม-ธันวาคม.
- เยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2551). การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วชิราวุธ ปานพรหม. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์คุษฎัณิพนธ์ิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

- วรารกรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2555). รายงานข้อเสนอทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาวะคนไทย. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2550). การปฏิรูปสถาบันการศึกษาและการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สู่การเป็นคนดี และอยู่เย็นเป็นสุข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.rssthai.com/mreader.php?u=3160&r=666>. (20 กุมภาพันธ์ 2558).
- วิลาลินี พรรณรัตน์ศิลป์. (2551). การศึกษารูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: การวิจัยพหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรยุทธ ชาตะกาญจน์. (2552). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.
- ศิริพร กุลสานต์. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร.
- สมาน อัครภูมิ. (2550). การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก. เอกสารประกอบการสอนวิชาสัมมนาการศึกษาระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- สุญาณี นิมอ้า. (2550). รูปแบบของการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. ถ้ายเอกสาร.
- สุญาณี นิมอ้า. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ.
- _____. (2551). แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. *แนวทางการบริหารและการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- Brown, W.B. & Mob erg, D.J. (1980). *Organization Theory and management: Macro Approach*. New York: John Wiley and sons.
- Bush, T. (1986). *Theories of Educational Management*. London: Harper and Row.
- Daft, L. (1999). *Leadership: Theory and Practice*. Orlando: The Dryden Press Harcourt Brace College Publishers.
- Good, Carter. V. (2005). *Dictionary of Education*. (5th ed.). New York: McGraw–Hill.
- Keeves, J.P. (1988). *Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook*. n.p.: Great Britain.
- Smith, E.D. and Others. (1980). *Management: Making Organizations Perform*. New York: Macmillan.
- Stanford Encyclopedia of Philosophy. Retrieved October 10, 2006, [Online]. Available from <https://www.google.co.th/search?> [Retrieved 7 Mach 2016].
- Steiner, T.J. (2001). *The Principal ship: A Reflective Practice Perspective*. Boston: Allyn and Bacon.
- Stoner, A.F. & Winkle, C. (1986). *Management*. (3^d ed). New Delhi: Prentice–Hill.
- Think exist. (2008). *The Leadership Challenge: How to Get Extraordinary Things Done in Organization*. San Francisco: Josser Bass.
- Torsi, H.L. & Carroll, S.J. (1982). *Management*. (2nd ed). New York: John Wiley & sons.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. รศ.ดร.ชนินทร์ วัฒนินท์	ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทิดศรี	กรรมการสภามหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
3. รศ.ดร.จิตติ เลิศไพศาล	คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. รศ.ดร.สุจินต์ สิมารักษ์	ประธานมูลนิธิงานวิจัยเพื่อพัฒนา
ท้องถิ่นอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. ผศ.ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล	ประธานสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
6. ผศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร	ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
7. รศ.ดร.สายันต์ บุญใบ	กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
8. ผศ.ดร.สุนทรีย์ สุรศร	อาจารย์ประจำสาขาวิชาสัตวศาสตร์
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
9. นายประวีณ เชิงสะอาด	ผู้อำนวยการโรงเรียนเชิงขัวญ
พิทยาคม อำเภอเชิงขัวญ
จังหวัดร้อยเอ็ด

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ในการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

1. ผศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร	ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
(ประธานการสนทนากลุ่มย่อย)
2. นายเสถียร แสนอุบล	ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร
3. ดร.ประภาส ไชยมี	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร
4. ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์	กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
5. ดร.ละม้าย กิตติพร	กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
6. ดร.วรกัญญาพิไล แกระหัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี
ตำบลบ้านซ่ง อำเภอคำชะอี
จังหวัดมุกดาหาร (ผู้ดำเนินการประชุม)
7. นายสมจิต ราชวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาหาร
อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่)

8. นายสุทธิพงษ์ ใจตรง ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยน้ำใหญ่วิทยา
อำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง)
9. นายสุรพงษ์ รัตนวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนคำป่าหลายสรรพวิทย
ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร (โรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดเล็ก/โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)
10. นายวิษณุกร จันทา ผู้อำนวยการโรงเรียนพาเทบวิทยา
อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)
11. นายสากล รักชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนนาโสกวิทยา
อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)
- 12 นายบุญเลี่ยม บุญศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองมุกวิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)
13. นายวิชัย ช่างถ่ม ผู้อำนวยการโรงเรียนชัยปัญญา
วิทยานุสรณ์ อำเภอคำชะอี
จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)
14. นายอดิสร ดันธโรรส ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้าพิทยาสรรค์
อำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร
(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก)
15. นายธนิต ทองอาจ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแวงวิทยาคม
ตำบลดงเย็น อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร (โรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดเล็ก/โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.)

16. นายชาติชาย ก่อคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวง ตำบลบ้านโคก อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)
17. นายพินิจ พลธรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2 ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (โรงเรียนคุณธรรมสพฐ.)
18. นายประวีณ เชิงสะอาด ผู้อำนวยการโรงเรียนเชิงขั้ววิทยาคม อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด (โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)
19. นายสมพงษ์ รุ่งฤทธิ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
20. นางเรวดี นันทิกะ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์)
21. นางดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย)
22. นางพิชาพร พรหมกลีกร ครูชำนาญการพิเศษ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
23. นางสาวปัทมา จันทพันธ์ เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เล่มที่ 1

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กับการบริหารงานบุคคล

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดได้ว่าเป็นลักษณะการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบ และสาระการบริหารจัดการด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป โดยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้อิทธิพลของความรู้ และคุณธรรม ซึ่งมีเอกสารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา คือ คู่มือการใช้จำนวน 1 เล่ม และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล
- เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป
- เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ
- เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการดำเนินงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษานิพนธ์เอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คู่มือการพัฒนาารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เล่มที่ 3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559	1
ระยะเวลา	1
วัตถุประสงค์	1
เนื้อหา	1
สื่อประกอบการดำเนินงาน	3
ขั้นตอนการดำเนินงาน	3
การประเมินผล	3
การบริหารงานบุคคล	5
แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์	6
ความหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์	6
ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์	7
กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์	8
การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ	9
การบริหารทรัพยากรบุคคล	9
หน่วยงานภาครัฐที่ดีมีผลสัมฤทธิ์	9
แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	10
การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารทรัพยากรมนุษย์	11
เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	16
“เศรษฐกิจพอเพียง” ปรัชญาของในหลวง กับการบริหารคน	17
สรุป	18

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บรรณานุกรม	19
แบบประเมินตนเอง ในการบริหารโรงเรียน ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม	20
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนา	24
รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	25

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารงานบุคคล

ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์แนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อให้ตระหนักในความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำไปใช้ได้เหมาะสมจนเกิดประสิทธิผลสูงสุด

เนื้อหา

1. การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย
 - 1.1 กระบวนการวางแผนอัตรากำลัง
 - 1.2 การกำหนดตำแหน่งและวิถีสู่ฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.3 การเกลี้ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.4 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.5 การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ เงินเดือนและค่าตอบแทน
 - 1.6 การเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 1.7 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.8 การลาศึกษาต่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 1.9 การส่งเสริมและการยกย่องเชิดชูเกียรติ มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ

วิชาชีพ

- 1.10 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 1.11 การส่งเสริมวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 1.12 การสั่งพักราชการ และการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 1.13 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์

การร้องทุกข์ การออกจากราชการ

- 1.14 การขอใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- 1.15 งานทะเบียนประวัติข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา
- 1.16 งานยกเว้นคุณสมบัติ เช่น การยกเว้นการเกณฑ์ทหาร
- 1.17 งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

2. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
3. การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559 ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย

1. การบริหารงานบุคคล
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2 ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.3 จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย
 - 3.1 ความพอประมาณ
 - 3.2 ความมีเหตุผล
 - 3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - 3.4 เงื่อนไขความรู้
 - 3.5 เงื่อนไขคุณธรรม

สื่อประกอบการดำเนินงาน

คู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาคู่มือให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. วิเคราะห์แนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. สร้างความตระหนักในความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

การประเมินผล

การประเมินการบริหารโรงเรียนโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559 ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบประเมินตนเอง ชนิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปานกลาง
มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อย
มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อยที่สุด
มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนน (\bar{x}) ที่ได้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. สถิติที่ใช้ในการพิจารณาความก้าวหน้าของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ค่าร้อยละความก้าวหน้าจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละความก้าวหน้า} = \frac{(\text{คะแนนหลัง} - \text{คะแนนก่อน})}{(\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อน})} \times 100$$

การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 4.1 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
 - 4.2 การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ และการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาอย่างเข้ม
5. การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 5.1 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 5.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างเขตพื้นที่การศึกษา
6. การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ
7. เงินเดือนและค่าตอบแทน
8. การเลื่อนขั้นเงินเดือน
9. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
10. การลาศึกษาต่อ
11. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
12. การส่งเสริมและการยกย่องเชิดชูเกียรติ
13. มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
14. การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
15. การส่งเสริมวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 15.1 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง
 - 15.2 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

16. การสั่งพักราชการ และการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
17. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
18. การอุทธรณ์
19. การร้องทุกข์
20. การออกจากราชการ
21. การขอใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
22. งานทะเบียนประวัติข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา
23. งานยกเว้นคุณสมบัติ เช่น การยกเว้นการเกณฑ์ทหาร
24. งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้กับการบริหารงานบุคคล โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกัน คือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม โดยดำเนินการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง สร้างเครือข่ายเพื่อร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ โดยที่รายละเอียดของวิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละสาขาภารกิจ

แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์

การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญมากในปัจจุบัน เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดขององค์การ หรือมีการเปรียบเทียบทรัพยากรมนุษย์เป็น “ทุนมนุษย์” (Human Capital) ที่มีแต่จะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์การ

ความหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

ปราชญา กล้าผจญ และ พงดา บุตรสุทธิวงศ์ (2550 : 27) ได้สรุปความหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ไว้ว่า เป็นกระบวนการตัดสินใจและการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกระดับในหน่วยงาน เพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถสร้างความสำเร็จสูงสุดให้แก่องค์การ ปฏิบัติงานได้ตรงตามเป้าหมายมาตรฐานต่างๆ ที่ตั้งไว้

Stone (2008: 3) กล่าวถึงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ไว้ว่า หมายถึง

กิจกรรมในการใช้ทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ขององค์การ รวมทั้งมีการคำนึงถึงความต้องการและความพึงพอใจของทรัพยากรมนุษย์แต่ละบุคคลด้วย

Noe (2010: 4) ได้สรุปความหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการในการกำหนดนโยบาย การวางระบบ และการดำเนินการ ที่มีผลต่อพฤติกรรม ทักษะ และผลการปฏิบัติงานของทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ

Stewart and Brown (2011: 4) อธิบายความหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ว่า หมายถึง การศึกษาและการปฏิบัติที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับคนในองค์การ

จากความหมายที่นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้นิยามไว้ สรุปได้ว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่ก่อนเป็นสมาชิกขององค์การจนถึงสุดการเป็นสมาชิกขององค์การ ขณะเดียวกันก็มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ไปพร้อมกัน

ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นส่วนงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์การ ในการพิจารณาถึงความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สามารถสรุปได้เป็น 3 มิติ ดังนี้

1. มนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตอื่นๆ ที่องค์การมีอยู่ในการผลิตผลงานออกมาเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้หรือผลกำไรอันเป็นประโยชน์ขององค์การ หากองค์การไม่มีการบริหารจัดการด้านบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะทำให้เกิดผลเสียหายต่อการใช้ประโยชน์จากปัจจัยการผลิตอื่นๆ ขององค์การ ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการงานด้านต่างๆ ในทางตรงกันข้ามหากองค์การมีระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพดี ก็จะทำให้เกิดผลิตภาพสูง จากการใช้ประโยชน์สูงสุดในปัจจุบันการผลิตอื่นๆ ที่องค์การมีอยู่
2. มนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตที่แตกต่างจากปัจจัยการผลิตอื่นๆ ขององค์การ ในแง่ที่มนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตที่มีชีวิตจิตใจ มีความต้องการและความคาดหวัง มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้โดยไม่มีขีดจำกัด การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนมากกว่าปัจจัยการผลิตอื่นๆ

3. การดำเนินงานขององค์การในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีสภาพของการแข่งขันกันอย่างไร้พรมแดน ทำให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีต ทั้งนี้เพราะมนุษย์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์การมากที่สุด หากองค์การไม่สามารถบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว องค์การจะไม่สามารถอยู่รอดได้ในสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันกันอย่างไร้พรมแดน และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน (พิมลพรรณ เชื้อบางยาง, 2550: 6 – 8)

กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์

นักวิชาการได้แบ่งกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ออกเป็นขั้นตอนต่างๆ ไว้ค่อนข้างหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่จะมีลักษณะที่ใกล้เคียงกันอาจจะมีความแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด อาทิ ดนัย เทียนพุดม และคณะ (2541 : 4 – 5) ได้แบ่งขั้นตอนของกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ออกเป็น การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การวิเคราะห์งาน การสรรหาและคัดเลือก การฝึกอบรมและพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน การกระจายค่าตอบแทน สวัสดิการและผลประโยชน์เกี่ยวกับ สุขภาพและความปลอดภัยพนักงานและแรงงานสัมพันธ์ การพัฒนาองค์การ ตลอดจนการวิจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ ส่วน Noel (2010 : 5) ได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ออกเป็นการวิเคราะห์และการออกแบบงาน การวางแผนกำลังคน การสรรหา การคัดเลือกการฝึกอบรมและพัฒนา การจ่ายค่าตอบแทน การบริหารผลการปฏิบัติงาน และแรงงานสัมพันธ์ อย่างไรก็ตามกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน นอกจากจะดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวแล้ว ผู้มีบทบาทด้านทรัพยากรมนุษย์ในองค์การยังต้องเพิ่มบทบาทมากขึ้น ดังที่ Ulrich (1997 : 79) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารทรัพยากรมนุษย์ที่สอดคล้องกับธุรกิจและการมุ่งเน้นกลยุทธ์มากขึ้น ประกอบด้วย (1) การเป็นหุ้นส่วนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Partner) (2) การเป็นผู้เชี่ยวชาญในการบริหารจัดการ (Administration Expert) (3) การเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และ (4) การเป็นผู้สนับสนุนพนักงาน (Employee Champion)

การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

ความเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ยึดปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้แตกต่างกับบุคคลหรือชุมชน คือ ต้องช่วยกันสร้างคุณค่า จิตสำนึกใหม่ ให้พ้นจากความเอารัดเอาเปรียบ การเบียดเบียนผู้อื่น การฉ้อฉลคอร์รัปชัน การจัดสรรเสียใช้

เทคโนโลยี ระบบสื่อสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่า เหมาะสมกับการใช้งาน และศักยภาพของคนในองค์กร อันจะนำไปสู่การประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่าย อีกทั้งส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับองค์กร

การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล

มีการจัดสรรกำลังคนให้เหมาะสมเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน การสร้างบรรทัดฐาน ค่านิยมที่สอดคล้องตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน ด้วยความเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ซันติ การยอมรับฟังความเห็นที่แตกต่าง ตลอดจนสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องกับองค์กร ทั้งในขั้นตอนการทำงานและผลที่จะเกิดขึ้นในเชิงบวกและเชิงลบ วางแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ทักษะความสามารถสนับสนุนเพิ่มพูนความรู้ของคนในองค์กร ให้มีความสามารถที่หลากหลาย มีการถ่ายทอดนโยบายให้ความรู้และเสริมสร้างปลูกฝังแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาให้หน่วยงานเป็นองค์กรที่มีคนเก่งควบคู่กับเป็นคนดี รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ร่วมกันทำงานเป็นทีมรวมพลังได้ สร้างค่านิยมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะหน่วยงานที่มีกำลังคนที่มีคุณภาพ มีความสามัคคี ย่อมสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ภายนอกได้

หน่วยงานภาครัฐที่ดีมีผลสัมฤทธิ์

การเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ดีมีผลสัมฤทธิ์อยู่ที่การมีคุณค่าในองค์กร ความมีศักดิ์ศรี ความภูมิใจในความเป็นหน่วยงานที่สร้างประโยชน์แก่ประชาชนและสังคมส่วนรวม ความมีพลังและความสำเร็จในการปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรได้บรรลุวัตถุประสงค์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยงานภาครัฐ จึงเป็นเศรษฐกิจแบบบูรณาการ ทั้งด้านการเงินงบประมาณ การบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพบุคลากร และการพัฒนาเทคโนโลยีและสร้างสรรค์นวัตกรรม

แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้
(สมบัติ กุสุมาวลี, 2548 : 8)

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นกรมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติตนบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆ กัน ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารทรัพยากรมนุษย์

ในทุกขั้นตอนของกระบวนการการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการจัดการ ได้แก่ การวางแผนสรรหาและคัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรมและพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการบริหารค่าตอบแทน โดยเฉพาะการคำนึงถึงคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว รวมทั้งเงื่อนไขที่สำคัญ 2 เงื่อนไข คือ ความรู้และคุณธรรม โดยจะขอเสนอผ่านแต่ละขั้นตอนของกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้

1. การวางแผนสรรหาและคัดเลือกบุคลากรตามปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

การวางแผนสรรหาและคัดเลือกถือเป็นขั้นตอนแรกๆ ในกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะได้คนดี คนเก่ง และมีความเหมาะสมมาร่วมงานกับองค์การ การวางแผนสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่ยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1.1 ความพอประมาณในการวางแผนสรรหาและคัดเลือกบุคลากร เป็นที่ทราบกันว่าต้นทุนด้านทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นต้นทุนที่สูงสุดในการบริหารจัดการในองค์การ ดังนั้นในการวางแผนสรรหาและคัดเลือกบุคลากร องค์การจะต้องคำนึงถึงความพอประมาณ กล่าวคือ จะต้องวางแผนให้มีบุคลากรในปริมาณที่เหมาะสมไม่มากเกินไป “คนล้นงาน” หรือน้อยไป “งานล้นคน” เครื่องมือการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญในการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการคำนวณปริมาณของบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับปริมาณงาน คือ การวิเคราะห์งาน (Job Analysis) เป็นขั้นตอนการกำหนดลักษณะขอบเขตของงานต่างๆ ทั้งนี้ โดยมีการสำรวจและศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ผู้ทำงานจำต้องมืออยู่อย่างครบถ้วน คือ ทั้งในแง่ความชำนาญที่ต้องการ ความรู้ที่ต้องใช้ ความสามารถที่ต้องมี และความรับผิดชอบที่ต้องมีอยู่ การวิเคราะห์งานนอกจากจะช่วยให้

องค์การสามารถคำนวณปริมาณบุคลากรได้สอดคล้องกับปริมาณงานแล้ว ยังสามารถช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานจนสำเร็จผลได้ และข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ที่วิเคราะห์ขึ้นมาสำหรับแต่ละงาน ในที่สุดก็จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างงานต่างๆ สามารถนำไปใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในด้านอื่นๆ ได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามในการวางแผนสรรหาและคัดเลือกบุคลากรนอกองค์การ จะพิจารณาถึงปริมาณของบุคลากรที่เหมาะสมกับปริมาณงานแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงคุณภาพของบุคลากรที่สรรหาและคัดเลือกอีกด้วย

1.2 ความมีเหตุผลในการวางแผนสรรหาและคัดเลือกบุคลากร คือ การมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่ชัดเจน มีการคำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ สมบัติกุศุมาวลี (2548 : 24) ได้อธิบายถึงความมีเหตุผลในการวางแผนการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรว่า องค์การต้องมีคณะกรรมการคัดเลือกพนักงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีฉันทามติในการคัดเลือกคนอย่างมีเหตุมีผล และไม่เกิดระบบที่เกิดอคติขึ้น

1.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร ปัจจุบันมีการแข่งขันทางด้านแรงงานค่อนข้างสูง ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ การเปิดเสรีทางด้านแรงงาน ซึ่งองค์การจะต้องสร้างภูมิคุ้มกันในด้านกำลังแรงงาน คือการเตรียมการด้านกำลังคนให้สามารถพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่ออัตรากำลังในอนาคต โดยองค์การต้องมีการวางแผนกำลังคน (Manpower Planning) ไว้ล่วงหน้า เป็นกระบวนการในการกำหนดความต้องการด้านทรัพยากรมนุษย์ขององค์การ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าองค์การจะมีจำนวนบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและเพียงพอกับงานในช่วงเวลาต่างๆ ตามความจำเป็นในอนาคต

2. การฝึกอบรมและพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การฝึกอบรมและพัฒนาเป็นกระบวนการเสริมสร้างความรู้ความสามารถ และศักยภาพของบุคลากรอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งในปัจจุบันและอนาคตของบุคลากรให้สูงขึ้น การฝึกอบรมและพัฒนาที่ยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

2.1 ความพอประมาณในการฝึกอบรมและพัฒนา หลายองค์การในปัจจุบันขาดความพอประมาณในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร กล่าวคือ บางองค์การมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรน้อยเกินไป เพราะมักคำนึงถึงเรื่อง

งบประมาณ ซึ่งเป็นต้นทุนขององค์การ ในขณะที่บางองค์การมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ดังนั้นองค์การควรจะดำเนินการในการฝึกอบรมและพัฒนาในปริมาณที่เหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย อาทิ นโยบายขององค์การ ประเภทขององค์การ ขนาดขององค์การ และสถานะทางการเงินขององค์การ เป็นต้น

2.2 ความมีเหตุผลในการฝึกอบรมและพัฒนา ยังมีผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานด้านทรัพยากรมนุษย์อีกจำนวนมากที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเรื่องของการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร โดยใช้การฝึกอบรมและพัฒนาในการแก้ปัญหาต่างๆ ขององค์การ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วบางปัญหาไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีการดังกล่าว เครื่องมือสำคัญในการดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างมีเหตุผลนั้นก็คือ การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรมและพัฒนา (Training and Development Need Analysis) เพราะเป็นขั้นตอนที่จะบอกให้ทราบว่าองค์การควรจะมีการฝึกอบรมและพัฒนาให้บุคลากรหรือไม่

2.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการฝึกอบรมและพัฒนา คือการที่องค์การมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรไว้ล่วงหน้า จะทำให้องค์การสามารถใช้ประโยชน์จากศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ขององค์การได้ในเวลาที่เหมาะสม และประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน ยกตัวอย่างกรณีของบริษัทปูนซีเมนต์ไทย ที่มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรสำหรับอนาคตผ่านโครงการพัฒนาต่างๆ อาทิ โครงการพัฒนาภาวะผู้นำอย่างต่อเนื่อง โครงการนักเรียนทุน (Scholarship Program) เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยชั้นนำ ทั้งในและต่างประเทศ ในสาขาต่างๆ เช่น การบริหารธุรกิจ ด้านปิโตรเลียม ด้านเคมี เป็นต้น (สมบัติ กุสุมาวลี, 2548 : 28) เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาองค์การได้ในระยะเวลาที่เหมาะสมในอนาคต

3. การประเมินผลการปฏิบัติงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การประเมินผลการปฏิบัติงาน คือ การตัดสินว่าบุคลากรปฏิบัติงานได้ผลเป็นอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ด้านอื่นๆ อาทิ การจ่ายค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้าย การฝึกอบรมและพัฒนา เป็นต้น การประเมินผลการปฏิบัติงานถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และค่อนข้างละเอียดอ่อนต่อความรู้สึกของบุคลากร ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการประเมินผลการปฏิบัติงานควรดำเนินการด้วยความรอบคอบ รวมถึงควรยึดปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

3.1 ความพอประมาณในการประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์การควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม ซึ่งโดยส่วนใหญ่องค์การจะทำการประเมินผลการปฏิบัติงานปีละ 2 ครั้ง ในช่วงกลางปี และปลายปี โดยทำการประเมินก่อนที่จะมีการพิจารณาความดีความชอบหรือมีการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีให้แก่บุคลากร สำหรับงานมีลักษณะงานบริการลูกค้าหรืองานประจำ (Routine Work) การประเมินผลการปฏิบัติงานบ่อยครั้งสามารถทำได้และจะส่งผลให้บุคลากรมีความตื่นตัวในการทำงานอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารควรพิจารณาว่างานลักษณะใดควรประเมินผลในช่วงระยะเวลาใดจึงจะเหมาะสม (พิมลพรรณ เชื้อบางยาง, 2550 : 214 - 215)

3.2 ความมีเหตุผลในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ในอดีตการประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์การจะมุ่งเน้นพิจารณาแค่ปริมาณงานและผลสัมฤทธิ์ของงาน แต่ในปัจจุบันในการประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์การต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการประเมินสมรรถนะ (Competencies) ที่มีผลต่อความสำเร็จของงาน และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกขององค์การ รวมทั้งควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องสะท้อนให้เห็นถึง “ความเป็นคนเก่ง และคนดี” ของบุคลากร

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์การต้องมีการนำผลจากการประเมินผลการปฏิบัติงานไปวางแผนการดำเนินงานด้านทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต อาทิ การจัดทำแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหาร (Succession Planning) คือ กระบวนการต่อเนื่อง และมีระบบที่จะสนับสนุนให้ศักยภาพของบุคลากรเติบโตไปพร้อมกับการเติบโตขององค์การ เพื่อไม่เกิดปัญหาการขาดแคลนตำแหน่งที่สำคัญขึ้นในอนาคต

4. การบริหารค่าตอบแทนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ค่าตอบแทนถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดใจให้คนที่มีความรู้ความสามารถตัดสินใจมาร่วมทำงานกับองค์การ รวมทั้งเป็นปัจจัยที่ใช้เก็บรักษาบุคลากรให้อยู่กับองค์การด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามค่าตอบแทนที่องค์การจ่ายให้กับบุคลากรในรูปแบบต่างๆ ถือเป็นต้นทุนที่สำคัญขององค์การ ดังนั้นองค์การควรมีแนวทางในการบริหารค่าตอบแทน โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

4.1 ความพอประมาณในการบริหารค่าตอบแทน การบริหารค่าตอบแทนให้เกิดความพอประมาณนั้น องค์การจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ประกอบ โดยเฉพาะความสามารถในการจ่ายขององค์การ (Ability to Pay) เนื่องจากแต่ละองค์การมีความสามารถในการจ่ายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ รายได้ขององค์การ ประสิทธิภาพในการบริหารงานของฝ่ายบริหาร สมรรถภาพทางการผลิตและเทคโนโลยีที่ใช้ในองค์การ รวมทั้งพิจารณาถึงปัจจัยภายนอกองค์การ ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ สถานการณ์ด้านแรงงาน เป็นต้น โดยองค์การจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยดังกล่าวอย่างรอบคอบ

4.2 ความมีเหตุผลในการบริหารค่าตอบแทน หลักสำคัญที่มักถูกนำมาใช้ในการบริหารค่าตอบแทนก็คือ หลักความเป็นธรรม (Fairness) คือ การจ่ายค่าตอบแทนให้กับบุคลากรจะต้องเหมาะสมสอดคล้องกับผลงานของบุคลากรแต่ละคนที่ทำให้้องค์การตามความเป็นจริง หลักความเสมอภาค (Equity) คือ การจ่ายค่าตอบแทนให้เท่ากันสำหรับงานที่เท่ากัน (Equal Pay for Equal Work) ซึ่งเครื่องมือสำคัญที่้องค์การควรนำมาใช้ก่อนที่จะกำหนดค่าตอบแทนก็คือ การประเมินค่างาน (Job Evaluation) เป็นกระบวนการในการเปรียบเทียบค่างานหนึ่งกับงานอื่นๆ ที่มีอยู่ภายในองค์การ เพื่อให้การจ่ายค่าตอบแทนให้กับบุคลากรเกิดความเป็นธรรมและเท่าเทียม

4.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการบริหารค่าตอบแทน เนื่องจากค่าใช้จ่ายด้านค่าตอบแทนของบุคลากรเป็นงบประมาณที่สำคัญ ส่งผลต่อสถานะและความมั่นคงขององค์การ ดังนั้น้องค์การจะต้องให้ความสำคัญและพิจารณาในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบ ผู้บริหารหรือผู้มีบทบาทสำคัญในเรื่องดังกล่าวจะต้องมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การกำหนดค่าตอบแทน อาทิ สภาพเศรษฐกิจ เรื่องตลาดแรงงานทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค รวมทั้งระดับโลก เพื่อนำมากำหนดแผนนโยบายในการบริหารค่าตอบแทนของ้องค์การ เช่น การศึกษาเรื่องอัตราเงินเฟ้อ การพยากรณ์เศรษฐกิจในอนาคต การศึกษาโครงสร้างประชากร การคาดการณ์ด้านตลาดแรงงาน เป็นต้น ซึ่งการศึกษาในเรื่องดังกล่าวจะช่วยลดความเสี่ยงในการบริหารค่าตอบแทนให้กับ้องค์การได้

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ นอกจากจะยึดตามลักษณะสำคัญ 3 ประการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวแล้ว ยังจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรมอีกด้วย กล่าวคือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่าง

รอบด้าน มีความรอบคอบในการนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน รวมทั้งมีความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ โดยในปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับเรื่องของการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งถือเป็นกิจกรรมในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะเงื่อนไขของความรู้ นอกจากนั้นผู้มีบทบาทในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ยังต้องยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และต้องมีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้กับบุคลากรผ่านขั้นตอนของกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ อาทิ การกำหนดจรรยาบรรณขององค์กร (Code of Ethics) เพื่อให้บุคลากรในองค์กรยึดถือปฏิบัติ การฝึกอบรมและพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม การใช้กระบวนการทางวินัย เป็นต้น โดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร และการใช้สติปัญญาในการทำงาน และการดำเนินชีวิตอีกด้วย

เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการดำเนินชีวิตแบบปกติธรรมดา โดยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเริ่มต้นสร้างความพอเพียงให้เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลก่อน ทั้งการสร้างความรู้ ความสามารถ การพัฒนาสิ่งที่ตนเป็นอยู่ให้ดีขึ้น การใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใช้ชีวิตตามกำลังความสามารถของตัวเอง ต้องคิดใช้เหตุผล ประมาทตนเองให้เป็น หากจำเป็นต้องมีหนี้สิน ควรเป็นหนี้ที่ก่อให้เกิดรายได้ หรือเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว และต้องใช้ความระมัดระวังมากขึ้น มีความพยายามมากขึ้น ขยันมากขึ้น ต้องใช้สติปัญญา สร้างภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต โดยตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐาน การทำความดี ต้องพัฒนาตนเองให้มีความซื่อสัตย์ ความรู้คิดพิจารณาให้ดี อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ยึดหลักคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความถูกต้อง ความดีงาม เพราะความถูกต้องและความดีงามจะนำมาซึ่งความความมั่นคงทางสังคมและความสุขในจิตใจ

ในการทำงานและปฏิบัติหน้าที่ จะต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการเป็นผู้ให้บริการแก่สังคม และร่วมเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศได้อย่างสมดุล มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีสติยั้งคิด ใช้ปัญญาพิจารณาอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่บนพื้นฐานของความมีเหตุมีผล พอประมาทกับศักยภาพและสถานภาพของแต่ละบุคคล ในแต่ละสถานการณ์ และหมั่นเสริมสร้างความรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อจะได้

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ควรสั่งการหรือชี้นำประชาชน/ชุมชนมากเกินไป แต่ควรสนับสนุนให้ประชาชน/ชุมชนสามารถช่วยตนเอง กำหนดทิศทางการพัฒนา หรือแผนงาน กิจกรรมที่ยื่นอยู่บนขาตนเองพึ่งพาตนเองได้ แล้วให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐมาช่วยสนับสนุนให้แผนงาน กิจกรรมนี้เป็นจริงขึ้นมาตามหลักการพัฒนา ช่วยเหลือประชาชน/ชุมชน เพื่อให้เขาช่วยตัวเองได้ การร่วมกับผู้อื่น ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีแรงงานคือช่วยกันทำงาน มีสมองคือช่วยกันคิด ใช้ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความเชี่ยวชาญของตนเองในการพัฒนางานและแนะนำผู้อื่น เอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน คำนึงถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อส่วนรวม ย่อมนำมาซึ่งความปรองดองสามัคคี อยู่ร่วมกันช่วยกันพัฒนาให้ก้าวหน้าอันเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีขององค์กรและสังคม

“เศรษฐกิจพอเพียง” ปรัชญาของในหลวง กับการบริหารคน

การที่จะปรับประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสม สถานการณ์ และสำคัญที่ “กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย” โดยมีความยั่งยืนเป็นหัวใจสำคัญ เมื่อนำกลับมาวิเคราะห์ใช้กับองค์กรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาบุคลากรล้วนต่างให้ความสำคัญต่อความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน ทั้ง 2 แนวทางต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ความสำคัญเรื่องความมั่นคงของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ และยิ่งส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรเต็มศักยภาพของตน โดยการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดผลสำเร็จ จะต้องอาศัยหลักการสำคัญ 3 ประการ ในการประเมินความเป็นไปได้ต่างๆ และการตัดสินใจ ดังนี้ คือ

1. **พอประมาณ** คือ ความพอดี ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป หมายถึง การรู้จักให้ออกสแก่บุคคลในองค์กร ในสิ่งที่สมควรได้ หรือตามความสามารถของพนักงานอย่างแท้จริง และรู้จักให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองด้วยตนเองด้วย เพื่อให้บุคลากรสามารถพึ่งตนเองได้ด้วยเช่นกัน
2. **มีเหตุผล** การคำนึงเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การใช้เหตุผลในการบริหารคน และการตัดสินใจต่างๆ อย่างรอบคอบมากกว่าใช้อารมณ์ส่วนตัว และเป็นธรรม
3. **มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี** เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์หรือความเปลี่ยนแปลง

อะไรขึ้น ในทางดีหรือร้าย แต่ก็ยังคงสามารถรักษามาตรฐานความเป็นกลางในการบริหารคนเอาไว้ได้

อีกสิ่งหนึ่งที่สามารถนำหลักปรัชญาพอเพียง มาปฏิบัติกับการบริหารบุคลากรได้คือ **การให้คุณค่ากับบุคลากร** และทุกคนมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นร่วมกันและเท่าเทียมกัน ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคนบนฐานความเชื่อว่าการพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้คนมีโอกาสในการที่จะปรับปรุงตนเอง และพัฒนาศักยภาพให้สามารถมีชีวิตที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์ มีเสรีภาพและมีศักดิ์ศรี ที่สำคัญ **“ความพอเพียง”** นั่นคือความพอดี ซึ่งมีความเชื่อว่าการพัฒนาต้องมีความยั่งยืน เสมอภาค เคารพธรรมชาติและใช้ทรัพยากรธรรมชาติด้วยความระมัดระวัง ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ในทุกเรื่องและมุ่งหวังประโยชน์ระยะยาวมากกว่าระยะสั้น ซึ่งข้อดีของการนำแนวคิดแบบพอเพียงมาใช้ในการบริหารคน ถือเป็น การให้ความพอดีทั้งกับองค์กรและตัวของบุคลากรเอง

สรุป

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปรัชญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆ รวมทั้งการบริหารงานบุคคล โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน โดยในทุกๆ ขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การวางแผนสรรหา การคัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรมและพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการบริหารค่าตอบแทน สามารถที่จะนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารได้ เช่น การรู้จักให้ออกโอกาสแก่บุคคลในองค์กร การใช้เหตุผลในการบริหารคน และการตัดสินใจต่างๆ อย่างรอบคอบมากกว่าใช้อารมณ์ส่วนตัว และเป็นธรรม การรักษามาตรฐานความเป็นกลางในการบริหารงานบุคคล การให้คุณค่ากับบุคลากร ทุกคนมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นร่วมกัน และเท่าเทียมกัน โดยยึดหลักคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความถูกต้อง ความดีงาม เพราะความถูกต้องและความดีงาม จะนำมาซึ่งความความมั่นคงทางสังคมและความสุขในจิตใจ

บรรณานุกรม

- दनัย เทียมพุดม และคณะ. (2541). *รายงานการวิจัย เรื่อง ทิศทางและบทบาทการบริหารทรัพยากรบุคคลในศตวรรษหน้า* (ปี พ.ศ. 2550). กรุงเทพฯ : สถาบันการจัดการงานบุคคล สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย,
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปราชนา กล้าผจญ และพอดา บุตรสุทธีวงศ์. (2550). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- พิมลพรรณ เชื้อบางยาง. (2550). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สมบัติ กุสุมาวาลี. (2548). *หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน กรณีศึกษาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เครือซีเมนต์ไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Noe, Raymond A. (2010). *Human Resource Management: Gaining Competitive Advantage*. 7th ed. Boston, Mass: McGraw-Hill.
- Stewart, Greg L. and Brown, Kenneth G. (2011). *Human Resource Management: Linking Strategy to Practice*. 2th ed. Hoboken, N.J.: Wiley; Chi Chester.
- Stone, Raymond J. (2008). *Managing Human Resource*. 6th ed. John Wiley & Sons, Australia: Milton. Old.
- Ulrich, Dave. (1997). *Human Resource Champions: The next Agenda for Adding Value and Delivering Results*. Boston: Harvard Business School Press.

แบบประเมินตนเอง ก่อน และหลัง การบริหารโรงเรียน ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

คำชี้แจง 1. แบบประเมินตนเองมีขอบข่าย 4 กลุ่มงานของการบริหารโรงเรียน มีข้อคำถาม 40 ข้อ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และเป็นจริงมากที่สุด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ / เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารวิชาการ						
ความพอประมาณ	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน					
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย					
	2. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้					
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่น พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ /เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
เงื่อนไขความรู้	1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียน					
	2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษอบรม เพื่อพัฒนา ตนเองด้านวิชาการ					
	2. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน					
2. ด้านการบริหารงบประมาณ						
ความพอประมาณ	1. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลัก					
	2. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นการควบคุม ภายใน					
ความมีเหตุผล	1. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
	2. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ					
	2. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
เงื่อนไขความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล					
	2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความรับผิดชอบต่อ คู่คุณค่า มีประสิทธิภาพ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ /เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
3. ด้านการบริหารงานบุคคล						
ความพอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่สังคม					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิต					
ความมีเหตุผล	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้					
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของ โรงเรียนอย่างชัดเจน					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับ ปริมาณงาน					
	2. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/ กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมี วิสัยทัศน์					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย และจรรยาวิชาชีพ					
	2. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสม ตามระบบคุณธรรม					
4. ด้านงานบริหารทั่วไป						
ความพอประมาณ	1. การปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัย พร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ /เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	2. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีให้ได้ ประโยชน์สูงสุด					
ความมีเหตุผล	1. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล					
	2. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานได้ตาม สถานการณ์					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงาน เป็นหลัก					
	2. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัย ทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน					
	2. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาค ส่วนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการ สถานศึกษา					
	2. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความ ต้องการของบุคลากร					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากาศ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เล่มที่ 2

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กับการบริหารทั่วไป

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาปริญญาเอก

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดได้ว่าเป็นลักษณะการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบ และสาระการบริหารจัดการด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป โดยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม ซึ่งมีเอกสารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา คือ คู่มือการใช้จำนวน 1 เล่ม และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล
- เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป
- เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ
- เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เล่มที่ 2 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559	1
ระยะเวลา	1
วัตถุประสงค์	1
เนื้อหา	1
สื่อประกอบการดำเนินงาน	3
ขั้นตอนการดำเนินงาน	3
การประเมินผล	3
การบริหารทั่วไป	5
งานสำนักงานกลุ่มบริหารทั่วไป	5
งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	7
งานสาธารณสุขโรค	8
งานธุรการ และสารบรรณ	8
แนวคิดและความหมายของการบริหาร และการบริหารจัดการ	9
การบริหารงานอย่างมีสติ	14
การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	21
การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน	29
การปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน	32
เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	33
การบริหารงานกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	33

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับกลุ่มบริหารทั่วไป	33
การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา	34
การศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	35
บรรณานุกรม	36
แบบประเมินตนเองในการบริหารโรงเรียน ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม	39
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนา	43
รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	44

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารทั่วไป

ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ใช้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อให้ผู้ใช้ สามารถวิเคราะห์แนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อให้ผู้ใช้ตระหนักในความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำไปใช้ได้เหมาะสมจนเกิดประสิทธิผลสูงสุด

เนื้อหา

1. การบริหารทั่วไป ประกอบด้วย
 - 1.1 การบริหารงานที่ต้องประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่นและสังคมในทุกภาคส่วน
 - 1.2 ระดมความคิดร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.3 การบริหารงานที่เน้นผลสัมฤทธิ์ ความคุ้มค่า ยึดหลักธรรมาภิบาล
 - 1.4 พัฒนาปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และอาคารสถานที่ ให้สะอาดร่มรื่น อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า เชื้อต่อวงการเรียนรู้
2. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย

2.1 กระบวนการบริหาร และวิธีการที่โรงเรียนขนาดเล็กใช้ในการ
เปลี่ยนแปลง

2.2 การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559 ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

3. การวางแผนการศึกษา

3.1 แผนพัฒนาการศึกษาและแผนกลยุทธ์

3.2 แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปี

4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์การ

6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

7. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

8. การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ

9. การอำนวยความสะดวกด้านบุคลากร

10. การดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

11. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

12. การรับนักเรียน

13. การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกโรงเรียน

14. การอำนวยการและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และ

ตามอัธยาศัย

15. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

16. การทัศนศึกษา

17. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

18. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

19. การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน

องค์การ หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

20. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
21. งานกำกับดูแลโรงเรียน ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงาน
22. การจัดระบบควบคุมภายในโรงเรียน

สื่อประกอบการดำเนินงาน

คู่มือการพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การศึกษา 2559 โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาคู่มือให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. วิเคราะห์แนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. สร้างความตระหนักในความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

การประเมินผล

การประเมินการบริหารโรงเรียนโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559 ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบประเมินการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับบริหารโรงเรียน ชนิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

Scale) 5 ระดับ ได้แก่

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากที่สุด
มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาก
มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปานกลาง
มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อย
มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อยที่สุด
มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนน (\bar{x}) ที่ได้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. สถิติที่ใช้ในการพิจารณาความก้าวหน้าของการบริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ค่าร้อยละความก้าวหน้าจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละความก้าวหน้า} = \frac{(\text{คะแนนหลัง} - \text{คะแนนก่อน})}{(\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อน})} \times 100$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป ประกอบด้วยขอบข่ายงาน ดังนี้

งานสำนักงานกลุ่มบริหารทั่วไป

1. งานสารบรรณกลุ่มบริหารทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบในขอบข่ายต่อไปนี้
 - 1.1 จัดทำแผนพัฒนางาน/โครงการ แผนปฏิบัติราชการและปฏิทินงานเสนอรองกลุ่มบริหารทั่วไปเพื่อจัดสรรงบประมาณ
 - 1.2 จัดหา จัดซื้อทรัพยากรที่จำเป็นในสำนักงานกลุ่มบริหารทั่วไป
 - 1.3 จัดทำทะเบียนรับ – ส่ง หนังสือราชการ โดยแยกประเภทของเอกสาร และหนังสือของสำนักงาน ให้เป็นหมวดหมู่มีระบบการเก็บเอกสารที่สามารถค้นหาเรื่องได้อย่างรวดเร็ว
 - 1.4 โต้ตอบหนังสือราชการ ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร หลักฐานให้ถูกต้องตามระเบียบของงานสารบรรณอย่างรวดเร็วและทันเวลา
 - 1.5 จัดส่งหนังสือราชการ เอกสารของกลุ่มบริหารทั่วไป ให้งานที่รับผิดชอบ และติดตามเรื่องเก็บคืนจัดเข้าแฟ้มเรื่อง
 - 1.6 จัดพิมพ์เอกสารและจัดถ่ายเอกสารต่างๆ ของกลุ่มบริหารทั่วไป เช่น บันทึกรื้อข้อความ แบบสำรวจแบบสอบถาม แบบประเมินผลงานระเบียบและคำสั่ง
 - 1.7 ประสานงานด้านข้อมูลและร่วมมือกับกลุ่มบริหารงานต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและร่วมมืออันดีต่อกันในการดำเนินงานตามแผน
 - 1.8 ประเมินผลและสรุปรายงานผลปฏิบัติราชการประจำปี
 - 1.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
2. งานพัสดุกลุ่มบริหารทั่วไป
 - 2.1 ประสานงานในกลุ่มงานบริหารทั่วไป วางแผน จัดซื้อ จัดหา วัสดุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการซ่อมแซมอาคารสถานที่ สาธารณูปโภคและอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกที่ชำรุด โดยประสานงานกับพัสดุโรงเรียน
 - 2.2 จัดทำบัญชีควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุ ยืมวัสดุให้ถูกต้องมีระบบและเป็น

ปัจจุบัน

- 2.3 จัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติ แบบรายงาน แบบฟอร์มต่างๆ ที่จำเป็นในการให้บริการปรับซ่อม
- 2.4 ติดตามการปรับซ่อมและบำรุงรักษาสภาพวัสดุ ครุภัณฑ์ให้มีอายุการใช้งานยาวนาน
- 2.5 ประเมิน สรุปผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษาและรายงานต่อผู้เกี่ยวข้อง
- 2.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
3. งานสารสนเทศกลุ่มบริหารทั่วไป
 - 3.1 วางแผนงาน/โครงการ และจัดทรัพยากรที่ใช้ในงานสารสนเทศของกลุ่มบริหารทั่วไป
 - 3.2 ประสานงานด้านความร่วมมือเกี่ยวกับข้อมูลกับงานต่างๆ เพื่อรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมและทันสมัยที่จะบ่งบอกถึงสภาพปัญหาความต้องการ
 - 3.3 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียน เกณฑ์การประเมินมาตรฐานแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
 - 3.4 จัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลให้กลุ่มงาน ได้ใช้ประโยชน์ในการวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนางานในกลุ่มงานต่อไป
 - 3.5 ร่วมมือกับสารสนเทศของโรงเรียน เผยแพร่งานของกลุ่มบริหารทั่วไป
 - 3.6 ประเมิน สรุป รายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา
 - 3.7 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
4. งานแผนงานกลุ่มบริหารทั่วไป
 - 4.1 ประสานงานจัดทำแผนพัฒนางาน แผนปฏิบัติการ/โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานกลุ่มบริหารทั่วไป เสนอผู้บริหารเพื่อจัดสรรงบประมาณ
 - 4.2 พิจารณาจัดแผนงาน/โครงการของกลุ่มบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและเกณฑ์ประเมินมาตรฐานและการปฏิรูปการศึกษา
 - 4.3 กำกับ ตรวจสอบดูแลงาน/โครงการ ให้เกิดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน
 - 4.4 ประสานงานกับแผนงานของโรงเรียนและกลุ่มงานต่างๆ เพื่อนำเอา

เทคโนโลยีมาใช้ให้มีประสิทธิภาพ

4.5 ประเมิน สรุป รายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

4.6 ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

งานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

งานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบในขอบข่ายต่อไปนี้

1. วางแผนกำหนดงาน /โครงการงบประมาณแผนปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมตลอดจนการติดตามการปฏิบัติงานของนักการ แม่บ้านทำความสะอาด
2. วางแผนร่วมกับแผนงานโรงเรียน พัสตุโรงเรียน เพื่อเสนอขอของงบประมาณจัดสร้างอาคารเรียน และอาคารประกอบ เช่น ห้องเรียน ห้องบริการ ห้องพิเศษให้เพียงพอ กับการใช้บริการของโรงเรียน
3. จัดซื้อ จัดหาโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์ทำความสะอาดห้องเรียน ห้องบริการ ห้องพิเศษ ให้เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ดีอยู่ตลอดเวลา
4. จัดเครื่องมือรักษาความปลอดภัยในอาคาร ติดตั้งในที่ที่ใช้งานได้สะดวกใช้งานได้ทันที
5. จัดบรรยากาศภายในอาคารเรียน ตกแต่งอย่างสวยงาม เป็นระเบียบ ประตูหน้าต่างอยู่ในสภาพดี ดูแลสีอาคารต่างๆ ให้เรียบร้อย มีป้ายบอกอาคารและห้องต่างๆ
6. ประสานงานกับพัสตุโรงเรียนในการซ่อมแซมอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ โต๊ะ เก้าอี้ และอื่นๆ ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อย
7. ดูแลความสะอาดทั่วไปของอาคารเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม ให้สะอาดปราศจากกลิ่นรบกวน
8. ติดตาม ดูแลให้คำแนะนำในการใช้อาคารสถานที่ โดยการอบรมนักเรียนในด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน
9. ประสานงานกับพัสตุโรงเรียนในการจำหน่ายพัสตุเสื่อมสภาพออกจากบัญชีพัสตุ
10. ประสานงานกับหัวหน้าอาคาร โดยนำข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงงานให้ทันเหตุการณ์และความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน

11. อำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่แก่บุคคลภายนอก รวมทั้งวัสดุอื่นๆ จัดทำสถิติการให้บริการและรวบรวมข้อมูล
12. ประเมิน สรุปและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ประจำปีการศึกษา
13. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

งานสาธารณูปโภค

มีหน้าที่รับผิดชอบในขอบข่ายต่อไปนี้

1. จัดทำแผนงานพัฒนางาน/โครงการเพื่อเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อจัดสรรงบประมาณ
2. จัดซื้อ จัดหา สาธารณูปโภคในโรงเรียนให้เพียงพออยู่ตลอดเวลา
3. กำหนดข้อปฏิบัติและติดตามการใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้าให้เป็นไปอย่างประหยัด
4. จัดบริการและติดตามการใช้สาธารณูปโภคให้เป็นไปอย่างประหยัดและคุ้มค่า
5. มีมาตรการตรวจสอบคุณภาพของน้ำดื่ม น้ำใช้ เครื่องกรองน้ำ หม้อแปลงไฟฟ้า ตู้โทรศัพท์และสาธารณูปโภคอื่นๆ ให้อยู่ในสภาพที่ได้มาตรฐาน
6. จัดทำป้ายคำขวัญ คำเตือน เกี่ยวกับการใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้า และโทรศัพท์
7. ร่วมมือกับงานกิจกรรมนักเรียน อบรมนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ไฟฟ้าใช้โทรศัพท์
8. สำรวจ รวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณูปโภคที่ชำรุด
9. ซ่อมแซมสาธารณูปโภคที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ดี และปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา
10. ประเมินผลและสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ
11. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

งานธุรการ และสารบรรณ

มีหน้าที่รับผิดชอบในขอบข่ายต่อไปนี้

1. รับ-ส่งเอกสาร ลงทะเบียนหนังสือเข้า - ออก จัดส่งหนังสือ เข้าหรือเอกสารให้หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำคำสั่งและจดหมายเวียนเรื่องต่างๆ เพื่อแจ้งให้กับครูและผู้เกี่ยวข้อง

ได้รับทราบ

3. เก็บ หรือทำลายหนังสือ เอกสารต่างๆ ตามระเบียบงานสารบรรณ
4. รวบรวมเอกสาร หลักฐาน ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และเวียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
5. ร่างและพิมพ์หนังสือออก หนังสือได้ตอบถึงส่วนราชการ และหน่วยงานอื่น
6. ติดตามเอกสารของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียนและเก็บรวบรวมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิง
7. ประสานงานการจัดส่งจดหมาย ไปรษณีย์ พัสดุและเอกสารต่างๆ ของโรงเรียน
8. เป็นที่ปรึกษาของรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทั่วไปในเรื่องงานสารบรรณ
9. ควบคุมการรับ – ส่ง หนังสือของโรงเรียน (E – Office)
10. บริการทางจดหมายและสิ่งตีพิมพ์ที่มีมาถึงโรงเรียน
11. จัดหนังสือเข้าแฟ้มเพื่อลงนาม
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

แนวคิดและความหมายของการบริหาร และการบริหารจัดการ

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2545) กล่าวว่าในการศึกษาความหมายของการบริหาร และการบริหารจัดการ ควรทำความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเป็นเบื้องต้นก่อน กล่าวคือ สืบเนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งหมายถึง มนุษย์โดยธรรมชาติย่อมอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ไม่อยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่อาจมีช้อยกเว้นน้อยมากที่มนุษย์อยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง เช่น ฤาษี การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มของมนุษย์อาจมีได้หลายลักษณะและเรียกต่างกัน เป็นต้นว่า ครอบครัว (Family) เผ่าพันธุ์ (Tribe) ชุมชน (Community) สังคม (Society) และประเทศ (Country) เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มย่อมเป็นธรรมชาติอีกทีในแต่ละกลุ่มจะต้องมี “ผู้นำกลุ่ม” รวมทั้งมี “แนวทางหรือวิธีการควบคุมดูแลกันภายในกลุ่ม” เพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย สภาพเช่นนี้ได้มีวิวัฒนาการตลอดมา โดยผู้นำกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น ในระดับประเทศของภาครัฐ ในปัจจุบันอาจเรียกว่า “ผู้บริหาร” ขณะที่การควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มนั้นเรียกว่า การบริหาร (Administration) หรือการบริหาร

ราชการ (Public administration) ด้วยเหตุผลเช่นนี้ มนุษย์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการบริหารหรือการบริหารราชการได้ง่าย และทำให้กล่าวได้อย่างมั่นใจว่า “ที่ใดมีประเทศที่นั่นย่อมมีการบริหาร”

คำว่า การบริหาร (Administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “Administrare” หมายถึง ช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนวยความสะดวก (Direct) การบริหารมีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “Minister” ซึ่งหมายถึง การรับใช้หรือผู้รับใช้ หรือผู้รับใช้รัฐ คือ รัฐมนตรี สำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่า Administer หมายถึง การติดตามดูแลสิ่งต่างๆ

ส่วนคำว่า การจัดการ (Management) นิยมใช้ในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อมุ่งแสวงหากำไร (Profits) หรือกำไรสูงสุด (Maximum Profits) สำหรับผลประโยชน์ซึ่งจะตกแก่สาธารณชนถือเป็นวัตถุประสงค์รองหรือเป็นผลพลอยได้ (by Product) เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงแตกต่างจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสาธารณะทั้งหลาย (Public Services) แก่ประชาชน การบริหารภาครัฐทุกวันนี้หรืออาจเรียกว่า การบริหารจัดการ (Management Administration) เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจมากขึ้น เช่น การนำแนวคิดผู้บริหารสูงสุด (Chief Executive Officer) หรือ ซีอีโอ (CEO) มาปรับใช้ในวงราชการ การบริหารราชการด้วยความรวดเร็ว การลดพิธีการที่ไม่จำเป็น การลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ และการจูงใจด้วยการให้รางวัลตอบแทน เป็นต้น นอกเหนือจากการที่ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจเข้ามารับสัมปทานจากภาครัฐ เช่น ให้สัมปทานโทรศัพท์มือถือ การขนส่ง เหล้า บุหรี่ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐก็ได้ทำประโยชน์ให้แก่สาธารณชนหรือประชาชนได้เช่นกัน เช่น จัดโครงการคืนกำไรให้สังคม ด้วยการลดราคาสินค้า ขายสินค้าราคาถูก หรือการบริจาคเงินช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

การบริหาร บางครั้งเรียกว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใดๆ ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ถ้าเป็นหน่วยงานภาคเอกชน หมายถึง ของหน่วยงาน และ/หรือ บุคคล) ที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น 1) การบริหารนโยบาย (Policy) 2) การบริหารอำนาจหน้าที่ (Authority) 3) การบริหารคุณธรรม (Morality) 4) การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Society) 5) การวางแผน (Planning) 6) การจัดองค์การ (Organizing) 7) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Staffing) 8) การอำนวยความสะดวก (Directing) 9) การประสานงาน (Coordinating) 10) การรายงาน (Reporting) และ 11) การงบประมาณ (Budgeting) เช่นนี้

เป็นการนำ “กระบวนการบริหาร” หรือ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” ที่เรียกว่า แพมส์-โพสคอร์บ (PAMS-POSDCoRB) แต่ละตัวมาเป็นแนวทางในการให้ความหมาย

พร้อมกันนี้ อาจให้ความหมายได้อีกว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงาน หรือ การปฏิบัติงานใดๆ ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของ และหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น (1) การบริหารคน (Man) (2) การบริหารเงิน (Money) (3) การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material) (4) การบริหารงานทั่วไป (Management) (5) การบริหารการให้บริการประชาชน (Market) (6) การบริหารคุณธรรม (Morality) (7) การบริหารข้อมูลข่าวสาร (Message) (8) การบริหารเวลา (Minute) และ (9) และการบริหารการวัดผล (Measurement) เช่นนี้ เป็นการนำ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” ที่เรียกว่า 9M แต่ละตัวมาเป็นแนวทางในการให้ความหมาย

การให้ความหมายทั้ง 2 ตัวอย่างที่ผ่านมานี้ เป็นการนำหลักวิชาการด้านการบริหาร คือ “กระบวนการบริหาร” และ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” มาใช้เป็นแนวทางหรือกรอบแนวคิดในการให้ความหมายซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้การให้ความหมาย คำว่า การบริหารเช่นนี้ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหาร ชัดเจน เข้าใจได้ง่าย เป็นวิชาการ และมีกรอบแนวคิดด้วย นอกจากนี้แล้ว ยังอาจนำปัจจัยอื่น มาใช้เป็นแนวทางในการให้ความหมายได้อีก เป็นต้นว่า 3M ซึ่งประกอบด้วย การบริหารคน (Man) การบริหารเงิน (Money) และการบริหารงานทั่วไป (Management) และ 5 ป ซึ่งประกอบด้วย ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด ประสานงาน และประชาสัมพันธ์

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2545) แบ่งการบริหาร ตามวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งหน่วยงานไว้ 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเรียกว่า การบริหารรัฐกิจ (Public Administration) หรือการบริหารภาครัฐ มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง คือ การให้บริการสาธารณะ (Public Services) ซึ่งครอบคลุมถึงการอำนวยความสะดวก การรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจนการพัฒนาประชาชนและประเทศชาติ เป็นต้น การบริหารส่วนนี้เป็นการบริหารของหน่วยงานของภาครัฐ (Public or Governmental Organization) ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เช่น การบริหารงานของหน่วยงานของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง กรม หรือเทียบเท่า การบริหารงานของจังหวัดและอำเภอ การบริหารงานของหน่วยการบริหารท้องถิ่น หน่วยงานบริหารเมืองหลวง รวมตลอดทั้งการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 การบริหารงานของหน่วยงานภาคธุรกิจ ซึ่งเรียกว่า การบริหารธุรกิจ (Business Administration) หรือการบริหารภาคเอกชนหรือการบริหารของหน่วยงานของเอกชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งเพื่อการแสวงหากำไร หรือการแสวงหากำไรสูงสุด (Maximum Profits) ในการทำธุรกิจ การค้าขาย การผลิตอุตสาหกรรม หรือให้บริการ เห็นตัวอย่างได้อย่างชัดเจนจากการบริหารงานของ บริษัท ห้างร้าน และห้างหุ้นส่วนทั้งหลาย

ส่วนที่ 3 การบริหารของหน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐ (Non-Governmental Organization) ซึ่งเรียกย่อว่า หน่วยงาน เอ็นจีโอ (NGO.) เป็นการบริหารงานของหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร (Non-Profit Administration) มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง คือการไม่แสวงหาผลกำไร (Non-Profit) เช่น การบริหารของมูลนิธิ และสมาคม

ส่วนที่ 4 การบริหารงานของหน่วยงานระหว่างประเทศ (International Organization) มีวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้ง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น การบริหารงานของสหประชาชาติ (United Nations Organization) องค์การการค้าระหว่างประเทศ (World Trade Organization) และกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN)

ส่วนที่ 5 การบริหารงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ การบริหารงานขององค์กรส่วนนี้เกิดขึ้นหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้น เช่น การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เป็นต้น องค์กรดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐเช่นกัน แต่มีลักษณะพิเศษ เช่น เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว และมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งเพื่อปกป้องคุ้มครองและรักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ส่วนที่ 6 การบริหารงานของหน่วยงานภาคประชาชน มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งเพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศและถูกเอารัดเอาเปรียบตลอดมา เช่น การบริหารงานของหน่วยงานของเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และกลุ่มผู้ให้บริการ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2545, หน้า 36 - 38)

การบริหารจัดการ (Management Administration) การบริหารการพัฒนา (Development administration) แม้กระทั่งการบริหารการบริการ (Service Administration) แต่ละคำมีความหมายคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกันที่เห็นได้อย่างชัดเจนมีอย่างน้อย 3 ส่วน คือ (1) ล้วนเป็นแนวทางหรือวิธีการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาใช้ในการปฏิบัติราชการเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ (2) มีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การคิด (Thinking) หรือการวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Acting) และการประเมินผล (Evaluating) และ (3) มีจุดหมายปลายทาง คือ การพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงเพิ่มขึ้น สำหรับส่วนที่แตกต่างกัน คือ แต่ละคำมีจุดเน้นต่างกัน กล่าวคือ การบริหารจัดการเน้นเรื่องการนำแนวคิดการจัดการของภาคเอกชนเข้ามาใช้ในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขัน ความรวดเร็ว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การจูงใจด้วยค่าตอบแทน การลดขั้นตอน และการลดพิธีการ เป็นต้น ในขณะที่การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญเรื่องการบริหารรวมทั้งการพัฒนานโยบาย แผน แผนงาน โครงการ (Policy, Plan, Program, Project) หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนการบริหารการบริการเน้นเรื่องการบริหารความสะอาดและการให้บริการแก่ประชาชน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2548, หน้า 5)

สรุป

การบริหารและการบริหารจัดการมีแนวคิดมาจากธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมซึ่งจะต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม โดยจะต้องมีผู้นำกลุ่มและมีแนวทางหรือวิธีการควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย ซึ่งอาจเรียกว่า ผู้บริหารและการบริหาร ตามลำดับ ดังนั้น ที่ได้มีกลุ่มที่นั้นย่อมมีการบริหาร

คำว่า การบริหารและการบริหารจัดการ รวมทั้งคำอื่นๆ อีก เป็นต้นว่า การปกครอง (Government) การบริหารการพัฒนา การจัดการ และการพัฒนา (Development) หรือแม้กระทั่งคำว่า การบริหารการบริการ (Service Administration) การบริหารจิตสำนึกหรือการบริหารความรู้ผิดรู้ชอบ (Consciousness Administration) การบริหารคุณธรรม (Morality Administration) และการบริหารการเมือง (Politics

Administration) ที่เป็นคำในอนาคตที่อาจถูกนำมาใช้ได้ คำเหล่านี้ล้วนมีความหมายใกล้เคียงกัน ขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจในแต่ละยุคสมัยจะนำคำใดมาใช้โดยอาจมีจุดเน้นแตกต่างกันไปบ้าง อย่างไรก็ตาม ทุกคำที่กล่าวมานี้เฉพาะในภาครัฐ ล้วนหมายถึง 1) การดำเนินงานการปฏิบัติงาน แนวทาง (Guideline) วิธีการ (Method) หรือมรรควิธี (Means) ใดๆ 2) ที่หน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้ในการบริหารราชการหรือปฏิบัติงาน 3) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 4) เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทาง (End หรือ Goal) หรือการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางเบื้องต้น (Primary Goal) คือ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ หรือช่วยเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติราชการให้เป็นไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม หรือมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางสูงสุด (Ultimate Goal) คือ การพัฒนาประเทศที่ประเทศชาติและประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน เป็นต้น และทุกคำดังกล่าวนี้ อาจมองในลักษณะที่เป็นกระบวนการ(Process) ที่มีระบบและมีหลายขั้นตอนในการดำเนินงานก็ได้

การบริหารงานอย่างมีสติ

การบริหารงาน คือ การจัดการงานให้สำเร็จได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้ทรัพยากรและบริหารคนอย่างคุ้มค่า ดังนั้น การบริหารงานเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายจึงต้องใช้เทคนิค การบริหารงานอย่างมีวัตถุประสงค์ด้วยการ

1. กำหนดวัตถุประสงค์งานให้ชัดเจน
2. ชี้แจงทำความเข้าใจ งานกับทีมงาน
3. กำหนดขั้นตอน เวลา และการใช้ทรัพยากร ผลงานที่ต้องการให้ชัดเจน
4. บริหารงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

ความยุ่งยากการสื่อสารให้ทีมงานเข้าใจวัตถุประสงค์งานกับทีมงาน บางโครงการที่เป็นงานยาก เจ้าหน้าที่มีความรู้ไม่เพียงพอที่จะเข้าใจเป้าหมายงานว่าทำเพื่ออะไรหรือเจ้าก็ไม่ใส่ใจเป้าหมายวัตถุประสงค์ของงาน จำเป็นต้องชี้แจงอย่างต่อเนื่อง พากเพียรที่จะชี้แจงบ่อยๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันโดยมุ่งให้งานสำเร็จ

การจัดวางบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน บางโครงการเป็นงานยุ่งยาก สลับซับซ้อน ต้องการคนที่มีความรู้ ความชำนาญในงาน บางครั้งก็มีแต่เจ้าหน้าที่ใหม่ไม่มีประสบการณ์หรือไม่เอาใจใส่งานทั้งที่เป็นงานสำคัญมาก การมอบหมายงานให้ตรงกับคน

จึงสำคัญมากต่อการที่จะให้งานประสบความสำเร็จ ต้องไปแสวงหาข้อมูลบุคลากรอื่น จากเพื่อนร่วมงาน นิัยการทำงาน และสภาพครอบครัวที่เอื้อให้งานสำเร็จหรือไม่ ตรงนี้ต้องมีภาวะผู้นำในการมอบหมายงานให้รอบคอบ ยุติธรรม เฉลี่ยสัดส่วนงานให้เหมาะสม มิใช่เจ้าหน้าที่คนใดเก่ง ขยัน ก็มอบหมายแต่ผู้นั้นรับผิดชอบงานก็จะเป็นภาระงานกับเจ้าหน้าที่คนเก่ง คนขยันแต่ผู้เดียว ต้องบริหารงานอย่างมีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งเจ้าหน้าที่ให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุขและงานสำเร็จตามเป้าหมาย ที่สำคัญต้องไม่เกรงใจในการมอบหมายงานกับเจ้าหน้าที่ที่ไม่เอาใจใส่ โดยใช้วิธีติดตามงานบ่อยๆ และปิดจุดอ่อนในการทำงานขณะดำเนินงาน ผู้บริหาร ต้องเสริมปัจจัยหรือหาวิธีการช่วยเหลือสนับสนุนล่วงหน้าด้วย คาดการณ์ผลการกระทำที่มีผลกระทบต่องาน และมีวิธีการสนับสนุนช่วยเหลือทันทีทันการณ สนับสนุนทรัพยากรและบุคคล เพื่อให้งานสำเร็จ เช่น สามารถให้คำแนะนำทันทีเมื่อเกิดปัญหา ใช้สติพิจารณาให้รอบคอบที่จะให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก้ปัญหาได้ตลอดทุกขั้นตอนการทำงาน ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อไป คือ แก้ไขปัญหาอุปสรรคได้จริงเกิดความพึงพอใจกับทุกฝ่ายกับผลงานที่สำเร็จร่วมกัน

การบริหารงาน คือ การจัดการงานให้สำเร็จได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้ทรัพยากรและบริหารคนอย่างคุ้มค่า ดังนั้น การบริหารงานเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายจึงต้องใช้เทคนิค การบริหารงานอย่างมีวัตถุประสงค์ด้วยการ 1) กำหนดวัตถุประสงค์งานให้ชัดเจน 2) ชี้แจงทำความเข้าใจ งานกับทีมงาน 3) กำหนดขั้นตอนเวลา และการใช้ทรัพยากร ผลงานที่ต้องการให้ชัดเจน 4) บริหารงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

ในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กนั้นมีรูปแบบการบริหารได้หลายรูปแบบ ซึ่งผู้ศึกษาได้มีความสนใจในการบริหารในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. **การบริหารแบบบูรณาการ (Integration Management)** มีความหมายโดยสรุป คือ การรวมหน่วยโดยการนำเอาหน่วยที่แยกๆ กันมารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียว ซึ่งสถาบัน ดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย และสำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544, หน้า 37 - 38) ได้กล่าวถึงลักษณะการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ ไว้ดังนี้

1.1 เป็นระบบบริหารจัดการในแนวนอน (Horizontal Management) ใช้การบูรณาการ ในลักษณะพื้นที่ – พันธกิจ – การมีส่วนร่วม (Area – Function – Participation: A–F–P) เพื่อสร้างหุ้นส่วน (Partnership) และทำงานในลักษณะเครือข่าย (Networking)

1.2 เป็นระบบบริหารจัดการที่มีเป้าหมายตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ (Customer Driven) โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result – Based)

1.3 เป็นระบบบริหารจัดการ ภายใต้กรอบของหลักการปรัการจัการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

สมศักดิ์ พิเศษสุทธิกุล (2550, หน้า 77) ได้วิจัยถึงรูปแบบการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนชั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนควรดำเนินการบูรณาการหลักสูตรโรงเรียน และผู้เรียนเป็นช่วงชั้น และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ห้องเรียนและรถคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่และการเรียนผ่านดาวเทียม จัดเครือข่ายหมุนเวียนบุคลากรครู นักเรียนช่วยเหลือกัน พี่สอนน้อง ส่งเสริมให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา การจัดซื้อหนังสือ แบบฝึกหัด คู่มือครู และแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน มีการประเมินคุณภาพภายใน มีการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับ จารุพงศ์ พลเดช (ม.ป.ป.) กล่าวถึง เทคนิคการบริหารแบบบูรณาการ ไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาปัญหาจากข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนา
2. การทำงานเป็นทีม กับภาคราชการ, เอกชน ภาคประชาชน /ประชาสังคม, องค์กรอิสระ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเชื่อมโยงบูรณาการทำงานร่วมกัน “ร่วมคิด ร่วมทำ”
3. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ: ICT มาทางานเชิงรุกเพื่อใช้ในการบริหารตัดสินใจเกิดความรวดเร็วในการทำงานและเชื่อมโยงเครือข่ายในการทำงาน
4. นำกระบวนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้ในการทำงาน
5. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชน
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชน
7. สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การบริหารแบบบูรณาการ สามารถที่จะสร้างมิติใหม่ในการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด และขาดแคลนของหน่วยงานทางการศึกษาได้ เพราะเป็นการรวมเอาทรัพยากร ที่แต่ละองค์การมีอยู่แล้วหรือจะมีขึ้นในอนาคตมาใช้ ประโยชน์ร่วมกันทั้งในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์ งบประมาณ และอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความขาดแคลนทรัพยากรในด้านต่างๆ อยู่เป็นอันมาก

2. การบริหารแบบเครือข่าย (Network Management)

การบริหารแบบเครือข่าย (Network Management) นับเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับองค์การหรือหน่วยงานในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการ ปฏิรูปการศึกษา ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการ ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)

จากการศึกษาวิจัยของ ศิริพร ต้นตียมมาศ (2550, บทคัดย่อ)

เรื่อง รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้แก่ กิจกรรมที่ทำร่วมกัน การใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านภาวะผู้นำ ผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิก มีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การ (เครือข่ายโรงเรียน) แบบมีส่วนร่วม และบรรยากาศการมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบ มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ ขณะที่ ชัยนิตย์ วรรัตนะภุติ (อ้างถึงในชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ, 2553, หน้า 18) ที่ได้สรุปองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ไว้ คือ ต้องมีองค์ความรู้ และ กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเน้นย้ำความสำคัญของความรู้เครือข่ายอย่างชัดเจน นอกจากนี้แล้ว ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ (2553, หน้า 21 - 27) ยังได้กล่าวถึงแนวทางในการบริหาร เครือข่ายไว้ 3 แนวทาง คือ ด้านกลไกการบริหารที่ต้องมีทั้งแนวตั้งและแนวนอน ซึ่งกลไก การบริหารแนวนอนนั้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ด้านศักยภาพของเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม และด้านการพัฒนาองค์กรเครือข่ายและ แกนนำชุมชน ซึ่งเน้นย้ำในเรื่องความสัมพันธ์ การสื่อสารเครือข่ายอย่างชัดเจน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545, หน้า 28 - 35) ได้มีการอ้างถึงระบบการบริหารเครือข่ายไว้หลาย ประเด็น คือ การจัดผังกลุ่มเครือข่าย (Mapping) การจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย (Role and Responsibility) การจัดระบบติดต่อสื่อสาร (Communication System) การจัดระบบ

การเรียนรู้ร่วมกัน (Learning System) และการจัดระบบสารสนเทศ (Information System) ขณะเดียวกัน Goldsmiths and Eggers (อ้างถึงใน จิตรประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร, 2552, หน้า 39 – 69) ก็ได้เสนอองค์ประกอบพื้นฐาน 5 ด้าน ของการบริหารเครือข่าย โดยมีด้าน “การพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภาครัฐ” เป็นด้านหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้แนวคิดทฤษฎีเครือข่าย (Network) เครือข่ายการจัดการศึกษา (Educational Management Network) ซึ่งองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ คือ การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ การออกแบบเครือข่ายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย การบูรณาการและเชื่อมโยง การดำเนินการ และการวัดผล การประยุกต์ใช้ระบบ IT และการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากร Goldsmiths and Eggers (อ้างถึงใน ประยูร อัครบวร, ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ, 2553, หน้า 35)

อรอนพ พงษ์วาท (2545, อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545, หน้า 166 – 168) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่าย และมีข้อสรุปเกี่ยวกับเครือข่ายความร่วมมือ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 โรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐรวมตัวกันเป็นเครือข่าย

รูปแบบที่ 2 การรวมตัวกันเป็นเครือข่ายของโรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐ แห่งใดแห่งหนึ่งหรือหลายๆ แห่งกับภาคส่วนอื่นๆ ที่ระบุไว้ในวรรคแรกของมาตรา 38 อันได้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

รูปแบบที่ 3 คือเครือข่ายโรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

รูปแบบที่ 4 คือเครือข่ายโรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐกับโรงเรียน ชั้นพื้นฐานของเอกชน

รูปแบบที่ 5 คือเครือข่ายโรงเรียนชั้นพื้นฐานของรัฐกับของเอกชนและ ภาคอื่นๆ ที่ระบุไว้ในรูปแบบที่ 2 และ 3

รูปแบบที่ 6 คือเครือข่ายที่อาจเกิดจากการริเริ่มระหว่างโรงเรียน ชั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและของเอกชน หรือระหว่างโรงเรียนชั้นพื้นฐานเหล่านั้นกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่นๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา โดยไม่มีการขึ้นกำกับ หรือ

ครอบงำ หรือบงการโดยหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษาระดับบนในเบื้องต้น กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารแบบเครือข่ายสามารถที่จะรองรับกระบวนการบริหารงานแบบบูรณาการได้เพราะมีความสอดคล้องและเอื้อต่อการทำงานในรูปแบบดังกล่าว นั้นหมายถึงว่าการจัดองค์การแบบเครือข่ายจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ทางเลือกในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กได้เป็นอย่างดี

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) คือสิ่งที่มาแทนการบริหารในรูปแบบของระบบราชการ (Bureaucratic Model) ซึ่งมีความเข้มงวดสูง และยึดถือตัวบุคคลเป็นหลัก จึงทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้รับความสนใจ ทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับองค์การ จึงได้เน้นความสำคัญของขวัญกำลังใจ และความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเน้นความสำคัญของการจูงใจ การจัดองค์การเพื่อสิ่งเหล่านี้ องค์การจึงถูกสร้างขึ้น เพื่อสนองความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง

Likers (1967, Citing Lunenburg และ Ornstein, 2000, pp. 32 – 34)

ได้กล่าวถึงองค์การ ซึ่งมีตัวแปรสำคัญ 3 ประการ ที่จะทำให้องค์การมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) ได้แก่ 1) ตัวแปรที่เป็นต้นเหตุ (Causal Variables) 2) ตัวแปรสอดแทรก (Intervening Variables) 3) ตัวแปรที่เป็นผลลัพธ์ (End-Result Variables) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 47 – 53) ได้จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพสูงในเรื่องคุณภาพของนักเรียน กระบวนการเรียนการสอน และการบริหาร ทั้งนี้ ได้กำหนดกิจกรรม เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้กำหนดกิจกรรมในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์เชิงรุกหน่วยงานทุกระดับ 2) สรุปรวข้อมูลพื้นฐาน
- 3) จัดทำแผนที่ทางการศึกษา 4) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก 5) จัดซื้อหนังสือเรียน แบบฝึกหัด 6) หน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ 7) จัดหาสื่อการเรียนการสอน
- 8) การหมุนเวียนครู 9) การพัฒนาครู รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องมีลักษณะต่างจากโรงเรียนทั่วไป ในบางเรื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็ก

ส่วนใหญ่จะขาดแคลนปัจจัยด้านต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาครูไม่ครบชั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาครูในโรงเรียนขนาดเล็กเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามรูปแบบในการพัฒนาครูนั้นคงต้องพยายามมิให้ครูทิ้งห้องเรียนไปเข้ารับการอบรม สัมมนา ทั้งนี้ เนื่องจากมีโรงเรียนขนาดเล็กจะมีปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียนอยู่แล้ว งบประมาณที่จัดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะจัดให้ 500 บาทต่อครู 1 คน 10) การนิเทศ ติดตามผล การนิเทศเป็นกระบวนการแนะนำช่วยเหลือผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) โดยสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดแนวทางการสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1. โรงเรียนต้นแบบ (โรงเรียนศูนย์วิชาการ)
2. เคลื่อนย้ายนักเรียนไปเรียนรวมบางช่วงชั้น/เรียนรวมทุกชั้น
3. การเคลื่อนย้ายนักเรียนไปเรียนรวมระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ใกล้เคียงกันบางช่วงชั้น
4. โรงเรียนสอนตามปกติ (ยุบ/รวมไม่ได้, อยู่ในพื้นที่พิเศษ)
5. Mobile Teacher
6. การประสานเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับหน่วยงานอื่น ๆ
7. การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมประสานมูลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียม
8. Office Station จัดตั้งในโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้น
9. ค่าตอบแทนครู
10. เกณฑ์อัตรากำลังครูโรงเรียนขนาดเล็ก
11. การยุบเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้กำหนดยุทธศาสตร์และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ในการดำเนินการบริหารเพื่อสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กไว้ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหาร

2. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม

สรุป โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านความไม่พร้อมและมีความขาดแคลน โดยเฉพาะกำลังครูผู้สอนที่มีไม่ครบชั้น รวมทั้งขาดแคลนครูที่มีความถนัดเฉพาะด้านหรือวิชาเอก ด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการแก้ปัญหาโดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพื้นที่เดียวกัน หรือมีปัญหาและความต้องการจำเป็นที่เหมือนกัน โดยมีบุคลากร หน่วยงาน หรือองค์กรให้การสนับสนุนสามารถดำเนินการเพื่อพัฒนางานยกระดับคุณภาพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ มาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันต้องสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกเป็นอย่างดี ดังพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ธันวาคม พ.ศ. 2542 ความว่า “...เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มี

ในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่...และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่า เราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการ เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศ และของโลกพัฒนาดีขึ้น...” (ปรีดา กุลชล, 2552, หน้า 30) สอดคล้องกับ ปรีชา ศรีลับขาว (2551, หน้า 13) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต แก่ไขแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ประพจน์ หรือทำอะไรอย่างมีเหตุ มีผล เป็นการกระทำที่ดี มีประโยชน์ แล้วจะทำให้มีความสุข

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 4 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นกรมองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัตร มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยามความพอเพียง (Sufficiency) จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภค ที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียง จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

3.4 เงื่อนไขการตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

3.4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ

ต่างๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบจะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

3.4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

4. แนวทางการปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และสามารถพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความรู้และเทคโนโลยี

นอกจากนี้ อารันต์ พัฒนิกัย (2551, หน้า 15 – 16) ได้กล่าวถึงความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ ให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ขณะที่ปริยานุช พิบูลสงคราม (2550, หน้า 10) กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มาก

เกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการดำเนินการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

จากการประมวลพระราชดำรัสข้างต้น แสดงถึงกรอบแนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ และเงื่อนไขในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สาระสำคัญ ได้แก่

1. เป้าประสงค์ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตน ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง และใช้ได้กับประชาชนทุกระดับ

2. หลักการ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก

2.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น

2.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

3. เงื่อนไข ซึ่งประกอบด้วย

3.1 เงื่อนไขหลักวิชา คือ การดำเนินงาน ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินงานทุกขั้นตอน

3.2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ ให้มีสำนึก ในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต

3.3 เงื่อนไขการดำเนินชีวิต คือ ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ความสมดุล และพร้อมต่อการรองรับการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หากนำไปปฏิบัติกัน อย่างกว้างขวาง จะนำไปสู่การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ที่สมดุล มั่งคั่ง และยั่งยืน

สรุปได้ว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ เศรษฐกิจพอเพียง 3 หลักการ 2 เงื่อนไข เป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติ ของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและ บริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียงและมีความพร้อมที่จะจัดการ ต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่ เพียงการประหยัด แต่เป็นการดำเนินการอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้ แม้ใน โลกที่มีการแข่งขันสูง

จตุกการประมวลพระราชดำรัสข้างต้น แสดงถึงกรอบแนวคิด หลักการ แนว ปฏิบัติ และเงื่อนไขในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สาระสำคัญ ได้แก่

1. เป้าหมาย เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตน ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง และใช้ได้กับประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ

2. หลักการ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก

2.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มาก

เกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

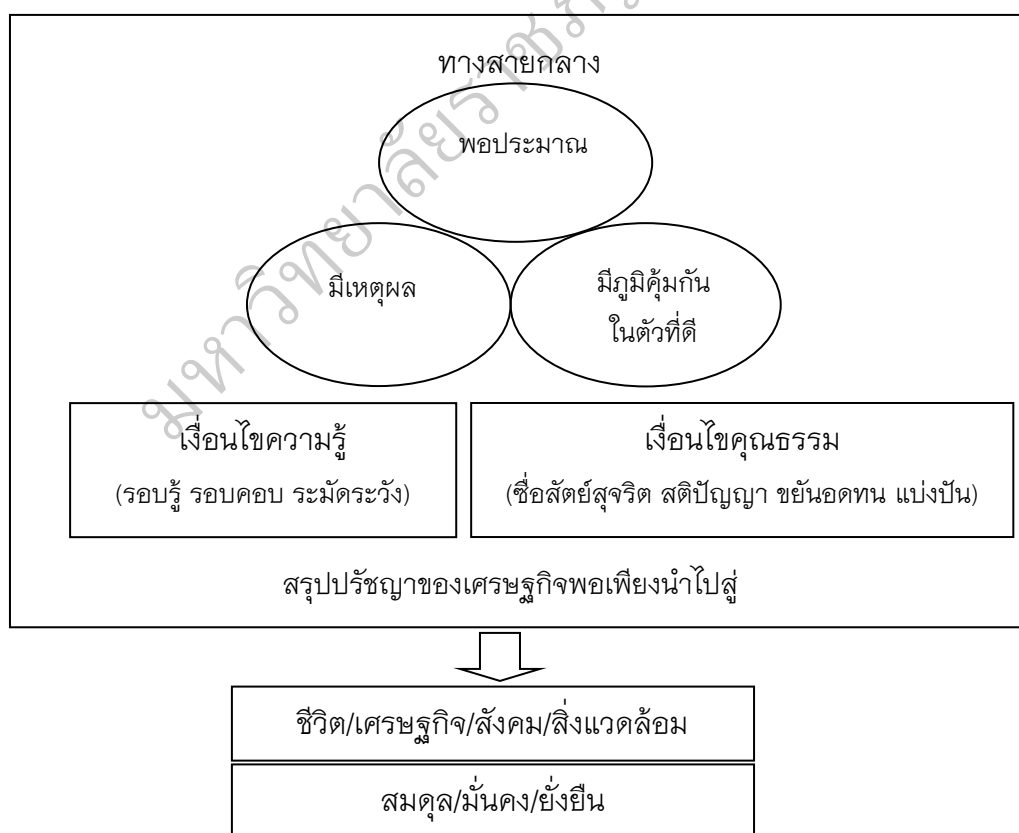
2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งใกล้และไกล

3. เงื่อนไข ซึ่งประกอบด้วย

3.1 เงื่อนไขหลักวิชา คือ การดำเนินงาน ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินงานทุกขั้นตอน

3.2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555, หน้า 15)

3.3 เงื่อนไขการดำเนินชีวิต คือ ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ซ้ำนหมั่นเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หากนำไปปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง จะนำไปสู่การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

2. ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 3) ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

2.1 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการขจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

2.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศ

2.3 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่างๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง

2.4 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ

2.5 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสม

2.6 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกิน และอยู่ดีมีสุข พึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งทางด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ

2.7 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ

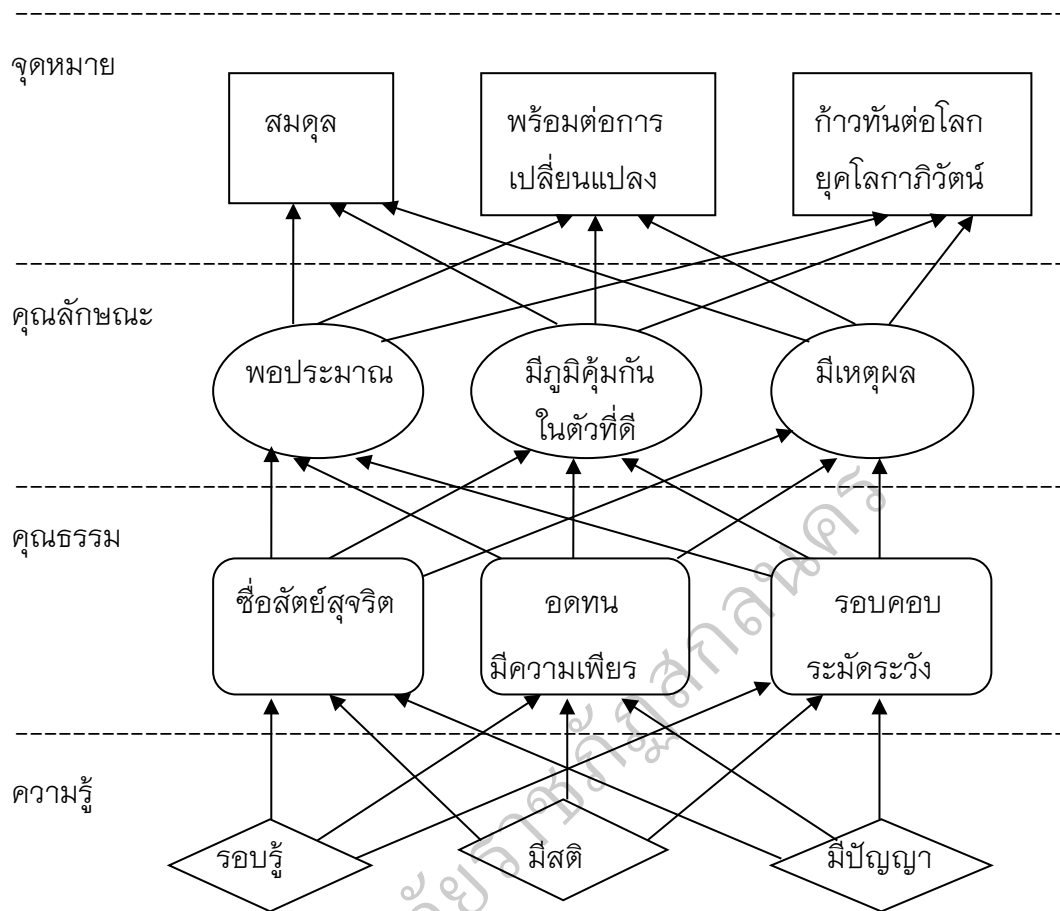
จากความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่กล่าวแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักแนวคิด และหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ให้อยู่รอดในสถานการณ์ของโลก โดยมีหลักคุณธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคุมไปกับการดำเนินชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดนโยบายเพื่อการบริหารตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน หน่วยงานองค์การต่างๆ สถาบัน จนถึงระดับรัฐบาลที่มีหน้าที่บริหารประเทศ

3. จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสังเคราะห์จุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระสมเด็จเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัย และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป พบว่า มีอยู่ 2 ส่วนด้วยกันในส่วนที่ หนึ่งปรากฏอยู่ 2 แห่ง ซึ่งมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และเพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สำหรับในส่วนที่สอง คือ เพื่อให้สมดุล ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมุ่งเน้นให้เกิดการพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบระมัดระวังในการดำเนินงาน โลกเลือกรับการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบในแง่ดี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่ที่ไม่ดี และไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้เพื่อจำกัดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อความเสียหายหรือไม่เป็นอันตรายร้ายแรง ทำให้กิจการยังคงดำเนินต่อไปได้ (ไพฑูริย์ ชัยประโคน, 2557, หน้า 62)

จุดหมายส่วนที่หนึ่งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า “เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์” กับ “เพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง” นั้น หากพิจารณาให้ถ่องแท้จะพบความเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยในแห่งแรกเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยภายใน” เพื่อให้ทันและเข้ากับสิ่งภายนอก ในแห่งที่สองเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยภายนอก” เพื่อป้องกันไม่ให้อะไรภายนอกได้รับความกระทบกระเทือนเสียหาย เมื่อนำความสัมพันธ์ของคุณลักษณะ เจื้อนไข และจุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาแสดงในเชิงเหตุและผล จะปรากฏเป็นผังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 พังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2550, หน้า 97)

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 2) ได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่โรงเรียน 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารโรงเรียน
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษานั้น เป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการพัฒนาคนไทยให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และสร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง โดยใช้ความรู้คู่คุณธรรม เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกกระดับที่มีความสมดุลพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี (สุวัฒน์ วิวัฒน์นานนท์, 2550, หน้า 47 - 50) แนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอาจพิจารณาแนวทางการดำเนินการได้ ดังนี้

1. กำหนดแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
2. จัดตั้งคณะกรรมการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ที่รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการจัดการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบต่างๆ หรือจัดตั้งศูนย์การศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง
3. สำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียน และชุมชน เพื่อกำหนดเป็นแผนงานโครงการและแผนปฏิบัติงานภายใต้กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. กำหนดนโยบายให้มีการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
5. สนับสนุน ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความมั่นคงและยั่งยืน
6. ประชาสัมพันธ์แนวคิด และเผยแพร่ผลงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
7. แสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานในชุมชน และหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐ และเอกชน

ดังนั้น การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็ง

ในหลักการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมี ภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง โดยใช้ความรู้คู่คุณธรรม เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกระดับ ที่มีความสมดุล พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้าน วัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

กลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ เสนอผลการวิจัยในประเด็นขั้นตอนในการดำเนินการนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในโรงเรียน รวม 9 ขั้นตอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการโรงเรียน ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก มีทักษะการปฏิบัติ และนำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปถือปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
3. เผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
4. ปรับปรุงโครงสร้าง และพัฒนาการบริหารตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงให้เหมาะสมกับบริบท และศักยภาพของโรงเรียน
5. จัดทำ หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และประเมินแผนกลยุทธ์ และ แผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน โดยบูรณาการเนื้อหาสาระหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
7. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนที่พัฒนาบูรณาการเนื้อหา สาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้แล้ว โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วม
8. เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง
9. จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการให้

ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

การปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภูมิภาค ทำให้พระองค์ทรงทราบว่าราษฎรซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมกันเป็นส่วนใหญ่ นั้น ประสบปัญหาที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต มีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้นและยากจน เนื่องจากการประกอบอาชีพการเกษตรต้องประสบปัญหาฝนแล้ง ขาดแคลนน้ำ น้ำท่วม และมีหนี้สิน ด้วยเหตุนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงมีพระราชดำริที่จะแก้ไขปัญหามาให้แกราษฎรของพระองค์ ด้วยการพระราชทานแนวทางการทำการเกษตรที่มีชื่อว่า “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งพระองค์ได้ทรงคิดและคำนวณตามหลักวิชาการ ถึงการบริหารทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีประโยชน์ต่อประชาชนทุกคน รวมทั้งนักเรียนก็สามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเรียน หรือในโรงเรียนได้ ดังนี้

1. รู้จักพึ่งตนเอง ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้
2. มีความขยันอดทน ไม่ท้อถอย
3. ศึกษา ค้นคว้า แสวงหาข้อมูลนำไปปฏิบัติงาน หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ
4. นำความรู้ หลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีต่างๆ ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม
5. มีความสามัคคี ให้ความร่วมมือ และสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย
6. ส่งเสริมการทำการเกษตร เช่น เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่ของโรงเรียน
7. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมของสหกรณ์ในโรงเรียน เพื่อฝึกการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมในการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้

การรู้จักนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน เป็นสิ่งสมควรส่งเสริม เพื่อสร้างเศรษฐกิจพื้นฐานในระดับโรงเรียนให้แข็งแกร่ง เพื่อเป็นรากฐานของเศรษฐกิจระดับหมู่บ้าน และชุมชนต่อไป การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้นั้น ขั้นแรกต้องยึดหลัก “พึ่งตนเอง” คือ พยายามพึ่งตนเองให้ได้ก่อน ในแต่ละครอบครัวมีการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูลรายรับ – รายจ่าย ในครอบครัวของตนเอง สามารถรักษาระดับการใช้

จ่ายของตนไม่ให้เป็นหนี้ และรู้จักตั้งศักยภาพในตัวเองในเรื่องของปัจจัยสี่ให้ได้ระดับหนึ่ง การพัฒนาตนเองให้สามารถ “อยู่อย่างพอเพียง” คือ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลาง ให้อยู่ได้อย่างสมดุล คือ มีความสุขที่แท้ ไม่ให้รู้สึกขาดแคลนจนเบียดเบียนตนเอง หรือ ดำเนินชีวิตอย่างเกินพอดี จนต้องเบียดเบียนผู้อื่น หรือเบียดเบียนสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ
2. ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน
3. มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และค่านิยม เอกลัทธิความเป็นไทย

การบริหารงานกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันมีความผันผวนเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นได้รับอิทธิพลมาจากคนรอบข้าง จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ล้วนแต่เป็นปัจจัยทำให้เกิดผลกระทบกับการใช้ชีวิตประจำวันทั้งสิ้น ยกตัวอย่าง เช่น ภัยธรรมชาติจากอุทกภัยหรือน้ำท่วม ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ ตลอดจนวิถีชีวิตที่อาจต้องเปลี่ยนไป ฉะนั้นในทางที่ดีที่สุดต้องรู้เท่าทันเหตุการณ์ ไม่ตั้งอยู่ในความประมาท และรู้จักพลิกแพลงการดำเนินชีวิต การทำงานไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งคนที่เตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลา ย่อมได้เปรียบกว่าคนอื่นๆ ที่ไม่ได้ใส่ใจ หรือเตรียมความพร้อมที่จะรับสถานการณ์ เหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เป็นผู้นำองค์กรตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีจุดประสงค์ในการขับเคลื่อนงานต่างๆ ที่แตกต่างกันไป จุดเริ่มต้นของการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารเป็นสำคัญที่สุด นั่นคือผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการบริหาร การประยุกต์ใช้หลักการต่างๆ ได้อย่างรอบคอบแบบยล ไม่ว่าจะเป็นการประยุกต์ใช้หลักคำสอนการปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา การประยุกต์ใช้ในหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนความสอดคล้องกับหลักการบริหารทางทฤษฎีการบริหารต่างๆ อย่างสมดุล

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับกลุ่มบริหารทั่วไป

ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการอยู่อย่างพอเพียง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานประสานสัมพันธ์กับชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการอยู่อย่างพอเพียงในสถานศึกษา / ชุมชน บุคลากรของสถานศึกษา รวมถึงผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ใช้ประโยชน์จากบุคลากรและทรัพยากรของชุมชน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ

การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังหล่อหลอมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเอื้อต่อกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 9)

1. จัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมในโรงเรียนที่เน้นความร่วมมือร่วมใจ ประโยชน์ใช้สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย
2. กำหนดระเบียบ ขนบธรรมเนียมปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เคารพขนบธรรมเนียมปฏิบัติ กฎกติกาของสังคมส่วนรวม เช่น การมีวินัย การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน
3. ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติกิจทางศาสนา การฝึกอบรมจิต การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การยกย่องส่งเสริมผู้กระทำความดี การส่งเสริมการแบ่งปัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
4. ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดประกวดในรูปแบบต่างๆ การหาความรู้ผ่านเทคโนโลยี และอื่นๆ
5. ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

6. จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตน และการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดระบบการบริหารภายในโรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เอื้อต่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารทั่วไป สามารถทำได้ ดังนี้

1. ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและกระบวนการบริหารให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ตลอดจนการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

3. จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอน ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สรุป การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ โรงเรียนที่สะอาด สดชื่น ร่มรื่น เรียบง่าย สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ที่ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมจะทำให้ครูและนักเรียนได้รับอิทธิพลทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใส รักสวยรักงาม รักความสะอาด รักความสงบ เรียบง่าย ทำให้เข้าใจตนเอง และผู้อื่นไปด้วย ซึ่งสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ได้ ดังนี้

1. การบริหารอาคารสถานที่ และจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อาคารสถานที่ที่ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา

2. ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

3. จัดให้มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การบริหารอาคารสถานที่

และจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. จัดให้มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2551 - 2553*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- จิระประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร. (2552). *การบริหารงานภาครัฐในรูปแบบเครือข่าย (Governing by Network)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ก.พลพิมพ์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา, เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิ และอนุศักดิ์ ตั้งปณิธานวัฒน์. (2553). *การส่งเสริมและการพัฒนานวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประยูร อัครบวร, ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ. (2553). *การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา ศรีลับขาว. (2551). *สภาพการใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลข : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ปรีดา กุลชล. (2552). *TQM เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป จำกัด.
- ปริญญช พิบูลสรารุช. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษา.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2550). *ชีววิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยพัฒน์.

- ไพฑูริย์ ชัยประโคน. (2557). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: พหุกรณี*.
ดุชนิพนธ์ ค.ศ. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, (2545). *การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น: สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทร์เพช.
_____. (2548). *การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- ศิริพร ตันติยมาศ. (2550). *รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมศักดิ์ พิเศษสุทธิกุล. (2550). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
_____. (2548). *ตัวบ่งชี้การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษา.
_____. (2549). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
_____. (2554). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบการอบรมการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์. (2550). *การศึกษาความพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช*. *วารสารการศึกษาไทย*. 4(33), 47 – 50.

อรณพ พงษ์วาท. (2545). รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน
เครือข่าย. (ม.ป.ท.). (เอกสารอัดสำเนา).

อาร์นต์ พัฒน์ไทย์. (2551). “เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร”, ในงานวิจัยพื้นฐาน ฐานรากของ
การพัฒนาประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

Likers, Resin. (1967). *The Human Organization; It Management and Value*. New York:
Mc Grew–Hill.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินตนเอง ก่อน และหลัง การบริหารโรงเรียน ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

- คำชี้แจง 1. แบบประเมินมีขอบข่าย 4 กลุ่มงานของการบริหารโรงเรียน มีข้อคำถาม 40 ข้อ
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และเป็นจริงมากที่สุด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารวิชาการ						
ความพอประมาณ	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน					
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย					
	2. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้					
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
เงื่อนไขความรู้	1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียน					
	2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
	1. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษอบรม เพื่อพัฒนา ตนเองด้านวิชาการ					
	2. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน					
2. ด้านการบริหารงบประมาณ						
ความพอประมาณ	1. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลัก					
	2. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นการควบคุม ภายใน					
ความมีเหตุผล	1. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
	2. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ					
	2. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
เงื่อนไขความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล					
	2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความรับผิดชอบต่อ คู่คุณค่า มีประสิทธิภาพ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
3. ด้านการบริหารงานบุคคล						
ความพอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่สังคม					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิต					
ความมีเหตุผล	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้					
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรม ของโรงเรียนอย่างชัดเจน					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับ ปริมาณงาน					
	2. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/ กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมี วิสัยทัศน์					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย และ จรรยาวิชาชีพ					
	2. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสม ตามระบบคุณธรรม					
4. ด้านงานบริหารทั่วไป						
ความพอประมาณ	1. การปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัย พร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	2. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี ให้ได้ประโยชน์สูงสุด					
ความมีเหตุผล	1. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล					
	2. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน ได้ตามสถานการณ์					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ของงานเป็นหลัก					
	2. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัย ทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน					
	2. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาค ส่วนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการ สถานศึกษา					
	2. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความ ต้องการของบุคลากร					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนา

1. รศ.ดร.ชนินทร์ วะสีนนท์ ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทิดรี กรรมการสภามหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
3. รศ.ดร.จิตติ เลิศไพศาล คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. รศ.ดร.สุจินต์ สิมารักษ์ ประธานมูลนิธิงานวิจัยเพื่อพัฒนา
ท้องถิ่นอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. ผศ.ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล ประธานสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
6. ผศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
7. รศ.ดร.สายันต์ บุญใบ กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
8. ผศ.ดร.สุนทรีย์ สุรศร อาจารย์ประจำสาขาวิชาสัตวศาสตร์
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
9. นายประวีณ เชียงสะอาด ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญ
พิทยาคม อำเภอเชียงขวัญ
จังหวัดร้อยเอ็ด

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากาศ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เล่มที่ 3

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กับการบริหารงบประมาณ

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดได้ว่าเป็นลักษณะการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบ และสาระการบริหารจัดการด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป โดยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็ง ในหลักการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม ซึ่งมีเอกสารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา คือ คู่มือการใช้จำนวน 1 เล่ม และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล
- เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป
- เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ
- เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ระยะเวลา	1
วัตถุประสงค์	1
เนื้อหา	1
สื่อประกอบการดำเนินงาน	2
ขั้นตอนการดำเนินงาน	2
การประเมินผล	3
การบริหารงบประมาณ	5
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	5
ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6
จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	7
เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	9
การบริหารงานกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	9
คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารอันพึงประสงค์ โดยยึดตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	10
การบริหารงานที่ก่อให้เกิดความพอเพียง	12
ความสามารถของการบริหารจัดการของผู้บริหาร	13
แนวทางการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา	
บรรณานุกรม	18
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนา	23
รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	24

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารงบประมาณ

ระยะเวลา 10 ชั่วโมง (ศึกษารวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ๆ ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 1 สัปดาห์)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ใช้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อให้ผู้ใช้ สามารถวิเคราะห์แนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อให้ผู้ใช้ตระหนักในความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำไปใช้ได้เหมาะสมจนเกิดประสิทธิผลสูงสุด

เนื้อหา

1. การบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย
 - 1.1 กระบวนการจัดตั้งงบประมาณ
 - 1.2 การจัดสรรงบประมาณ
 - 1.3 การตรวจสอบ ติดตาม
 - 1.4 การประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ
 - 1.5 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 1.6 การบริหารการเงิน
 - 1.7 การบริหารบัญชี
 - 1.8 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
2. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

3. การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559 ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย

1. การบริหารงบประมาณ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

3.1 ความพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล

3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

3.4 เงื่อนไขความรู้

3.5 เงื่อนไขคุณธรรม

สื่อประกอบการดำเนินงาน

คู่มือการพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2559 โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาคู่มือให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. วิเคราะห์แนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงกับการบริหารงบประมาณ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

3. สร้างความตระหนักในความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

การประเมินผล

การประเมินการบริหารโรงเรียนโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559 ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบประเมินตนเอง ชนิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากที่สุด
มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาก
มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปานกลาง
มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อย
มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อยที่สุด
มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนน (\bar{x}) ที่ได้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545,

หน้า 103)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. สถิติที่ใช้ในการพิจารณาความก้าวหน้าของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ค่าร้อยละความก้าวหน้าจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละความก้าวหน้า} = \frac{(\text{คะแนนหลัง} - \text{คะแนนก่อน})}{(\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อน})} \times 100$$

การบริหารงบประมาณ

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 11 – 12) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจ 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 11 – 15) ได้กำหนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการ และขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งทำให้สถานศึกษาหรือโรงเรียนมีความสำคัญ คล่องตัวในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการบริหารงานโรงเรียนในระบบ ของการบริหารจัดการ บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) โดยบริหารงานตามภารกิจในด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย

1. การจัดตั้งงบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.1 การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
 - 2.3 การโอนและการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ
 - 3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณ
 - 3.2 การตรวจสอบติดตามการใช้ผลผลิต
4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 4.1 ทุนการศึกษา
 - 4.2 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 4.3 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
 - 4.4 การจัดการทรัพยากร
 - 4.5 การส่งเสริมการบริหาร การจัดหารายได้ และผลประโยชน์

ในรูปแบบที่หลากหลาย

5. การบริหารการเงิน
 - 5.1 การเบิกเงินจากคลัง
 - 5.2 การรับเงิน
 - 5.3 การเก็บรักษาเงิน
 - 5.4 การจ่ายเงิน
 - 5.5 การนำส่งเงิน
6. การบริหารบัญชี
 - 6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 6.2 การจัดทำทะเบียนการเงิน
 - 6.3 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 - 6.4 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
 - 7.1 การวางแผนจัดหาวัสดุ
 - 7.2 การกำหนดแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ
 - 7.3 การพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
 - 7.4 การจัดการพัสดุ
 - 7.5 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
 - 7.6 การจัดหาผลประโยชน์สินทรัพย์

ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 3) ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการขจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศ
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่างๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง

4. ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ

5. ประชาชนของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสม

6. ประชาชนของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกิน และอยู่ดีมีสุข พึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งทางด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ

7. ประชาชนของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ

จากความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่กล่าวแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักแนวคิด และหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้อยู่รอดในสถานการณ์ของโลก โดยมีหลักคุณธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคุมไปกับการดำเนินชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดนโยบายเพื่อการบริหารตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน หน่วยงานองค์กรต่างๆ สถาบัน จนถึงระดับรัฐบาลที่มีหน้าที่บริหารประเทศ

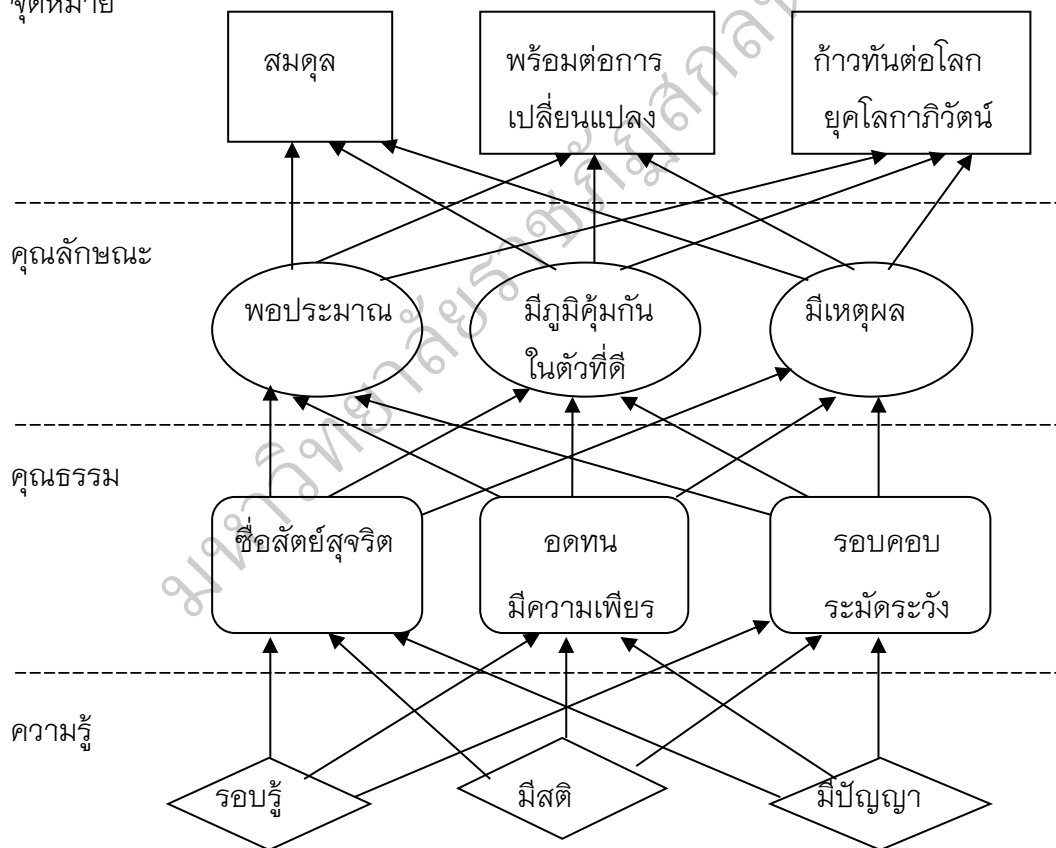
จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสังเคราะห์จุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระสมเด็จฯ พระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัย และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป พบว่า มีอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน ในส่วนที่หนึ่งปรากฏอยู่ 2 แห่ง ซึ่งมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และเพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สำหรับในส่วนที่สอง คือ เพื่อให้สมดุล ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมุ่งเน้นให้เกิดการพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบระมัดระวังในการดำเนินงาน โลกเล็กรับการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบในแง่ดี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่ที่ไม่ดี และไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้เพื่อจำกัดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อความเสียหายหรือไม่เป็นอันตรายร้ายแรง

ทำให้กิจการยังคงดำเนินต่อไปได้ (ไพฑูรย์ ชัยประโคน, 2557, หน้า 62)

จุดหมายส่วนที่หนึ่งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า “เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์” กับ “เพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง” นั้น หากพิจารณาให้ถ่องแท้จะพบความเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยในแห่งแรกเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวกับ “ปัจจัยภายใน” เพื่อให้ทันและเข้ากับสิ่งภายนอก ในแห่งที่สองเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยภายนอก” เพื่อป้องกันไม่ให้อะไรภายนอกได้รับความกระทบกระเทือนเสียหาย เมื่อนำความสัมพันธ์ของคุณลักษณะ เจื้อนไข และจุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาแสดงในเชิงเหตุและผล จะปรากฏเป็นผังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังภาพประกอบ 1

จุดหมาย

ภาพประกอบ 1 ผังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2550, หน้า 97)

จากผังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะพบว่ามีความเชื่อมโยงระหว่างคุณลักษณะและเงื่อนไขต่างๆ อย่างใกล้ชิด เช่น ความรอบรู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตกำกับ จะเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความพอประมาณ ไม่โลภ ไม่เอารัดเอาเปรียบ การมีสติไม่หวั่นไหวไปตามอารมณ์ ด้วยความอดุทธสาหัส พากเพียร จะเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หรือการใช้ปัญญาด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ปราศจากอคติ จะเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความมีเหตุมีผล เป็นต้น

ผังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นเครื่องยืนยันได้อย่างดี ว่าการนำความรู้ซึ่งเปรียบเทียบเหมือนเครื่องยนต์ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมີคุณธรรมซึ่งเปรียบเสมือนพวงมาลัย เป็นเครื่องกั้นกรองหรือคอยกำกับทิศทางอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้การใช้ความรอบรู้ โดยขาดความซื่อสัตย์สุจริต หรือการใช้สติโดยขาดความอดทน ความพากเพียร หรือการใช้ปัญญาโดยขาดความรอบคอบ ระมัดระวัง จึงไม่สามารถเข้าถึงคุณลักษณะด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีได้ และเป็นการดำเนินที่ผิดวิธีการไปจากทางสายกลาง ที่ก่อให้เกิดผลเสียหายทั้งแก่บุคคลนั้นๆ ตลอดจนส่วนรวมก็จะได้ผลกระทบไปด้วย

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ
2. ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน
3. มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และค่านิยม เอกลักษณ์ความเป็นไทย

การบริหารงานกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันมีความผันผวนเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวเรา ไม่ว่าจะได้รับอิทธิพลมาจากคนรอบข้าง จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ล้วนแต่เป็นปัจจัยทำให้เกิดผลกระทบกับการใช้ชีวิตประจำวันทั้งสิ้น ยกตัวอย่าง เช่น ภัยธรรมชาติจากอุทกภัยหรือน้ำท่วม ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ ตลอดจนวิถีชีวิตที่อาจต้องเปลี่ยนไป ฉะนั้นในทางที่ดีที่สุดต้องรู้เท่าทันเหตุการณ์ ไม่ตั้งอยู่ในความประมาท และรู้จักพลิกแพลงการดำเนินชีวิต การทำงานไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งคนที่เตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลา ย่อมได้เปรียบกว่าคนอื่นๆ ที่ไม่ได้ใส่ใจ

หรือเตรียมความพร้อมที่จะรับสถานการณ์ เหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
 ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เป็นผู้นำองค์กรตามภาระหน้าที่ความ
 รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีจุดประสงค์ในการขับเคลื่อนงานต่างๆ ที่แตกต่างกันไป
 จุดเริ่มต้นของการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารเป็นสำคัญที่สุด นั่นคือ
 ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการบริหาร การประยุกต์ใช้หลักการต่างๆ
 ได้อย่างรอบคอบแยบยล ไม่ว่าจะเป็นการประยุกต์ใช้หลักคำสอนการปฏิบัติในทาง
 พระพุทธศาสนา การประยุกต์ใช้ในหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนความ
 สอดคล้องกับหลักการบริหารทางทฤษฎีการบริหารต่างๆ อย่างสมดุล

คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารอันพึงประสงค์ โดยยึดตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารอันพึงประสงค์ โดยยึดตามแนวปรัชญา
 ของเศรษฐกิจพอเพียง ควรมติดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553, หน้า 44)

1. ควรมีความพอประมาณ พอเพียงในสิ่งที่ตนมีอยู่ หมายถึง ปัจจัยต่างๆ
 ในทางส่วนตัวเป็นต้นว่าทรัพย์สินเงินทอง อันเป็นองค์ประกอบในการดำรงชีวิตใน
 ครอบครัว ดำเนินตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอเพียงและพอใจ
 ในเงินเดือน ค่าตอบแทนที่ทางราชการกำหนดให้ และรู้จักใช้ รู้จักจ่าย ไม่ขัดสนเดือดร้อน
 มีเวลาทำงานให้เพียงพอ มีเวลาพักผ่อนให้เพียงพอ มีสติพอดี ดูแลครอบครัวให้มีความสุข
 ไม่มีความโลภ ความอยากได้ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้ชีวิตและการทำงานมีความสุข
2. ควรอยู่บนพื้นฐานความมีเหตุผลในการจะทำสิ่งใดๆ ผู้บริหารควรคิด
 ตรึกตรองให้รอบคอบด้วยเหตุและผล ซึ่งเหตุดีผลย่อมดี และถ้าเหตุไม่ดีผลย่อมไม่ดี และ
 หากการกระทำที่ผิดแต่แรกย่อมนำมาซึ่งความเดือดร้อนได้ภายหลัง ดังนั้นผู้บริหารควรมี
 จิตที่เป็นกุศล มองในสิ่งต่างๆ ที่เข้ามาในมุมมองให้มากกว่ามุมลบ เพราะคนในองค์กรย่อม
 มีดีและไม่ดีปะปนกันไปเป็นเรื่องธรรมดา ผู้บริหารต้องรู้ว่าบุคคลใดควรสนับสนุนไว้วางใจ
 และในทางตรงกันข้ามก็ต้องรู้ว่าบุคคลใดต้องควบคุม ดังนั้นผู้บริหารจะต้องใช้ทักษะ
 วิชาการในทฤษฎีการบริหารเข้าช่วย ในการพิจารณาสถานการณ์สิ่งแวดล้อม และแฝงไว้
 ด้วยความเมตตาต่อบุคคลอื่นอย่างมีเหตุผล
3. ควรรู้เท่าทันในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคุณคน เรื่อง
 ของภัยทางธรรมชาติ สิ่งอื่นๆ ที่เข้ามากระทบ ถ้าผู้บริหารรู้เท่าทันเหตุการณ์ซึ่งเท่ากับว่ามี

ภูมิคุ้มกันในตนเองเป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่การมีเหตุผลในการตัดสินใจ วิวินิจฉัยสั่งการ หรือควบคุมสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก เพราะหาผู้บริหารอุดมสมบูรณ์ ถึงพร้อมไปด้วยการบริหารงานที่มีคุณธรรม ติดเป็นนิสัย เป็นเอกลักษณ์ประจำตนแล้ว ทุกเรื่องที่ผ่านมาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ย่อมจะ บังเกิดความเรียบร้อยสมบูรณ์

4. ผู้บริหารต้องคู่กับคุณธรรม คำว่าคุณธรรมกับผู้บริหารนั้น เป็นสิ่ง สำคัญผู้บริหารถือว่าเป็นผู้นำเป็นผู้ใหญ่ในองค์กรนั้นๆ ซึ่งจะมีอายุมากหรือน้อยมิใช่เรื่อง สำคัญมากนัก หากแต่ต้องมีคุณธรรมจนเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคคลทั่วไป นำไปสู่ความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือในการทำงานให้บรรลุ ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สุด

5. ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นั่น คือ การที่เป็นผู้บริหาร ผู้นำ ในองค์กรใดๆ นั้น ผู้บริหารนอกจากจะยึดมั่นในความมีคุณธรรม จริยธรรม และ บริหารงาน โดยรักษาความสมดุลของการบริหารงานไว้ โดยยึดถือแนวการปฏิบัติ เช่น ความพอเพียง ความพอดี ตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง พระพุทธศาสนา เป็นต้น แล้วผู้บริหารต้องแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ทักษะการบริหารงาน ต่างๆ อยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร สามารถบริหารจัดการ พลิกแพลงการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรและส่วนรวม ได้อย่างเหมาะสม

อนึ่งการพัฒนาตนเอง เป็นต้นว่า การศึกษาต่อ การฝึกอบรม แม้กระทั่งการ รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้อื่น แล้วนำมาประมวลผลด้วยเหตุและผล นำไปสู่ การปฏิบัติการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงนั้น หลักสำคัญมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และ ประกอบด้วยสองเงื่อนไข คือ ความมีความรู้ และมีความมีคุณธรรม เป็นองค์ประกอบจาก ที่ได้กล่าวมาในข้างต้น การพัฒนาตนเองของผู้บริหารนั้นเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ ต่างๆ ในการบริหารงาน ประยุกต์ตามแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นั้นเอง

จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวข้างต้น หากผู้บริหารมีเป็นพื้นฐาน ในการทำงาน และการดำเนินชีวิตแล้ว ย่อมเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นคนดี และเป็น ผู้บริหารที่ดีได้ ซึ่งจะเกิดผลดีต่อหน่วยงาน องค์กร ตลอดจนเพื่อร่วมงาน และผลพลอยได้

ที่มากกว่านั้น คือ ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรือง ปัญหาต่างๆ จะลดลง เพราะผู้บริหาร มีความพอเพียงและพอเพียงในฐานะที่มีอยู่ แต่ในขณะเดียวกัน การบริหารการพัฒนา งาน ต้องดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความรับผิดชอบให้ เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญที่สุด

การบริหารงานที่ก่อให้เกิดความพอเพียง

การบริหารที่ก่อให้เกิดความพอเพียง ความสมดุล ซึ่งผู้บริหารควรมีเพื่อการบริหารงานที่ประสบความสำเร็จ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 43)

1. ผู้บริหารต้องสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้อย่างละเอียดรอบคอบ ตามสภาพความเป็นจริง ไม่เอียงเข้าข้างตนเอง พวกพ้อง ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม สถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงนั้น จะทำให้สามารถทำเป็นข้อมูลในการวินิจฉัยสั่งการ การบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความพอดี ความสมดุลในองค์กร

2. การวางแผนกลยุทธ์ต่างๆ ในการบริหารงานให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เป็นจริง เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง เช่น ปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้ สอดคล้องกับนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเพิ่มขึ้น ตลอดจนงบประมาณที่ใช้ทรัพยากร ที่ใช้ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน และที่สำคัญ คือ ทรัพยากรบุคคล ที่จะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุ เป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารต้องมีทักษะ ความเชี่ยวชาญในงานนั้น ที่จะเป็นผู้นำองค์กรให้งาน บรรลุเป้าหมายตามที่ได้รับมอบหมาย ตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งผู้บริหารต้องมีทักษะ ในการครองตน ครองคน และครองงาน ได้อย่างแยบยล นั่นคือ รู้ขอบข่ายของงานอย่าง ชัดเจน และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่เกื้อหนุน สนับสนุนให้งานสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ได้เป็นสิ่งสำคัญ

3. การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ใช้อย่างพอเพียง ทรัพยากรในองค์กร ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 เป็นทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต เป็นสิ่งที่สนับสนุนให้ การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เช่น วัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนงบประมาณที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ประเภทที่ 2 เป็นทรัพยากรที่มีชีวิต คือ ทรัพยากร บุคคลที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งทรัพยากรทั้ง 2 ประเภท ในข้างต้นนั้น ในองค์กรบางองค์กร ที่มีขนาดเล็ก มีข้อจำกัดด้วยระบบกลไก อาจเป็นด้วยระบบราชการ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทำให้ทรัพยากรดังกล่าวไม่เพียงพอ แต่ในขณะเดียวกันการปฏิบัติงานต่างๆ จำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ให้สำเร็จลุล่วงไปตามภารกิจ ในขณะที่ทรัพยากรมีจำกัด ซึ่งผู้บริหารที่ดีมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในงาน จะสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จในสภาวะการขาดแคลน หรือความไม่เพียงพอ ความไม่สมบูรณ์ของทรัพยากรที่มีอยู่ได้ ขึ้นอยู่กับการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ แต่ในทางตรงกันข้าม หากมีทรัพยากรที่เพียงพอสมบูรณ์ การปฏิบัติงานย่อมง่ายขึ้น เพราะทุกอย่างพร้อมอยู่แล้ว ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติ หากแต่บริหารงานท่ามกลางความขาดแคลนในทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสามารถประสานงาน บริหารงานจนสำเร็จได้ในบางเวลา อันเป็นข้อจำกัด ถือว่าผู้บริหารนั้นมีทักษะ ความรู้ ความสามารถสูง โดยผู้บริหารต้องคิดเสมอว่า การปฏิบัติงานนั้น มิใช่จะสำเร็จด้วยดีเสมอไป หากแต่ต้องพบกับปัญหาอุปสรรคนานัปการ ซึ่งผู้บริหารต้องฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ไปให้ได้ และปฏิบัติงานด้วยความสำเร็จตามเป้าหมาย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ทำลายความสามารถของผู้บริหาร ว่าจะเก่งหรือไม่อย่างแท้จริง

4. ความสามารถของผู้บริหาร ต้องยอมรับว่าความสามารถของผู้บริหาร หรือผู้นำนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการกำหนดทิศทางการบริหารงานขององค์กร นำไปสู่ความรุ่งเรืองหรือไม่ ตัวผู้บริหารจะมีบทบาทเป็นอย่างสูงสุด ซึ่งความสามารถเหล่านี้ ได้แก่ การมีภาวะผู้นำ การมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ เป็นบุคคลที่มีฉันทะ วิริยะ จิตตะ มุขมั้น การเป็นผู้ที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ รวมถึงเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความตระหนักรับผิดชอบในหน้าที่ ความสามารถคาดเดาเหตุการณ์ได้ในอนาคต ทั้งด้านบวกและด้านลบ ที่อาจเกิดขึ้น พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหาล่วงหน้า หากเกิดเหตุการณ์ปัญหาขึ้น

ความสามารถของการบริหารจัดการของผู้บริหาร

ความสามารถของการบริหารจัดการของผู้บริหาร อาจสรุปได้ ดังนี้
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 12)

1. บริหารจัดการด้านบุคลากร ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการครองคน และครองงาน สร้างทีมงานให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม ใช้คนให้ถูกต้องตามความรู้ ความสามารถ ตรงตามความถนัดของบุคคล และยังคงเสริมให้คำแนะนำ สอนงาน ฝึกฝนให้คนในองค์กรเกิดทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในองค์กร เกิดความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่สวัสดิการต่างๆ

ให้เป็นธรรมชาติ เสมอภาค สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นกับบุคคลในองค์กร

2. ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ความอดทนต่อความยากลำบาก ทนต่อสิ่งที่เข้ามากระทบ กล้าตัดสินใจ กล้ารับผิดชอบ และกล้าที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง คิดนอกกรอบแต่อยู่ภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดต่างๆ อย่างรอบคอบ

3. ความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานต่างๆ โดยสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ขององค์กร และหน่วยงานต้นสังกัด ระดับสูงขึ้นไป

4. ความสามารถในการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยเริ่มต้นลงมือปฏิบัติแต่พอดี ไม่เกินกำลัง เพื่อศึกษาถึงจุดอ่อน จุดแข็ง จากการศึกษาปฏิบัติจริง เพื่อให้ได้ทักษะ และข้อมูลที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงอย่างรอบคอบ และจากนั้นเมื่อเกิดความแน่ใจแล้ว จึงค่อยขยายกระบวนการ กิจกรรม การปฏิบัติงานต่างๆ โดยเตรียมความพร้อมในทุกด้าน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ประหยัด และคุ้มค่า

5. ความสามารถในการครองตนด้วยความมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ รู้จักให้ รู้จักให้อภัย รู้จัดเพื่อแม่ แบ่งปันผู้อื่นทั้งบุคคลภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ในการประกบความร่วมมือ สร้างเครือข่าย ประสานการปฏิบัติงาน

6. ความสามารถในการมีภาวะผู้นำ ซึ่งผู้บริหารต้องสามารถใช้ความมีภาวะผู้นำ โดยนำหลักการต่างๆ สามารถนำพาให้บุคคลในองค์กร ให้ทุ่มเทเสียสละเพื่อองค์กรได้ เป็นผู้บริหาร ผู้นำที่มีความจริงใจร่วมกับความมีคุณธรรม จริยธรรม ต่อตนเอง และเพื่อนร่วมงาน

นอกจากนี้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ควรมีการจัดระบบการบริหารภายในโรงเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เอื้อต่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้อง หรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ตลอดจนงาน

ปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

3. พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และกระบวนการเรียนการสอน ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้บริหารกับการบริหารงาน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นแนวทางสายกลางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมุ่งหวังที่จะให้ประเทศไทย และทุกคนมีหลักยึดเป็นแนวปฏิบัติในการใช้ชีวิต ให้มีความพอเพียงพอดี มีความสมดุลในทุกด้าน มีภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตั้งแต่ระดับบุคคลทั่วไปจนถึงระดับประเทศ ซึ่งผู้บริหารผู้นำองค์กร องค์กร จนถึงระดับประเทศ ยิ่งต้องเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การที่จะบรรลุความสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้น ต้องอาศัยพื้นฐานของการมุ่งมั่น การเรียนรู้ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง รู้ทันทุกสถานการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ได้อย่างถูกต้องนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรอบคอบถูกต้อง และประสบความสำเร็จรอบด้าน แต่สิ่งสำคัญที่ผู้บริหาร ผู้นำ ต้องมี คือ ความมีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กันไปด้วย ในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง ความพอเพียง ความพอดี และความสมดุล ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะบ่งชี้ถึงความสำเร็จ ความปลอดภัย และความยั่งยืน ความเจริญก้าวหน้าขององค์กรได้ด้วยการบริหารจัดการด้วยกระบวนการวางแผนที่เหมาะสมอย่างรอบคอบทุกด้าน

แนวทางการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ปัจจัยที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นหลัก 1 รู้จักใช้จ่าย

- 1.1 ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล
- 1.2 ใช้จ่ายอย่างพอประมาณ
- 1.3 ใช้จ่ายอย่างประหยัด

ประเด็นหลัก 2 รู้จักออมเงิน

- 2.1 เรียนรู้ระบบการฝากเงิน
- 2.2 เรียนรู้ระบบออมเงินกับสหกรณ์

ประเด็นหลัก 3 รู้จักสร้างรายได้หรืออาชีพ

- 3.1 สอดคล้องกับความต้องการ
- 3.2 สอดคล้องกับภูมิสังคม
- 3.3 สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปัจจัยที่ 2 ด้านสังคม

ประเด็นหลัก 1 รู้จักช่วยเหลือสังคม

- 1.1 ปลุกจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.2 ปลุกฝังความสามัคคี
- 1.3 ปลุกฝังความเสียสละ
- 1.4 เผยแพร่องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยที่ 3 ด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็นหลัก 1 สร้างความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ

- 1.1 ปลุกจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 1.2 ฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมในท้องถิ่น
- 1.3 ฟื้นฟูดูแลการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ปัจจัยที่ 4 ด้านศาสนา

ประเด็นหลัก 1 ส่งเสริมศาสนา

- 1.1 ปลุกฝังจิตสำนึกความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ปัจจัยที่ 5 ด้านวัฒนธรรม

ประเด็นหลัก 1 สืบสานวัฒนธรรม

- 1.1 สร้างจิตสำนึกรักภักดีไทย รักบ้านเกิด
- 1.2 พี่นฟู และอนุรักษอาหารประจำท้องถิ่น
- 1.3 พี่นฟู และอนุรักษดนตรีไทย และเพลงไทย เพลงพื้นเมือง
- 1.4 พี่นฟู และอนุรักษโบราณสถานและโบราณวัตถุ

สรุป การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหาร
งบประมาณ สามารถทำได้ ดังนี้

1. วางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม
ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านศาสนา และด้านวัฒนธรรม ด้วยความพอประมาณ สมเหตุสมผล
รอบรู้ รอบคอบ

2. ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง อดทน มีความเพียร

3. ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษา
ทั้ง 5 ด้าน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต รอบรู้ มีสติ
รอบคอบ ระมัดระวัง

4. นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุง การบริหารจัดการงบประมาณ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 5 ด้าน ด้วยความมีเหตุผล พอประมาณ
เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- _____. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบการอบรมการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].

แบบประเมินตนเอง ก่อน และหลัง การบริหารโรงเรียน ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

- คำชี้แจง
1. แบบประเมินมีข้อบ่งชี้ 4 กลุ่มงานของการบริหารโรงเรียน มีข้อคำถาม 40 ข้อ
 2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และเป็นจริงมากที่สุด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารวิชาการ						
ความพอประมาณ	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน					
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย					
	2. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้					
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
เงื่อนไขความรู้	1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน					
	2. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษอบรม เพื่อพัฒนา ตนเองด้านวิชาการ					
	2. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน					
2. ด้านการบริหารงบประมาณ						
ความพอประมาณ	1. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลัก					
	2. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นการควบคุม ภายใน					
ความมีเหตุผล	1. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
	2. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ					
	2. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
เงื่อนไขความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล					
	2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความรับผิดชอบต่อ คู่คุณค่า มีประสิทธิภาพ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
3. ด้านการบริหารงานบุคคล						
ความพอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต					
ความมีเหตุผล	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้					
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน					
	2. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและจรรยาวิชาชีพ					
	2. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสมตามระบบคุณธรรม					
4. ด้านงานบริหารทั่วไป						
ความพอประมาณ	1. การปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัย พร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	2. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี ให้ได้ประโยชน์สูงสุด					
ความมีเหตุผล	1. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล					
	2. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานได้ตาม สถานการณ์					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ของงานเป็นหลัก					
	2. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัย ทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน					
	2. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาค ส่วนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการ สถานศึกษา					
	2. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความ ต้องการของบุคลากร					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนา

1. รศ.ดร.ชนิษฐ์ วัฒนินท์ ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทิดรี กรรมการสภามหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
3. รศ.ดร.จิตติ เลิศไพศาล คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. รศ.ดร.สุจินต์ สิมารักษ์ ประธานมูลนิธิงานวิจัยเพื่อพัฒนา
ท้องถิ่นอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. ผศ.ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล ประธานสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
6. ผศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
7. รศ.ดร.สายันต์ บุญใบ กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
8. ผศ.ดร.สุนทรีย์ สุรศร อาจารย์ประจำสาขาวิชาสัตวศาสตร์
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
9. นายประวีณ เชียงสะอาด ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญ
พิทยาคม อำเภอเชียงขวัญ
จังหวัดร้อยเอ็ด

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภากาศ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เล่มที่ 4

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กับการบริหารวิชาการ

นายธีรพงศ์ แสนยศ
นักศึกษานิเทศศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดได้ว่าเป็นลักษณะการบริหารโรงเรียนรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบ และสาระการบริหารจัดการ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป โดยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคง เข้มแข็ง

ในหลักการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม ซึ่งมีเอกสารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา คือ คู่มือการใช้จำนวน 1 เล่ม และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานบุคคล
- เล่มที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารทั่วไป
- เล่มที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงบประมาณ
- เล่มที่ 4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

นายธีรพงศ์ แสนยศ

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานวิชาการ	1
ระยะเวลา	1
วัตถุประสงค์	1
เนื้อหา	1
สื่อประกอบการดำเนินงาน	3
ขั้นตอนการดำเนินงาน	3
การประเมินผล	4
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก	6
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	6
แนวคิด ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา	6
รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก	10
การบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก	16
การบริหารแบบบูรณาการ	16
การบริหารแบบเครือข่าย	17
การบริหารแบบมีส่วนร่วม	19
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	21
ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	21
ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	28
จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	29
เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ	31
การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	33
กลยุทธ์การบริหารองค์กรด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	34
การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา	35
การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา	38

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนมัธยมศึกษา	40
การปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน	42
เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	43
การบริหารงานกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	43
คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารอันพึงประสงค์ โดยยึดตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	44
การบริหารงานที่ก่อให้เกิดความพอเพียง	46
ความสามารถของการบริหารจัดการของผู้บริหาร	47
การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่โรงเรียนมัธยมศึกษา	48
บทบาทของครูในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนมัธยมศึกษา	49
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	49
หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	50
แนวทางการสอนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	52
ข้อสังเกตเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง	58
บรรณานุกรม	60
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนา	67
รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	68

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารวิชาการ

ระยะเวลา 20 ชั่วโมง (ศึกษาวันละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์แนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อให้ตระหนักในความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำไปใช้ได้เหมาะสมจนเกิดประสิทธิผลสูงสุด

เนื้อหา

1. การบริหารวิชาการ ประกอบด้วย
 - 1.1 กระบวนการการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.3 การวัดผล ประเมินผล
 - 1.4 การเทียบโอนผลการเรียน
 - 1.5 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง กระบวนการบริหารและวิธีการที่โรงเรียนขนาดเล็กใช้ในการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันตามค่านิยม หรือความเชื่อ

พื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิต

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ

สามหลักการ หมายถึง คำนียามความพอเพียง (Sufficiency) จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการดำเนินการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัว ซึ่งประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารงานต่างๆ โดยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสในยุคโลกาภิวัตน์ มีความพอประมาณ มีเหตุมีผล และเกิดภูมิคุ้มกันแก่องค์กรในการดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขของความรู้ความคู่คุณธรรม

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559 ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 1.1 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก
2. การบริหารงานวิชาการ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.1 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.2 ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.3 จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย
 - 4.1 ความพอประมาณ
 - 4.2 ความมีเหตุผล
 - 4.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - 4.4 เงื่อนไขความรู้
 - 4.5 เงื่อนไขคุณธรรม

สื่อประกอบการดำเนินงาน

คู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาคู่มือให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. วิเคราะห์แนวคิด หลักการ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. สร้างความตระหนักในความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

การประเมินผล

การประเมินการบริหารโรงเรียนโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2559 ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากที่สุด
มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาก
มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปานกลาง
มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อย
มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อยที่สุด
มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนน (\bar{x}) ที่ได้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. สถิติที่ใช้ในการพิจารณาความก้าวหน้าของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ค่าร้อยละความก้าวหน้าจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละความก้าวหน้า} = \frac{(\text{คะแนนหลัง} - \text{คะแนนก่อน})}{(\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อน})} \times 100$$

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษา
ในประเด็นแนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
และรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก มีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา
ของสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้หากสถานศึกษามีความสามารถที่จะบริหารสถานศึกษา
ให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผลได้ ย่อมส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติด้วย
ซึ่งมีผู้ที่ให้ความหมายและความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

ธงชัย ชิวปรีชา (2551, หน้า 22) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐของต่างประเทศ พบว่า โดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนในลักษณะนี้ มีอำนาจในการบริหารงานวิชาการโดยเน้นการตอบสนองความต้องการของชุมชน โรงเรียนมีหลักสูตรเป็นของตนเอง สามารถจัดโปรแกรมการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ออกแบบร่วมกันระหว่างครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความอิสระจากกฎเกณฑ์และการควบคุมแบบโรงเรียนทั่วไป มีอิสระในการบริหารงานบุคคล ที่สถานศึกษาสามารถคัดเลือกครูและกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาเป็นของตนเอง มีสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบาย และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหาร สำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษาในกำกับของไทย พบที่โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) มีการออกกฎหมายและข้อบังคับในการบริหารจัดการของตนเองเป็นการเฉพาะ ในลักษณะขององค์การมหาชน จึงมีอิสระในการบริหารจัดการที่ชัดเจนเบ็ดเสร็จในฐานะที่เป็นองค์การมหาชน ขึ้นตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพียงแต่การจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเด็นสำคัญที่ ธงชัย ชิวปรีชา ได้เสนอไว้น่าสนใจ คือ ความสำเร็จของการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคล ไม่ได้อยู่ที่ว่าเป็นโรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นส่วนราชการ โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ โรงเรียนนิติบุคคลที่เป็นองค์การมหาชน หรือโรงเรียนนิติบุคคลอื่นๆ ที่อาจกำหนดขึ้นมา หากแต่อยู่ที่ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จพร้อมมูล คือ

มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถสูงในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแล อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถรอบรู้ทางการบริหารจัดการและงานวิชาการ มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารจัดการ ครูมีจำนวนเพียงพอ มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพของตน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน ขณะที่ วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ (2553, อ้างถึงใน พิณสุตา สิริธรงค์ศรี. 2556, หน้า 16 - 17) ได้เสนอระบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาวะคนไทย ทั้งด้านแนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย และรูปแบบของการจัดการศึกษา ดังนี้ ด้านแนวคิด การจัดการศึกษาต้องอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า คนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ เป็นการศึกษา ระบบเปิดที่เปลี่ยนจากการเน้นวิชาเป็นตัวตั้ง เป็นการเน้นคนเป็นตัวตั้ง เปลี่ยนจากการแข่งขันและเอาชนะมาเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน โดยยึดหลักการการศึกษา เพื่อมวลชนและมวลชนเพื่อการศึกษา ที่ทุกคนควรเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบการศึกษา การจัดการศึกษาควรเปลี่ยนจากรัฐรับผิดชอบเพียงผู้เดียว เป็นทุกส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยเป็นการกระจายความรับผิดชอบไปยังครอบครัว ชุมชน สังคม สถาบันศาสนา สถาบันสังคม สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ใกล้ชิดประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ทั้งกาย จิต สังคม และสติปัญญา มีอิสระทางการคิด การเรียน มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และมีความเท่าเทียมกันในการได้รับโอกาสทางการศึกษา เป็นคนไทยที่สมบูรณ์บนพื้นฐานของความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น รูปแบบการศึกษาจะเป็นไปอย่างหลากหลาย ไม่ใช่เพียงรูปแบบเดียวและหรือติดยึดกับระบบใดระบบหนึ่ง ที่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่ว่าใครจะมีสิทธิในการจัดการศึกษาที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ภายใต้การสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐ นอกจากนี้ นคร ตั้งคะพิภาพ (2553) ได้เสนอรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานตามความพร้อมเพื่อการรองรับการกระจายอำนาจไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้ รูปแบบที่ 1 สถานศึกษาที่มีอิสระในกำกับของรัฐ จัดรูปแบบพิเศษคล้ายองค์การมหาชน รูปแบบที่ 2 สถานศึกษาที่มีความพร้อมรองรับการเป็นนิติบุคคลเต็มรูปแบบ จัดรูปแบบกระจายอำนาจ แบบ SBM (School-Based Management) เต็มที่ หรือเรียกว่า แบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือฐานโรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้มแข็ง รูปแบบที่ 3 สถานศึกษาที่เร่งพัฒนาสู่การเป็นนิติบุคคลที่เข้มแข็ง จัดรูปแบบขยายฐานกระจายอำนาจ 4 ด้าน ให้เกิดสมดุลระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษาเพียงพอที่จะทำให้สถานศึกษาเข้มแข็ง และรูปแบบที่ 4 สถานศึกษาที่ต้องกำกับ สนับสนุน

ส่งเสริมเป็นพิเศษเพื่อให้พร้อมรับการกระจายอำนาจมากขึ้นต่อไป ซึ่งในขณะนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดย พิณสุตา สิริธวัชศรี และคณะ (2555) ได้เสนอรูปแบบเพิ่มเติมจาก นคร ดังคะพิภพ เป็นรูปแบบที่ 5 คือ รูปแบบสถานศึกษาที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน หรือชุมชนแล้วแต่กรณี ในลักษณะของสหการ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการนิเทศ ติดตามและประเมินผล นอกจากนี้ในการบริหารจัดการแต่ละรูปแบบจำเป็นต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่นๆ รวมทั้งประชาชนด้วย เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อเด็กและเยาวชน หรือผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา

ดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการ 1) งานวิชาการ ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผลและมาตรฐานการศึกษา 2) งานด้านบุคคล 3) งานด้านการเงินและงบประมาณ 4) งานด้านบริหารงานทั่วไป ได้แก่ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานจัดโครงสร้างองค์การ งานการคมนาคมและขนส่งนักเรียน งานด้านกิจการนักเรียน และมีความหลากหลายของรูปแบบในการจัดการศึกษาที่ไม่ควรยึดโยงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และเป็นไปตามขนาดของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างของบริบททั้งในเมืองและชนบท บนพื้นฐานของความพร้อมทั้งด้านครูและบุคลากร เงินและงบประมาณ ความรู้และเทคโนโลยี ที่จำเป็นต้องทำการศึกษาถึงองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมตามขนาดและความพร้อม ที่ต้องคำนึงถึงแนวคิด หลักการ วิธีการ ข้อดี ข้อจำกัด และเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาต่อไป

สรุป จากความหมายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา กล่าวได้ว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารและวิธีการที่โรงเรียนขนาดเล็กใช้ในการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันตามค่านิยม หรือความเชื่อพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ชุมชนในท้องถิ่นร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 11 – 12)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจ 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอนและส่งเสริมงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ Kowalski (2003, pp. 27 – 33) ที่ได้กล่าวถึงคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาได้กำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้ความเห็นชอบนโยบายของโรงเรียน แผนพัฒนาโรงเรียน หลักสูตรของโรงเรียน ให้คำปรึกษาแนะนำเชิงนโยบายแก่ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 11 – 15) ได้กำหนดระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการ และขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งทำให้สถานศึกษาหรือโรงเรียนมีความสำคัญคล่องตัวในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการบริหารงานโรงเรียนในระบบของการบริหารจัดการ บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) โดยบริหารงานตามภารกิจในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย
 - 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
 - 1.4 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 - 1.5 การพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 1.6 การพัฒนาและการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 - 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.8 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพผู้การศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กให้สูงขึ้น ในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และด้านคุณภาพนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษาขนาดเล็กไว้ คือ บริหารส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก การรวมสถานศึกษาขนาดเล็ก การยุบหรือเลิกสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวได้คำนึงถึงผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น การบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพ และรูปแบบการดำเนินงาน จะมุ่งไปที่การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ และมุ่งให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดด้วยเรียน การออกแบบในการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก จึงจำเป็นต้องจัดรูปแบบอย่างเหมาะสมให้สอดคล้องและเป็นความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งมีความผูกพันกับโรงเรียนอย่างแนบแน่นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การยุบหรือการล้มเลิกสถานศึกษาขนาดเล็กจึงจำเป็นต้องเป็นวิธีสุดท้ายและชุมชน ท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดังกล่าวด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 56 - 58) รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย โรงเรียนที่เป็นที่ตั้งศูนย์วิชาการ โรงเรียนรวมเรียนตามระดับช่วงชั้น โรงเรียนรวมเรียนกับโรงเรียนหลัก โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามปกติ Mobile Teacher โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนรูปแบบอื่น ดังนี้

1. รูปแบบการรวมทุกชั้นเรียน มีวิธีการดำเนินงาน คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก ที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ลงมา มีจำนวนโรงเรียนตั้งแต่ 2 - 5 โรงเรียนกระจายตัวตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของหมู่บ้าน มีเส้นทางคมนาคมระหว่าง 2 - 5 กิโลเมตร มีสภาพการคมนาคมที่สะดวกทุกฤดูกาล ให้คัดเลือกโรงเรียนที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ อาคารสถานที่เหมาะสม และที่ตั้งอยู่ศูนย์กลาง หรือสามารถเดินทางได้สะดวกเป็นโรงเรียนหลัก

ส่วนโรงเรียนที่เหลือเป็นโรงเรียนเครือข่าย นำนักเรียนทุกระดับชั้นเรียนมาเรียนรวมที่โรงเรียนหลัก โดยได้รับการสนับสนุนค่าพาหนะในการเดินทางมาเรียน วางแผนจัดอัตรากำลังครู ทั้งผู้บริหารและครูสายผู้สอน ตลอดจนบุคลากรเพื่อการปฏิบัติงานร่วมกันที่โรงเรียนหลัก นำทรัพยากรจากโรงเรียนเครือข่ายมาใช้ร่วมกันที่โรงเรียนหลัก และปรับสภาพโรงเรียนเครือข่ายเป็นแหล่งเรียนรู้

2. รูปแบบเรียนรวมบางชั้นเรียน มีวิธีการดำเนินการ คือ การนำนักเรียนจากโรงเรียนเครือข่ายบางชั้น เช่น อนุบาล 1 – 2 ป. 1 – 3 หรือ ป. 4 – 6 ไปเรียนรวมกับโรงเรียนหลัก จัดระบบการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างโรงเรียนหลักและโรงเรียนเครือข่าย สนับสนุนค่าพาหนะให้กับนักเรียนที่เดินทางมาเรียนร่วมทุกคน จัดให้มีการประกันอุบัติเหตุให้นักเรียนที่เดินทางมาเรียนร่วม และการบริหารจัดการโรงเรียนในกรณีที่มีผู้บริหารของโรงเรียนเครือข่ายอยู่ ให้บริหารจัดการโรงเรียนเครือข่าย สำหรับโรงเรียนเครือข่ายที่ไม่มีผู้บริหาร ให้ผู้บริหารโรงเรียนหลักเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งโรงเรียนเครือข่าย

3. รูปแบบเรียนรวมช่วงชั้น มีวิธีการดำเนินการ คือ

3.1 ชั้นวางแผนและเตรียมการ โดยศึกษาข้อมูลโรงเรียนทั้งข้อมูลจำนวนนักเรียนในปัจจุบันและคาดการณ์ล่วงหน้า 5 ปี จำนวนครู สภาพเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของชุมชน สภาพพื้นที่ใกล้เคียง สภาพการคมนาคม แล้วจัดกลุ่มกำหนดเป็นศูนย์รวมโรงเรียน โดยคำนึงถึงสภาพที่ตั้งของการปกครอง คือ สภาพเทศบาลตำบล สภาพระยะทางการเดินทาง จากนั้นจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อชี้แจงและหารือแนวดำเนินการ เพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินงานร่วมกัน ในลักษณะการจัดการศึกษาเป็นช่วงชั้น คือ จัดแบ่งการเรียนการสอนออกเป็นช่วงชั้น ได้แก่ ศูนย์อนุบาล (อนุบาล 1 – 2) ศูนย์ ป.1 – 2 ศูนย์ ป.3 – 4 และศูนย์ ป.5 – 6 หรือจัดช่วงชั้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ วางแผนกำหนดจัดครูในโรงเรียนในตำบลรวมกัน โดยจัดครูเข้าสอนตามระดับช่วงชั้น ตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดของครู โดยพิจารณาการจัดจำนวนครูตามเกณฑ์จำนวนครูที่จะทำการสอนในชั้นเรียน และประชุมผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก และข้าราชการครูทุกคนตามจุดศูนย์โรงเรียนระดับตำบลเรียนรวมช่วงชั้น เพื่อวางแผนร่วมกันในการบริหารและจัดการเรียนการสอนร่วมกัน จากนั้นประชุมกับผู้นำชุมชน ตัวแทนผู้ประกอบการ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อชี้แจงแนวดำเนินการ จัดทำโครงการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์โรงเรียนระดับตำบล (รวมเรียนช่วงชั้น) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการ

ประสานงานการเรียนการสอนแบบศูนย์โรงเรียนระดับตำบล เพื่อให้มีหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานการดำเนินการในระดับอำเภอ ตำบลในโรงเรียน และดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์โรงเรียนระดับตำบล

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการจัดครูในตำบลรวมกัน แล้วพิจารณาจัดครูผู้สอนและผู้บริหารเป็นทีม ตามสัดส่วนห้องเรียน และช่วงชั้นตามศูนย์ ช่วงชั้นในโรงเรียนต่างๆ

3.3 ด้านการบริหารจัดการ ทุกโรงเรียนยังคงมีสถานภาพเป็นโรงเรียนตามเดิม มีการบริหารจัดการตามลักษณะการบริหารโรงเรียนตามปกติ การเกณฑ์เด็กเข้าเรียนทุกโรงเรียนมีการดำเนินการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนตามปกติ เมื่อโรงเรียนแต่ละโรงเรียนรับเด็กเข้าเรียนแล้ว จัดส่งไปเรียนศูนย์โรงเรียนระดับช่วงชั้นนั้น

3.3.1 การบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูที่สอนในโรงเรียนนั้นร่วมกันวางแผนในเรื่องต่างๆ เช่น งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุ สื่อการเรียนการสอน ห้องสมุด งานนิเทศภายใน งานพัฒนาด้านวิชาการต่างๆ เป็นต้น

3.3.2 การบริหารงานธุรการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ โรงเรียน โดยงานธุรการในชั้นเรียน มีการจัดทำ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ยังคงแยกทำเป็นรายโรงเรียนตามปกติ และส่วนที่ 2 ทำเป็นภาพรวมในระดับชั้นที่ศูนย์นั้นๆ ส่วนงานธุรการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุโรงเรียนเดิม ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่รับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามภารกิจ โดยการจัดซื้อวัสดุตามจำนวนเงินรายหัวนักเรียน ให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีการประสานความต้องการใช้สื่อหรือวัสดุร่วมกัน จากนั้นจัดแบ่งวัสดุหรือสื่อตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่กระจายไปตามศูนย์เรียนช่วงชั้นนั้น การวัดและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ให้ครูผู้สอนประจำห้องเรียนในแต่ละศูนย์ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระหว่างปี ปลายปี และภาคเรียน แล้วจัดส่งผลการวัดและประเมินผลไปยังโรงเรียนเดิมของนักเรียนชั้นนั้นๆ เพื่อให้โรงเรียนเดิมอนุมัติผลการเรียน

3.3.3 การบริหารงานบุคคล ผู้บริหารโรงเรียนออกคำสั่งให้ครูไปควบคุมดูแลนักเรียน และปฏิบัติหน้าที่สอน และงานอื่นๆ ในโรงเรียนศูนย์ช่วงชั้นนั้น โดยมีการลงเวลาปฏิบัติงานที่โรงเรียนศูนย์นั้น

3.3.4 การพิจารณาความดีความชอบ มีการพิจารณาร่วมกันในระดับศูนย์โรงเรียน ระดับตำบลเข้าสู่การพิจารณาในระดับกลุ่มโรงเรียน

3.3.5 ด้านสวัสดิการ จัดวิธีการสนับสนุนค่าพาหนะให้นักเรียนทุกคน จัดระบบการเดินทาง เพื่อให้นักเรียนได้เดินทางปลอดภัย

4. รูปแบบศูนย์โรงเรียนแบบพักนอน เกิดขึ้นจากการดำเนินการรวมศูนย์ โรงเรียนในรูปแบบต่างๆ ดังได้กล่าวมา แต่เนื่องจากนักเรียนที่เดินทางมาเรียนรวมไม่สามารถเดินทางไป-กลับ ระหว่างโรงเรียนหลักได้ เนื่องจากบ้านเรือนอยู่ห่างไกล และการคมนาคมยากลำบาก หลายแห่งเป็นภูเขาและป่าทึบ ดังนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้องพักนอน ค้างคืนที่โรงเรียนหลัก วิธีดำเนินการ คือ 1) ประสานงานกับชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการวางแผนดำเนินงาน 2) จัดสร้างและจัดหาที่พักสำหรับนักเรียน 3) จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับที่พัก อาคาร และวัสดุอื่นๆ ที่จำเป็นจากภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานบริหารจัดการศูนย์พักนอน

5. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับการบูรณาการเนื้อหา รายวิชา สามารถดำเนินการได้โดยการศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตร แล้วนำวัตถุประสงค์ และเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มวิชาที่สอดคล้องกัน มาเชื่อมโยงสู่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หลังจากนั้นจึงนำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการแล้วมากำหนด กิจกรรม เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ครั้งเดียวมาพร้อมกัน ในแต่ละช่วงชั้นมี วิธีดำเนินการ คือ ประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อร่วมปรึกษาหารือและวางแผนดำเนินงาน ร่วมกัน ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อบูรณาการเนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในแต่ละระดับชั้นเรียน จัดทำตารางสอนในแต่ละระดับช่วงชั้นเรียน กำหนดครูผู้รับผิดชอบ ในแต่ละช่วงชั้นเรียน ครูผู้รับผิดชอบในแต่ละช่วงชั้นเรียนจัดทำกำหนดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่จัดไว้ จัดทำเครื่องมือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และประเมินผลการดำเนินงาน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. รูปแบบ Mobile Teacher เป็นรูปแบบการนำครูคนใดคนหนึ่งหรือหลายๆ คน จากโรงเรียนที่เกินเกณฑ์ออกไปสอนตามโรงเรียนต่างๆ ที่ขาดแคลนครู ทำให้สามารถ แก้ปัญหาขาดแคลนครู และครูที่เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีวิธีการดำเนินการ คือ สํารวจครูในโรงเรียนเกินเกณฑ์หรือสํารวจครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะวิชา เช่น วิชาชีพหรือวิชาที่ขาดแคลน สํารวจโรงเรียนที่ขาดแคลนครูและมีความต้องการครูช่วยสอน วางแผนจัดตารางการปฏิบัติงาน จัดทำหลักสูตรร่วมกับโรงเรียนที่จะไปสอน จัดหาพาหนะ ให้ Mobile Teacher ไปสอนหรือจัดสนับสนุนค่าน้ำมันรถ และนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

7. รูปแบบการใช้หน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ (Computer Mobile Unit)

มี 4 รูปแบบ ได้แก่

7.1 Bus Mobile Unit เป็นรถบัสบรรจุคอมพิวเตอร์ 20 เครื่อง สามารถขับเคลื่อนไปบริการให้กับโรงเรียนที่ไม่มีคอมพิวเตอร์หรือมีแต่ไม่เพียงพอ และโรงเรียนที่ขาดแคลนครู

7.2 Container Mobile Unit เป็นตู้คอนเทนเนอร์บรรจุคอมพิวเตอร์ 15 เครื่อง สามารถใช้รถลากจูงไปบริการให้กับโรงเรียนที่ไม่มีคอมพิวเตอร์หรือมีแต่ไม่เพียงพอ และโรงเรียนที่ขาดแคลนครู

7.3 Mini Bus Mobile Unit เป็นรถมินิบัสบรรจุคอมพิวเตอร์ 13 เครื่อง สามารถขับเคลื่อนไปบริการให้กับโรงเรียนที่ไม่มีคอมพิวเตอร์หรือมีแต่ไม่เพียงพอ และโรงเรียนที่ขาดแคลนครู

7.4 Office Station เป็นศูนย์คอมพิวเตอร์ สำหรับบริการเครื่องคอมพิวเตอร์ให้กับโรงเรียนใกล้เคียงที่ขาดแคลนและมีความต้องการที่จะแสวงหาความรู้จากคอมพิวเตอร์

8. รูปแบบการใช้หน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ มีวิธีดำเนินการ คือ วางแผนการบริการโดยการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่ขาดแคลนคอมพิวเตอร์และขาดแคลนครู เพื่อทราบความต้องการใช้บริการหน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ จัดหลักสูตร จัดตารางสอน และปฏิทินการสอน กำหนดจุดที่จะนำ Bus Mobile Unit, Container Mobile Unit และ Mini Bus Mobile Unit ไปจอดสอนกรณี Office Station จัดตารางสอนแจ้งให้กับโรงเรียนที่มาใช้บริการ จัดหาครูสอนประจำรถ Mobile และ Office Station ดำเนินการสอนตามหลักสูตร ตามกำหนดการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน สรุปผลรายงาน นำผลไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

9. รูปแบบห้องเรียนเคลื่อนที่ เกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชนที่เห็นความสำคัญของการศึกษาและชุมชนที่อยู่ห่างไกล และการคมนาคมยากลำบาก หลายแห่งเป็นภูเขาและป่าทึบ ดังนั้น จึงจัดตั้งห้องเรียนเคลื่อนที่เข้าไปจัดการศึกษาให้กับประชาชนวัยเรียน และมีการจัดครูเข้าไปสอน มีวิธีดำเนินการ คือ ประสานสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา ประสานงานการดำเนินงานร่วมกับชุมชนในการจัดหาอาคารสถานที่ และความปลอดภัยของครู จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ที่พัก และวัสดุอื่นๆ ที่จำเป็นจากภาครัฐ เอกชน

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

10. รูปแบบการเรียนการสอนผ่านดาวเทียม เป็นการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม จากโรงเรียนไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการเน้นการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู-อาจารย์ ในโรงเรียนทั่วประเทศ เป็นระบบฟรีทีวี มีการออกอากาศในระดับประถมศึกษา 6 ช่อง ระดับมัธยมศึกษา 6 ช่อง ระดับอาชีวศึกษา 1 ช่อง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 1 ช่อง และแยกธนาคารนานาชาติอีก 1 ช่อง รวม 15 ช่อง วิธีดำเนินการ คือ รายการที่ออกอากาศ สำรวจโรงเรียนที่ต้องการงานดาวเทียม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประสานของานดาวเทียมไปยังมูลนิธิการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ติดตั้งงานดาวเทียมและอุปกรณ์ จัดการเรียนการสอนโดยรับสัญญาณผ่านดาวเทียม และนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

11. รูปแบบโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง มีวิธีดำเนินการ คือ คัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมเป็นโรงเรียนพี่ และพิจารณาสถานศึกษาขนาดเล็กเป็นโรงเรียนน้องแบบมีส่วนร่วม และเป็นไปตามความพึงพอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วางแผนให้การสนับสนุนของโรงเรียนพี่ในด้านบุคลากรไปช่วยสอนที่โรงเรียนน้อง โดยสนับสนุนค่าพาหนะและค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ เสนอของบประมาณสำหรับสนับสนุนค่าใช้จ่ายตอบแทนค่าพาหนะสำหรับครูผู้สอนและนักเรียน วางแผนร่วมกันในการพานักเรียนจากโรงเรียนน้องไปเรียนที่โรงเรียนพี่ เพื่อใช้สื่อที่มีอยู่ชั่วคราว โดยการสนับสนุนค่าพาหนะสำหรับนักเรียนในการจ้างเหมารถยนต์ และสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอนต่อกันและกัน

12. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีหลากหลาย ได้แก่ ครูชาวบ้านประสานครูโรงเรียน โดยอาศัยภูมิปัญญาในท้องถิ่น การจัดหลักสูตรหน่วยบูรณาการช่วงชั้น การจัดการเรียนรู้เป็นทีม ฐานการเรียนรู้แทนครูถือชอล์ก ครูกลุ่มโรงเรียนเวียนสอน ครูอาสาครูพี่ คิษย์น้อง เรียนรู้จากบทเรียนสำเร็จรูป และหลักสูตรชีวิตในบ้านพัก โดยประสานงานระบบกลุ่มเครือข่าย

สรุปว่า การสร้างความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพสู่การศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็กให้สูงขึ้น ในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และด้านคุณภาพนักเรียนนั้น คือ บริหาร ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก การยุบหรือการเลิกล้มสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวได้คำนึงถึงผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของบุคคล

ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบัน
ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพ
และประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

การบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กนั้น มีรูปแบบการบริหารได้หลายรูปแบบ
ซึ่งผู้ศึกษาได้มีความสนใจในการบริหารในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. การบริหารแบบบูรณาการ (Integration Management) มีความหมาย
โดยสรุป คือ การรวมหน่วยโดยการนำเอาหน่วยที่แยกๆ กันมารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียว
ซึ่งสถาบัน ดำรงราชานูภาพ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช (2544, หน้า 37 - 38) ได้กล่าวถึงลักษณะการบริหารจังหวัดแบบ
บูรณาการ ไว้ดังนี้

1.1 เป็นระบบบริหารจัดการในแนวนราบ (Horizontal Management)
ใช้การบูรณาการ ในลักษณะพื้นที่ - พันธกิจ - การมีส่วนร่วม (Area - Function -
Participation: A-F-P) เพื่อสร้างหุ้นส่วน (Partnership) และทำงานในลักษณะเครือข่าย
(Networking)

1.2 เป็นระบบบริหารจัดการที่มีเป้าหมายตอบสนองความต้องการของ
ผู้ใช้บริการ (Customer Driven) โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result - Based)

1.3 เป็นระบบบริหารจัดการ ภายใต้กรอบของหลักการปรัหารจัดการ
บ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

สมศักดิ์ พิเศษสุทธิกุล (2550, หน้า 77) ได้วิจัยถึงรูปแบบการบริหารงาน
วิชาการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่า สถานศึกษาควรดำเนินการบูรณาการ
หลักสูตรสถานศึกษา และผู้เรียนเป็นช่วงชั้น และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์การ
เรียนรู้ ห้องเรียนและรถคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ และการเรียนผ่านดาวเทียม จัดเครือข่าย
หมุนเวียนบุคลากรครู นักเรียนช่วยเหลือกัน พี่สอนน้อง ส่งเสริมให้ใช้นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา การจัดซื้อหนังสือ
แบบฝึกหัด คู่มือครู และแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของ
สถานศึกษา มีการประเมินคุณภาพภายใน มีการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ ให้ชุมชนเข้ามา
มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับ จารุพงศ์ พลเดช (ม.ป.ป.) กล่าวถึง เทคนิคการบริหารแบบบูรณาการไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาปัญหาจากข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนา
2. การทำงานเป็นทีม กับภาคราชการ, เอกชน ภาคประชาชน/ประชาสังคม, องค์กรอิสระ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเชื่อมโยงบูรณาการทำงานร่วมกัน “ร่วมคิด ร่วมทำ”
3. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ: ICT มาทำงานเชิงรุกเพื่อใช้ในการบริหาร ตัดสินใจเกิดความรวดเร็วในการทำงานและเชื่อมโยงเครือข่ายในการทำงาน
4. นำกระบวนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้ในการทำงาน
5. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชน
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชน
7. สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การบริหารแบบบูรณาการ สามารถที่จะสร้างมิติใหม่ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด และขาดแคลนของหน่วยงานทางการศึกษาได้ เพราะเป็นการรวมเอาทรัพยากร ที่แต่ละองค์กรมีอยู่แล้วหรือจะมีขึ้นในอนาคตมาใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์ งบประมาณ และอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความขาดแคลนทรัพยากรในด้านต่างๆ อยู่เป็นอันมาก

2. การบริหารแบบเครือข่าย (Network Management)

การบริหารแบบเครือข่าย (Network Management) นับเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)

จากการศึกษาวิจัยของ ศิริพร ตันติยมาศ (2550, บทคัดย่อ) เรื่อง รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนทั้ง 8 องค์กรประกอบ ได้แก่ กิจกรรมที่ทำร่วมกัน การใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านภาวะผู้นำ ผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วม การ

ติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การ (เครือข่ายโรงเรียน) แบบมีส่วนร่วม และบรรยากาศการมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบ มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ ขณะที่ ชัยนัต วรรณะภุติ (อ้างถึงในชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ, 2553, หน้า 18) ที่ได้สรุปองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ไว้ คือ ต้องมีองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเน้นย้ำความสำคัญของความรู้เครือข่ายอย่างชัดเจน นอกจากนี้แล้วชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ (2553, หน้า 21 – 27) ยังได้กล่าวถึงแนวทางในการบริหารจัดการเครือข่ายไว้ 3 แนวทาง คือ ด้านกลไกการบริหารที่ต้องมีทั้งแนวตั้งและแนวนอน ซึ่งกลไกการบริหารแนวนอนนั้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ด้านศักยภาพของเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม และด้านการพัฒนาองค์กรเครือข่ายและแกนนำชุมชน ซึ่งเน้นย้ำในเรื่องความสัมพันธ์ การสื่อสารเครือข่ายอย่างชัดเจน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545, หน้า 28 – 35) ได้มีการอ้างอิงถึงระบบการบริหารเครือข่ายไว้หลายประเด็น คือ การจัดผังกลุ่มเครือข่าย (Mapping) การจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย (Role and Responsibility) การจัดระบบติดต่อสื่อสาร (Communication System) การจัดระบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning System) และการจัดระบบสารสนเทศ (Information System) ขณะเดียวกัน Goldsmiths and Eggers (อ้างถึงใน จิรประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร, 2552, หน้า 39 – 69) ก็ได้เสนอองค์ประกอบพื้นฐาน 5 ด้าน ของการบริหารจัดการเครือข่าย โดยมีด้าน “การพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภาครัฐ” เป็นด้านหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้แนวคิดทฤษฎีเครือข่าย (Network) เครือข่ายการจัดการศึกษา (Educational Management Network) ซึ่งองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ คือ การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ การออกแบบเครือข่ายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย การบูรณาการและเชื่อมโยง การดำเนินการ และการวัดผล การประยุกต์ใช้ระบบ IT และการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากร Goldsmiths and Eggers (อ้างถึงใน ประยูร อัครบวร, ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ, 2553, หน้า 35)

อรุณพ พงษ์วาท (2545, อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 166 – 168) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือข่าย และมีข้อสรุปเกี่ยวกับเครือข่ายความร่วมมือ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐรวมตัวกันเป็นเครือข่าย

รูปแบบที่ 2 การรวมตัวกันเป็นเครือข่ายของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐ

แห่งใดแห่งหนึ่งหรือหลายๆ แห่งกับภาคส่วนอื่นๆ ที่ระบุไว้ในวรรคแรกของมาตรา 38 อันได้แก่ บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

รูปแบบที่ 3 คือเครือข่ายสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

รูปแบบที่ 4 คือเครือข่ายสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐกับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของเอกชน

รูปแบบที่ 5 คือเครือข่ายสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐกับองค์กรเอกชนและภาคอื่นๆ ที่ระบุไว้ในรูปแบบที่ 2 และ 3

รูปแบบที่ 6 คือเครือข่ายที่อาจเกิดจากการริเริ่มระหว่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและของเอกชน หรือระหว่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเหล่านั้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่นๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา โดยไม่มีการขึ้นกำกับ หรือครอบงำ หรือบงการโดยหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษาระดับบนในเบื้องต้น กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารแบบเครือข่ายสามารถที่จะรองรับกระบวนการบริหารงานแบบบูรณาการได้เพราะมีความสอดคล้องและเอื้อต่อการทำงานในรูปแบบดังกล่าว นั้นหมายถึงว่าการจัดองค์กรแบบเครือข่ายจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ทางเลือกในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กได้เป็นอย่างดี

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) คือสิ่งที่มาแทนการบริหารในรูปแบบของระบบราชการ (Bureaucratic Model) ซึ่งมีความเข้มงวดสูง และยึดถือตัวบุคคลเป็นหลัก จึงทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้รับความสนใจ ทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับองค์การจึงได้เน้นความสำคัญของขวัญกำลังใจและความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเน้นความสำคัญของการจูงใจ การจัดองค์การเพื่อสิ่งเหล่านี้ องค์การจึงถูกสร้างขึ้นเพื่อสนองความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะเป็ผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง

Liker (1967, Citing Lunenburg และ Ornstein, 2000, pp. 32 – 34) ได้กล่าวถึงองค์การ ซึ่งมีตัวแปรสำคัญ 3 ประการ ที่จะทำให้องค์การมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ร่วม (Participatory Management) ได้แก่ 1) ตัวแปรที่เป็นต้นเหตุ (Causal Variables) 2) ตัวแปรสอดแทรก (Intervening Variables) 3) ตัวแปรที่เป็นผลลัพธ์ (End-Result Variables) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 47 - 53) ได้จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพสูงในเรื่องคุณภาพของนักเรียน กระบวนการเรียนการสอน และการบริหาร ทั้งนี้ ได้กำหนดกิจกรรม เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้กำหนดกิจกรรมในการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ประชาสัมพันธ์เชิงรุก หน่วยงานทุกระดับ 2) สืบหาข้อมูลพื้นฐาน 3) จัดทำแผนที่ทางการศึกษา 4) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก 5) จัดซื้อหนังสือเรียน แบบฝึกหัด 6) หน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ 7) จัดหาสื่อการเรียนการสอน 8) การหมุนเวียนครู 9) การพัฒนาครู รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องมีลักษณะต่างจากโรงเรียนทั่วไป ในบางเรื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จะขาดแคลนปัจจัยด้านต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาครูไม่ครบชั้น เพื่อให้การจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาครูในโรงเรียนขนาดเล็กเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามรูปแบบในการพัฒนาครูนั้นคงต้องพยายามมิให้ครูทิ้งห้องเรียนไปเข้ารับการอบรม สัมมนา ทั้งนี้ เนื่องจากมีโรงเรียนขนาดเล็กจะมีปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียนอยู่แล้วงบประมาณที่จัดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะจัดให้ 500 บาทต่อครู 1 คน 10) การนิเทศ ติดตามผล การนิเทศเป็นกระบวนการแนะนำช่วยเหลือผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) โดยสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดแนวทางการสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1. โรงเรียนต้นแบบ (โรงเรียนศูนย์วิชาการ)
2. เคลื่อนย้ายนักเรียนไปเรียนรวมบางช่วงชั้น/เรียนรวมทุกชั้น
3. การเคลื่อนย้ายนักเรียนไปเรียนรวมระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ใกล้เคียงกันบางช่วงชั้น
4. โรงเรียนสอนตามปกติ (ยุบ/รวมไม่ได้, อยู่ในพื้นที่พิเศษ)

5. Mobile Teacher
6. การประสานเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ
7. การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมประสานมูลนิธิการไกลผ่านดาวเทียม
8. Office Station จัดตั้งในโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้น
9. ค่าตอบแทนครู
10. เกณฑ์อัตรากำลังครูโรงเรียนขนาดเล็ก
11. การยุบเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้กำหนด ยุทธศาสตร์และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ในการดำเนินการบริหารเพื่อสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กไว้ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหาร
2. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม

สรุป โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านความพร้อมและมีความขาดแคลนโดยเฉพาะกำลังครูผู้สอนที่ไม่ครบชั้น รวมทั้งขาดแคลนครูที่มีความถนัดเฉพาะด้านหรือวิชาเอก ด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการแก้ปัญหาโดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพื้นที่เดียวกัน หรือมีปัญหาและความต้องการจำเป็นที่เหมือนกัน โดยมี บุคลากร หน่วยงาน หรือองค์กรให้การสนับสนุนสามารถดำเนินการเพื่อพัฒนางานยกระดับคุณภาพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ มาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ

ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลก ยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันต้องสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกเป็นอย่างดี ดังพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ธันวาคม พ.ศ. 2542 ความว่า “...เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่...และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่า เราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการ เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศ และของโลกพัฒนาดีขึ้น...” (ปรีดา กุลชล, 2552, หน้า 30) สอดคล้องกับ ปรีชา ศรีลับขาว (2551, หน้า 13) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก้ไขแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ประพจน์ หรือทำอะไรอย่างมีเหตุมีผล เป็นการกระทำที่ดี มีประโยชน์ แล้วจะทำให้มีความสุข

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 4 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัตร มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา
2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน
3. คำนียามความพอเพียง (Sufficiency) จะต้องประกอบด้วย

3 คุณลักษณะ

ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่
มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภค ที่อยู่ในระดับ
พอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความ
พอเพียง จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน
คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับ
ผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของ
สถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

3.4 เงื่อนไขการตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับ
พอเพียง ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

3.4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ
ต่างๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบจะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน
เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

3.4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความ
ตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดออม มีความเพียร ใช้สติปัญญา
ในการดำเนินชีวิต

4. แนวทางการปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และสามารถพร้อมต่อการ
เปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความรู้และเทคโนโลยี

นอกจากนี้ อารันต์ พัฒนอินทร์ (2551, หน้า 15 – 16) ได้กล่าวถึงความหมาย
ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน
ของประชาชน ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ทันต่อ
โลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึง
ความจำเป็นที่จะต้องมีความภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจาก
การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ
และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการ
ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ ให้มีความ

สำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความ
 รอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง
 ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ขณะที่
 ปรียานุช พิบูลสรารุช (2550, หน้า 10) กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลัก
 พิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน
 ในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมา
 ประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
 มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา
2. คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการ
 ปฏิบัติตนได้ทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน
3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 ลักษณะ ดังนี้
 - 3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มาก
 เกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
 - 3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความ
 พอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน
 คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
 - 3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับ
 ผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของ
 สถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับ
 พอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ
 - 4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการที่
 เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน
 เพื่อประกอบการดำเนินการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
 - 4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความ
 ตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญา
 ในการดำเนินชีวิต

จากการประมวลพระราชดำรัสข้างต้น แสดงถึงกรอบแนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ และเงื่อนไขในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สาระสำคัญ ได้แก่

1. เป้าประสงค์ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง และใช้ได้กับประชาชนทุกระดับ
 2. หลักการ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก
 - 2.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น
 - 2.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจที่เกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
 - 2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น
 3. เงื่อนไข ซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1 เงื่อนไขหลักวิชา คือ การดำเนินงาน ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินงานทุกขั้นตอน
 - 3.2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต
 - 3.3 เงื่อนไขการดำเนินชีวิต คือ ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ชัยชนะเหน็ดเหนื่อย มีสติปัญญา และความรอบคอบ
 4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ความสมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หากนำไปปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง จะนำไปสู่การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ที่สมดุล มั่งคั่ง และยั่งยืน
- สรุปได้ว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ เศรษฐกิจพอเพียง 3 หลักการ 2 เงื่อนไข เป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและ

บริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียงและมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่เพียงการประหยัด แต่เป็นการดำเนินการอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้ แม้ในโลกที่มีการแข่งขันสูง

จากการประมวลพระราชดำรัสข้างต้น แสดงถึงกรอบแนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ และเงื่อนไขในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สาระสำคัญ ได้แก่

1. เป้าหมาย เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตน ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง และใช้ได้กับประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ

2. หลักการ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก

2.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

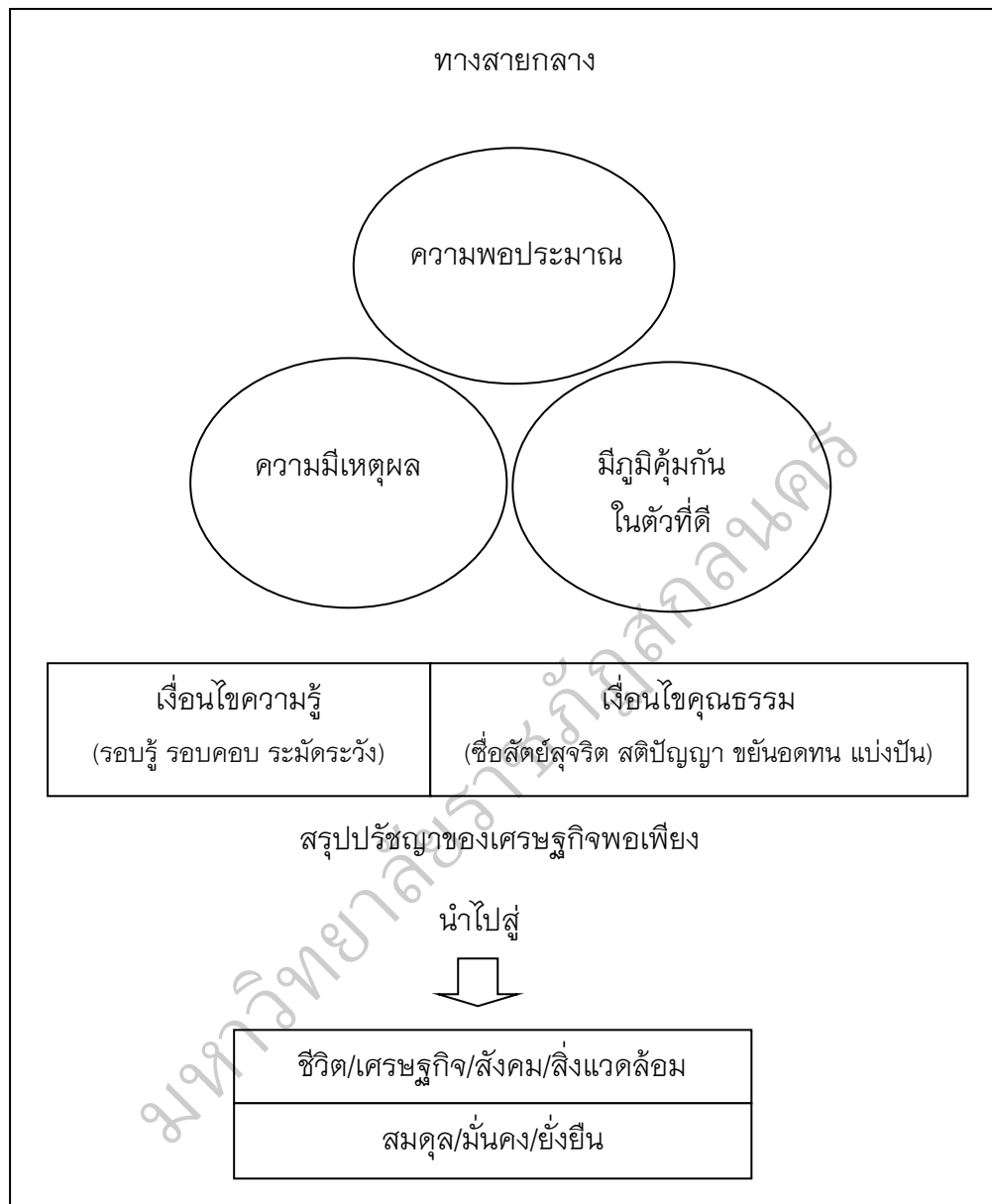
2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งใกล้และไกล

3. เงื่อนไข ซึ่งประกอบด้วย

3.1 เงื่อนไขหลักวิชา คือ การดำเนินงาน ต้องอาศัยความร่วมมือ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินงานทุกขั้นตอน

3.2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555, หน้า 15)

3.3 เงื่อนไขการดำเนินชีวิต คือ ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หากนำไปปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง จะนำไปสู่การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

2. ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 3) ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

2.1 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการจัดการความยากจนและการลดความเหลื่อมทางเศรษฐกิจ

2.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศ

2.3 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่างๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง

2.4 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ

2.5 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสม

2.6 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกิน และอยู่ดีมีสุข พึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งทางด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ

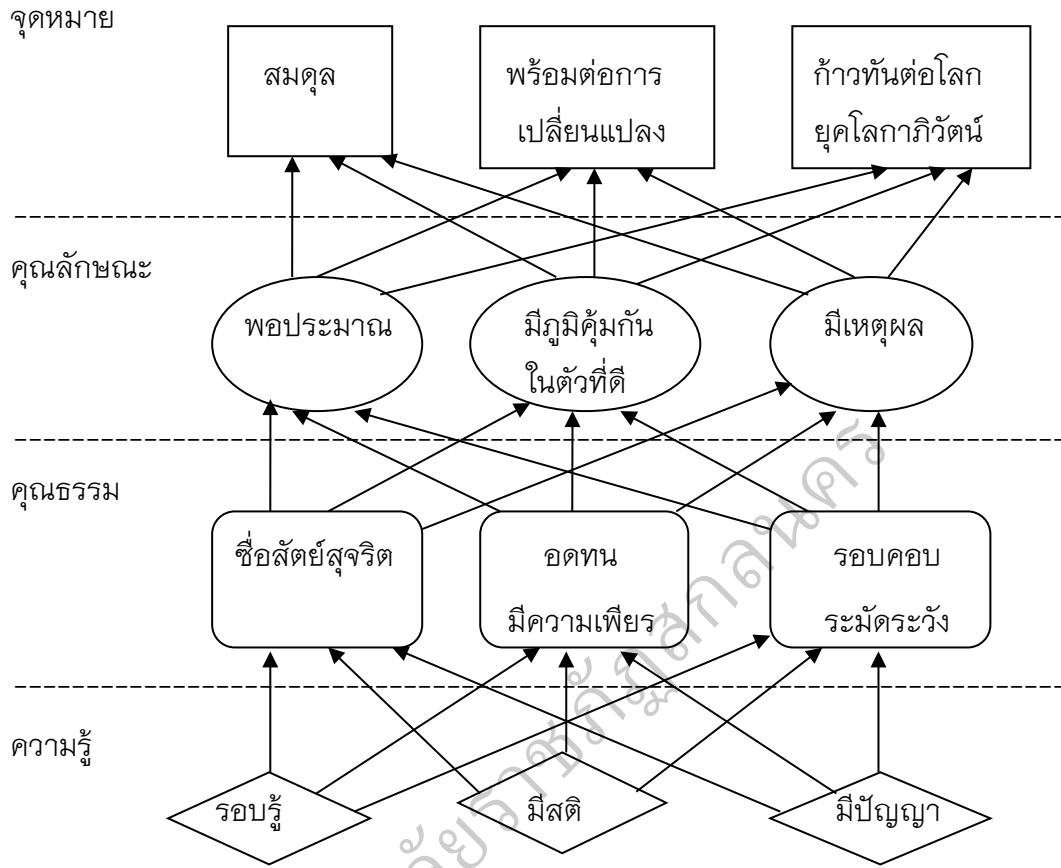
2.7 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอาัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ

จากความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่กล่าวแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักแนวคิด และหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้อยู่รอดในสถานการณ์ของโลก โดยมีหลักคุณธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคู่ไปกับการดำเนินชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดนโยบายเพื่อการบริหารตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน หน่วยงานองค์กรต่างๆ สถาบัน จนถึงระดับรัฐบาลที่มีหน้าที่บริหารประเทศ

3. จุดมุ่งหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสังเคราะห์จุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระสมเด็จเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัย และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป พบว่า มีอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน ในส่วนที่ หนึ่งปรากฏอยู่ 2 แห่ง ซึ่งมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และเพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สำหรับในส่วนที่สอง คือ เพื่อให้สมดุล ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมุ่งเน้นให้เกิดการพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบระมัดระวังในการดำเนินงาน โลกเล็งการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบในแง่ดี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่ที่ไม่ดี และไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้เพื่อจำกัดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อความเสียหายหรือไม่เป็นอันตรายร้ายแรง ทำให้กิจการยังคงดำเนินต่อไปได้ (ไพฑูริย์ ชัยประโคน, 2557, หน้า 62)

จุดหมายส่วนที่หนึ่งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า “เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์” กับ “เพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง” นั้น หากพิจารณาให้ถ่องแท้จะพบความเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยในแห่งแรกเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยภายใน” เพื่อให้ทันและเข้ากับสิ่งภายนอก ในแห่งที่สองเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยภายนอก” เพื่อป้องกันไม่ให้อะไรภายในได้รับความกระทบกระเทือนเสียหาย เมื่อนำความสัมพันธ์ของคุณลักษณะ เงื่อนไข และจุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาแสดงในเชิงเหตุและผล จะปรากฏเป็นผังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 พังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา : พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2550, หน้า 97)

จากพังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะพบว่ามีความเชื่อมโยงระหว่างคุณลักษณะและเงื่อนไขต่างๆ อย่างใกล้ชิด เช่น ความรอบรู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตกำกับ จะเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความพอประมาณ ไม่โลภ ไม่เอารัดเอาเปรียบ การมีสติไม่หวั่นไหวไปตามอารมณ์ ด้วยความอดุสหาหะ พากเพียร จะเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หรือการใช้ปัญญาด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังปราศจากอคติ จะเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความมีเหตุมีผล เป็นต้น พังความสัมพันธ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นเครื่องยืนยันได้อย่างดี ว่าการนำความรู้ซึ่งเปรียบเทียบบเหมือนเครื่องยนต์ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธธรรม

ซึ่งเปรียบเสมือนพวงมาลัย เป็นเครื่องกลั่นกรองหรือคอยกำกับทิศทางอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้การใช้ความรอบรู้ โดยขาดความซื่อสัตย์สุจริต หรือการใช้สติโดยขาดความอดทน ความพากเพียร หรือการใช้ปัญญาโดยขาดความรอบคอบ ระมัดระวัง จึงไม่สามารถเข้าถึงคุณลักษณะด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีได้ และเป็นการดำเนินที่ผิดวิธีการไปจากทางสายกลาง ที่ก่อให้เกิดผลเสียหายทั้งแก่บุคคลนั้นๆ ตลอดจนส่วนรวมก็จะได้ผลกระทบไปด้วย

เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ไว้ว่า เป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยไม่ต้องกังวลกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่างๆ โดยอาศัยความพอประมาณ และความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ความเพียร และความอดทน สติปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่แนวพระราชดำริตามทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ สามารถเปรียบเทียบกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า ได้ดังนี้ (พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์, 2550, หน้า 103)

ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐานตรงกับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งพาน้ำฝน และประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่ามีที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาเรื่องดังกล่าว จากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินในส่วนอื่นๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว

อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่งในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่ทางเกษตรกรต้องได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการ มูลนิธิ และภาคเอกชน ตามความเหมาะสม ความพอเพียงในระดับชุมชนเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า และตรงกับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่ม หรือสหกรณ์ กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวมีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้ว ก็จะทำให้ครอบครัวต่างๆ เหล่านี้หันมารวมกลุ่ม เพื่อรวมมือกันสร้างประโยชน์เพื่อกลุ่มและส่วนรวม บนพื้นฐานของความแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามกำลังและความสามารถของตนเอง ซึ่งสามารถทำให้ชุมชนโดยรวมเกิดความพอเพียง ในการดำเนินชีวิต และมีชีวิตที่สมดุลอย่างแท้จริง

ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า และตรงกับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร และการสร้างเครือข่ายดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สืบทอดภูมิปัญญาและบทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกัน ทำการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน ทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่ ที่ประกอบด้วยชุมชนต่างๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงที่เชื่อมโยงกัน ด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในที่สุด ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540 ทำให้คนไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่างๆ มาร่วมกันกลั่นกรองพระราชดำรัส สรุปเป็นนิยามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้เชิญมาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับ มีความเข้าใจ และนำไปประกอบการดำเนินชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ได้ริเริ่มการสร้างกระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสานต่อความคิด และเชื่อมโยงการขยายผลที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้อย่างหลากหลาย รวมทั้งเพื่อจุดประกายให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับ และการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างกระแสสังคมให้มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้เป็นกรอบแนวคิด เป็นแนวทาง

ในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยในทุกภาคส่วน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้ประชาชนทุกคนสามารถนำหลักปรัชญาไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม และปลูกฝังปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการนำไปสู่การปรับแนวทางการพัฒนาให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของ “ความรู้” ในส่วนของความสามารถมี “รู้” อยู่ 4 ตัว ที่สำคัญ คือ

รู้ทัน คือ รู้ว่ากระแสโลกาภิวัตน์ มันเป็นอย่างไร เป็นโอกาส หรือเป็นภัยอันตรายต่อชุมชน ชุมชนจะรับมือกับสิ่งเหล่านี้ได้อย่างไร นี่คือรู้ทัน

รู้กาล คือ รู้เวลาที่ควรจะทำ หลายเรื่องไม่ต้องใจร้อน การพัฒนาบางเรื่องมีเงื่อนไขเรื่องเวลาผูกอยู่ บางเรื่องไม่มีเงื่อนไขเวลา บางชุมชนอาจใช้เวลาสุกงอมนิดเดียวก็ไปแล้ว แต่บางชุมชนค่อยเป็นค่อยไป

รู้งาน คือ เราต้องรู้ว่างานของชุมชนเหล่านี้ จะจัดการอย่างไร จะเล่นเศรษฐกิจคู่กับทางสังคมแค่ไหน จะเน้นวัตถุประสงค์กับจิตใจเพียงใด จุดเน้นของแต่ละชุมชนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่ต้องรู้จักว่าส่วนไหนที่เป็นความเหมือน และส่วนไหนที่เป็นส่วนแตกต่างของแต่ละชุมชน

รู้คน คือ รู้คนของเราไม่พอ ต้องรู้คนของหน่วยงานที่เราต้องทำงานด้วย ให้เขาสึกซึ้งและเข้าใจเรื่องนี้อย่างไร จะหยิบยืมพลังเขามาใช้ มาลงทุนในชุมชน เป็นเครือข่ายได้อย่างไร

เพราะฉะนั้น การยึดหลักส่งเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นค่อยไป ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และประหยัด ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนสมบูรณ์ เปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาส ถ้าเราสามารถทำให้เขามีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกได้ แล้วเราเติมเต็มพลังงาน ให้เขายืนด้วยขาของตนเองได้ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในช่วงที่ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ในปี 2540 นับเป็นบทเรียนสำคัญที่ให้ประชาชนเข้าใจถึงผลการพัฒนา ที่ไม่คำนึงถึงระดับความเหมาะสมกับศักยภาพของประเทศ ฟุ้งฟิงความรู้ เงินลงทุน จากภายนอกประเทศเป็นหลัก โดยไม่ได้

สร้างความมั่นคงและเข้มแข็ง หรือสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีภายในประเทศ ให้สามารถพร้อมรับ ความเสี่ยงจากความผันผวนของปัจจัยภายในและภายนอก เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ ครั้งใหญ่ ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถูกใช้เป็นการรอบแนวคิดและทิศทางการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจของไทย ซึ่งบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) เพื่อมุ่งการพัฒนาที่สมดุล ยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกันเพื่อความอยู่ดีมีสุข มุ่งสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน หรือที่เรียกว่า “สังคมสีเขียว” ด้วยหลักการดังกล่าว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 นี้ จะไม่เน้นเรื่องตัวเลขการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ แต่ยังคงให้ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจที่มีความแตกต่างระหว่าง เศรษฐกิจชุมชนเมือง และชนบท ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย โดยมุ่งพัฒนาสู่ หลักการอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรม มีความ รอบรู้ รู้ทันโลก ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ ระบบการจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี โดยมีแนวทาง พัฒนามุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” และพันธกิจ “พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ การประกอบอาชีพ และความมั่นคงในการดำรงชีวิต และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพ คนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

กลยุทธ์การบริหารองค์กรด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระบวนการขององค์กรสมัยใหม่ ตามแนวคิดใหม่ ได้แก่ ทฤษฎีระบบ (System Theory) และทฤษฎีตามสถานการณ์ (Contingency Theory) นักทฤษฎีระบบ ชี้ให้เห็นว่าทุกๆ องค์กร คือ ระบบสังคม จำแนกเป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการทำงาน และปัจจัยนำออก ทุกส่วนของกระบวนการทำงาน จะมีความสัมพันธ์กัน และพึ่งพาต่อกัน การเปลี่ยนแปลงในส่วนใดส่วนหนึ่งขององค์กร จะมีผลต่อองค์กรโดยรวม แต่ต้องคำนึงถึง สภาพแวดล้อม ซึ่งองค์กรเผชิญอยู่ สามารถมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานขององค์กรมาก น้อยเพียงไร นักทฤษฎีตามสถานการณ์ยอมรับว่าองค์กรเป็นระบบ ซึ่งส่วนต่างๆ มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน การออกแบบองค์กรโดยใช้หลักการแบ่งแยกงานและการ วางแผนเข้าด้วยกัน (Differentiating and Integrating) ถูกกำหนดขึ้นมาจากการพิจารณา

สภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในองค์กร ทฤษฎีตามสถานการณ์ชี้ให้เห็นว่าไม่มีคำตอบแน่นอน
ความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร คือ การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ
(Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งถือว่าเป็นผลสัมฤทธิ์ (Outcomes) ขององค์กร
มุ่งที่เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ ซึ่งถือว่าเป็นผลสำเร็จขององค์กร

เศรษฐกิจพอเพียงต้องการให้องค์กรที่พึ่งตนเอง รับผิดชอบตัวเองได้ด้วย
ศักยภาพที่มีอยู่ และสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงเรียกว่าเป็นการมีภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดี ซึ่งภูมิคุ้มกันจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เราเตรียมตัวให้พร้อมรับมือ
และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ภูมิคุ้มกันที่ดีของปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง จะเอื้อให้บุคคลใช้ความคิด และเหตุผลได้อย่างสร้างสรรค์รอบคอบ
ซึ่งจะทำให้เกิดความสุขระหว่างการทำงานและความต้องการของชีวิต และจะเป็นการ
เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารตนเอง ท่ามกลางเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ผู้บริหารบางท่าน
รับมือโดยประคองตนเองให้อยู่รอดผ่านช่วงนี้ไปได้ก่อน แต่บางท่านมองไปไกลกว่า จึงใช้
เวลาช่วงนี้พัฒนาความสามารถบุคลากรให้พร้อมต่อการก้าวกระโดดเมื่อเศรษฐกิจฟื้น
ทศวรรษแห่งการจัดการสมัยใหม่ (Model Management) ผู้บริหารและบุคลากรจำเป็นต้อง
มีขีดความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การบริหารตนเอง (Self – Management Competency)
การวางแผนและการบริหาร (Planning & Administration Competency) การปฏิบัติการ
เชิงกลยุทธ์ (Strategic Action Competency) การทำงานเป็นทีม (Teamwork Competency)
การสื่อสาร (Communication Competency) และความเป็นสากลระดับโลก (Global
Awareness Competency)

5. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

ปรียานุช พิบูลสรารุช (2550, หน้า 1) กล่าวว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงเป็นแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมรพระราชดำรัสชี้แนะแก่
พลกนิกรชาวไทยมานานมากกว่า 30 ปี โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการให้การศึกษา
เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่
ได้รับพระราชทานรางวัลฯ เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2554 ความตอนหนึ่งว่า
“การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติดี และ
คุณธรรมของบุคคล” สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน
ถ้วนพอเหมาะแก่ทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถ

ดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด กระทั่งประเทศไทยได้ประสบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีกระแสพระราชดำรัส เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ความตอนหนึ่งว่า “การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่อย่างพอมีพอกิน แบบพอมีพอกิน หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตนเอง” จากกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวจะ เห็นได้ว่าพระองค์ทรงชี้แนะแนวทางสำหรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจในภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจได้ ทรงคุณค่ายิ่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

ด้วยความสำคัญแห่งกระแสพระราชดำรัสดังกล่าว นำไปสู่การกำหนด เป็นหลักการและนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของรัฐ ดังปรากฏอยู่ในเอกสาร สำคัญ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 รัฐต้อง ดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (1) บริหารราชการแผ่นดิน ให้เป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยต้อง ส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของ ประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ และมาตรา 83 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการ ดำเนินการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555 - 2559) ที่ยังคงนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มีคนเป็น ศูนย์กลางพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ระบุสิ่งที่ต้องดำเนินการไว้ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็น ธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” และเห็นควรกำหนดพันธกิจของการพัฒนา ประเทศ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2554 - 2559))

1. สร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคง ในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึง

ทรัพยากรและกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ทุกภาคส่วนได้รับการเสริมพลังให้สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใสเป็นธรรม

2. พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

3. พัฒนาฐานการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

4. สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลัก ในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังที่ปรากฏในนโยบายของรัฐดังกล่าว โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ จึงจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบเพื่อให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนนำสู่วิถีชีวิตของประชาชน สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำริส และนโยบายรัฐบาล รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ประเทศไทยโดยรวมพัฒนาไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษาบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ซึ่งในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นจะใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ

สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 2) ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 2) ได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษานั้น เป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการพัฒนาคนไทยให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และสร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง โดยใช้ความรู้คู่คุณธรรม เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกระดับที่มีความสมดุลพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี (สุวัฒน์ วิวัฒน์นานนท์, 2550, หน้า 47 - 50) แนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอาจพิจารณาแนวทางการดำเนินการได้ ดังนี้

1. กำหนดแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
2. จัดตั้งคณะกรรมการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนที่รับผิดชอบ พิจารณาดำเนินการจัดการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบต่างๆ หรือจัดตั้งศูนย์การศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง
3. สำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียน และชุมชน เพื่อกำหนดเป็นแผนงานโครงการและแผนปฏิบัติงานภายใต้กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

4. กำหนดนโยบายให้มีการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
5. สนับสนุน ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความมั่นคงและยั่งยืน
6. ประชาสัมพันธ์แนวคิด และเผยแพร่ผลงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
7. แสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานในชุมชน และหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐ และเอกชน

ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สร้างจิตสำนึกที่มั่นคง เข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง โดยใช้ความรู้คู่คุณธรรม เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกระดับที่มีความสมดุล พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

กลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เสนอผลการวิจัยในประเด็นขั้นตอนในการดำเนินการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา รวม 9 ขั้นตอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก มีทักษะการปฏิบัติ และนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปถือปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
3. เผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

4. ปรับปรุงโครงสร้าง และพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับบริบท และศักยภาพของสถานศึกษา
5. จัดทำ หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และประเมินแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยบูรณาการเนื้อหาสาระหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่พัฒนาบูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้แล้ว โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
8. เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
9. จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนมัธยมศึกษา

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยการศึกษาที่มีบทบาทในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดของการพัฒนาทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาการศึกษาจึงส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ การศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เกิดผลโดยรวม

ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการศึกษา นั้น จะต้องมุ่งพัฒนาที่ตัวครูก่อนเป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ดังนั้นควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ก่อน เพราะเมื่อครูเข้าใจ ครูก็จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูจะต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียง และเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ ที่เข้ามา รู้จักเลือกรับและรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการเลือกรับข้อมูลนั้น ต้องรู้จักพิจารณารับอย่างเป็นขั้นเป็นตอน จัดแก้ไข

อย่างเป็นขั้นตอน ประเมินความรู้ และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จักและเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับสภาพและผลการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ได้อย่างรอบคอบ และระมัดระวัง

เป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อน คือ การทำให้เด็กรู้จักเพียงพอ ปลูกฝังอบรม บ่มเพาะ ให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตอย่างสมดุล ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รู้ค่าตนเอง เป็นองค์ประกอบหนึ่งในสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมของโลก การกระทำของตนเองย่อมมีผลและเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมโลก ที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ซึ่งการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ที่สำคัญที่สุด คือ ครูต้องรู้จักบูรณาการ การเรียนการสอน ให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งความเป็นองค์รวมนี้อาจเกิดขึ้นได้ ครูต้องใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดที่คู่กับหลักปฏิบัติ คือ เมื่อใช้กรอบหลักคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวิเคราะห์การกระทำหรืองานแล้ว จะต้องนำผลการวิเคราะห์ไปสู่การปฏิบัติ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบ่มเพาะนักเรียนให้มีหลักคิด วิธีการหลากหลายขึ้นอยู่กับบริบท ภูมิสังคมของแต่ละท้องถิ่น ดังเช่นวิธีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน มีขั้นตอนดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 4 – 5)

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนมีความเข้าใจอย่างถูกต้องว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด ที่มีกรอบหลักการคิดประกอบด้วย 3 หลักการ (พอประมาณ มีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) 2 เงื่อนไข (ความรู้ และคุณธรรม)

ความพอประมาณ กับปัจจัยภายใน คือ พอเหมาะกับสภาพตน และปัจจัยภายนอก คือ พอควรกับภูมิสังคม

ความมีเหตุผล รู้สาเหตุ พร้อมทั้งรู้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านวิชาการ กฎหมาย ความเชื่อ และประเพณี

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ
พร้อมเตรียมรับการเปลี่ยนแปลง การวางแผนอย่างรอบคอบ

เงื่อนไขความรู้ รู้ในเรื่องที่จะทำรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

เงื่อนไขคุณธรรม คือ การกระทำที่จะทำให้งานสำเร็จ โดยไม่ทำให้
ตนเอง หรือผู้อื่นเดือดร้อน

ขั้นที่ 2 ฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการ
กระทำของตนเอง (พฤติกรรม) หรือวิเคราะห์กับงาน/โครงการ/กิจกรรม ในขั้นนี้เป็นขั้นที่
ต้องฝึกบ่อยๆ ให้นักเรียนนำกรอบแนวคิดในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์กับพฤติกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 3 จากขั้นที่ 2 ที่ครูฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงกับการกระทำของตนเอง วิเคราะห์กับงานที่ตนเองรับผิดชอบ หรือวิเคราะห์กับ
งาน/โครงการ/กิจกรรม ครูให้นักเรียนนำกิจกรรม/โครงการตามที่วิเคราะห์ได้ และวางแผน
ไว้แล้วลงสู่การปฏิบัติจริง

เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจ และนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลัก
คิดในการดำเนินชีวิต จะส่งผลให้นักเรียนผู้นั้นเป็นผู้ที่มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของ
ตนเอง แม้ว่าจะมีหรือไม่มีสิ่งแวดล้อมคอยส่งเสริมก็ตาม แต่เมื่อนักเรียนมีหลักคิดติดตัวไป
แล้ว นักเรียนจะใช้ชีวิตแบบมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางและเกราะ
ป้องกันตนเอง ซึ่งเปรียบเสมือนโรงเรียนได้ติดอาวุธทางปัญญาให้กับนักเรียน

การปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้เสด็จ
พระราชดำเนินไปเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภูมิภาค ทำให้พระองค์ทรงทราบว่าราษฎรซึ่งประกอบ
อาชีพเกษตรกรรมกันเป็นส่วนใหญ่ นั้น ประสบปัญหาที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนิน
ชีวิต มีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้นและยากจน เนื่องจากการประกอบอาชีพการเกษตรต้อง
ประสบปัญหาฝนแล้ง ขาดแคลนน้ำ น้ำท่วม และมีหนี้สิน ด้วยเหตุนี้พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว จึงมีพระราชดำริที่จะแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรของพระองค์ ด้วยการ
พระราชทานแนวทางการทำการเกษตรที่มีชื่อว่า “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งพระองค์ได้ทรงคิดและ
คำนวณตามหลักวิชาการ ถึงการบริหารทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีประโยชน์ต่อประชาชนทุกคน รวมทั้งนักเรียนก็สามารถ
นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเรียน หรือในโรงเรียนได้ ดังนี้

1. รู้จักพึ่งตนเอง ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้

2. มีความขยันอดทน ไม่ทอดทิ้ง
3. ศึกษา ค้นคว้า แสวงหาข้อมูลนำไปปฏิบัติงาน หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ
4. นำความรู้ หลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีต่างๆ ไปประยุกต์ใช้อย่าง

เหมาะสม

5. มีความสามัคคี ให้ความร่วมมือ และสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย

6. ส่งเสริมการทำการเกษตร เช่น เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่ของโรงเรียน

7. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมของสหกรณ์ในโรงเรียน เพื่อฝึกการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมในการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้

การรู้จักนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม เพื่อสร้างเศรษฐกิจพื้นฐานในระดับโรงเรียนให้แข็งแกร่ง เพื่อเป็นรากฐานของเศรษฐกิจระดับหมู่บ้าน และชุมชนต่อไป การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ นั้นขั้นแรกต้องยึดหลัก “พึ่งตนเอง” คือ พยายามพึ่งตนเองให้ได้ก่อน ในแต่ละครอบครัวมีการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูลรายรับ – รายจ่าย ในครอบครัวของตนเอง สามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตนไม่ให้เป็นหนี้ และรู้จักตั้งศักยภาพในตัวเองในเรื่องของปัจจัยสี่ให้ได้ระดับหนึ่ง การพัฒนาตนเองให้สามารถ “อยู่อย่างพอเพียง” คือ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุล คือ มีความสุขที่แท้ ไม่ให้รู้สึกขาดแคลนจนเบียดเบียนตนเอง หรือดำเนินชีวิตอย่างเกินพอดี จนต้องเบียดเบียนผู้อื่น หรือเบียดเบียนสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ
2. ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน
3. มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และค่านิยม เอกลักษณะความเป็นไทย

การบริหารงานกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันมีความผันผวนเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นได้รับอิทธิพลมาจากคนรอบข้าง จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ล้วนแต่เป็นปัจจัยทำให้เกิดผลกระทบกับการใช้ชีวิตประจำวันทั้งสิ้น ยกตัวอย่าง เช่น ภัยธรรมชาติจากอุทกภัยหรือน้ำท่วม ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ ตลอดจนวิถีชีวิตที่อาจต้องเปลี่ยนไป ฉะนั้นในทางที่ดีที่สุดต้องรู้เท่าทันเหตุการณ์ ไม่ตั้งอยู่ในความประมาท และรู้จักพลิกแพลงการดำเนินชีวิต การทำงานไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งคนที่เตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลา ย่อมได้เปรียบกว่าคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใส่ใจ หรือเตรียมความพร้อมที่จะรับสถานการณ์ เหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เป็นผู้นำพาองค์กรตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีจุดประสงค์ในการขับเคลื่อนงานต่างๆ ที่แตกต่างกันไป จุดเริ่มต้นของการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารเป็นสำคัญที่สุด นั่นคือผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการบริหาร การประยุกต์ใช้หลักการต่างๆ ได้อย่างรอบคอบแยบยล ไม่ว่าจะเป็นการประยุกต์ใช้หลักคำสอนการปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา การประยุกต์ใช้ในหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนความสอดคล้องกับหลักการบริหารทางทฤษฎีการบริหารต่างๆ อย่างสมดุล

คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารอันพึงประสงค์ โดยยึดตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารอันพึงประสงค์ โดยยึดตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553, หน้า 44)

1. ควรมีความพอประมาณ พอเพียงในสิ่งที่ตนมีอยู่ หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ในทางส่วนตัวเป็นต้นว่าทรัพย์สินเงินทอง อันเป็นองค์ประกอบในการดำรงชีวิตในครอบครัว ดำเนินตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอเพียงและพอใจในเงินเดือน ค่าตอบแทนที่ทางราชการกำหนดให้ และรู้จักใช้ รู้จักจ่าย ไม่ขัดสนเดือดร้อน มีเวลาทำงานให้เพียงพอ มีเวลาพักผ่อนให้เพียงพอ มีศีลพอดี ดูแลครอบครัวให้มีความสุข ไม่มีความโลภ ความอยากได้ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้ชีวิตและการทำงานมีความสุข
2. ควรอยู่บนพื้นฐานความมีเหตุผลในการจะทำการใดๆ ผู้บริหารควรคิดตรึกตรองให้รอบคอบด้วยเหตุและผล ซึ่งเหตุผลดีผลย่อมดี และถ้าเหตุไม่ดีผลย่อมไม่ดี และ

หากการกระทำที่ผิดแต่แรกย่อมนำมาซึ่งความเดือดร้อนได้ภายหลัง ดังนั้นผู้บริหารควรมีจิตที่เป็นกุศล มองในสิ่งต่างๆ ที่เข้ามาในมุมมองให้มากกว่ามุมลบ เพราะคนในองค์กรย่อมมีดีและไม่ดีปะปนกันไปเป็นเรื่องธรรมชาติ ผู้บริหารต้องรู้ว่าบุคคลใดควรสนับสนุนไว้วางใจ และในทางตรงกันข้ามก็ต้องรู้ว่าบุคคลใดต้องควบคุม ดังนั้นผู้บริหารจะต้องใช้ทักษะวิชาการในทฤษฎีการบริหารเข้าช่วย ในการพิจารณาสถานการณ์สิ่งแวดล้อม และแสวงไ้ด้วยความเมตตากับบุคคลอื่นอย่างมีเหตุผล

3. ควรรู้เท่าทันในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคคล เรื่องของภัยทางธรรมชาติ สิ่งอื่นๆ ที่เข้ามากระทบ ถ้าผู้บริหารรู้เท่าทันเหตุการณ์ซึ่งเท่ากับว่ามีภูมิคุ้มกันในตนเองเป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่การมีเหตุผลในการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการ หรือควบคุมสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก เพราะหาผู้บริหารอุดมสมบูรณ์ถึงพร้อมไปด้วยการบริหารงานที่มีคุณธรรม ติดเป็นนิสัย เป็นเอกลักษณ์ประจำตนแล้ว ทุกเรื่องที่ผ่านมาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ย่อมจะบังเกิดความเรียบร้อยสมบูรณ์

4. ผู้บริหารต้องคู่กับคุณธรรม คำว่าคุณธรรมกับผู้บริหารนั้น เป็นสิ่งสำคัญผู้บริหารถือว่า เป็นผู้นำเป็นผู้ใหญ่ในองค์กรนั้นๆ ซึ่งจะมีอายุมากหรือน้อยมิใช่เรื่องสำคัญมากนัก หากแต่ต้องมีคุณธรรมจนเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคคลทั่วไป นำไปสู่ความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สุด

5. ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นั่น คือ การที่เป็นผู้บริหาร ผู้นำในองค์กรใดๆ นั้น ผู้บริหารนอกจากจะยึดมั่นในความมีคุณธรรม จริยธรรม และบริหารงานโดยรักษาความสมดุลของการบริหารงานไว้ โดยยึดถือแนวการปฏิบัติ เช่น ความพอเพียง ความพอดี ตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น แล้วผู้บริหารต้องแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ทักษะการบริหารงานต่างๆ อยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร สามารถบริหารจัดการพลิกแพลงการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรและส่วนรวมได้อย่างแยบยล

อนึ่งการพัฒนาตนเอง เป็นต้นว่า การศึกษาต่อ การฝึกอบรม แม้กระทั่งการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้อื่น แล้วนำมาประมวลผลด้วยเหตุและผล นำไปสู่การปฏิบัติการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงนั้น หลักสำคัญมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และประกอบด้วยสองเงื่อนไข คือ ความมีความรู้ และความมีคุณธรรม เป็นองค์ประกอบจากที่ได้กล่าวมาในข้างต้น การพัฒนาตนเองของผู้บริหารนั้นเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะต่างๆ ในการบริหารงาน ประยุกต์ตามแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง

จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวข้างต้น หากผู้บริหารมีเป็นพื้นฐานในการทำงาน และการดำเนินชีวิตแล้ว ย่อมเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นคนดี และเป็นผู้บริหารที่ดีได้ ซึ่งจะเกิดผลดีต่อหน่วยงาน องค์กร ตลอดจนเพื่อนร่วมงาน และผลพลอยได้ ที่มากกว่านั้น คือ ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรือง ปัญหาต่างๆ จะลดลง เพราะผู้บริหารมีความพอเพียงและพอเพียงในฐานะที่มีอยู่ แต่ในขณะเดียวกัน การบริหารการพัฒนางานต้องดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความรับผิดชอบให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญที่สุด

การบริหารงานที่ก่อให้เกิดความพอเพียง

การบริหารที่ก่อให้เกิดความพอเพียง ความสมดุล ซึ่งผู้บริหารควรมีเพื่อการบริหารงานที่ประสบความสำเร็จ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 43)

1. ผู้บริหารต้องสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้อย่างละเอียดรอบคอบ ตามสภาพความเป็นจริง ไม่เอียงเข้าข้างตนเอง พวกพ้อง ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม สถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงนั้น จะทำให้สามารถทำเป็นข้อมูลในการวินิจฉัยสั่งการ การบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความพอดี ความสมดุลในองค์กร

2. การวางแผนกลยุทธ์ต่างๆ ในการบริหารงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริง เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง เช่น ปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเพิ่มขึ้น ตลอดจนงบประมาณที่ใช้ทรัพยากรที่ใช้ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน และที่สำคัญ คือ ทรัพยากรบุคคล ที่จะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารต้องมีทักษะ ความเชี่ยวชาญในงานนั้น ที่จะเป็นผู้นำองค์กรให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่ได้รับมอบหมาย ตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งผู้บริหารต้องมีทักษะในการครองตน ครองคน และครองงาน ได้อย่างแยบยล นั่นคือ รู้ขอบข่ายของงานอย่างชัดเจน และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่เกือหนุน สนับสนุนให้งานสำเร็จตาม

วัตถุประสงค์ได้เป็นสิ่งสำคัญ

3. การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ใช้อย่างพอเพียง ทรัพยากรในองค์กร ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 เป็นทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต เป็นสิ่งที่สนับสนุนให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เช่น วัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนงบประมาณที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ประเภทที่ 2 เป็นทรัพยากรที่มีชีวิต คือ ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งทรัพยากรทั้ง 2 ประเภท ในช่วงต้นนั้น ในองค์กรบางองค์กรที่มีขนาดเล็ก มีข้อจำกัดด้วยระบบกลไก อาจเป็นด้วยระบบราชการ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทรัพยากรดังกล่าวไม่เพียงพอ แต่ในขณะเดียวกันการปฏิบัติงานต่างๆ จำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ให้สำเร็จลุล่วงไปตามภารกิจ ในขณะที่ทรัพยากรมีจำกัด ซึ่งผู้บริหารที่ดีมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในงาน จะสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จในสภาวะการขาดแคลน หรือความไม่เพียงพอ ความไม่สมบูรณ์ของทรัพยากรที่มีอยู่ได้ ขึ้นอยู่กับการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ แต่ในทางตรงกันข้าม หากมีทรัพยากรที่เพียงพอสมบูรณ์ การปฏิบัติงานย่อมง่ายขึ้น เพราะทุกอย่างพร้อมอยู่แล้ว ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติ หากแต่บริหารงานท่ามกลางความขาดแคลนในทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสามารถประสานงาน บริหารงานจนสำเร็จได้ในบางเวลา อันเป็นข้อจำกัด ถือว่าผู้บริหารนั้นมีทักษะ ความรู้ ความสามารถสูง โดยผู้บริหารต้องคิดเสมอว่า การปฏิบัติงานนั้น มิใช่จะสำเร็จด้วยดีเสมอไป หากแต่ต้องพบกับปัญหาอุปสรรคนานัปการ ซึ่งผู้บริหารต้องฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ไปให้ได้ และปฏิบัติงานด้วยความสำเร็จตามเป้าหมาย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ทำลายความสามารถของผู้บริหารว่าจะเก่งหรือไม่อย่างแท้จริง

4. ความสามารถของผู้บริหาร ต้องยอมรับว่าความสามารถของผู้บริหาร หรือผู้นำนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการกำหนดทิศทางการบริหารงานขององค์กร นำไปสู่ความรุ่งเรืองหรือไม่ ตัวผู้บริหารจะมีบทบาทเป็นอย่างสูงสุด ซึ่งความสามารถเหล่านี้ ได้แก่ การมีภาวะผู้นำ การมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ เป็นบุคคลที่มีฉันทะ วิริยะ จิตตะ มุขมัมน์ การเป็นผู้ที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ รวมถึงเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความตระหนักรับผิดชอบในหน้าที่ ความสามารถคาดเดาเหตุการณ์ได้ในอนาคต ทั้งด้านบวกและด้านลบ ที่อาจเกิดขึ้น พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหาล่วงหน้า หากเกิดเหตุการณ์ปัญหาขึ้น

ความสามารถของการบริหารจัดการของผู้บริหาร

ความสามารถของการบริหารจัดการของผู้บริหาร อาจสรุปได้ ดังนี้
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 12)

1. บริหารจัดการด้านบุคลากร ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการ
ครองคน และครองงาน สร้างทีมงานให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม ใช้คนให้ถูกต้องตาม
ความรู้ ความสามารถ ตรงตามความถนัดของบุคคล และยังต้องเสริมให้คำแนะนำ สอนงาน
ฝึกฝนให้คนในองค์กรเกิดทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ
สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในองค์กร เกิดความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานได้
อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่สวัสดิการต่างๆ ให้เป็นธรรม เสมอภาค
สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นกับบุคคลในองค์กร
2. ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ความอดทนต่อความ
ยากลำบาก ทนต่อสิ่งที่เข้ามากระทบ กล้าตัดสินใจ กล้ารับผิดชอบ และกล้าที่จะนำไปสู่
การเปลี่ยนแปลง คิดนอกกรอบแต่อยู่ภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด
ต่างๆ อย่างรอบคอบ
3. ความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน
ต่างๆ โดยสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ขององค์กร และหน่วยงานต้นสังกัดระดับ
สูงขึ้นไป
4. ความสามารถในการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยเริ่มต้นลงมือ
ปฏิบัติแต่พอดี ไม่เกินกำลัง เพื่อศึกษาถึงจุดอ่อน จุดแข็ง จากการปฏิบัติจริง เพื่อให้ได้
ทักษะ และข้อมูลที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงอย่างรอบคอบ และจากนั้นเมื่อเกิดความ
แน่ใจแล้ว จึงค่อยขยายกระบวนการ กิจการ การปฏิบัติงานต่างๆ โดยเตรียมความพร้อม
ในทุกด้าน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ประหยัด และคุ้มค่า
5. ความสามารถในการครองตนด้วยความมีคุณธรรม จริยธรรม
มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ รู้จักให้ รู้จักให้อภัย รู้จัดเผื่อแผ่ แบ่งปันผู้อื่นทั้ง
บุคคลภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ในการประกบความร่วมมือ สร้างเครือข่าย ประสาน
การปฏิบัติงาน
6. ความสามารถในการมีภาวะผู้นำ ซึ่งผู้บริหารต้องสามารถใช้ความ
มีภาวะผู้นำ โดยนำหลักการต่างๆ สามารถนำพาให้บุคคลในองค์กร ให้ทุ่มเทเสียสละเพื่อ
องค์กรได้ เป็นผู้บริหาร ผู้นำที่มีความจริงใจร่วมกับความมีคุณธรรม จริยธรรม ต่อตนเอง

และเพื่อนร่วมงาน

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่โรงเรียน

มัธยมศึกษา

ผู้บริหารเป็นผู้นำในการบริหารจัดการ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ผู้บริหารก่อนตามที่กล่าวมาข้างต้นเป็นพื้นฐานแล้ว จึงนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่การปฏิบัติในด้านต่างๆ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 16 – 19)

ด้านการเรียน การสอน การจัดหลักสูตรในการเรียนการสอน

ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงในทุกรายวิชาที่สอน โดยกำหนดกิจกรรม วัตถุประสงค์ต่างๆ ไว้ในแผนการสอน กิจกรรมของครู และกิจกรรมของนักเรียน ตามลักษณะของรายวิชา ซึ่งครูผู้สอนต้องใช้ดุลยพินิจพิจารณาว่า ในแต่ละรายวิชาที่รับผิดชอบนั้น จะสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าในรายวิชาที่สอนอย่างไร จึงจัดเป็นการบูรณาการที่เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

บทบาทของครูในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน

มัธยมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 54 – 55) กล่าวถึงบทบาทของครูในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนมัธยมศึกษา คือ

1. ครูต้องเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง
2. สามารถวิเคราะห์หาคำพอเพียง/ไม่พอเพียงของตนเองและครอบครัว
3. เป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง
4. สอนให้เด็กรู้จักพอ ครูต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียง เรียนรู้พร้อมๆ กับเด็ก
5. มีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ รู้จักเลือกรับ และต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่
6. หมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้อย่างเป็นขั้นตอน ไม่ก้าวกระโดด
7. รู้จักแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน

8. ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จักเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ สถานการณ์สังคม สิ่งแวดล้อม

1.2 มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 เห็นประโยชน์ และความสำคัญในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

2. มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 มีศักยภาพ และทางเลือกในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง

2.2 อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข รู้รักสามัคคี ไม่เบียดเบียน แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2.3 ใช้ พินทุ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

2.4 สืบสานวัฒนธรรม ศิลปะ ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ภูมิใจในความเป็นไทย

3. ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 รู้จักประมาณตน รู้จักศักยภาพของตน ใช้ชีวิตบนพื้นฐานความเป็นจริง อย่างเป็นเหตุเป็นผล

3.2 ดำเนินชีวิตโดยใช้สติ ปัญญา ความรอบรู้ ความรอบคอบ ไม่ประมาท

3.3 มีคุณธรรมพื้นฐานของจิตใจ รู้จักผิดชอบชั่วดี ไม่ทำความชั่ว สั่งสม
ความดี มีวินัยและความรับผิดชอบ

หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐานที่ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการ
ผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และคุ้มค่า รวมทั้งหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ
มาตรฐานช่วงชั้นที่ 3 - 4 (5) เข้าใจเกี่ยวกับระบบและวิธีการของเศรษฐกิจ
พอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

มาตรฐานการเรียนรู้ (ช่วงชั้นที่ 3) เน้นระดับชุมชน

มัธยมศึกษาปีที่ 1	มัธยมศึกษาปีที่ 2	มัธยมศึกษาปีที่ 3
1. รู้และเข้าใจ ประวัติความเป็นมา ความหมาย และความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. สำรวจและวิเคราะห์ ปัญหาของชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หรือ วัฒนธรรม บนพื้นฐานของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. เข้าใจแนวทางพัฒนา ชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. สามารถนำหลักแนวคิด และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ของตนเอง ครอบครัว และชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน	2. เสนอแนวทางในการ แก้ไขปัญหาในชุมชน ด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หรือ วัฒนธรรม ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2. มีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชน ด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานการเรียนรู้ (ช่วงชั้นที่ 4) เน้นระดับประเทศ

มัธยมศึกษาปีที่ 4	มัธยมศึกษาปีที่ 5	มัธยมศึกษาปีที่ 6
1. เข้าใจและวิเคราะห์การบริหารจัดการองค์การ วิสาหกิจชุมชน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. เข้าใจและวิเคราะห์การพัฒนาประเทศ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. เข้าใจและวิเคราะห์การพัฒนาประเทศ ให้ก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุล ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ตระหนักในความสำคัญของการบริหารจัดการองค์การ วิสาหกิจชุมชน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2. ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาประเทศ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2. ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาประเทศ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4	มัธยมศึกษาปีที่ 5	มัธยมศึกษาปีที่ 6
3. นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง	3. นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต เพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ	3. นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

การเขียนแผนแบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ยึดสาระสังคมเป็นหลัก เพราะสังคมจะมีหัวข้อและเนื้อหาชัดเจน ให้แทรกความคิด/คุณค่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลงไปได้
2. ยุทธศาสตร์การสอนของครู สอดแทรกคุณธรรม วินัย ความรับผิดชอบ การคำนึงถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่น/สังคมรอบตัว สภาพแวดล้อมทางวัตถุและธรรมชาติ
3. เน้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วม วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ที่อยู่

รอบตัว อย่างเป็นเหตุเป็นผล รอบคอบ เปิดโอกาสให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีครูคอย ชักจูงให้คิดแบบโยนิโสมนสิการ และมีกัลยาณมิตรคอยท้วงติง แนะนำ ด้วยความจริงใจ

4. ยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้ เพื่อความอยู่ร่วมกันอย่าง เกิดประโยชน์และเป็นสุข

แนวทางการสอนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

- ยึดมั่นในหลักศีลธรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม
- การพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

- การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข
- วิถีชีวิตประชาธิปไตย (คารวะชนนม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม)

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

- การบริหารทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

- ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ
- วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจและรักษาความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

- ระบบธรรมชาติและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อม
- การสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- จิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. วิทยาศาสตร์

- ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

3. คณิตศาสตร์

ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

- การแก้ปัญหา
- การให้เหตุผล
- เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ได้

4. ภาษาไทย

ฟัง พูด อ่าน เขียน

- สำนวนไทย
- การแสดงความคิดเห็น
- บทร้อยแก้ว
- คำขวัญ
- การคัดลายมือ
- การสรุปใจความ
- การทำหนังสือเล่มเล็ก/เล่มใหญ่

5. ภาษาต่างประเทศ

- ภาษาเพื่อการสื่อสาร
- ภาษาและวัฒนธรรม
- ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

6. ศิลปะ

- คุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และภูมิ

ปัญญาท้องถิ่น

7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี

- ทักษะกระบวนการ การจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสวงหาความรู้ การแก้ไขปัญหา ฯลฯ
- มีคุณธรรม มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

8. สุขศึกษา และพลศึกษา

- เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านเศรษฐกิจ)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>รู้จักการใช้จ่ายของตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล อย่างพอประมาณ ประหยัด เท่าที่จำเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกบัญชีรายรับและรายจ่าย - วิเคราะห์บัญชีรายรับและรายจ่าย - แลกเปลี่ยนประสบการณ์ - ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมาบริโภค เพื่อลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย
<p>รู้จักการออม มีกลไกลลดความเสี่ยง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบสวัสดิการ - ระบบออมเงิน - ระบบสหกรณ์ - ระบบประกันต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ออมอย่างพอเพียง - สัปดาห์การออม - จัดตั้งกลุ่ม/สหกรณ์ออมทรัพย์ - โครงการการประกันต่างๆ
หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>รู้จักประหยัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้และกินอย่างประมาณตน มีเหตุผล ไม่ฟุ่มเฟือย - ใช้พลังงานเท่าที่จำเป็น - ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - ปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ เลี้ยงปลา/หมู ไข่กิน-แบ่งปัน-ขาย - ใช้สินค้าที่ประหยัดพลังงาน - ใช้สิ่งของต่างๆ อย่างประหยัด/คุ้มค่า - นำของเหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์ - รีไซเคิลขยะเพื่อนำมาใช้ใหม่
<p>พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ โดยผลิตหรือสร้างรายได้ที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอดคล้องกับความต้องการ - สอดคล้องกับภูมิสังคม - สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น - สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่น 	<p>เน้นการผลิตเพื่อพึ่งตนเอง ให้พอเพียงกับการบริโภค และการผลิตที่หลากหลาย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปลูกพืชผักผสมผสาน - ปลูกพืชสมุนไพร - ผลิตสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น - ฝึกอบรมพัฒนาอาชีพอย่างครบวงจร

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านสังคม)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
รู้จักช่วยเหลือสังคม หรือชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตนสำนึกสาธารณะ - ปฏิบัติด้วยความสามัคคี - ปฏิบัติด้วยความเสียสละ - เผยแพร่องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง 	พัฒนาความรู้คู่คุณธรรม ผ่านกิจกรรมรวมกลุ่มต่างๆ <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมลด ละ เลิก อบายมุข - จัดกิจกรรมช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส - จัดค่ายพัฒนาเยาวชน จิตอาสา - จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี - พัฒนาแหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับชุมชน

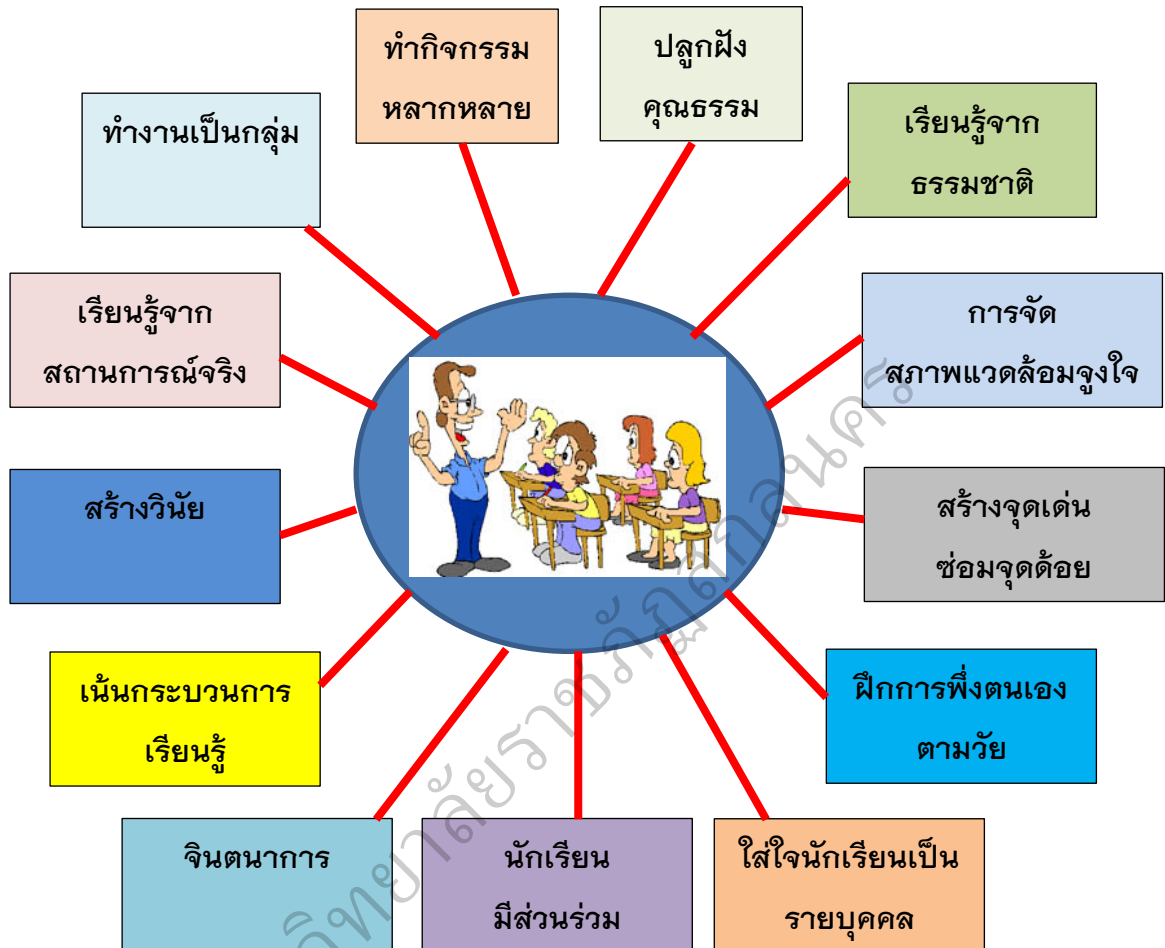
ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านสิ่งแวดล้อม)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
สร้างสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตนสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม - ฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมในท้องถิ่น - ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น - ฟื้นฟูดูแลสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น 	พัฒนาความรู้เกี่ยวกับดิน น้ำ ป่า เพื่อฟื้นฟู รักษา <ul style="list-style-type: none"> - ร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ - จัดทำฝายกั้นน้ำ ร่วมปลูกต้นไม้ - ร่วมดูแลรักษาป่า ความหลากหลายของพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ - ร่วมจัดกิจกรรมลดภาวะโลกร้อน - โครงการชีววิถี/ปุ๋ยชีวภาพ - ยุวมัคคุเทศก์

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านวัฒนธรรม)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>สืบสานวัฒนธรรมไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างจิตสำนึกรักษ์ไทย รักบ้านเกิด - ฟื้นฟูและอนุรักษ์อาหารประจำท้องถิ่น - ฟื้นฟูและอนุรักษ์ดนตรีไทยและเพลงไทย - ฟื้นฟูและอนุรักษ์วัตถุโบราณและโบราณสถาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ปลูกฝังมารยาทไทย - ส่งเสริมอาหารประจำท้องถิ่น - ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยและภาษาประจำท้องถิ่น - ทำนุบำรุงโบราณวัตถุและโบราณสถาน - ร่วมอนุรักษ์พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น - รณรงค์การใช้สินค้าไทย
<p>ส่งเสริมพระพุทธศาสนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปลูกจิตสำนึกความรักชาติ - ตระหนักถึงคุณค่าของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนศรัทธา - จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมปลูกฝังความภูมิใจในความเป็นไทย ระลึกถึงบุญคุณของแผ่นดิน - ให้ความสำคัญกับการรักษาศีล การฝึกอบรมสมาธิภาวนา หรือสวดมนต์
หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกันทะนุบำรุงศาสนาด้วยการทำบุญและปฏิบัติบูชา - ร่วมดูแลวัด และศาสนสถานต่างๆ - ศึกษา/ดูงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พระราชกรณีกิจต่างๆ

การสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

1. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดได้หลายด้าน และหลายรูปแบบ ไม่สำเร็จรูป แต่แต่ละคนจะต้องพิจารณาปรับใช้ตามความเหมาะสม ให้สอดคล้องกับเงื่อนไข และสถานะที่ตนเผชิญอยู่
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้เรา “หยุดคิด” ว่ามีทางเลือกอีกทางหนึ่ง ที่จะช่วยให้เกิดความยั่งยืน มั่นคง และสมดุลในระยะยาว

สรุป การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับงานวิชาการ
สามารถดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐาน
การเรียนรู้
2. มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ สามารถดำเนินการ ดังนี้
 - 4.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้
 - 4.2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อย่างมีคุณภาพ
 - 4.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ
 - 4.4 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถ
ดำเนินการ ดังนี้
 - 5.1 จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 5.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุน
การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 5.3 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เพื่อเสริมสร้างการพัฒนา
คุณลักษณะอย่างพอเพียงของผู้เรียน
6. การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำเนินการ ดังนี้
 - 6.1 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.2 ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.3 รายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.4 จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของนักเรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดี.
- _____. (2551). *แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2551-2553*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- จารุงพงศ์ พลเดช. (ม.ป.ป.). *การบูรณาการการบริหารการทำงานของข้าราชการในทศวรรษหน้า*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.cdd.go.th>. (17 ตุลาคม 2558).
- จิระประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร. (2552). *การบริหารงานภาครัฐในรูปแบบเครือข่าย (Governing by Network)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ก.พลพิมพ์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา, เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิ และอนุศักดิ์ ตั้งปณิธานวัฒน์. (2553). *การส่งเสริมและการพัฒนานวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- ธงชัย ชิวปรีชา. (2551). *แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- นคร ตั้งคะภิกพ. (2553). *รูปแบบสถานศึกษา นำเสนอต่อคณะทำงานปฏิรูปการศึกษาเพื่อสุขภาวะคนไทย*. วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553. (เอกสารอัดสำเนา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประยูร อัครบวร, ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และกมลทิพย์ ศรีหาเดช. (2553). *การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปรีชา ศรีลับขาว. (2551). *สภาพการใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์* ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ปรีดา กุลชล. (2552). *TQM เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป จำกัด.
- ปริญานุษ พิบูลสรารุช. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษา.
- พิณสุตา สิริธรงค์ศรี และคณะ. (2555). “การศึกษาที่พึงเลี้ยงประชาชน” ใน *การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน การศึกษารฐานรากทางเลือกประเทศไทย, ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดัตย, หน้า 12-38.*
- พิณสุตา สิริธรงค์ศรี. (2556). *รายงานการวิจัยและพัฒนา เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: เซเว่น พรินติ้ง.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2550). *ชีววิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยพัฒน์.
- ไพฑูรย์ ชัยประโคน. (2557). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: พหุกรณี*. วิทยานิพนธ์ ค.ต. สกนนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2544). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรารกรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2555). *รายงานข้อเสนอทางเลือกที่เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ศิริพร ดันตียมาศ. (2550). *รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- สมศักดิ์ พิเศษสุทธิกุล. (2550). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

- สุวัฒน์ วิวัฒน์นานนท์. (2550). การศึกษาความพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช. *วารสารการการศึกษาไทย*. 4(33), 47-50.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *ตัวบ่งชี้การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- _____. (2549). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- _____. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- _____. (2554). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบการอบรมการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- อารันต์ พัฒโนทัย. (2551). “เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร”, ในงานวิจัยพื้นฐาน *ฐานรากของการพัฒนาประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เล่มที่ 2*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- Kowalski, J.T. (2003). *Contemporary school administration: An introduction*. Sydney: Pearson Education.
- Likers, Resin. (1967). *The Human Organization; It Management and Value*. New York: M.C. Grew-Hill.

แบบประเมินตนเอง ก่อน และหลัง การบริหารโรงเรียน ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

- คำชี้แจง
1. แบบประเมินมีข้อบ่งชี้ 4 กลุ่มงานของการบริหารโรงเรียน มีข้อคำถาม 40 ข้อ
 2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และเป็นจริงมากที่สุด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ						
ความพอประมาณ	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างครบถ้วน					
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
ความมีเหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย					
	2. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้					
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
เงื่อนไขความรู้	1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน					
	2. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษอบรม เพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ					
	2. ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน					
2. ด้านการบริหารงบประมาณ						
ความพอประมาณ	1. การกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลัก					
	2. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นการควบคุม ภายใน					
ความมีเหตุผล	1. มุ่งเน้นมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
	2. การบริหารงบประมาณอย่างเหมาะสม					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ					
	2. กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
เงื่อนไขความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ ความสามารถ เน้นการถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล					
	2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อความรับผิดชอบต่อ คู่คุณค่า มีประสิทธิภาพ					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. การบริหารงบประมาณเน้นความโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
3. ด้านการบริหารงานบุคคล						
ความพอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต					
ความมีเหตุผล	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้					
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. กำหนดกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน					
	2. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. กำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและจรรยาวิชาชีพ					
	2. การพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสมตามระบบคุณธรรม					
4. ด้านงานบริหารทั่วไป						
ความพอประมาณ	1. การปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มั่นคง ปลอดภัย พร้อมจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ/ เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	2. การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี ให้ได้ประโยชน์สูงสุด					
ความมีเหตุผล	1. บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนอย่างสมเหตุสมผล					
	2. การจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานได้ ตามสถานการณ์					
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1. การวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ ของงานเป็นหลัก					
	2. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัย ทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน					
เงื่อนไขความรู้	1. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน					
	2. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
เงื่อนไขคุณธรรม	1. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาค ส่วนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการ สถานศึกษา					
	2. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความ ต้องการของบุคลากร					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการพัฒนา

1. รศ.ดร.ชนินทร์ วะสีนนท์ ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เมธาจารย์ ดร.นฤทธิ คำทศรี กรรมการสภามหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
3. รศ.ดร.จิตติ เลิศไพศาล คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. รศ.ดร.สุจินต์ สิมารักษ์ ประธานมูลนิธิงานวิจัยเพื่อพัฒนา
ท้องถิ่นอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. ผศ.ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล ประธานสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร
6. ผศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
7. รศ.ดร.สายันต์ บุญใบ กรรมการบริหารหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
8. ผศ.ดร.สุนทรีย์ สุรศร อาจารย์ประจำสาขาวิชาสัตวศาสตร์
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
9. นายประวีณ เชียงสะอาด ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญ
พิทยาคม อำเภอเชียงขวัญ
จังหวัดร้อยเอ็ด

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภพผล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก จ

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถามรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ปีการศึกษา 2560

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

**รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถามรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ปีการศึกษา 2560**

ที่	จังหวัด	โรงเรียน	หมายเหตุ
1	ขอนแก่น	1. โรงเรียนขอนแก่นพัฒนศึกษา หมู่ที่ 5 บ้านเพี้ยพาน ถ.มิตรภาพ ตำบลลำราญ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40000	อีสานเหนือ
		2. โรงเรียนบ้านไผ่ศึกษา หมู่ที่ 4 บ้านหัวหนอง ตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40110	
		3. โรงเรียนม่วงหวานพัฒนศึกษา หมู่ที่ 10 บ้านมิตรภาพ ตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40310	
2	อุดรธานี	4. โรงเรียนนิคมสงเคราะห์วิทยา หมู่ที่ 4 บ้านนิคม 1 ตำบลนิคมสงเคราะห์ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41000	อีสานเหนือ
		5. โรงเรียนน่านกษุมวิทยาคม หมู่ที่ 3 บ้านบ้านน่านกษุม ตำบลบะยาว อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41280	
		6. โรงเรียนยิ่งยวดพิทยานุกูล หมู่ที่ 2 บ้านบ้านยวด ตำบลบ้านยวด อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41260	
3	หนองคาย	7. โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร หมู่ที่ 8 บ้านบ้านเวียง แก้ว ตำบลเวียงคุก อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัด หนองคาย รหัสไปรษณีย์ 43000	อีสานเหนือ

ที่	จังหวัด	โรงเรียน	หมายเหตุ
		8. โรงเรียนถ่อนวิทยา หมู่ที่ 4 บ้านบ้านถ่อน ตำบลบ้านถ่อน อำเภอท่าป่อ จังหวัดหนองคาย รหัสไปรษณีย์ 43110	
		9. โรงเรียนร่วมธรรมานุสรณ์ หมู่ที่ 2 บ้านต่างคำ ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย รหัสไปรษณีย์ 43120	
4	เลย	10. โรงเรียนน้ำสวยพิทยาสรรพ์ หมู่ที่ 3 บ้านน่าน้ำมัน ตำบลน้ำสวย อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ 42000	อีสานเหนือ
		11. โรงเรียนธาตุพิทยาคม หมู่ที่ 9 บ้านพรมมานุสรณ์ ตำบลธาตุ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ 42110	
		12. โรงเรียนพระแก้วอาสาวิทยา หมู่ที่ 4 บ้านปาก หมัน ตำบลปากหมัน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ 42120	
5	หนองบัวลำภู	13. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ หนองบัวลำภู หมู่ที่ 3 บ้านตำแย ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู รหัสไปรษณีย์ 39000	อีสานเหนือ
		14. โรงเรียนดงมะไฟพิทยาคม หมู่ที่ 2 บ้านดงมะไฟ ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัด หนองบัวลำภู รหัสไปรษณีย์ 39270	
		15. โรงเรียนนาแกวิทยา หมู่ที่ 1 บ้านหนองสิม ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู รหัสไปรษณีย์ 39170	
6	กาฬสินธุ์	16. โรงเรียนหนองสอพิทยาคม หมู่ที่ 2 บ้านหนองสอ ตำบลลำปาว อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000	อีสานเหนือ

ที่	จังหวัด	โรงเรียน	หมายเหตุ
		17. โรงเรียนฟ้าแดดสูงยางวิทยาคาร หมู่ที่ 1 บ้านหนองแปน ตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46130	
		18. โรงเรียนโนนศิลาพิทยาคม หมู่ที่ 10 บ้าน ตำบล โนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46140	
7	สกลนคร	19. โรงเรียนเทพสวัสดิ์วิทยา หมู่ที่ 13 บ้านโคกพัฒนา ตำบลไร่ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47130	อีสานเหนือ
		20. โรงเรียนวาริชวิทยา หมู่ที่ 11 บ้านภูแฉะ ตำบลวาริชภูมิ อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47150	
		21. โรงเรียนหนองแวงวิทยา หมู่ที่ 1 บ้านหนองแวง ตำบลหนองแวงใต้ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47120	
8	นครพนม	22. โรงเรียนธรรมโฆษิตวิทยา หมู่ที่ 8 บ้านนกกะเหาะ ตำบลโคกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม รหัสไปรษณีย์ 48160	อีสานเหนือ
		23. โรงเรียนกุดฉิมวิทยาคม หมู่ที่ 6 บ้านกุดฉิม ตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม รหัสไปรษณีย์ 48110	
		24. โรงเรียนดงดาวแจ้งพัฒนศึกษา หมู่ที่ 9 บ้านนาขาม ตำบลนาขาม อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม รหัสไปรษณีย์ 48170	
9	มุกดาหาร	25. โรงเรียนนาโสกวิทยาคาร หมู่ที่ 11 บ้านเหล่าป่าเป็ด ตำบลนาโสก อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร รหัสไปรษณีย์ 49000	อีสานเหนือ

ที่	จังหวัด	โรงเรียน	หมายเหตุ
		26. โรงเรียนแวงใหญ่พิทยาสรรค์ หมู่ที่ 1 บ้านหนองแวง ตำบลหนองแวง อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร รหัสไปรษณีย์ 49130	
		27. โรงเรียนโพธิ์ไทรวิทยา หมู่ที่ 7 บ้านโพธิ์ไทร ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร รหัสไปรษณีย์ 49120	
10	ร้อยเอ็ด	28. โรงเรียนศรีศรีวัชวิทยาลัย หมู่ที่ 2 บ้านจอมพล ตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45050	อีสานเหนือ
		29. โรงเรียนม่วงลาดวิทยาคาร หมู่ที่ 4 บ้านบ้านท่าลาด ตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45170	
		30. โรงเรียนเหล่าหลวงประชานุสรณ์ บ้านหนองสังข์ ตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45150	
11	มหาสารคาม	31. โรงเรียนมหาวิชานุกูล หมู่ที่ 12 บ้านโนนสำราญ ตำบลแวงนาง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000	อีสานเหนือ
		32. โรงเรียนเขาใหญ่พิทยาสรรค์ หมู่ที่ 4 บ้านโนนเสียว ตำบลเขาใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44150	
		33. โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร หมู่ที่ 13 บ้านเหล่า ยาว ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44130	
12	บึงกาฬ	34. โรงเรียนศรีสำราญวิทยาคม หมู่ที่ 1 บ้านบ้านนา คำ ตำบลศรีสำราญ อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38180	อีสานเหนือ

ที่	จังหวัด	โรงเรียน	หมายเหตุ
		35. โรงเรียนโลกก่ามวิทยา หมู่ที่ 1 บ้านบ้านโลกก่าม ตำบลโลกก่าม อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38150	
		36. โรงเรียนภูทอกวิทยา หมู่ที่ 3 บ้านบ้านนาคำแคน ตำบลนาแสง อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38210	
13	ชัยภูมิ	37. โรงเรียนสามหมอกวิทยา หมู่ที่ 2 ตำบลศรีสำราญ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36140	อีสานเหนือ
		38. โรงเรียนหนองคอนไทยวิทยาคม หมู่ที่ 2 บ้านหนองคอนไทย ตำบลหนองคอนไทย อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36110	
		39. โรงเรียนหนองบัวบานวิทยา หมู่ที่ 2 บ้านหนองบัวบาน ตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36130	
14	นครราชสีมา	40. โรงเรียนหันห้วยทรายพิทยาคม หมู่ที่ 8 บ้านโคกรหิน ตำบลหันห้วยทราย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30180	อีสานใต้
		41. โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ 2 หมู่ที่ 1 บ้านหนองหอย ตำบลหนองหอย อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30220	
		42. โรงเรียนกระเบื้องนอกพิทยาคม หมู่ที่ 12 บ้านโนนมันแกว ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30270	
15	บุรีรัมย์	43. โรงเรียนขำนิพิทยาคม หมู่ที่ 4 บ้านเมืองยาง ตำบลเมืองยาง อำเภอขำนิ จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31110	อีสานใต้

ที่	จังหวัด	โรงเรียน	หมายเหตุ
		44. โรงเรียนทุ่งแสงทองพิทยาคม หมู่ที่ 7 บ้านหนองมะมา ตำบลทุ่งแสงทอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31110	
		45. โรงเรียนดงพลองพิทยาคม หมู่ที่ 2 บ้านดงพลอง ตำบลดงพลอง อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31150	
16	สุรินทร์	46. โรงเรียนศรีไผทสมันต์ หมู่ที่ 9 บ้านตรระงอล ตำบลนาบัว อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32000	อีสานใต้
		47. โรงเรียนหนองสนธิวิทยา หมู่ที่ 7 บ้านลำโรงน้อย ตำบลหนองสนธิ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32180	
		48. โรงเรียนวังข่าพัฒนา หมู่ที่ 7 บ้านข่า ตำบลช่างปี อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32110	
17	ศรีสะเกษ	49. โรงเรียนสิริเกศน้อมเกล้า หมู่ที่ 7 บ้านโนนแย้ ตำบลหญ้าปล้อง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ รหัสไปรษณีย์ 33000	อีสานใต้
		50. โรงเรียนลิ้นฟ้าพิทยาคม หมู่ที่ 1 บ้านลิ้นฟ้า ตำบลลิ้นฟ้า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ รหัสไปรษณีย์ 33190	
		51. โรงเรียนโนนเพ็กพิทยาคม หมู่ที่ 5 บ้านหนองแฮด ตำบลโนนเพ็ก อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ รหัสไปรษณีย์ 33230	
18	ยโสธร	52. โรงเรียนสิงห์สามัคคีวิทยา หมู่ที่ 3 บ้านหนองเรือ ตำบลหนองเรือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร รหัสไปรษณีย์ 35000	อีสานใต้

ที่	จังหวัด	โรงเรียน	หมายเหตุ
		53. โรงเรียนศรีฐานกระจายศึกษา หมู่ที่ 1 บ้านศรีฐาน ตำบลศรีฐาน อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร รหัสไปรษณีย์ 35150	
		54. โรงเรียนนาโป่งประชาสรรค์ หมู่ที่ 3 บ้านสวาสดี ตำบลกุดเชียงหมี อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร รหัสไปรษณีย์ 35120	
19	อุบลราชธานี	55. โรงเรียนสหธาตุศึกษา หมู่ที่ 3 บ้านธาตุกลาง ตำบลสหธาตุ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ 34150	อีสานใต้
		56. โรงเรียนหนองบ่อสามัคคีวิทยา หมู่ที่ 1 บ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ 34000	
		57. โรงเรียนดงยางวิทยาคม หมู่ที่ 1 บ้านดงยาง ตำบลดุมใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัด อุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ 34140	
20	อำนาจเจริญ	58. โรงเรียนคำเขื่อนแก้ววิทยาคม หมู่ที่ 12 บ้านคำเดือย ตำบลคำเขื่อนแก้ว อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ รหัสไปรษณีย์ 37210	อีสานใต้
		59. โรงเรียนมัธยมแมต หมู่ที่ 9 บ้านแมต ตำบลแมต อำเภอสืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ รหัสไปรษณีย์ 37000	
		60. โรงเรียนนาเวียงจุลติศึกษา หมู่ที่ 2 บ้านโคกกลาง ตำบลนาเวียง อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ รหัสไปรษณีย์ 37290	

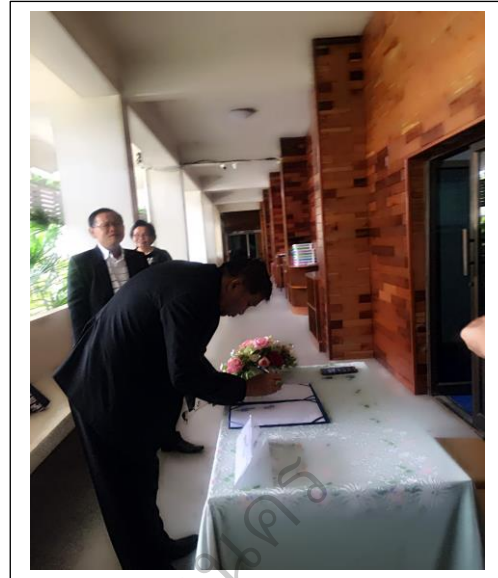
หมายเหตุ ทุกโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม ไม่ซ้ำกับโรงเรียนที่ใช้ Try Out

ภาคผนวก ฉ

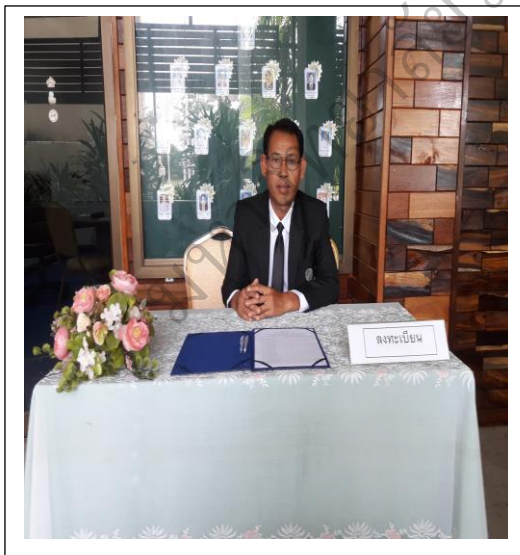
ภาพประกอบการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 23 ผู้เชี่ยวชาญลงทะเบียนของที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย
(Focus Group Discussion)

ภาพประกอบ 24 ผู้วิจัยต้อนรับผู้เชี่ยวชาญ และรับการลงทะเบียนให้กับผู้เชี่ยวชาญ

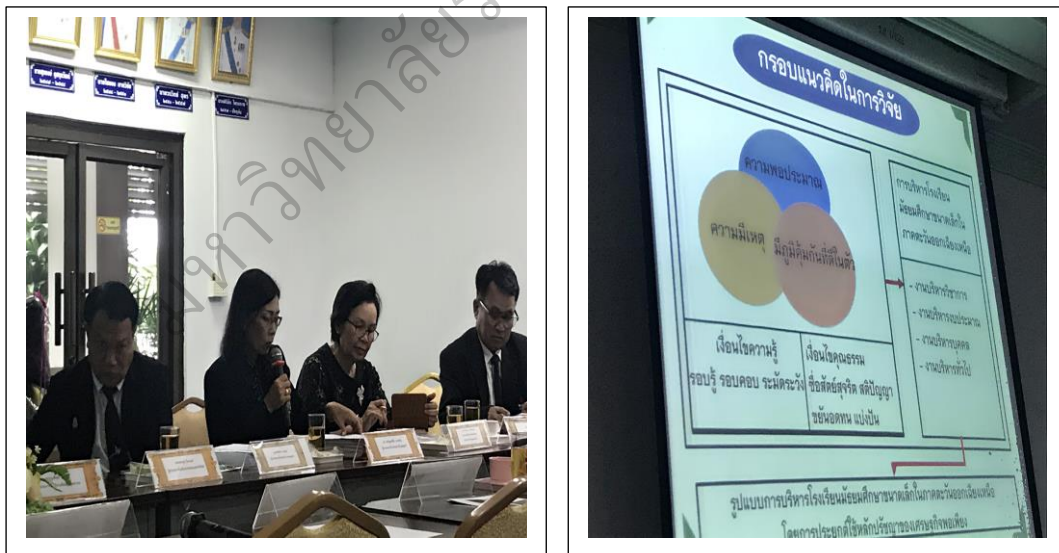
ภาพประกอบ 25 บรรยากาศของการสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อยของผู้เชี่ยวชาญ

ภาพประกอบ 26 ผู้เชี่ยวชาญร่วมกันแสดงความคิดเห็นของคู่มือการใช้
และเอกสารประกอบการพัฒนา

ภาพประกอบ 27 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ในระยะที่ 1 และ 2

ภาพประกอบ 28 ผู้วิจัยนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 29 ผู้เชี่ยวชาญร่วมกันแสดงความคิดเห็นด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้ และเอกสารประกอบการพัฒนา

ภาพประกอบ 30 ผู้วิจัยแสดงความขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

	ประวัติย่อของผู้วิจัย
ชื่อ	นายธีรพงศ์ แสนยศ
วันเกิด	9 มีนาคม 2505
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 5 หมู่ 16 ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	ปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต (ทษ.บ.) พืชศาสตร์ (สาขาไม้ผล) สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร แม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2548	ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชา เทคโนโลยีการผลิตพืช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2555	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2560	ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาวิชาการ บริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2534 – 2543	อาจารย์ 1 โรงเรียนคำป่าหลายสรรพวิทย์ อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2544 – 2547	อาจารย์ 2 โรงเรียนคำป่าหลายสรรพวิทย์ อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2548 – 2550	ครู โรงเรียนคำป่าหลายสรรพวิทย์ อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2551 – 2558	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคำป่าหลายสรรพวิทย์ อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2559 – ปัจจุบัน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร